

KRAŠ prehrambena industrija d.d.
Ravnice 48, 10 000 Zagreb, Hrvatska
Tel: +385 1 23 96 111

Vrsta propisane informacije: Godišnji financijski izvještaj za izdavatelje - poduzeća
Naziv propisane informacije: Godišnji financijski izvještaji za poslovnu 2024. godinu
Vrijednosnica: KRAS
LEI: 74780000n00HZTWVU688
Matična država članica Izdavatelja: Republika Hrvatska
ISIN: HRKRASRA0008
Vrijednosnica uvrštena na Uređeno tržište: Zagrebačka burza d.d.
Segment Uređenog tržišta: Redovito tržište

15.04.2025.

ZAGREBAČKA BURZA d.d.
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA
HRVATSKA IZVJEŠTAJNA NOVINSKA AGENCIJA
INTERNETSKA STRANICA KRAŠ d.d.

Priopćenje za javnost: Godišnji financijski izvještaji za poslovnu 2024. godinu s izvještajem revizora (revidirano, nekonsolidirano i konsolidirano)

Sukladno članku 496. Zakona o tržištu kapitala, obavještavamo da su financijski izvještaji za razdoblje I-XII 2024. godine (KRAŠ d.d. – revidirano, nekonsolidirano i konsolidirano) s Izvještajem posloводства te Izjavom osobe odgovorne za sastavljanje financijskih izvještaja za razdoblje I-XII 2024. godine (KRAŠ d.d. – revidirano, nekonsolidirano i konsolidirano), a koji u sebi sadrže Izvješće neovisnog revizora, objavljeni na internetskim stranicama KRAŠ d.d., na internetskim stranicama Zagrebačke burze te u Službenom registru propisanih informacija koji vodi Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga.

Izvještaj Uprave istovremeno je dostavljen HINA-i putem OTS servisa HINA-e s napomenom gdje se u cijelosti može pročitati.

KRAŠ d.d.

Ovo priopćenje je objavljeno na internetskim stranicama KRAŠ d.d., Zagrebačke burze d.d., Službenog registra propisanih informacija Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga i putem servisa HINA OTS.

NAPOMENA O IZVORU:
KRAŠ prehrambena industrija d.d.
Ravnice 48
10 000 Zagreb
tel. za informacije za dioničare: +385 91 2396 949
e-mail: goran.lovrek@kras.hr
web: www.kras.hr

KRAŠ prehrambena industrija d.d.
Ravnice 48, 10 000 Zagreb, Hrvatska
Tel: +385 1 23 96 111

IZVJEŠTAJ UPRAVE DRUŠTVA

REVIDIRANI REZULTATI POSLOVANJA KRAŠ GRUPE U RAZDOBLJU 1.-12.2024. GODINE

Kraš Grupa je u razdoblju 1.-12.2024. godine ostvarila volumen prodaje konditorskog asortimana u iznosu od 37.001 tone što je za 101 tonu, tj. 0,3% više od prodaje u istom razdoblju prošle godine.

U istom periodu Kraš Grupa je ostvarila konsolidirane ukupne prihode u iznosu od 191,21 milijuna eura što je za 13,29 milijuna eura, tj. 7,5% više od ostvarenih ukupnih prihoda u istom razdoblju 2023. godine.

Ukupni konsolidirani rashodi u razdoblju 1.-12.2024. godine ostvareni su u iznosu od 181,32 milijuna eura i veći su od prošlogodišnjih za 6,9%.

Na kraju 2024. godine Kraš Grupa ostvarila je neto dobit u iznosu od 8,2 milijuna eura što je za 1,5 milijuna eura više od neto dobiti ostvarene u istom razdoblju prethodne godine.

Ostvarena je EBITDA u visini od 19,47 milijuna eura i veća je za 1,57 milijuna eura ili 8,8% u odnosu na prethodnu godinu, dok EBITDA marža iznosi 10,25% i veća je za 0,1 postotnih poena u odnosu na prošlogodišnju ostvarenu EBITDA maržu.

U cilju optimizacije poslovanja i dalje se nastavlja snažan fokus Kraš Grupe na optimizaciji internih resursa i racionalizaciji svih elemenata rashoda.

Marijana Knežević Tudić

Predsjednica Uprave KRAŠ prehrambena industrija d.d.

Zagreb, travanj 2025.

OPĆI PODACI ZA IZDAVATELJE

Razdoblje izvještavanja:

01.01.2024.

do

31.12.2024.

Godina:

2024

Godišnji financijski izvještaji

Matični broj (MB):

03269043

Oznaka matične države
članice izdavatelja:

HR

Matični broj
subjekta (MBS):

080005858

Osobni identifikacijski
broj (OIB):

94989605030

LEI:

74780000nH2TWVU688

Šifra ustanove:

847

Tvrtka izdavatelja:

KRAŠ d.d. Zagreb

Poštanski broj i mjesto:

10000

Zagreb

Ulica i kućni broj:

Ravnice 48

Adresa e-pošte:

Internet adresa:

www.kras.hr

Broj zaposlenih (krajem
izvještajnog razdoblja):

1975

Konsolidirani izvještaj:

KD

(KN-nije konsolidirano/KD-konsolidirano)

Revidirano:

RD

(RN-nije revidirano/RD-revidirano)

Tvrtke ovisnih subjekata (prema MSFI):

Sjedište:

MB:

Mira d.o.o., Prijedor

Kralja Aleksandra 5, Prijedor, BiH

Kraš Commerce d.o.o., Beograd

Palmira Toljatija 5, Beograd, Srbija

Kraškomerc KRAŠ dooel, Skopje

Dame Gruev 3, Skopje, Makedonija

Knjigovodstveni servis:

Ne

(Da/Ne)

(tvrtka knjigovodstvenog servisa)

Osoba za kontakt:

Propadalo Glorija

(unosi se samo prezime i ime osobe za kontakt)

Telefon:

012396442

Adresa e-pošte:

Glorija.Propadalo@kras.hr

Revizorsko društvo:

Ernst & Young d.o.o.

(tvrtka revizorskog društva)

Ovlašteni revizor:

Ivana Krajinović

(ime i prezime)

BILANCA
stanje na dan 31.12.2024

u eurima

Obveznik:			
Naziv pozicije	AOP oznaka	Zadnji dan prethodne poslovne godine	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja
1	2	3	4
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP 003+010+020+031+036)	002	78.943.205	79.606.758
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP 004 do 009)	003	2.788.797	1.062.492
1. Izdaci za razvoj	004	0	0
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	2.751.853	950.867
3. Goodwill	006	0	0
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	007	35.669	35.654
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008	0	0
6. Ostala nematerijalna imovina	009	1.275	75.971
II. MATERIJALNA IMOVINA (AOP 011 do 019)	010	74.900.369	76.011.715
1. Zemljište	011	11.367.726	11.498.426
2. Građevinski objekti	012	20.127.484	17.895.554
3. Postrojenja i oprema	013	24.176.328	29.371.011
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014	3.365.809	3.730.901
5. Biološka imovina	015	100.246	97.943
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016	2.153.696	1.249.148
7. Materijalna imovina u pripremi	017	4.883.303	3.123.694
8. Ostala materijalna imovina	018	89.707	86.662
9. Ulaganja u nekretnine	019	8.636.070	8.958.376
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 021 do 030)	020	1.254.039	2.532.551
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	021	0	0
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	022	0	0
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	023	0	0
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	024	0	0
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	025	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	026	0	0
7. Ulaganja u vrijednosne papire	027	0	0
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	028	35.512	32.616
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	029	0	0
10. Ostala dugotrajna financijska imovina	030	1.218.527	2.499.935
IV. POTRAŽIVANJA (AOP 032 do 035)	031	0	0
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	032	0	0
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	033	0	0
3. Potraživanja od kupaca	034	0	0
4. Ostala potraživanja	035	0	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	036	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (AOP 038+046+053+063)	037	85.663.690	87.974.442
I. ZALIHE (AOP 039 do 045)	038	26.932.345	27.841.966
1. Sirovine i materijal	039	10.800.387	14.045.330
2. Proizvodnja u tijeku	040	1.057.740	2.338.767
3. Gotovi proizvodi	041	14.256.301	10.567.302
4. Trgovačka roba	042	788.790	838.090
5. Predujmovi za zalihe	043	29.127	52.477
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	044	0	0
7. Biološka imovina	045	0	0
II. POTRAŽIVANJA (AOP 047 do 052)	046	37.493.972	37.500.741
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	047	0	0
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	048	0	0
3. Potraživanja od kupaca	049	36.789.282	36.767.672
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	050	9.517	20.477
5. Potraživanja od države i drugih institucija	051	448.716	663.707
6. Ostala potraživanja	052	246.457	48.885
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 054 do 062)	053	2.003.534	10.000.000
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	054	0	0
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	055	0	0
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	056	0	0
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	057	0	0
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	058	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	059	0	0
7. Ulaganja u vrijednosne papire	060	0	0
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	061	2.003.534	10.000.000
9. Ostala financijska imovina	062	0	0
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	063	19.233.839	12.631.735
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI	064	282.683	267.891
E) UKUPNO AKTIVA (AOP 001+002+037+064)	065	164.889.578	167.849.091
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	066	9.374	9.374

PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE (AOP 068 do 070+076+077+083+086+089)	067	107.004.458	113.180.589
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	068	79.560.470	79.560.470
II. KAPITALNE REZERVE	069	-2.060.238	-2.060.238
III. REZERVE IZ DOBITI (AOP 071+072-073+074+075)	070	4.299.981	4.299.981
1. Zakonske rezerve	071	4.299.981	4.299.981
2. Rezerve za vlastite dionice	072	5.789.483	6.582.428
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	073	-5.789.483	-6.582.428
4. Statutarne rezerve	074	0	0
5. Ostale rezerve	075	0	0
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	076	1.090.126	1.090.126
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI I OSTALO (AOP 078 do 082)	077	-111.862	769.162
1. Fer vrijednost financijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (odnosno raspoložive za prodaju)	078	-111.862	769.162
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	079	0	0
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	080	0	0
4. Ostale rezerve fer vrijednosti	081	0	0
5. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja (konsolidacija)	082	0	0
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (AOP 084-085)	083	17.570.686	21.330.803
1. Zadržana dobit	084	17.570.686	21.330.803
2. Preneseni gubitak	085	0	0
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP 087-088)	086	6.655.295	8.190.285
1. Dobit poslovne godine	087	6.655.295	8.190.285
2. Gubitak poslovne godine	088	0	0
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	089	0	0
B) REZERVIRANJA (AOP 091 do 096)	090	3.848.310	3.269.969
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	091	3.644.102	3.065.761
2. Rezerviranja za porezne obveze	092	0	0
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	093	204.208	204.208
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	094	0	0
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	095	0	0
6. Druga rezerviranja	096	0	0
C) DUGOROČNE OBVEZE (AOP 098 do 108)	097	19.514.316	9.840.820
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	098	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	099	0	0
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	100	0	0
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	101	0	0
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	102	22.491	16.607
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	103	18.657.274	8.730.173
7. Obveze za predujmove	104	0	0
8. Obveze prema dobavljačima	105	0	0
9. Obveze po vrijednosnim papirima	106	0	0
10. Ostale dugoročne obveze	107	51.272	9.531
11. Odgođena porezna obveza	108	783.279	1.084.509
D) KRATKOROČNE OBVEZE (AOP 110 do 123)	109	33.553.015	40.537.531
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	110	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	111	0	0
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	112	0	0
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	113	0	0
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	114	30.464	25.615
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	115	9.559.382	12.655.051
7. Obveze za predujmove	116	151.096	483.200
8. Obveze prema dobavljačima	117	19.386.953	22.868.362
9. Obveze po vrijednosnim papirima	118	0	0
10. Obveze prema zaposlenicima	119	2.082.722	1.995.711
11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	120	1.877.276	2.154.077
12. Obveze s osnove udjela u rezultatu	121	134.009	146.877
13. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	122	0	0
14. Ostale kratkoročne obveze	123	331.113	208.638
E) ODGOĐENO PLACANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	124	969.479	1.020.182
F) UKUPNO – PASIVA (AOP 067+090+097+109+124)	125	164.889.578	167.849.091
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	126	9.374	9.374

RAČUN DOBITI I GUBITKA
u razdoblju 01.01.2024 do 31.12.2024

u eurima

Obveznik: _____			
Naziv pozicije	AOP oznaka	Isto razdoblje prethodne godine	Tekuće razdoblje
1	2	3	4
I. POSLOVNI PRIHODI (AOP 002 do 006)	001	177.086.478	189.996.998
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	002	0	0
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	003	171.764.502	187.420.170
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	004	0	0
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	005	0	0
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	006	5.321.976	2.576.828
II. POSLOVNI RASHODI (AOP 08+009+013+017+018+019+022+029)	007	168.979.686	180.808.873
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	008	-2.400.289	2.293.399
2. Materijalni troškovi (AOP 010 do 011)	009	116.222.685	120.089.679
a) Troškovi sirovina i materijala	010	93.639.480	95.912.954
b) Troškovi prodane robe	011	3.352.937	4.996.456
c) Ostali vanjski troškovi	012	19.230.268	19.180.269
3. Troškovi osoblja (AOP 014 do 016)	013	33.206.025	37.089.661
a) Neto plaće i nadnice	014	20.696.343	23.337.658
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	015	8.433.985	9.305.250
c) Doprinosi na plaće	016	4.075.697	4.446.753
4. Amortizacija	017	9.795.713	10.283.533
5. Ostali troškovi	018	9.983.704	8.217.469
6. Vrijednosna usklađenja (AOP 020+021)	019	645.257	1.777.639
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	020	0	1.764.301
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	021	645.257	13.338
7. Rezerviranja (AOP 023 do 028)	022	289.751	213.061
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	023	289.751	213.061
b) Rezerviranja za porezne obveze	024	0	0
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	025	0	0
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	026	0	0
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	027	0	0
f) Druga rezerviranja	028	0	0
8. Ostali poslovni rashodi	029	1.236.840	844.432
III. FINACIJSKI PRIHODI (AOP 031 do 040)	030	833.372	1.209.640
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	031	0	0
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	032	0	0
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	033	0	0
4. Ostali prihodi s osnovne kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	034	0	0
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	035	0	0
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	036	482	375.095
7. Ostali prihodi s osnovne kamata	037	483.880	577.204
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	038	347.445	256.507
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	039	0	0
10. Ostali financijski prihodi	040	1.565	834
IV. FINACIJSKI RASHODI (AOP 042 do 048)	041	626.472	509.010
1. Rashodi s osnovne kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	042	0	0
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	043	0	0
3. Rashodi s osnovne kamata i slični rashodi	044	183.761	156.652
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	045	440.860	352.358
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	046	0	0
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	047	0	0
7. Ostali financijski rashodi	048	1.851	0
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	049	0	0
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	050	0	0
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	051	0	0
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	052	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI (AOP 001+030+049 +050)	053	177.919.850	191.206.638
X. UKUPNI RASHODI (AOP 007+041+051 + 052)	054	169.606.158	181.317.883
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 053-054)	055	8.313.692	9.888.755
1. Dobit prije oporezivanja (AOP 053-054)	056	8.313.692	9.888.755
2. Gubitak prije oporezivanja (AOP 054-053)	057	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	058	1.658.397	1.698.470
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 055-059)	059	6.655.295	8.190.285
1. Dobit razdoblja (AOP 055-059)	060	6.655.295	8.190.285
2. Gubitak razdoblja (AOP 059-055)	061	0	0

PREKINUTO POSLOVANJE (popunjavanje poduzetnik obveznika MSFI-a samo ako ima prekinuto poslovanje)			
XIV. DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 063-064)	062	0	0
1. Dobit prekinutog poslovanja prije oporezivanja	063	0	0
2. Gubitak prekinutog poslovanja prije oporezivanja	064	0	0
XV. POREZ NA DOBIT PREKINUTOG POSLOVANJA	065	0	0
1. Dobit prekinutog poslovanja za razdoblje (AOP 062-065)	066	0	0
2. Gubitak prekinutog poslovanja za razdoblje (AOP 065-062)	067	0	0
UKUPNO POSLOVANJE (popunjavanje samo poduzetnik obveznik MSFI-a koji ima prekinuto poslovanje)			
XVI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 055+062)	068	0	0
1. Dobit prije oporezivanja (AOP 068)	069	0	0
2. Gubitak prije oporezivanja (AOP 068)	070	0	0
XVII. POREZ NA DOBIT (AOP 058+065)	071	0	0
XVIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 068-071)	072	0	0
1. Dobit razdoblja (AOP 068-071)	073	0	0
2. Gubitak razdoblja (AOP 071-068)	074	0	0
DODATAK RDG-u (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
XIX. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 076+077)	075	0	0
1. Pripisana imateljima kapitala matice	076	0	0
2. Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu	077	0	0
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)			
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	078	6.655.295	8.190.285
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA (AOP 80 + 87)	079	-21.843	1.048.609
III. Stavke koje neće biti reklasificirane u dobit ili gubitak (AOP 081 do 085)	080	-13.520	1.039.608
1. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	081	0	0
2. Dobitak ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja vlasničkih vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	082	-13.520	1.039.608
3. Promjene fer vrijednosti financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika obveze	083	0	0
4. Aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja	084	0	0
5. Ostale stavke koje neće biti reklasificirane	085	0	0
6. Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje neće biti reklasificirane	086	-2.433	158.584
IV. Stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak (AOP 088 do 095)	087	-8.323	9.001
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	088	-8.323	9.001
2. Dobitak ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja dužničkih vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	089	0	0
3. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanih tokova	090	0	0
4. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu	091	0	0
5. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku društava povezanih sudjelujućim interesom	092	0	0
6. Promjene fer vrijednosti vremenske vrijednosti opcije	093	0	0
7. Promjene fer vrijednosti terminskih elemenata terminskih ugovora	094	0	0
8. Ostale stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak	095	0	0
9. Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak	096	0	0
V. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK (AOP 080+087 - 086 - 096)	097	-19.410	890.025
VI. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 078+097)	098	6.635.885	9.080.310
DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani izvještaj)			
VII. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 100+101)	099	6.635.885	9.080.310
1. Pripisana imateljima kapitala matice	100	6.635.885	9.080.310
2. Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu	101	0	0

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU - Indirektna metoda
u razdoblju 01.01.2024. do 31.12.2024.

u eurima

Obveznik: _____			
Naziv pozicije	AOP oznaka	Isto razdoblje prethodne godine	Tekuće razdoblje
1	2	3	4
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti			
1. Dobit prije oporezivanja	001	8.313.692	9.888.755
2. Usklađenja (AOP 003 do 010):	002	7.185.041	9.547.990
a) Amortizacija	003	9.795.713	10.283.533
b) Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	004	323.773	1.287.216
c) Dobici i gubici od prodaje i nerealizirani dobiti i gubici i vrijednosno usklađenje financijske imovine	005	163.810	-714.268
d) Prihodi od kamata i dividendi	006	-484.362	-952.299
e) Rashodi od kamata	007	185.612	156.652
f) Rezerviranja	008	-2.345.707	-578.341
g) Tečajne razlike (nerealizirane)	009	0	0
h) Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke i gubitke	010	-453.798	65.497
I. Povećanje ili smanjenje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu (AOP 001+002)	011	15.498.733	19.436.745
3. Promjene u radnom kapitalu (AOP 013 do 016)	012	7.708.630	5.065.454
a) Povećanje ili smanjenje kratkoročnih obveza	013	3.513.605	5.523.554
b) Povećanje ili smanjenje kratkotrajnih potraživanja	014	-1.938.445	-6.770
c) Povećanje ili smanjenje zaliha	015	5.756.521	-909.621
d) Ostala povećanja ili smanjenja radnog kapitala	016	376.949	458.291
II. Novac iz poslovanja (AOP 011+012)	017	23.207.363	24.502.199
4. Novčani izdaci za kamate	018	-185.612	-156.652
5. Plaćeni porez na dobit	019	-1.067.021	-2.070.780
A) NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI (AOP 017 do 019)	020	21.954.730	22.274.767
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti			
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	021	780.801	573.753
2. Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata	022	0	0
3. Novčani primici od kamata	023	483.880	577.204
4. Novčani primici od dividendi	024	482	375.095
5. Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga	025	14.809	0
6. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	026	65.614	0
III. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti (AOP 021 do 026)	027	1.345.586	1.526.052
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	028	-9.013.224	-12.543.697
2. Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata	029	0	0
3. Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje	030	-2.000.000	-8.000.000
4. Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac	031	0	0
5. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	032	0	0
IV. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti (AOP 028 do 032)	033	-11.013.224	-20.543.697
B) NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (AOP 027+033)	034	-9.667.638	-19.017.645
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti			
1. Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala	035	0	0
2. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	036	0	0
3. Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	037	3.000.000	3.000.000
4. Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti	038	0	0
V. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti (AOP 035 do 038)	039	3.000.000	3.000.000
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata	040	-9.679.757	-9.559.382
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	041	-1.918.507	-2.115.521
3. Novčani izdaci za financijski najam	042	0	0
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala	043	-481.733	-792.945
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	044	-577.892	-391.378
VI. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti (AOP 040 do 044)	045	-12.657.889	-12.859.226
C) NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI (AOP 039+045)	046	-9.657.889	-9.859.226
1. Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima	047	0	0
D) NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA (AOP 020+034+046+047)	048	2.629.203	-6.602.104
E) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	049	16.604.636	19.233.839
F) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA (AOP 048+049)	050	19.233.839	12.631.735

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA

za razdoblje od 1.1.2024 do 31.12.2024

u eurima

Opis pozicije	AOP oznaka	Raspodjeljivo imateljima kapitala matice																	Manjinski (nekontrolirajući) interes	Ukupno kapital i rezerve
		Temeljni (upisani) kapital	Kapitalne rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za vlastite dionice	Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	Statutarne rezerve	Ostale rezerve	Revalorizacijske rezerve	Fer vrijednost financijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (raspoloživa za prodaju)	Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvo	Ostale rezerve fer vrijednosti	Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	Zadržana dobit / preneseni gubitak	Dobit / gubitak poslovne godine	Ukupno raspodjeljivo imateljima kapitala matice			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18 (3 do 6 - 7 + 8 do 17)	19	20 (18+19)	
Prethodno razdoblje																				
1. Stanje na dan početka prethodne poslovne godine	01	79.560.475	-2.060.243	4.299.981	5.307.750	5.307.750	0	0	1.090.126	-100.775	0	0	0	0	15.032.098	4.835.599	102.657.261	0	102.657.261	
2. Promjene računovodstvenih politika	02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3. Ispravak pogreški	03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4. Stanje na dan početka prethodne poslovne godine (prepravljeno) (AOP 01 do 03)	04	79.560.475	-2.060.243	4.299.981	5.307.750	5.307.750	0	0	1.090.126	-100.775	0	0	0	0	15.032.098	4.835.599	102.657.261	0	102.657.261	
5. Dobit/gubitak razdoblja	05	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.655.295	6.655.295	0	6.655.295	
6. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	06	0	0	0	0	0	0	-8.323	0	0	0	0	0	0	0	0	-8.323	0	-8.323	
7. Promjene revalorizacijskih rezervi ugovorne materijalne imovine	07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine prema fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (raspoloživa za prodaju)	08	0	0	0	0	0	0	0	0	-11.087	0	0	0	0	0	0	-11.087	0	-11.087	
9. Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka	09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10. Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvo	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u osnove povezanih sudjelujućim interesom	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12. Aktuarski dobiti/gubici po planovima definiranih primanja	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13. Ostale nevlasničke promjene kapitala	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14. Porez na transakcije priznate direktno u kapitalu	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15. Smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala (osim u postupku prestečajne nagodbe i nastalog reinvestiranjem dobiti)	15	0	-5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
16. Smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala u postupku prestečajne nagodbe	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
17. Smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala nastalog reinvestiranjem dobiti	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
18. Otkup vlastitih dionica/udjela	18	0	0	0	481.733	481.733	0	0	0	0	0	0	0	0	-481.733	0	-481.733	0	-481.733	
19. Uplate članova/dioničara	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
20. Isplata udjela u dobiti/dividende	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1.918.507	0	-1.918.507	0	-1.918.507		
21. Ostale raspodjele i isplate članovima/dioničarima	21	0	0	0	0	0	0	8.323	0	0	0	0	0	103.229	0	111.552	0	111.552		
22. Prijenos u pozicije rezervi po godišnjem rasporedu	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.835.599	-4.835.599	0	0	0		
23. Povećanje rezervi u postupku prestečajne nagodbe	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
24. Stanje na dan početka izvještajnog razdoblja prethodne poslovne godine (AOP 04 do 23)	24	79.560.470	-2.060.238	4.299.981	5.789.483	5.789.483	0	0	1.090.126	-111.862	0	0	0	0	17.570.686	6.655.295	107.004.458	0	107.004.458	
DODATAK IZVJEŠTAJU O PROMJENAMA KAPITALA (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)																				
I. OSTALA REZERVIRANA DOBIT I GUBITAK	25	0	0	0	0	0	0	-8.323	0	-11.087	0	0	0	0	0	0	-19.410	0	-19.410	
II. REZERVIRANA DOBIT I GUBITAK ZA DOBROTE (AOP 06 do 14)	26	0	0	0	0	0	0	-8.323	0	-11.087	0	0	0	0	0	6.655.295	6.635.885	0	6.635.885	
III. TRANSKACIJE S VLASTIMA I REZERVIRANA DOBIT I GUBITAK	27	0	-5	5	0	481.733	481.733	8.323	0	0	0	0	0	0	2.538.588	-4.835.599	-2.288.688	0	-2.288.688	
Tekuća razdoblja																				
1. Stanje na dan početka tekuće poslovne godine	28	79.560.470	-2.060.238	4.299.981	5.789.483	5.789.483	0	0	1.090.126	-111.862	0	0	0	0	17.570.686	6.655.295	107.004.458	0	107.004.458	
2. Promjene računovodstvenih politika	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3. Ispravak pogreški	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4. Stanje na dan početka tekuće poslovne godine (prepravljeno) (AOP 28 do 30)	31	79.560.470	-2.060.238	4.299.981	5.789.483	5.789.483	0	0	1.090.126	-111.862	0	0	0	0	17.570.686	6.655.295	107.004.458	0	107.004.458	
5. Dobit/gubitak razdoblja	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.190.285	8.190.285	0	8.190.285	
6. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	33	0	0	0	0	0	0	9.001	0	0	0	0	0	0	0	0	9.001	0	9.001	
7. Promjene revalorizacijskih rezervi ugovorne materijalne imovine	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine prema fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (raspoloživa za prodaju)	35	0	0	0	0	0	0	0	0	881.024	0	0	0	0	0	0	881.024	0	881.024	
9. Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10. Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvo	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u osnove povezanih sudjelujućim interesom	38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12. Aktuarski dobiti/gubici po planovima definiranih primanja	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13. Ostale nevlasničke promjene kapitala	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14. Porez na transakcije priznate direktno u kapitalu	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15. Smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala (osim u postupku prestečajne nagodbe i nastalog reinvestiranjem dobiti)	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
16. Smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala u postupku prestečajne nagodbe	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
17. Smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala nastalog reinvestiranjem dobiti	44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
18. Otkup vlastitih dionica/udjela	45	0	0	0	792.945	792.945	0	0	0	0	0	0	0	0	-792.945	0	-792.945	0	-792.945	
19. Uplate članova/dioničara	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
20. Isplata udjela u dobiti/dividende	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
21. Ostale raspodjele i isplate članovima/dioničarima	48	0	0	0	0	0	0	-9.001	0	0	0	0	0	-2.115.521	0	-2.115.521	0	-2.115.521		
22. Prijenos po godišnjem rasporedu	49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13.288	0	4.287	0	4.287		
23. Povećanje rezervi u postupku prestečajne nagodbe	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.655.295	-6.655.295	0	0	0		
24. Stanje na dan početka izvještajnog razdoblja tekuće poslovne godine (AOP 31 do 50)	51	79.560.470	-2.060.238	4.299.981	6.582.428	6.582.428	0	0	1.090.126	769.162	0	0	0	0	21.330.803	8.190.285	113.180.589	0	113.180.589	
DODATAK IZVJEŠTAJU O PROMJENAMA KAPITALA (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)																				
I. OSTALA REZERVIRANA DOBIT I GUBITAK	52	0	0	0	0	0	0	9.001	0	881.024	0	0	0	0	0	0	890.025	0	890.025	
II. REZERVIRANA DOBIT I GUBITAK ZA DOBROTE (AOP 33 do 41)	53	0	0	0	0	0	0	9.001	0	881.024	0	0	0	0	0	8.190.285	9.080.310	0	9.080.310	
III. TRANSKACIJE S VLASTIMA I REZERVIRANA DOBIT I GUBITAK	54	0	0	0	792.945	792.945	0	-9.001	0	0	0	0	0	0	3.760.117	-6.655.295	-2.904.179	0	-2.904.179	

BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE - GFI

Naziv izdavatelja: Kraš d.d. Zagreb

OIB: 94989605030

Izveštajno razdoblje: 01.01.2024. - 31.12.2024. godina

Značajniji poslovni događaji u promatranom razdoblju objašnjeni su u Izveštaju Uprave Društva.

Godišnji financijski izvještaji dostupni su na internetskim stranicama Kraša d.d., te stranicama nadležnih institucija.

Izjava osobe odgovorne za sastavljanje financijskih izvještaja za razdoblje I-XII 2024. godine

KRAŠ d.d. i KRAŠ GRUPA- revidirano
(sukladno članku 462. Zakona o tržištu kapitala)

Prema mojem najboljem saznanju:

1. Financijska izvješća KRAŠ d.d. i KRAŠ GRUPA za razdoblje I-XII 2024. godine sastavljena su uz primjenu Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja koji su na snazi u Europskoj uniji te daju istinit i objektivan prikaz imovine i obveza, financijskog položaja, dobiti KRAŠ d.d. i ovisnih društava uključenih u konsolidaciju kao cjeline.

2. Izvještaj Uprave Društva za razdoblje I-XII 2024. godine sadrži objektivan prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja KRAŠ d.d. i ovisnih društava uključenih u konsolidaciju kao cjeline, uz opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima su izloženi.

U Zagrebu, travanj 2025. godine

Za KRAŠ d.d.

Marijana Knežević Tudić
predsjednik uprave

Filip Mutić
član uprave

Mariò Müller
član uprave

Kraš d.d. Zagreb

Godišnji izvještaj

za godinu koja je završila 31. prosinca 2024. godine

Sadržaj	
Izveštaj posloводства	3
Odgovornost Uprave za Izveštaj o održivosti	18
Izveštaj o održivosti	19
Izvešće neovisnog revizora o Izveštaju o održivosti	110
Izjava o pridržavanju Kodeksa korporativnog upravljanja	114
Odgovornost Uprave za Godišnji izveštaj	116
Izvešće neovisnog revizora	117
Financijski izvještaji	
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti	123
Izveštaj o financijskom položaju	124
Izveštaj o promjenama vlasničke glavnice	125-126
Izveštaj o novčanim tokovima	127
Bilješke uz financijske izvještaje	128

Napomena: Izvešće u PDF formatu je neslužbeno izvješće dok je službena verzija godišnjeg izvješća, sukladno Zakonu o tržištu kapitala, pripremljena i javno dostupna sukladno jedinstvenom elektroničkom formatu za izvještavanje (ESEF – European Single Electronic Format).

**IZVJEŠTAJ POSLOVODSTVA O STANJU I POSLOVANJU
KRAŠ GRUPE U 2024. GODINI**

MISIJA

Uživajući višegodišnje povjerenje zajednice, tradicijom, kvalitetom i znanjem naših radnika stvaramo nezaboravne slatke trenutke zadovoljstva.

VIZIJA

Kraš se pozicionira kao vodeća inovativna konditorska kompanija koja njeguje svoje bogato nasljeđe, dok istovremeno unaprjeđuje i diverzificira svoju ponudu. Kroz kvalitetu, održivost i kreativnost, stremimo ka jačanju svoje konkurentске prednosti u regiji te širenju na međunarodna tržišta. Naša vizija je ostvariti zajedničke ciljeve naših zaposlenika, zadovoljnih potrošača, povjerenja dioničara, poslovnih partnera i lokalnih zajednica, kroz etičke prakse i aktivno sudjelovanje u razvoju društva.

KRAŠ OKUS KOJI SPAJA GENERACIJE

Kraš grupa je vodeći proizvođač konditorskih proizvoda na području jugoistočne Europe i kompanija koja se uspješno prilagođava izazovima tržišta. Usmjereni smo na proizvodnju kvalitetnih originalnih proizvoda i razvoj novih projekata a pored postojanosti kvalitete proizvoda, komunikacija s tržištem i potrošačima nam je u fokusu aktivnosti. Iako je 2024. godinu obilježio rekordan rast cijene ključne sirovine u proizvodnji čokoladnih proizvoda, kakao mase, fleksibilnost kompanije očitovala se na preusmjeravanju fokusa prodajnih i marketinških aktivnosti na ostale grupe konditorskog asortimana te daljnjoj optimizaciji internih resursa. Time je Kraš grupa ostvarila svoj cilj kroz zadržavanje tržišnih pozicija vodećih brandova ali i ostvarila dobit iznad prošle godine. Također u 2024. godini grupa je ostvarila rekordna investicijska ulaganja u nova i modernija postrojenja kao i u preuređenje vlastitih maloprodajnih objekata.

Godišnja proizvodnja Kraš grupe u 2024. godini iznosila je 35.009 tona što je niže za 5,8% u odnosu na raniju godinu. Ostvareni konsolidirani prihodi od ugovora s kupcima u 2024. godini iznosili su 187,4 mil eura što je u odnosu na prethodnu godinu za 9,1% više. Ostvarena neto dobit Kraš grupe za 2024. godinu iznosi 8,2 mil eura što je 23,1% više u odnosu na prethodnu godinu ili +1,5 mil eura.

USTROJSTVO I UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Matično društvo

Kraš prehrambena industrija d.d.

Ovisna društva

Mira d.o.o. Prijedor, članica Kraš grupe - tvornica keksa i vafla.
Kraš Commerce d.o.o., Beograd,
Kraškomerc Kraš dooel, Skopje.

Sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i Statutu Kraš prehrambene industrije d.d. poslove Društva vodi Uprava sastavljena od najmanje tri, a najviše pet članova, dok Nadzorni odbor od sedam članova, imenuje Upravu, nadzire njezin rad i obavlja druge poslove predviđene Zakonom i Statutom.

Članove Nadzornog odbora bira Glavna skupština Društva, osim jednog člana, kojeg kao predstavnika radnika imenuje Radničko vijeće sukladno Zakonu o radu.

Uprava Društva

- Marijana Knežević Tudić, Predsjednica Uprave od 20. lipnja 2024. godine, (član Uprave od 15. travnja do 19. lipnja 2024.);
- Allen Halamić, Predsjednik Uprave od 1. travnja 2023. do 19. lipnja 2024.godine;
- Mario Müller, član Uprave od 1. lipnja 2023. godine;
- Filip Mutić, član Uprave od 1. siječnja 2024. godine;
- Ante Pranić, član Uprave od 1. lipnja 2024. godine do 28. veljače 2025. godine;
- Nevena Pivac, zamjenik člana Uprave od 1. travnja do 15. lipnja 2023. godine.

Nadzorni odbor Društva

- Ivan Mišetić, Predsjednik Nadzornog odbora od 26. srpnja 2024. godine;
- prof. dr. sc. Zoran Parać, Predsjednik Nadzornog odbora od 27. kolovoza 2016. godine do 25. srpnja 2024. godine;
- Ana Mikuš Beban, član Nadzornog odbora od 15. listopada 2020. godine temeljem odluke Radničkog vijeća do 15. listopada 2024. godine;
- Vedran Tolić, član Nadzornog odbora od 27. kolovoza 2016. godine;
- Nevena Pivac, član Nadzornog odbora od 11. rujna 2019. godine do 25. srpnja 2024. godine;
- Ruža Pivac, član Nadzornog odbora od 26. srpnja do 31. prosinca 2024. godine;
- Ivan Dropulić, član Nadzornog odbora od 25. srpnja 2020. godine;
- Ante Šalinović, član Nadzornog odbora od 25. srpnja 2020. godine;
- Aleksandar Seratlić, član Nadzornog odbora od 25. srpnja 2020. godine;
- Marija Mustapić, član Nadzornog odbora od 30. listopada 2024. godine, temeljem odluke Radničkog vijeća;
- dr. sc. Zdravko Marić, član Nadzornog odbora od 28. ožujka 2025. godine;
- dr. sc. Velibor Mačkić, član Nadzornog odbora od 28. ožujka 2025. godine;
- Špiro Vučićić, član Nadzornog odbora od 28. ožujka 2025. godine.

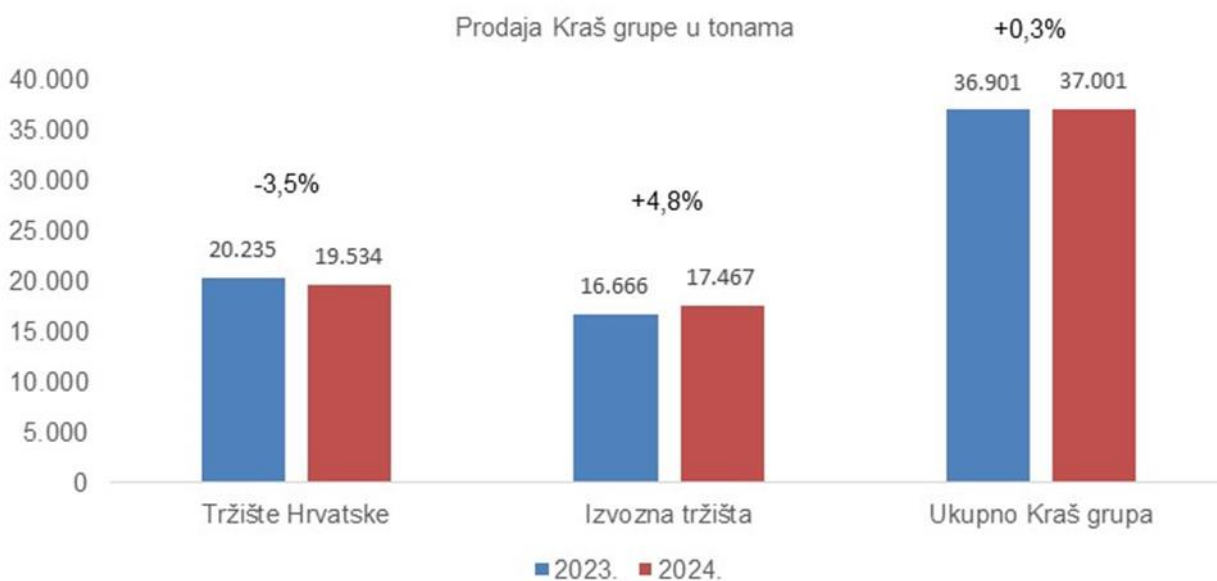

PRODAJA

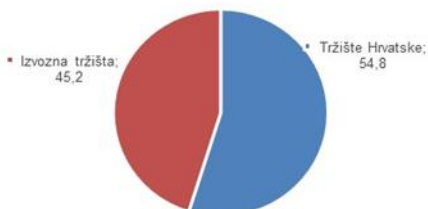
Unatoč izazovnoj 2024. godini, obilježenoj snažnim rastom cijena sirovina, prvenstveno kakao grupe proizvoda kao ključne sirovine u proizvodnji čokolada i drugih čokoladiranih proizvoda Kraš grupa je ostvarila količinsku prodaju od 37.001 tone što je rast od 0,3% u odnosu na prethodnu godinu. Navedena prodaja uključuje asortiman tvornica Zagreb (tvornica kakao proizvoda, tvornica bombonskih proizvoda, tvornica keksa i vafli), asortiman tvornice Osijek i tvornice Mira Prijedor. Zbog značajnog porasta cijena sirovina – osobito onih koje ponajviše pogađaju asortiman kakao proizvoda – došlo je do neizbježnog povećanja prodajnih cijena. To je za posljedice imalo smanjenje prodajnog volumena kakao grupe proizvoda, koja je u odnosu na prethodnu godinu ostvarila pad od 21%. Kako bi se ublažio taj pad i održao pozitivan trend prodaje, dodatni je naglasak stavljen na asortiman keksa i vafli. Zahvaljujući toj usmjerenoj prodajnoj strategiji, keksi i vafli zabilježili su rast od 8,1%, pri čemu se posebno ističe snažan rast brenda Frondi, potaknut lansiranjem novih okusa, marketinškim inovacijama i razvojem novih proizvoda. Istodobno, kontinuirani naponi i fokus Kraš grupe na optimizaciji internih resursa, racionalizaciji troškova te transformaciji poslovanja doprinijeli su ukupnom rastu prihoda. Ostvareni konsolidirani prihodi od ugovora s kupcima u 2024. godini iznosili su 187,4 mil eura što je u odnosu na prethodnu godinu za 9,1% više.

PRODAJA KRAŠ GRUPE PO TRŽIŠTIMA 2023. i 2024.

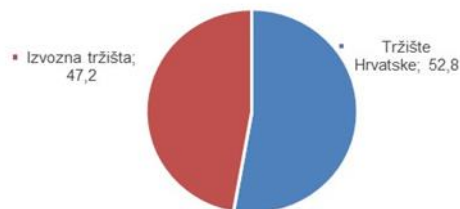
Količinsku prodaju Kraš grupe u odnosu na prethodnu godinu obilježila je niža prodaja na tržištu Hrvatske od -3,5% i veća prodaja na izvoznim tržištima od +4,8%. U strukturi raste udio prodaje na izvoznim tržištima za +2 p.p. te je isti u 2024. godini iznosio 47,2%.

Struktura prodaje Kraš grupe 2023.

Struktura prodaje Kraš grupe 2024.

Tržište Hrvatske

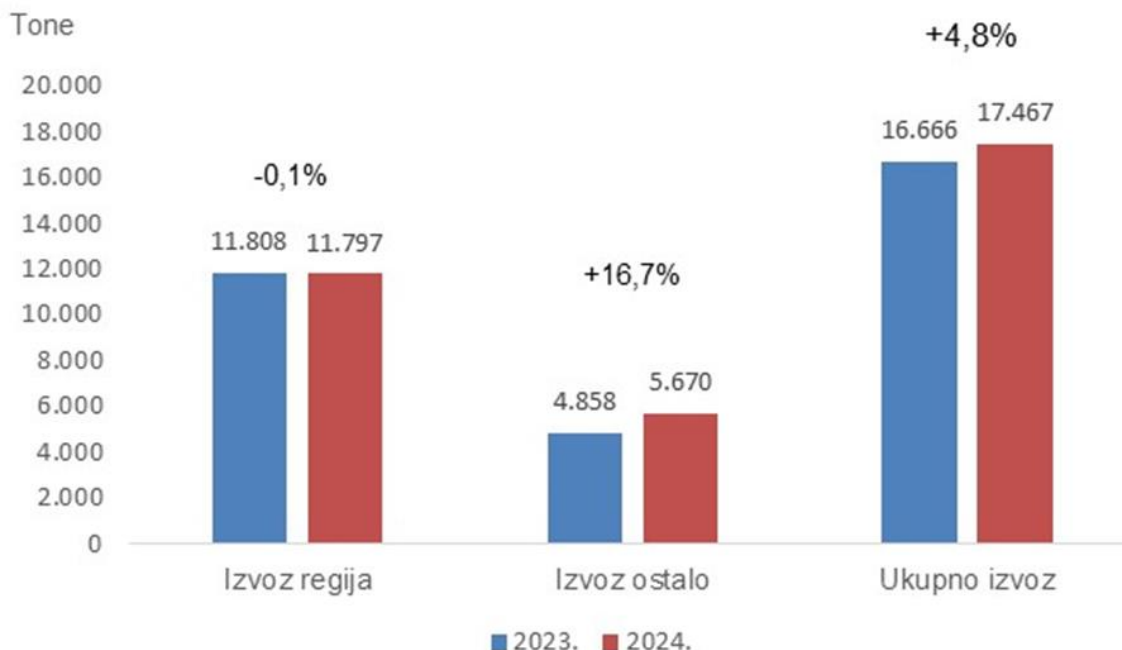
Kraš grupa na tržištu Hrvatske ostvaruje prodaju kroz vlastiti veleprodajni kanal distribucije te kroz vlastite maloprodajne objekte. Ostvarena prodaja konditorskog asortimana na tržištu Hrvatske iznosila je 19.534 tone i niža je u odnosu na prethodnu godinu za 3,5%. Niža prodaja u odnosu na prethodnu godinu najvećim dijelom posljedica je niže prodaje kakao grupe proizvoda, dok je prodaja keksa i vafla na razini prethodne godine. Bombonska grupa proizvoda na tržištu Hrvatske ostvaruje rast u odnosu na prethodnu godinu od 5,9%. Prihodi od prodaje konditorskog asortimana na tržištu Hrvatske ostvareni su u iznosu 104,7 milijuna eura i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 9,4%

Izvozna tržišta

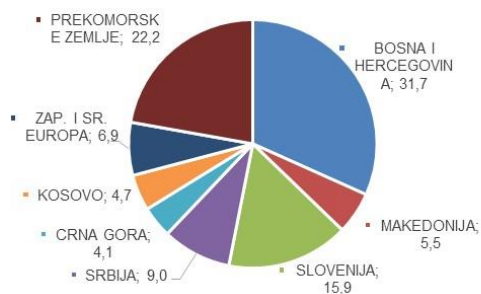
Ostvarena količinska prodaja Kraš grupe na izvoznim tržištima u 2024. godini iznosi 17.467 tona. Prodaja je veća u odnosu na prethodnu godinu za 4,8%. Prodaja na tržištima regije (Bosna i Hercegovina, Slovenija, Srbija, Makedonija, Crna Gora i Kosovo) na razini je prethodne godine, dok je prodaja na ostalim tržištima veća od prethodne godine za 16,7%. Prihodi od prodaje konditorskog asortimana na izvoznim tržištima ostvareni su u iznosu 76 milijuna eura i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 8,4%.

Najznačajniji rast u prodaji ostvaren je na tržištima prekomorskih zemalja od +21,5%. Navedeni rast u najvećoj mjeri posljedica je konsolidacije najznačajnijih prekomorskih tržišta SAD i Saudijska Arabija, kao i stabilnost u radu s novim distributerima.

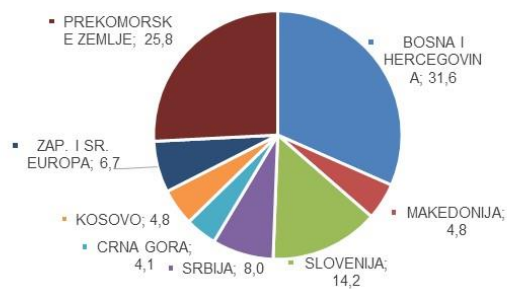
PRODAJA KRAŠ GRUPE NA IZVOZIM TRŽIŠTIMA 2023. i 2024.

Struktura prodaje Kraš grupe na izvoznim tržištima 2023.

Struktura prodaje Kraš grupe na izvoznim tržištima 2024.

ZADOVOLJSTVO KUPACA

Tržište Hrvatske

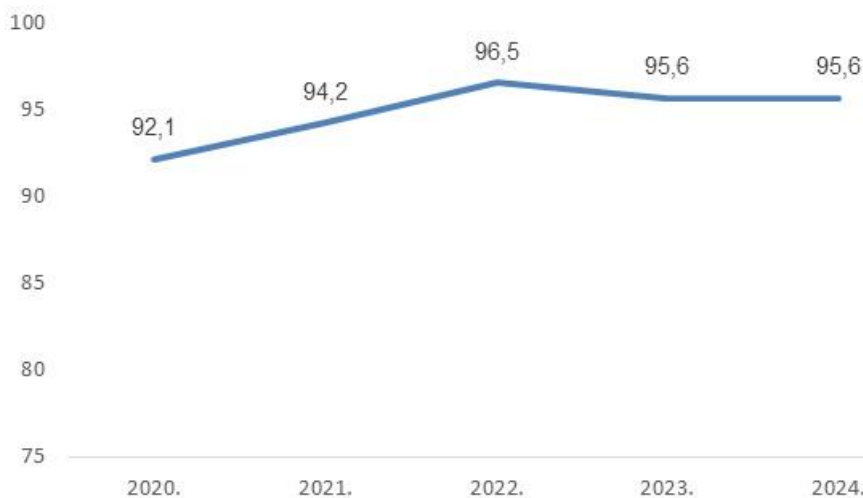
U provedenom ispitivanju zadovoljstva kupaca na domaćem tržištu za 2024. godinu ostvaren je visok indeks od 95,6. Ostvareni indeks zadovoljstva isti je kao i prethodne godine.

Indeks zadovoljstva kupaca mjeri se kroz 10 pitanja koja se boduju odnosom ocjene važnosti pitanja i iskazanog stupnja zadovoljstva.

Najvišim stupnjem zadovoljstva kupci su ocijenili razinu profesionalnosti osoblja u centrali i na terenu, te djelotvornost rješavanja zahtjeva i problema kupaca.

Najniže indekse zadovoljstva, kao i prošlih nekoliko godina, bilježe razina podrške prodavanja organizacijskom prilagodbom zahtjevima moderne trgovine (što je vezano uz razinu budžeta predviđenom poslovnom politikom), kao i usklađenost strukture isporuke s narudžbom.

Indeks zadovoljstva kupaca na tržištu RH

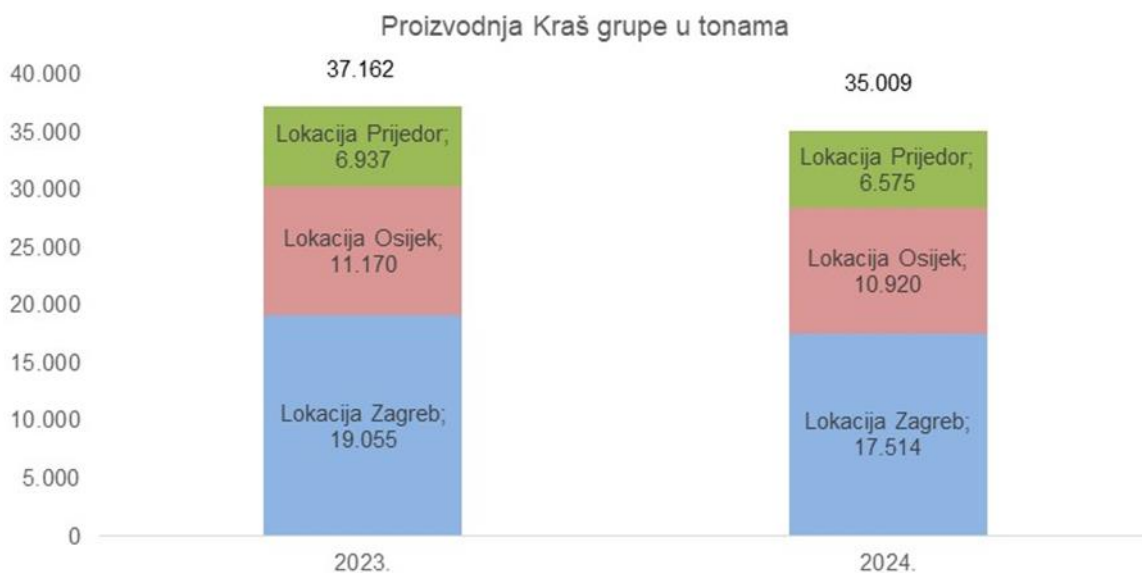
Izvozna tržišta

Rezultati ankete tj. indeks zadovoljstva kupaca u 2024.g. na izvoznim tržištima iznosi 92,2. Ostvareni indeks veći je od indeksa zadovoljstva ostvarenog u prethodnoj godini (88,1). Kupci su najviše zadovoljni razinom kvalitete naših proizvoda, pokazujući to najvišom ocjenom zadovoljstva.

PROIZVODNJA

Proizvodnja Kraš grupe u 2024. godini iznosila je 35.009 tona što je niže od ostvarene proizvodnje prethodne godine za -5,8%.

U 2024. godini proizvodnja konditorskog asortimana bila je suočena s dva ključna problema: značajan rast ulaznih cijena osnovnih sirovina povezanih sa burzovnom cijenom kakaovca, posljedičan rast prodajnih cijena te nedostatak radne snage. Najznačajnije smanjenje proizvodnje u 2024. godini u odnosu na prethodnu godinu Kraš grupa ostvarila je na proizvodnoj lokaciji Zagreb -8,1% u čemu je najveće smanjenje na tvornici kakao proizvoda od -31,5%. Uzrok ovog problema pojavio se u prvom kvartalu kada je došlo do velikog cjenovnog skoka kakaovca kao burzovnog artikla, te se takva situacija odrazila na tržišnu potražnju svih kakao proizvoda a samim time i na kompletnu proizvodnju.

Utjecaj ovog problema bio je prisutan cijelu poslovnu godinu, međutim izrazito naglašeno u drugoj polovici godine, te se direktno odrazio na smanjenje obima prodanog proizvoda u segmentima kakao proizvoda.

Oporavak prodajnih volumena osjetio se tek u posljednja dva mjeseca godine, najviše kao posljedica blagdanske potrošnje.

INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI

Kraš grupa je tijekom 2024. godine nastavila s intenzivnim ulaganjima u proizvodnu opremu i energetska postrojenja na sve tri proizvodne lokacije, kao i preuređenja maloprodajnih objekata. Investicijska ulaganja u 2024. godini bila su najveća u posljednjih 5 godina. Izdaci za investicije veći su za 34% u odnosu na prethodnu godinu. Ključne investicije na lokaciji Zagreb odnosile su se na novu liniju za izradu i pakiranje udubljenih vafla, novu liniju za izradu čokoladnih masa, opremu za temperiranje čokoladnih masa te novu liniju za primarno pakiranje Bajadere. Na lokaciji Osijek Kraš grupa investirala je u novu liniju za proizvodnju ravnih vafla, dok je na lokaciji Prijedor realizirana investicija na liniji za pakiranje ravnih vafla. Investicijskim programom obuhvaćena su i maloprodajna mjesta Rovinj, Pula i Slavonski Brod, kao i uređenje ugostiteljskog objekta Kraš Choco&Cafee, Ravnice Zagreb.

INTEGRIRANI SUSTAV UPRAVLJANJA KVALITETOM, SIGURNOSTI HRANE, ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Smjernice Politike kvalitete, sigurnosti hrane, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti Kraš d.d. definiraju okvire primijenjenog integriranog sustava upravljanja. Djelotvornošću integriranog sustava težimo osigurati sve potrebne preduvjete za ostvarenje planiranih ciljeva, a time i glavnih ciljeva poslovanja Društva.

Odrednice Politike kvalitete, sigurnosti hrane, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti se odnose na:

- ispunjavanje i poštivanje primjenjivih zakonskih propisa
- dosljednu primjenu zahtjeva dokumentacije sustava
- ispunjenje zahtjeva i ostvarenje zadovoljstva kupaca i potrošača
- razvoj novih proizvoda i modifikaciju postojećih proizvoda
- korištenje kvalitetnih i zdravstveno ispravnih sirovina koje ne sadrže genetski modificirane sastojke
- proizvodnju pod kontroliranim uvjetima uz primjenu načela sustava HACCP
- osiguranje sljedivosti proizvoda
- primjenjivanje propisane mjere za obranu i krivotvorenje proizvoda kako bi osigurali legalan i autentičan proizvod
- kontinuirano povećavanje udio okolišno prihvatljivih ambalažnih materijala
- pravilno gospodarenje otpadom uz stalnu prevenciju negativnog utjecaja na okoliš
- racionalno korištenje najbolje i okolišno najprihvatljivije izvore energije, sirovina i ambalažnih materijala
- osiguranje potrebnih resursa za ispunjenje zahtjeva
- provođenje sustavne edukacije zaposlenih u području kulture sigurnosti hrane, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti

Ostvarenje smjernica Politike i ciljeva kvalitete, sigurnosti hrane, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, dosljednost u primjeni internih postupaka i radnih uputa, ispunjavanje standardnih i posebnih zahtjeva kupaca, kontinuirano se prati i nadzire kroz provedbu internih audita, redovite interne inspekcije lokacije i kontrolu u svim fazama prema utvrđenim planovima kvalitete i kontrole, te kroz samokontrolu u procesu proizvodnje. Integrirani sustav upravljanja Kraš d.d. kontinuirano se poboljšava, a tome svakako pridonosi aktivan rad internih timova (Tim za sustave upravljanja, HACCP tim, Tim obrane hrane, Tim za opoziv/ povlačenje proizvoda i Food Fraud tim), koji prate, održavaju i implementiraju primjenjive zahtjeve, a ujedno i provode potrebne edukacije zaposlenih o svim zahtjevima certificiranih standarda i zahtjevima primjenjive zakonske regulative.

Djelotvornost sustava redovito potvrđujemo godišnjim certifikacijama sustava upravljanja od strane akreditiranih certifikacijskih kuća, prema međunarodno priznatim normama IFS Food, ISO 9001, ISO 14001 i ISO 50001 kao i standardom Halal koji je primijenjen na jedan dio proizvodnog asortimana. U 2024.g. prema zahtjevu kupca uveli smo i standard Rainforest Alliance Sustainable Agricultural Standarda u Kraš d.d. Zagreb. Zahtjevi standarda odnose se na održivu i odgovornu nabavu certificirane sirovine kakaovac i društveno odgovorno poslovanje.

U tvornici Mira Prijedor je u 2024. godini nastavljeno održavanje standarda Rainforest Alliance Sustainable Agricultural Standarda i RSPO Supply Chain Standarda Palm Oil.

Kraš d.d. je član SEDEX organizacije za poboljšanje etičnog poslovanja. Usklađenost sa zahtjevima SEDEX standarda potvrdili smo na provedenom SMETA auditu prema četiri stupa; radnička prava, zdravlje i sigurnost radnika, okoliš i etično poslovanje.

U 2024. godini uspješno su provedeni svi recertifikacijski auditi i nisu utvrđena nikakva bitna odstupanja od utvrđenih zahtjeva, što nam je objektivna potvrda da je integrirani sustav upravljanja kvalitetom, sigurnosti hrane, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti dobro implementiran i kontroliran. Time osiguravamo potrebne preduvjete za ostvarenje pozitivnog trenda poslovanja, nizak nivo reklamacija kupaca i potrošača i visoke indekse ostvarenog zadovoljstva kupaca, kako na domaćem, tako i na inozemnom tržištu.

SURADNJA SA DRUŠTVENOM ZAJEDNICOM I UTJECAJ NA DRUŠTVO

Stručne prakse i posjete

Kraš godinama uspješno surađuje s više srednjoškolskih i visokoškolskih ustanova iz cijele Hrvatske. Do kraja prvog kvartala 2024. godini nastavila se suradnja s Tehničkom školom Ruđer Bošković u provedbi projekta „Uspostava regionalnih centara kompetentnosti u strukovnom obrazovanju u (pod)sektorima: strojarstvo, elektrotehnika i računalstvo, poljoprivreda i zdravstvo“ kojim smo se aktivno uključili u razvoj strukovnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Tijekom 2024. godine u Krašu su se odrađivale i stručne prakse strukovnih srednjih škola. Također, u stručni je posjet tvornicama kakao proizvoda, keksa i vafila te bombona došlo i oko 80 studenata s Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U 2024. godini nastavljena je pojačana suradnja s Osnovnim školama kroz projekt Posjet tvornici čokolade, a koji je namijenjen učenicima osnovnih škola od 3. do 6. razreda. Tako je u 2023. godini tvornicu posjetilo preko 1.350 djece zajedno s oko stotinjak učitelja i učiteljica te asistenta.

Krašograd

Šireći ideju o proizvodnji i radu na društveno odgovoran, ekološki prihvatljiv i održiv način, Kraš je izgradio obiteljsko izletišta u Bratini, smješteno u blizini Zagreba. Svi objekti na posjedu i pripadajući sadržaji pričaju etno priču, od drvenih kućica čiji su apartmanski kapaciteti planirani za smještaj stotinjak osoba, do restorana s originalnom ponudom specijaliteta.

U 2024. godini u Krašogradu su, između ostalog, organizirani izleti za djecu osnovnoškolskog uzrasta, tzv. škola u prirodi, a za njih je osmišljen i poseban program koji djecu dodatno educira o ruralnom načinu života kao i o postulatima odnosa prema hrani – od polja do stola.

Sponzorstva

Kraš u skladu s društveno odgovornim poslovanjem podržava održavanje kulturnih, obrazovnih i sportskih događanja. Osim različitih programa namijenjenih djeci, pažljivo se biraju i podupiru događanja, pri čemu se prednost daje značajnim projektima za hrvatsko društvo i projektima koji promoviraju pozitivne vrijednosti.

Kao dugogodišnji partner festivala, Kraš je podržao 75. Dubrovačke ljetne igre, te tako još jednom potvrdio svoju predanost promociji i zaštiti kulture i baštine naše zemlje. Partnerstvom s Gradskim satiričkim kazalištem Kerempuh u sezoni 2024./2025. Kraš nastoji dati svoj doprinos u promicanju kulture. Također, Kraš je u 2024. godini podržao projekt Vukovar film festival sponzorstvom dječjeg festivala.

U 2024. godini Kraš je podržao Hrvatski sportski savez gluhih kroz sponzorstvo projekta Kamp jednakih prilika u kojem je preko 80-ero gluhe djece imalo priliku sudjelovati u jedinstvenom sportskom kampu.

Važnost bavljenja sportom kod najmlađih Kraš je podržao i kroz sponzorstvo projekta Kids Cro Race – biciklističke utrke za najmlađe održane u 7 gradova Hrvatske.

Kraš je sponzorirao projekt Oboji svijet udruge Forum za slobodu odgoja koji je otvoren za sve škole u Hrvatskoj te koji potiče dječju kreativnost i umjetničko izražavanje u području stvaranja inkluzivne i prihvaćajuće školske klime te poštivanja i uvažavanja različitosti među grupama i pojedincima.

Kraš se i prošle godine priključio projektu Auto Hrvatske Kamion Djeda Mraza na njegovoj turneji za vrijeme Adventa. Riječ je o putujućoj predstavi koja donosi veseli besplatni program za mališane u 13 gradova diljem Hrvatske.

U 2024. godini sponzorstvom smo podržali i projekt Inženjerka godine kojem je cilj u javnosti istaknuti uspješne inženjerke te njihov rad i doprinos učiniti vidljivijima te na taj način inspirirat mlađe generacije za razvoj i edukaciju unutar STEM područja.

Humanitarne donacije i potpore projektima

Humanitarne akcije i donacije oduvijek su dio Kraševog društveno odgovornog poslovanja, bilo da je riječ o pomoći pojedincima, udrugama ili ustanovama.

Preko Humanitarne zaklade za djecu Hrvatske Kraš godinama uplaćuje mjesečne novčane priloge za djecu socijalno ugroženih obitelji.

Kraš redovito godišnje pomaže zakladi Ivan Bulić u davanju potpore najboljim studentima, mladim istraživačima, te projektima i radovima osoba koje svojim aktivnostima i rezultatima daju poseban i trajan doprinos struci za promicanje biotehnologije, prehrambene tehnologije i nutricionizma, području pekarstva, slastičarstva i konditorstva.

Aktivno u kompaniji djeluje i Udruga branitelja Domovinskog rata koja organizira i provodi raznovrsne programe i aktivnosti namijenjene svojim članovima.

Kraš je podržao JVP Zagreb u organizaciji Dana otvorenih vrata, humanitarnu utrku Zagreb Firefighter Stair Challenge te Međunarodni paraatletski miting Zagreb Open 2024.

Kraš je podržao Caritas zagrebačke nadbiskupije u sklopu proslave 30 godina kuće „Blaženi Alojzije Stepinac“ u kojoj su smješteni djeca i mladi s teškoćama u razvoju te odrasle osobe s invaliditetom.

Krajem godine Kraš se priključio raznim humanitarnim akcijama te darivanju najugroženijih skupina našeg društva. U suradnji s udrugom Ljudi za ljude organizirana je podjela poklona povodom božićnih blagdana i to najugroženijim građanima na području grada Gline i okolnih mjesta. U suradnji s Hrvatskim Caritasom darivana su djeca humanitarne udruge Jak kao Jakov za pomoć djeci oboljeloj od malignih bolesti.

Također, kroz sponzorstvo, pomažemo radu Udruge Osmijeh koja djeci s teškoćama u razvoju organizira terapijska jahanja.

Kraševi su se zaposlenici i u 2024. godini više puta u velikom broju odazvali dobrovoljnom darivanju krvi organiziranom u prostorima kompanije.

Kraš kontinuirano daje donacije udrugama i ustanovama koje brinu o najosjetljivijim skupinama građana.

Društveno odgovorno poslovanje

Kroz svoje stoljetno poslovanje Kraš se iznimno povezao sa zajednicom u kojoj djeluje. Svjesni kako naše proaktivno ponašanje koje izlazi iz zadanih okvira standardnog poslovanja stvara dodatnu vrijednost za društvo, trudimo se dati doprinos u skladu s našim mogućnostima u područjima koja su dio naše korporacijske kulture. Tako u središte poslovanja i djelovanja stavljamo naše zaposlenike, kontinuirano im povećavajući prava iznad onih propisanim zakonom, a brojne pogodnosti jamčimo putem Kolektivnog ugovora. Načelo je našeg upravljanja ljudskim resursima zadovoljstvo zaposlenika čiji rad i trud tvrtka prepoznaje.

U kontekstu odgovornog poslovanja u segmentu okoliša, Kraš u proizvodnji i transportu naglasak stavlja na odabir ambalažnih materijala koji generiraju manje otpada i koje je moguće reciklirati.

U poslovanju primjenjujemo i suvremene tehnologije usmjerene k odgovornijem korištenju energije, s ciljem smanjenja njene potrošnje kratkoročno i dugoročno. Racionalno korištenje energije kao strateška odrednica poslovanja višestruko je važno – za okoliš i zajednicu.

POSLOVNO PONAŠANJE, KORPORATIVNO UPRAVLJANJE I BORBA PROTIV KORUPCIJE

Odgovorno i etičko ponašanje osnovna je antikoruptivna mjera, stoga se kontinuiranim provođenjem aktivnosti poput usvajanja kodeksa i programa, edukacije radnika i unaprjeđenjem poslovnih procesa osigurava ostvarenje cilja koji se ogleda u poštivanju prisilnih propisa i dobrih poslovnih običaja.

Etički kodeks

Etički kodeks Kraš d.d. (dalje: Kodeks) usvojen je 2024. godine, a isti se temelji na UN Općoj deklaraciji o pravima čovjeka i Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom ponašanju te predstavlja trajno usmjerenje Kraša za usklađenje i razvoj svojeg uspješnog poslovanja temeljenog na ključnim smjernicama i načelima iz navedenih dokumenata.

Kodeks se zasniva na ključnim načelima koja proizlaze iz međunarodnih deklaracija i smjernica, kao što su: poštivanje temeljnih ljudskih prava, integriteta i osobnosti pojedinca, uvažavanje i promocija raznolikosti, nulta tolerancija na diskriminaciju po bilo kojoj osnovi, te ostalim ključnim etičkim načelima poštenja, povjerenja, poštovanja, humanosti, tolerantnosti i odgovornosti.

Kodeks ima svrhu definirati etička pravila koja Kraš primjenjuje i smatra ključnim za svoje uspješno poslovanje: davanje transparentnog uvida svim unutarnjim i vanjskim dionicima; promicanje organizacijske kulture kojom se potiče etičko postupanje unutar i izvan Kraša; uređenje oblika ponašanja koji se pojavljuju u poslovnim aktivnostima odnosno u pogledu odnosa prema radu, suradnicima, poslovnim partnerima i javnosti, te definiranje procesa identifikacije i upravljanja etičkim pitanjima kao i izvješćivanje, odnosno prijavljivanje neetičkog postupanja. Kodeks obuhvaća etička pravila Kraša koja se u poslovnom djelovanju primjenjuju na sve dionike.

Program usklađenosti poslovanja s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja

Program usklađenosti poslovanja s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja predstavlja interni dokument Društva kojim se osigurava postizanje nekoliko različitih, ali međusobno komplementarnih ciljeva.

Prije svega, Programom se nastoji osigurati minimiziranje rizika Društva od povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, a istovremeno se izgrađuje i unaprjeđuje korporativna kultura Društva.

Također, učinkovita provedba Programa predstavlja dodatnu edukaciju čime radnici usvajaju nova znanja i vještine.

Kodeks korporativnog upravljanja

Kao poslovni subjekt čije su dionice uvrštene na Zagrebačku burzu, Kraš se razvija i djeluje u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja te nastoji svojom poslovnom strategijom, poslovnom politikom, ključnim internim aktima i poslovnom praksom doprinijeti transparentnom i učinkovitom poslovanju i kvalitetnijim vezama s poslovnom sredinom u kojoj djeluje.

Kraš je donio vlastiti Kodeks korporativnog upravljanja Kraš d.d. Zagreb. Cilj Kodeksa je unaprijediti već uspostavljene visoke standarde korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja Društva, s obzirom na to da su jasno definirane procedure korporativnog upravljanja, koje se temelje na prepoznatljivim međunarodnim standardima, jedan od osnovnih kriterija za donošenje odluke o investiranju.

Kodeks korporativnog upravljanja Kraš d.d. Zagreb usklađen je s Kodeksom korporativnog upravljanja HANFA-e i Zagrebačke burze, te je objavljen na internet stranici Društva.

Ciljevi i načela korporativnog upravljanja Društva izvode se iz sljedećih principa:

- poslovanje u skladu s važećim propisima zemalja u kojima obavlja svoju djelatnost,
- zadovoljavanje najviših standarda kroz organizaciju poslovanja i primjena suvremenih poslovnih načela u svim aktivnostima i odnosima Društva u svim područjima rada,
- primjena priznatih međunarodnih smjernica i ugradnja u svoju poslovnu praksu i procedure.

Temeljna načela Kodeksa su:

- transparentnost poslovanja
- jasno razrađene procedure za rad Nadzornog odbora, Uprave i drugih organa koji donose važne odluke
- izbjegavanje sukoba interesa
- djelotvoran sustav upravljanja i odgovornosti.

Društvo na internetskim stranicama Kraša i Zagrebačke burze, u zakonom propisanom roku, svake godine za prethodnu poslovnu godinu objavljuje Godišnji upitnik sastavljen sukladno Kodeksu korporativnog upravljanja koji je preporuka Zagrebačke burze i HANFA-e.

STRUKTURA DIONIČARA KRAŠ d.d., PROMET DIONICAMA, DIVIDENDE I VLASTITE DIONICE na dan 31.12.2024. godine

Temeljni kapital KRAŠ d.d. na dan 31.12.2024. godine

Temeljni kapital KRAŠ d.d. iznosi 79.560.470,00 eura i podijeljen je na 1.498.621 redovnu dionicu KRAS-R-A bez nominalnog iznosa. Svaka dionica daje pravo na jedan glas na glavnoj skupštini KRAŠ d.d..

Sve redovne dionice koje je KRAŠ d.d. izdao imaju isti međunarodni identifikacijski broj vrijednosnog papira KRAS (ISIN broj) i međunarodnu identifikacijsku oznaku pravnog subjekta (zseLEI oznaku).

ISIN oznaka vrijednosnice Kraš je HRKRASRA0008, a pravni subjekt Kraš nosi zseLEI oznaku 74780000N00HZTWVU688.

Struktura dioničara KRAŠ d.d. na dan 31.12.2024. godine

Na dan 31.12.2024. godine KRAŠ d.d. ima izdanu 1.498.621 redovnu dionicu na ime (oznake KRAS), koje su u vlasništvu 1.681 dioničara, te u trezoru KRAŠ d.d.

Prvih 10 dioničara na dan 31.12.2024.

Redni broj	Dioničar	Broj dionica	% udjela u temeljnom kapitalu
1	OTP BANKA D.D./TRANSAKCIJSKI RAČUN/ MESNA INDUSTRIJA BRAČA PIVAC D.O.O. (1/1)	826.426	55,15
2	RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D./ KAPPA STAR LIMITED (1/1)	483.117	32,24
3	KRAŠ D.D. (1/1)	90.210	6,02
4	HRVATSKI ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU (1/1)	2.000	0,13
5	MIKUŠ BEBAN ANA (1/1)	1.339	0,09
6	LISICA DANIJELA (1/1)	1.039	0,07
7	ŠVALJEK BARICA (1/1)	900	0,06
8	RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG/RBI CLIENTS OMNIBUS	745	0,05
9	RADIŠIĆ MIRELA (1/1)	625	0,04
10	LIPEJ FRANC (1/1)	600	0,04
	UKUPNO	1.407.001	93,89

Dividende

U skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, a nakon utvrđivanja i prihvaćanja godišnjih financijskih izvještaja KRAŠ d.d. za pojedinu poslovnu godinu, Uprava i Nadzorni odbor predlažu glavnoj skupštini isplatu dobiti dioničarima na ime dividende, ovisno o rezultatima poslovanja, financijskom položaju i drugim čimbenicima.

Dobit KRAŠ d.d. ostvarena u poslovnoj 2023. godini je iznosila 5.823.631,35 eura. Iz dobiti ostvarene u poslovnoj 2023. godini isplatila se dividenda u iznosu od 1,50 eura po dionici svim dioničarima koji su bili upisani u depozitoriju SREDIŠNJEG KLIRIŠKOG DEPOZITARNOG DRUŠTVA, dioničko društvo (SKDD d.d.) na dan 25. lipnja 2024. godine.

Preostala dobit raspoređena je u zadržanu dobit Društva.

Trgovanje na Zagrebačkoj burzi na Redovitom tržištu

U 2024. godini dionicama KRAŠ d.d. trgovalo se na uređenom tržištu kojim upravlja Zagrebačka burza u segmentu Redovitog tržišta i neposredno između prodavatelja i kupaca.

U zadnjoj transakciji na kraju 2024. godine na Zagrebačkoj burzi, tržišna cijena iznosila je 114 eura.

Tržišna kapitalizacija na dan 31.12.2024. godine iznosila je 170.842.794 eura.

Poravnanje i namira kroz sustav SKDD d.d.

Sve dionice KRAŠ d.d. izdane su u nematerijaliziranom obliku, a poslove vođenja središnjeg depozitorija nematerijaliziranih dionica Kraša vodi SKDD d.d..

SKDD d.d. obavlja poslove upravljanja sustavom poravnanja i namire transakcija sklopljenih na uređenom tržištu, te obavlja poslove prijenosa vlasništva u svezi drugih zaključenih pravnih poslova s dionicama KRAŠ d.d.

Vlastite dionice

Tijekom 2024. godine KRAŠ d.d. je stekao 6.595 vlastitih dionica, što predstavlja 0,44% udjela u temeljnom kapitalu.

Nije bilo otpuštanja vlastitih dionica iz trezora.

Na dan 31.12.2024. godine na trezorskom računu u Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. upisano je 90.210 vlastitih dionica, što predstavlja 6,02% udjela u temeljnom kapitalu.

Tržišna vrijednost vlastitih dionica na dan 31.12.2024. godine iznosila je 10.283.940,00 eura.

Nabavna vrijednost vlastitih dionica na dan 31.12.2024.godine iznosi 6.582.427,65 eura.

FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo i Grupa su kroz svoje poslovanje izloženi sljedećim financijskim rizicima: kreditni rizik, fer vrijednost novčanog toka ili kamatni rizik, valutni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti.

Upravljanje rizikom kapitala

Društvo i Grupa upravljaju svojim kapitalom na način da se osigura kontinuitet poslovanja, uz maksimiziranje povrata dioničarima kroz optimizaciju salda dugovanja i kapitala. Struktura kapitala Kraša d.d. i ovisnih društava sastoji se od dugovanja, koje uključuje kredite i zajmove, novca i novčanih ekvivalenata te vlasničke glavnice koja uključuje upisani kapital i zadržanu dobit i ostale pričuve.

Upravljanja financijskim rizikom

Društvo i Grupa su izloženi međunarodnom tržištu, odnosno podložni utjecaju promjena cijena glavnih sirovina na svjetskom tržištu koje ovise o kretanju tečaja stranih valuta. Financijski rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik novčanog toka kamata.

Tržišni rizik

Poslovne aktivnosti izlažu Društvo i Grupu prvenstveno financijskim rizicima zbog promjene tečaja stranih valuta, kamatnih stopa te promjene cijena sirovina na svjetskom tržištu.

Valutni rizik

Društvo i Grupa su izložena tečajnom riziku prilikom kupnje sirovina te kod prodaje na inozemnom tržištu. Valute koje podliježu rizicima su prvenstveno USD i CAD. Društvo i Grupa u ovom trenutku nemaju posebnih instrumenata zaštite već je isto osigurano kroz djelomičnu valutnu usklađenost imovine i obveza Društva i Grupe.

Kamatni rizik

Zaduženja na koja se obračunavaju kamate ugovorena su uz fiksnu i varijabilnu kamatu stopu. Društvo i Grupa u ovom trenutku nemaju instrumenata zaštite kamatnih rizika za ugovaranje novih kreditnih linija.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik neispunjenja ugovornih obveza drugih ugovornih strana koji će proizvesti financijski gubitak. Društvo i Grupa su usvojili politiku prema kojoj posluju samo sa kreditno sposobnim ugovornim stranama, ugovarajući prema potrebi višak osiguranja za ublažavanje rizika financijskog gubitka zbog neispunjenja ugovornih obveza. Izloženost Društva i Grupe i kreditni položaj drugih ugovornih strana su neprekidno praćeni, a ukupni iznos zakljućenih transakcija je raspodijeljen između odobrenih ugovornih strana.

Potraživanja od kupaca odnose se na veliki broj kupaca, rasporećenih na različita zemljopisna područja. Kontinuirano vrednovanje potraživanja provodi se na temelju financijskog položaja kupaca i, kada je prikladno, pribavljeno je osiguranje potraživanja garancijom.

Društvo i Grupa nemaju znaćajniju izloženost kreditnom riziku prema nijednoj ugovornoj strani ili grupi ugovornih strana sličnih karakteristika. Kreditni rizik likvidnih sredstava je ogranićen, zato jer druge ugovorne strane predstavljaju banke sa visokim kreditnim rejtingima koji su odrećeni od međunarodnih agencija za odrećivanje kreditnih rizika.

Rizik likvidnosti

Društvo i Grupa upravljaju rizikom likvidnosti održavajući prikladne prićuve, bankovna sredstva i prićuve pozajmljenih sredstava, neprekidnim praćenjem predvićenih i stvarnih novćanih tokova, te usporećujući rokove dospjeća financijske imovine i obveza.

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Knjigovodstveni iznosi novca i novčanih ekvivalenata, te prekoračenja po bankovnim računima približni su njihovim fer vrijednostima radi kratkoročnosti tih financijskih instrumenata. Slično tomu, knjigovodstveni iznos povijesnog troška potraživanja i obveza na koje se primjenjuju uobičajeni komercijalni uvjeti kreditiranja također su približni njihovim fer vrijednostima.

Fer vrijednosti financijske imovine kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima se određuje prema cijenama koje kotiraju na tržištu.

Društvo i Grupa su u svom financijskom poslovanju postavili ciljeve kvalitete te ih putem pokazatelja i mjeri i ocjenjuje.

Ciljevi kvalitete

- Osiguranje financijske stabilnosti i tekuće likvidnosti Društva i Grupe
- Planiranje budućih tokova novca
- Osiguranje financijskih resursa iz vanjskih izvora po najpovoljnijim uvjetima
- Pravilno utvrđivanje i predočavanje financijskih rezultata Društva i Grupe
- Praćenje izvršenja planova prodaje i proizvodnje, ostvarenja planova prihoda, rashoda i računa dobiti i gubitka.

Sukladno odredbama članka 32. i 36. Zakonu o računovodstvu, Uprava je odgovorna za pripremu konsolidiranog Izvještaja o održivosti („Izvještaj o održivosti“), uključujući:

- usklađenost s ESRS-om;
- pripremu objava u odjeljku „Objavljivanja u skladu s člankom 8. Uredbe 2020/852“ u okviru okolišnih tema Izvještaja o održivosti u skladu sa zahtjevima izvještavanja iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/852 (“Uredba o taksonomiji”);
- dizajn, implementaciju i održavanje sustava unutarnjih kontrola koje Uprava odredi da su potrebne kako bi se omogućila priprema Izvještaja o održivosti, bez značajnih pogrešaka uslijed prijevare ili pogreške; i
- odabir i primjenu odgovarajućih metoda izvještavanja o održivosti te formiranje odgovarajućih procjena i prosudbi o pojedinačnim objavama o održivosti koje su razumne u danim okolnostima.

Uprava je također odgovorna za dizajn i implementaciju procesa za identifikaciju informacija objavljenih u Izvještaju o održivosti u skladu s ESRS-om, te za objavu ovog Procesu u odjeljku ESRS 2 IRO-1 – Opis postupka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika i IRO-2 – Zahtjevi za objavljivanje u ESRS-u obuhvaćeni izvještajem o održivosti poduzeća u Izvještaju o održivosti. Ta odgovornost uključuje:

- razumijevanje konteksta u kojem se odvijaju aktivnosti i poslovni odnosi Grupe te razumijevanje pogođenih dionika;
- identifikaciju stvarnih i potencijalnih učinaka (negativnih i pozitivnih) povezanih s pitanjima održivosti, kao i rizika i prilika koji utječu ili za koje bi se razumno moglo očekivati da će utjecati na financijski položaj Grupe, financijsku uspješnost, novčane tokove, pristup financiranju ili troškove kapitala u kratkom, srednjem ili dugom roku;
- procjenu značajnosti identificiranih učinaka, rizika i prilika povezanih s pitanjima održivosti odabirom i primjenom odgovarajućih pragova značajnosti; i
- donošenje pretpostavki koje su razumne u danim okolnostima.

Izvještaj o održivosti je odobren od strane Uprave dana 15. travnja 2025. godine.

Potpisali u ime Uprave 15. travnja 2025. godine

Predsjednica Uprave

Marijana Knežević Tudić

Član Uprave

Mario Müller

Član Uprave

Filip Mutić

Sadržaj

Opće informacije	22
BP1- Opća osnova za sastavljanje izvještaja o održivosti:	22
BP-2 - Objave u posebnim okolnostima	22
GOV-1 Uloga administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela	23
ESRS G1 - Zahtjev za objavljivanje povezan s ESRS-om 2 GOV-1 – Uloga administrativnih, nadzornih i upravljačkih tijela.....	26
GOV-2 – Informacije koje se dostavljaju administrativnim, upravljačkim i nadzornim tijelima poduzeća i čimbenici održivosti kojima se bave ta tijela	26
GOV-3 – Uključivanje rezultata u području održivosti u programe poticaja	26
GOV-4 – Izvještaj o dužnoj pažnji.....	27
GOV-5 – Upravljanje rizicima i unutarnje kontrole izvještavanja o održivosti.....	27
SMB-1 - Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti	28
SBM-2 - Interesi i stajališta dionika	31
ESRS S1- ESRS 2 SBM-2 – Interesi i stajališta dionika	32
ESRS S4- ESRS 2 SBM-2 – Interesi i stajališta dionika	32
SMB-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom.....	33
IRO-1 – Opis postupka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika	37
ESRS E1 - ESRS 2 IRO-1 - Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika povezanih s klimatskim promjenama	38
ESRS E2- IRO-1 – Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika koje proizlaze iz onečišćenja	39
ESRS E3- IRO-1 - Opis procesa utvrđivanja i procjene materijalnih učinaka, rizika i prilika povezanih s vodom i morskim resursima	40
ESRS E4- IRO-1 - Opis procesa za prepoznavanje i procjenu korištenja značajnih resursa i utjecaja, rizika i prilika povezanih s bioraznolikošću i ekosustavima	40
ESRS E5- IRO-1 - Opis procesa utvrđivanja i procjene materijalnih učinaka, rizika i prilika povezanih s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom.....	40
ESRS G1 - Zahtjev za objavljivanje povezan s ESRS-om 2 IRO-1 – Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika	40
IRO-2 – Zahtjevi za objavljivanje u ESRS-u obuhvaćeni izjavom o održivosti poduzeća	40
Informacije o okolišu	54
Objavljivanja u skladu s člankom 8. Uredba 2020/852 (Uredba o taksonomiji)	54
ESRS E1 Klimatske promjene.....	63
Zahtjev povezan s ESRS-om 2 GOV-3 – Uključivanje rezultata u području održivosti u programe poticaja	63
E1-1 - Tranzicijski plan za ublažavanje klimatskih promjena	63
ESRS 2 SBM-3 - značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	63
E1-2 - Politike povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama ...	65
E1-3 – Mjere i resursi povezani s klimatskim politikama	65

E1-4 - Ciljne vrijednosti povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama.....	65
E1-5 – Potrošnja energije i kombinacija izvora energije.....	65
E1-6 – Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2, 3 i ukupne emisije stakleničkih plinova	66
ESRS E2 Onečišćenje.....	70
ESRS 2 SBM-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	70
E2-1 – Politike povezane s onečišćenjem	71
E2-2 – Mjere i resursi povezani s onečišćenjem	71
E2-3 – Ciljne vrijednosti povezane s onečišćenjem	72
E2-4 – Onečišćenje vode	72
ESRS E3 Vodni i morski resursi	74
ESRS 2 SMB-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	74
E3-1 – Politike povezane s vodnim i morskim resursima	75
E3-2 – Akcije i resursi povezani s vodnim i morskim resursima.....	76
E3-3 – Ciljne vrijednosti povezane s vodnim i morskim resursima	76
E3-4 – Potrošnja vode	77
ESRS E4 Bioraznolikost i ekosustavi	77
SBM-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	77
E4-1 – Tranzicijski plan i pitanja bioraznolikosti i ekosustava u strategiji i poslovnom modelu	78
E4-2, E4-3, E4-4 I E4-5 Politika, mjere i resursi, ciljne vrijednosti i pokazatelji povezani s bioraznolikošću i ekosustavima	78
ESRS E5 Korištenje resursa i kružno gospodarstvo	78
ESRS 2 SMB-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	78
E5-1 – Politike povezane s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom	79
E5-2 – Mjere i resursi povezani s korištenjem resursa I kružnim gospodarstvom	80
E5-3 – Ciljne vrijednosti povezane s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom	80
E5-4 – Priljev resursa	80
E5-5 – Otpad	82
Informacije o socijalnim pitanjima.....	82
ESRS S1 Vlastita radna snaga.....	82
ESRS 2 SBM-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	83
S1-1 – Politike povezane s vlastitom radnom snagom.....	86
S1-2 – Postupci za suradnju s vlastitom radnom snagom i predstavnicima radnika u vezi s učincima.....	89
S1-3 – Postupci za sanaciju negativnih učinaka i kanali kojima vlastita radna snaga može izraziti zabrinutost	90

S1-4 – Poduzimanje mjera za značajne učinke na vlastitu radnu snagu, pristupi upravljanju značajnim rizicima i ostvarivanje značajnih prilika povezanih s vlastitom radnom snagom te djelotvornost tih mjera	90
S1-5 – Ciljne vrijednosti povezane s upravljanjem značajnim negativnim učincima, poticanjem pozitivnih učinaka i upravljanjem značajnim rizicima i prilikama	94
S1-6 – Obilježja zaposlenika poduzeća	94
S1-7 – Obilježja radnika poduzeća koji nisu u radnom odnosu	95
S1-8 – Obuhvat kolektivnog pregovaranja i socijalni dijalog	96
S1-9 - Pokazatelji raznolikosti	95
S1-11 – Socijalna zaštita	96
S1-13 - Osposobljavanje i razvoj vještina	96
S1-14 – Pokazatelji zdravlja i sigurnosti	97
S1-15 – Pokazatelji ravnoteže između poslovnog i privatnog života	96
S1-17 - Slučajevi, pritužbe te ozbiljni učinci povezani s ljudskim pravima	97
ESRS S4 Potrošači i krajnji korisnici	97
ESRS 2 SBM-3 – Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	97
S4-1- Politike za potrošače i krajnje korisnike	99
S4-2 – Postupci za suradnju s potrošačima i krajnjim korisnicima u vezi s učincima	100
S4-3 – Postupci za sanaciju negativnih učinaka i kanali kojima potrošači i krajnji korisnici mogu izraziti zabrinutost	101
S4-4 – Poduzimanje mjera za značajne učinke na potrošače i krajnje korisnike, pristupi upravljanju značajnim rizicima i ostvarivanje značajnih prilika povezanih s potrošačima i krajnjim korisnicima te djelotvornost tih mjera	101
S4-5 – Ciljne vrijednosti za upravljanje značajnim negativnim učincima, poticanje pozitivnih učinaka i upravljanje značajnim rizicima i prilikama	103
Informacije o upravljanju	103
ESRS G1 Poslovno ponašanje.....	103
G1-1 - Politike poslovnog ponašanja i korporativna kultura	103
G1-2 Upravljanje odnosima s dobavljačima	105
G1-3 – Sprečavanje i otkrivanje korupcije i podmićivanja	106
G1-4 – Slučajevi korupcije ili podmićivanja	108
G1-6 Prakse plaćanja	108
Specifično za društvo – Kibernetička sigurnost.....	108

Opće informacije

BP1- Opća osnova za sastavljanje izjave o održivosti:

Ovaj konsolidirani izvještaj o održivosti pruža pregled pristupa u pogledu održivosti Grupe Kraš. U ovom izvještaju predstavljeni su objedinjeni podaci koji pokrivaju poslovne operacije Kraša d.d. - Zagreb i Osijek (tvornica Karolina) (dalje u tekstu: Društvo) i njegovih ovisnih društava (dalje u tekstu: Grupa). Grupa Kraš odnosi se na sljedeća ovisna društva: proizvodno društvo Mira d.o.o. Prijedor, članica Kraš grupe – tvornica kekša i srodnih proizvoda i komercijalna društva: Commerce d.o.o., Beograd i Kraškomerc Kraš dooel, Skopje. Informacije u Izvještaju o održivosti su sastavljene na istoj konsolidiranoj osnovi kao i konsolidirani financijski izvještaji, čime se osigurava dosljednost i sveobuhvatnost svih operacija.¹

Ovaj izvještaj temelji se na procjeni dvostruke značajnosti (dalje u tekstu: DMA) iz 2024. godine, provedenoj u skladu s novim Europskim standardima za izvještavanje (dalje u tekstu: ESRS standardi). Procjena dvostruke značajnosti ima za cilj identificirati ključne okolišne, društvene i upravljačke učinke, kao i rizike i prilike, uzimajući u obzir interese različitih dionika Grupe. Ovaj proces osmišljen je kako bi se osiguralo da su objavljeni najvažniji čimbenici održivosti.

Prema standardu (ESRS 1 133.) za prve tri godine izvještavanja o održivosti poduzeće može ograničiti informacije o lancu vrijednosti na one koje su već dostupne unutar poduzeća, kao što su interni i javno dostupni podaci. Također, nije obavezno uključiti informacije o višim i nižim razinama lanca vrijednosti pri objavljivanju pokazatelja osim onih koji proizlaze iz drugih propisa EU-a (ESRS 2, Dodatak B) zbog pritiska koje bi prikupljanje stvaralo poduzećima. Grupa nije mogla prikupiti podatke iz lanca vrijednosti jer nema implementiran postupak prikupljanja direktnih podataka od kupaca, dobavljača i ostalih relevantnih dionika. Iz ovog razloga Grupa u proces dužne pažnje u svojoj prvoj godini nije direktno uključila dionike iz svog uzvodnog i nizvodnog lanca vrijednosti. Stoga objavljene politike, mjere, ciljne vrijednosti i pokazatelji ne uključuju informacije iz tih dijelova lanca vrijednosti. Lanac vrijednosti jedino je uključen pri objavljivanju pokazatelja koji proizlaze iz drugih propisa EU-a, u ovom slučaju GHG emisije opsega 3. Grupa planira implementirati postupak prikupljanja informacija u svom lancu vrijednosti i uključiti ih u svoje izvještavanje u nadolazećim izvještajnim razdobljima.²

Sadržaj Izvještaja uključuje ključne informacije o poslovanju Grupe. Grupa nije iskoristila mogućnosti izostavljanja informacija kako bi zaštitila intelektualno vlasništvo, znanje i iskustvo, rezultate inovacija ni informacije povezane uz buduće događaje i/ili pitanja o kojima se pregovara.³

BP-2 - Objave u posebnim okolnostima

Zbog nedostatka informacija o lancu vrijednosti u prvoj godini izvještavanja Grupa nije uključila pokazatelje iz lanca vrijednosti. Jedina iznimka su pokazatelji koji su bili potrebni kako bi se izračunale emisije stakleničkih plinova (dalje u tekstu: GHG emisije) Opsega 3. GHG emisije Opsega 3 odnose se na emisije stakleničkih plinova koje nastaju kao posljedica aktivnosti u lancu vrijednosti organizacije, ali koje nisu izravno pod kontrolom te organizacije. One uključuju emisije iz izvora kao što su nabava materijala, korištenje proizvoda, putovanja zaposlenika i odlaganje otpada i dr.

Neizvjesnost proizlazi u kategorijama:

- **1. Kupljena roba i usluge** – za dio ostalih sirovina korišten je prosječni ponderirani faktor emisije dok su glavne vrste sirovina detaljno izračunate bez procjene. Također, korištena je procjena pri izračunu udjela pojedinog obroka u ukupnom broju obroka.
- **7. Putovanje zaposlenika na posao** - potrebni podaci za izračun prikupljeni su anketom i ekstrapolirani na ukupan broj zaposlenika.
- **13. Zakupljena imovina na nižoj razini lanca vrijednosti** – za dio imovine potrošnja goriva i energije procijenjena je temeljem podne površine

Ostale kategorije izračunate su temeljem podataka o stvarnoj potrošnji. Za više detalja molimo vidjeti tematski standard E1 Klimatske promjene, poglavlje E1-6 – Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2, 3 i ukupne emisije stakleničkih plinova. Zbog korištenja procjena i financijskih podataka postoji određena razina neizvjesnosti

---

¹ BP-1, 5a, 5b

² BP-1, 5c, AR1

³ BP-1, 5d, 5e

⁴ BP-2, 11 a, b, i ii, 10 a, b, c

KRAŠ d.d. Zagreb

u izračunu emisija opsega 3. Međutim, najveći dio podataka dobiven je iz podataka o stvarnoj potrošnji te su se za sve kalkulacije primjenjivali adekvatni emisijski faktori, stoga smatramo da neizvjesnost u izračunu nije visoka⁴.

Grupa će u naredne tri godine, za potrebe točnijeg izračuna emisija GHG Opsega 3 postepeno uključivati dionike iz lanca vrijednosti kako bi se od njih dobile što točnije informacije i u svakoj mjeri izbjegle procjene gdje je to moguće. Planirani načini uključivanja su primarno kroz intervjue s dobavljačima i upitnike koji će biti poslani dobavljačima).⁵

Niža razina neizvjesnosti postoji i kod pokazatelja izračuna emisija opsega 1 jer se emisije iz pokretnih energetskih izvora nisu računale temeljem podataka o stvarnoj potrošnji u litrama, već prijeđenim kilometrima, što je detaljnije pojašnjeno u tematskom standardu E1 Klimatske promjene, poglavlje E1-6 – Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2, 3 i ukupne emisije stakleničkih plinova. Isto tako, za potrebe izračuna pokazatelja E5-5 – Otpad korištena je procjena o količini komunalnog otpada za neke od lokacije Grupe Kraš. Međutim, ne radi se o visokoj razini neizvjesnosti s obzirom da Grupa Kraš za najznačajnije lokacije koristi izravna mjerenja. Navedeno je detaljnije pojašnjeno u sklopu tematskog standarda E5 Korištenje resursa i kružno gospodarstvo, poglavlje E5-5 Otpad. Dodatno, Grupa je koristila procjene pri izračunu pokazatelja G1-6 – Prakse plaćanja, za postotak plaćanja Grupe koja su usklađena sa standardnim uvjetima. Navedeno je detaljnije pojašnjeno u sklopu tematskog standarda G1 Poslovno ponašanje.⁶

GOV-1 Uloga administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela

Administrativna, upravljačka i nadzorna tijela Društva sastavljena su od Uprave, Nadzornog i Revizijskog odbora. Sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i Statutu Kraš prehrambene industrije d.d. poslove Društva vodi Uprava sastavljena od četiri člana, dok Nadzorni odbor od sedam članova, imenuje Upravu, nadzire njezin rad i obavlja druge poslove predviđene Zakonom i Statutom. Članove Nadzornog odbora bira Glavna skupština Društva, osim jednog člana, kojeg kao predstavnika radnika imenuje Radničko vijeće sukladno Zakonu o radu.

Uprava društva

- Marijana Knežević Tudić, Predsjednica Uprave
- Mario Müller, Član Uprave
- Filip Mutić, Član Uprave
- Ante Pranić, Član Uprave

Uprava Društva izvještava Nadzorni odbor u redovitim intervalima o operativnim rezultatima Društva, financijskoj situaciji, značajnim financijskim rizicima te rezultatima interakcija s dioničarima i ostalim dionicima.

U Grupi Kraš, Uprava Društva mora osigurati djelotvoran nadzor nad aktivnostima drugih društava u Grupi, kao i postojanje odgovarajuće suradnje te postojanje pravila koja uređuju odgovornosti i postupke izvještavanja na nivou vodećeg Društva i društava kćeri.

Predsjednica uprave zadužena je za razvoj i provedbu strategije Grupe Kraš i poslovnog plana Grupe Kraš te za održavanje kontakta s Nadzornim odborom Grupe Kraš, dioničarima i važnim dionicima.

Nadzorni odbor

- Ivan Mišetić, Predsjednik Nadzornog Odbora
- Ivan Dropulić, Zamjenik Predsjednika Nadzornog Odbora
- Aleksandar Seratlić, Član Nadzornog Odbora
- Ante Šalinović, Član Nadzornog Odbora
- Vedran Tolić, Član Nadzornog Odbora
- Marija Mustapić, Članica Nadzornog Odbora
- Ruža Pivac, Članica Nadzornog Odbora

Jedna od funkcija Nadzornog odbora je doprinos razvoju i odobravanje strategije Grupe Kraš i poslovnog plana Grupe Kraš. Sjednice nadzornog odbora se sazivaju u pravilu tromjesečno, a najmanje jednom polugodišnje, odnosno prema potrebi.

U sklopu Nadzornog odbora također djeluje Revizijski odbor.

---

⁵ BP-2, 10d

⁶ BP-2, 11 a, b, i ii
KRAŠ d.d. Zagreb

Funkcije Revizijskog odbora Društva uključuju:

- nadzirati ispravnost i cjelovitost financijskih izvještaja i računovodstvenih politika Društva, izvještaja o održivosti, kao i drugih službenih priopćenja povezanih s financijskim rezultatima Društva;
- nadgledati djelotvornost unutarnjih financijskih kontrola Društva;
- osigurati dostatnost, neovisnost i djelotvornost funkcije vanjske revizije;
- osigurati neovisnost i dostatnost funkcije unutarnje revizije;
- nadgledati provedbu mjera koje su određene kao rezultat vanjske i unutarnje revizije i vlastitog nadzora.
- Izvještavaju Nadzorni odbor i neizvršne članove Upravnog odbora o ishodu provjere izvještaja o održivosti, te objašnjavaju na koji je način provjera izvještaja o održivosti pridonijela integritetu izvještavanja o održivosti i objašnjava ulogu Revizorskog odbora u tom procesu;
- Prati objavljene provjere izvještaja o održivosti;

Revizijski odbor mora najmanje jednom godišnje ocijeniti djelotvornost upravljanja rizicima i sustava unutarnje kontrole kao cjeline te po potrebi dati preporuke Nadzornom odboru i Upravi Društva.

Društvo ima Radničko vijeće čija uloga uključuje sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na prava i interese radnika. Predstavnica radnika Marija Mustapić, izabrana od strane Radničkog vijeća sjedi u Nadzornom odboru i zastupa prava radnika.⁷

Vežano za informacije o raznolikosti članova administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela Grupa broji 4 izvršna i 7 neizvršnih članova. U Upravi Grupe je 75% muškaraca i 25% žena, a vežano za neovisne članove Nadzornog odbora od njih sedam, troje je neovisno (43%).⁸

Vežano uz upravljanje čimbenicima održivosti, Grupa je imenovala Direktora Službe osiguranja kvalitete i održivosti kao glavnog voditelja tima za pitanja čimbenika održivosti koji direktno odgovara članu Uprave. Voditelj tima za ESG ima dugogodišnje iskustvo u područjima proizvodnje, održavanja, okoliša i energetske učinkovitosti i dugogodišnji je zaposlenik kompanije. Direktor Službe osiguranja kvalitete i održivosti uz svoj tim na razini Grupe provodi aktivnosti za usklađivanje sa zahtjevima Direktive za izvješćivanje o održivosti (dalje u tekstu: CSRD), kao i ESRS standardima. Član Uprave za financije također je bio uključen u procjenu dvostruke značajnosti.⁹ U prvoj godini izvještavanja Grupa nije definirala ciljne vrijednosti povezane s čimbenicima održivosti.¹⁰ S obzirom na prvo izvještajno razdoblje odgovornosti Uprave za učinke, rizike i prilike nisu formalizirane u pravilniku ili povezanim politikama. Grupa planira definirati odgovornosti u 2025. godini.¹¹ Uprava je uključena u postupak upravljanja i nadzora učinaka, rizika i prilika preko glavnog koordinatora za pitanje održivosti (Direktora Službe osiguranja kvalitete i održivosti).¹² Grupa trenutno nije uspostavila namjenske kontrole i postupke kako bi se upravljalo učincima, rizicima i prilikama. S obzirom da još nisu postavljene ciljne vrijednosti, nemamo formaliziran proces nadziranja utvrđivanja i praćenja u njihovom ostvarivanju.¹³

U 2024. godini provedena je edukacija o zahtjevima ESRS standarda članovima uprave, direktorima, rukovoditeljima i voditeljima organizacijskih jedinca. Uz to, vodeći članovi tima za održivost prisustvovali su dodatnim edukacijama, seminarima i konferencijama vezanim za održivost kako bi stekli dodatna znanja i vještine, a kojima Uprava ima pristup. Također, članovi Uprave informirani su o rezultatima provedene analize dvostruke značajnosti.¹⁴

Životopisi članova Nadzornog odbora

Ivan Mišetić, Predsjednik

Diplomirao je na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2001. godine.

Specijaliziran je za pružanje pravnih usluga u području statusnog, financijskog, trgovačkog te prava tržišnog natjecanja. Nakon iskustva stečenog radom u dva odvjetnička ureda, vlastiti odvjetnički ured otvara 2005. godine, koji prerasta u društvo 2011. godine.

Savjetovao je upravna i nadzorna tijela velikih domaćih i inozemnih kompanija na značajnim projektima poput preuzimanja (M&A), restrukturiranja, provedbe ulaganja, IPO-a te ugovaranja financiranja s različitim financijskim institucijama.

U Nadzorni odbor KRAŠ d.d. izabran je 2024.

Ivan Dropulić, Zamjenik predsjednika

---

⁷ ESRS 2, GOV-1, 21 b

⁸ GOV-1, 21 a,d,e

⁹ ESRS 2, GOV-1, 22 a, c ii

¹⁰ ESRS 2, GOV-1, 22d

¹¹ ESRS 2, GOV-1, 22b

¹² ESRS 2, GOV-1, 22c

¹³ ESRS 2, GOV 1; 22c, i, ii, iii

¹⁴ ESRS 2, GOV-1; 23

KRAŠ d.d. Zagreb

Diplomirao je na Fakultetu za vanjsku trgovinu u Zagrebu 1979., a magistrirao na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1983.

Poslovnu iskustvo je stjecao u Elka tvornica električnih kabela, Institutu za zemlje u razvoju, Progress d.o.o i Jadranskom osiguranju d.o.o. Radio je na upravljačkim pozicijama u Euroherc životnom osiguranju d.d., HAK uslugama d.o.o., Veritas osiguranju d.d. i Koncernu Agram. Od 2006. je u Kreditnoj banci Zagreb d.d. (Agram banka d.d.) bio zamjenik predsjednika uprave u dva mandata, a kasnije je obavljao funkciju izvršnog direktora.

U Nadzorni odbor KRAŠ d.d. je izabran prvi put 2020. te je uz aktivno sudjelovanje u sjednicama i predsjednik Revizijskog odbora.

Aleksandar Seratlić, Član Nadzornog odbora

Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu.

Stručnost na područjima strateškog planiranja, upravljanja promjenama, strateškog pregovaranja i razvoja zaposlenika i organizacijske kulture je stjecao na rukovodećim pozicijama u Ledu, Adris grupi, Ideji, Mercatoru S SBB-u i MPC Holdingu, vodećoj regionalnoj poslovnoj platformi za upravljanje nekretninama i distribuciju robe široke potrošnje.

U Nadzorni odbor KRAŠ d.d. je izabran prvi put 2020. te je aktivno sudjelovao u radu sjednica.

Ante Šalinović, Član Nadzornog odbora

Diplomirao je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Odsjeku za sociologiju, 2005.

Poslovnu iskustvo na područjima istraživanja tržišta, javnog mijenja i medija je stjecao u agencijama Puls, Mediana Flores, Stratego i Ipsos Puls. 2015. je postao direktor Ipsos Connect, poslovne jedinice Ipsos Pulsa, koja objedinjuje istraživanje medija i oglašavanja te je odgovoran za osam država regije (Hrvatska, Slovenija, Srbija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Crna Gora, Kosovo, Albanija). Koautor je brojnih znanstvenih i stručnih radova iz područja sporta i marketinga.

U Nadzorni odbor KRAŠ d.d. je izabran prvi put 2020. te je uz aktivno sudjelovanje u sjednicama i član Revizijskog odbora.

Vedran Tolić, Član Nadzornog odbora

Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1982. godine.

Poslovnu karijeru započeo je u Ferimportu u svojstvu pripravnika. U istom poduzeću nastavlja razvoj karijere na poslovima komercijalnog referenta u veletrgovini, pomoćnika šefa odjela u veletrgovini i šefa odjela veletrgovine. Od 1982. do 1996. obavlja funkciju direktora veletrgovine. Od 1997. godine radi kao izvršni direktor Dubravaprometa d.d.. 2003. prelazi u Osimpex d.o.o. na poslove komercijalnog direktora.

U nadzorni odbor KRAŠ d.d. je izabran prvi put 2016. te je uz aktivno sudjelovanje u sjednicama i član Revizijskog odbora.

Ruža Pivac, Član Nadzornog odbora

Završila je stručni prijediplomski studij Ekonomija poduzetništva na Veleučilištu VERN' 2019. godine, a 2021. godine specijalistički diplomski stručni studij računovodstva i financija na Sveučilištu VERN'.

Profesionalnu karijeru je počela 2018.godine u Mesna industrija braća Pivac d.o.o., a 2020. godine je u PPK karlovačka mesna industrija, dioničko društvo postala savjetnik uprave za proizvodnju i prodaju.

U Nadzorni odbor KRAŠ d.d. izabrana je 2024.

Marija Mustapić, Član Nadzornog odbora

Stekla zvanje inženjera prometa na Fakultetu prometnih znanosti, Sveučilišta u Zagrebu.

Poslovni put je započela u tadašnjoj Pošti, telegramu i telekomunikacijama te nastavila kroz Hrvatsku poštu i telekomunikacije, Hrvatskim telekomunikacijama te Hrvatskom telekomu gdje se je profesionalne razvijala na područjima prodaje, upravljanja terminalnom opremom i podrške korisnicima.

U KRAŠ d.d. je od 2017. godine te radi na poslovima koordiniranja skladišnog poslovanja.

U Nadzorni odbor KRAŠ d.d. izabrana je 2024. kao predstavnik radnika.

Životopisi članova Uprave

MARIJANA KNEŽEVIĆ TUDIĆ, Predsjednik Uprave

Nakon završetka Prehrambeno-biotehnološki fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, svoj poslovni put je započela 2000. godine kao pripravnica u KRAŠ d.d. te potom tehnolog proizvodnje zadužen za praćenje proizvodnih parametara i organizaciju probne proizvodnje.

2018. postaje direktor Službe nabave, a u međuvremenu je stjecala iskustvo u razvoju marketinških aktivnosti i proizvoda kao asistent brand manager i brand manager te u vođenju projekata na mjestu *project managera*.

2024. ulazi u Upravu KRAŠ d.d. da bi iste godine postala i predsjednik uprave.

MARIO MÜLLER, Član Uprave

Obrazovanje je stekao na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, svoj poslovni put započeo je u Saponiji d.d. u kojoj je radio punih 15 godina, od pet godina na poziciji člana uprave zaduženog za prodaju i nabavu. Godine 2011. ulazi u konditorsku industriju kao direktor Kandit d.o.o.

U KRAŠ dolazi 2014. godine kao prokurist dviju ovisnih distributerskih društava u Srbiji te Bosni i Hercegovini, dvije godine nakon postaje direktor izvoza, a zatim direktor Službe prodaje te s tog mjesta dolazi u upravu 2023.

ANTE PRANIĆ, Član Uprave

Završio Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu te je iskustvo u struci stekao u Vrgorcu u društvima A-Profectus i GRAĐEVNO d.d.

2016. je izabran za gradonačelnika Vrgorca (Nezavisna lista mladih), a 2017. ulazi u Hrvatski sabor.

Po završetku političkog angažmana, 2021. godine dolazi u KRAŠ kao projektni manager, a 2022. godine postaje voditelj projekata u Odjelu investicija.

U Upravu KRAŠ d.d. ulazi 2024. Godine.

FILIP MUTIĆ, Član Uprave

Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Poslovno iskustvo stječe u revizorskim društvima Pricewaterhouse Coopers i Deloitte. 2012. godine prelazi u Atlantic grupu na mjesto direktor financija Strateškog poslovnog područja Piće, a 2018. je imenovan i za direktora sustava i procesa kontrolinga na razini Grupe.

2019. postaje član Uprave LEDO plus d.o.o. zadužen za financije odakle 2024. dolazi na mjesto člana Uprave KRAŠ d.d.

ESRS G1 - Zahtjev za objavljivanje povezan s ESRS-om 2 GOV-1 – Uloga administrativnih, nadzornih i upravljačkih tijela

Uprava Kraša odgovorna je za: donošenje Etičkog kodeksa, upravljanje poslovanjem i promociju etičkih pravila u skladu s Etičkim kodeksom prema svim dionicima te jamčenje da se pravila kodeksa primjenjuju i poštuju.¹⁵

Etički kodeks je objavljen na oglasnim pločama na lokaciji i na web stranici kompanije www.kras.hr, a u 2024. godini educirana su 24 rukovoditelja od strane stručnjaka iz ljudskih potencijala na temu Etičkog kodeksa. Edukacija je obuhvatila teme definicije korupcije i postupka u slučaju sumnje ili otkrivanja iste. Plan je u 2025. godini održati edukaciju o Etičkom kodeksu za sve zaposlenike kompanije.¹⁶

GOV-2 – Informacije koje se dostavljaju administrativnim, upravljačkim i nadzornim tijelima poduzeća i čimbenici održivosti kojima se bave ta tijela

U 2024. godini po prvi je puta provedena DMA analiza sukladno zahtjevima ESRS standarda te su identificirani značajni učinci, rizici i prilike (dalje u tekstu: IRO) Grupe. Na kraju procesa Uprava Društva, informirana je o identificiranim značajnim učincima, rizicima i prilikama. S primjenom od 2025. godine, tim za održivost obavještavati će Upravu Društva o provedbi postupka dužne pažnje te rezultatima i djelotvornosti politika, mjera, pokazatelja i ciljnih vrijednosti dva puta godišnje i prilikom izmjena ili novih zahtjeva.¹⁷ Temeljem rezultata analize procjene dvostruke značajnosti, cilj je Uprave Društva u nadolazećem periodu uspostaviti glavne ciljne vrijednosti i mehanizam za praćenje rezultata u vezi s održivosti.¹⁸

Kako je već naglašeno, trenutno ne postoji formaliziran proces nadziranja, utvrđivanja i praćenja značajnih učinaka, rizika i prilika. Međutim, kroz redovito poslovanje članovi Uprave već koordiniraju područja djelovanja koja su vezana uz identificirane učinke, rizike i prilike. Primjerice, član Uprave odgovoran za proizvodnju i održavanje informiran je o stanju freona, emisijama onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora, potrošnji energenata (struja, plin, voda) te količinama opasnog i neopasnog otpada. Nadalje, član Uprave za financije, ljudske resurse i pravne poslove informiran je o statusu socijalnog dijaloga sa zaposlenicima, ozljedama na radu, osposobljavanju i edukacijama, kibernetičkoj sigurnosti itd. O navedenim pitanjima se raspravlja na kvartalnoj bazi.¹⁹

GOV-3 – Uključivanje rezultata u području održivosti u programe poticaja

Grupa trenutno nema programe poticaja i politike primitaka koje su povezane s čimbenicima održivosti za članove administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela. Pitanja klime nisu uključena u naknade članova administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela.²⁰

---

¹⁵G1 ESRS2, GOV-1, 5 a

¹⁶G1 ESRS 2, GOV-1, 5b

¹⁷GOV-2, 26a

¹⁸GOV-2, 26b, 26c

¹⁹ESRS 2, GOV-2, 26 a, b, c

²⁰ESRS 2 GOV-3, 29, E1 GOV-3, 13
KRAŠ d.d. Zagreb

GOV-4 – Izvještaj o dužnoj pažnji

Sukladno zahtjevima, ESRS-a, Grupa je započela proces detaljne dubinske pažnje za upravljanje pitanjima održivosti. U prvoj godini su se koristile OECD smjernice za multinacionalna poduzeća. Ipak, s obzirom na visoku razinu neizvjesnosti u lancu vrijednosti, Grupa je za prvu godinu izvješća koristila vanjske izvore za dužnu pažnju. Grupa je za potrebe provođenja postupka dvostruke materijalnosti u procjenu lanca vrijednosti uključila izvještaje najvećih dobavljača, prakse sličnih tvrtki u sektoru, sektorski specifične analize značajnosti ESG rating agencija kao što su MSCI, S&P Global, ISS ESG, Sustainalytics te sektorski specifične značajne teme prema SASB standardu izvještavanja. U ovom su procesu identificirana područja za poboljšanje koja će se, sukladno Prijelaznoj odredbi 10.2, implementirati kroz iduće dvije godine kako bi se osigurao sveobuhvatan proces dužne pažnje sukladno ESRS-u. U sljedećoj tablici prikazano je kako poduzeće primjenjuje temeljne elemente dužne pažnje za ljude i okoliš te gdje su oni predstavljeni u ovom izvješću o održivosti.²¹

KLJUČNI ELEMENTI POSTUPKA DUŽNE PAŽNJE	TOČKE U IZVJEŠTAJU O ODRŽIVOSTI
a) Uključivanje postupka dužne pažnje u upravljanje, strategiju i poslovni model	GOV-2, Informacije koje se dostavljaju administrativnim, upravljačkim i nadzornim tijelima poduzeća i čimbenici održivosti kojima se bave ta tijela GOV-3, Uključivanje rezultata u području održivosti u programe poticaja SBM-3, Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom
b) Suradnja s pogođenim dionicima u svim ključnim koracima postupka dužne pažnje	SBM-2, Interesi i stajališta dionika IRO-1, Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika
c) Utvrđivanje i procjena štetnih učinaka	IRO-1, Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika SBM-3, Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom
d) Poduzimanje mjera za uklanjanje tih negativnih učinaka	Podaci o mjerama navedeni u tematskim standardima (E1-3 – Mjere i resursi povezani s klimatskim politikama , E2-2 – Mjere i resursi povezani s onečišćenjem E3-2 – Mjere i resursi povezani s vodnim i morskim resursima, E4-3 – Mjere i resursi za bioraznolikost i ekosustave, E5-2 – Mjere i resursi povezani s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom, S1-4 – Poduzimanje mjera za značajne učinke na vlastitu radnu snagu, pristupi ublažavanju značajnih rizika i ostvarivanje značajnih prilika povezanih s vlastitom radnom snagom te djelotvornost tih mjera , S4-4 – Poduzimanje mjera za značajne učinke na potrošače i krajnje korisnike, pristupi upravljanju značajnim rizicima i ostvarivanje značajnih prilika povezanih s potrošačima i krajnjim korisnicima te djelotvornost tih mjera)
e) Praćenje učinkovitosti tih nastojanja i priopćavanje	-

GOV-5 – Upravljanje rizicima i unutarnje kontrole izvještavanja o održivosti

Grupa nema uspostavljen formaliziran sustav upravljanja rizicima i unutarnje kontrole povezan s izvještavanjem o održivosti te ga planira uspostaviti u idućim izvještajnim razdobljima. Direktor Službe osiguranja kvalitete i održivosti koordinira prikupljanje informacija i podataka Grupe koji se izvještavaju uz pomoć internog tima za održivost, a sve nadgleda član Uprave zadužen za navedenu Službu. S obzirom na to da ne postoji formalizirani sustav nema ni formaliziranog periodičnog izvještavanja nadzornih tijela.²²

U 2024. godini glavni cilj Grupe bio je uspješno implementirati Europske standarde za izvješćivanje o održivosti (ESRS) i uskladiti proces sa zahtjevima standarda. Prvi korak bio je upoznati se sa standardima kroz edukacije, kako bi se razumjeli svi zahtjevi na koje poduzeće treba odgovoriti. Tijekom godine formiran je specijalizirani interni tim za održivost, na čelu s Direktorom službe za sigurnost kvalitete i održivost, koji je vodio proces usklađivanja s

²¹ ESRS 2 GOV-4, 30

²² GOV-5, 36 a, d, e
KRAŠ d.d. Zagreb

jasno definiranim vremenskim okvirima i odgovornostima.²³ U 2024. godini procjena financijske značajnosti (identifikacija značajnih rizika i prilika) provedena je u sklopu procjene dvostruke značajnosti.

U Grupi postoje razni interni postupci koji omogućavaju da se pojedini podaci koji se prikazuju u izvješću prate na ujednačen način, kao i kontrole koje su uspostavljene za njihovo praćenje (npr. Upravljanje otpadnim vodama, emisijama u zrak, otpadom). Također, Poslovnik integriranog sustava upravljanja kvalitete, sigurnosti hrane, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti služi kao smjernica za prikupljanje, obradu i opisuje kontrolne točke. Sve navedeno opisuje se u Upravinoj ocjeni integriranih sustava upravljanja kao i kroz druge izvještaje za upravu.²⁴

SMB-1 - Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti

Grupa Kraš je već dugi niz godina vodeći konditorski proizvođač u jugoistočnoj Europi. Osim tvornica u Zagrebu, Grupa je vlasnik još dviju tvornica za proizvodnju keksa i vafle od kojih je jedna u Osijeku, dok je Mira d.o.o. tvornica u Bosni i Hercegovini. Njihovim povezivanjem ostvaren je strateški cilj značajnog porasta udjela keksa i vafle na tržištu regije, te su stvorene pretpostavke za snažniji plasman ovog asortimana na sva izvozna tržišta. Značajne skupine proizvoda u Grupi uključuju konditorske proizvode: čokolade, kekse, vafle, čokoladirane kekse i vafle, bombone.²⁵ Preko polovine ukupne proizvodnje Grupe plasira se na domaća tržišta kroz veleprodajni kanal i vlastitu maloprodajnu mrežu. Osim Hrvatske, značajna tržišta Grupe uključuju Jugoistočnu Europu (Bosnu i Hercegovinu, Sloveniju, Srbiju, Makedoniju, Kosovo, Crnu Goru) i Saudijsku Arabiju te Ameriku i Australiju. Proizvodi Grupe nisu zabranjeni ni na jednom tržištu. U Grupi je zaposleno 1.975 zaposlenika, od čega je 1.619 zaposleno u Hrvatskoj, a 356 u Bosni i Hercegovini.²⁶

Grupa nije aktivna u sektoru fosilnih goriva, proizvodnji kemikalija, kontroverznom oružju niti uzgoju i proizvodnji duhana.²⁷

Grupa nije uspostavila kvantitativne ciljeve održivosti koji su povezani s proizvodima, kupcima ili zemljopisnim područjima.²⁸ Međutim čimbenici održivosti uzimaju se obzir kod provođenja svakodnevnih aktivnosti. Primjerice, Grupa kontinuirano izgrađuje, unapređuje i poboljšava sustave upravljanja okolišem i energetsom učinkovitošću sukladno implementiranim normama ISO 14001 i ISO 50001. Kod izbora dobavljača sirovina i ambalaže i njihovog uključivanja u lanac opskrbe Grupe, ocjenjuje se da li dobavljač posjeduje međunarodne certifikate vezane uz sigurnost hrane i zaštitu okoliša: ISO 22000, IFS, BRC, FSSC 22000, ISO 14001, ISO 50001, a sve sirovine koje se koriste za proizvodnju proizvoda su 100% NON-GMO, čime se utječe i na zaštitu potrošača i krajnjih korisnika. Radnicima se nastoji osigurati ugodno radno okruženje i kontinuirano se radi na povećanju pogodnosti radnika kroz edukacije i razvoj.

Poslovni model Grupe uključuje proizvodnju kvalitetnih i sigurnih konditorskih proizvoda za konzumaciju potrošača, kroz cijeli lanac vrijednosti, od nabave najkvalitetnijih sirovina, proizvodnje, sve do distribucije gotovih proizvoda na tržište.

Grupa nije implementirala čimbenike održivosti u svoju poslovnu strategiju, jer su značajni čimbenici identificirani u izvještajnoj godini. O istome će se voditi računa u nadolazećem razdoblju.²⁹

Ulazni podaci i pristup prikupljanju, izradi i osiguravanju tih podataka

U 2024. godini glavni cilj Grupe bio je uspješno implementirati Europske standarde za izvještavanje o održivosti (ESRS) i uskladiti procese s njihovim zahtjevima. Prvi korak bio je kroz edukacije upoznati se sa standardima kako bi razumjeli sve zahtjeve koje je potrebno pratiti. Zatim je provedena opsežna procjena trenutnog stanja održivosti Grupe kako bi se identificirale praznine u odnosu na ESRS zahtjeve. Na temelju toga, razvijeni su i prilagođeni postojeći procesi za prikupljanje potrebnih podataka. Organizirane su obuke za zaposlenike kako bi bili upoznati s novim procedurama i važnosti ESRS-a, čime je započeo proces osiguravanja kvalitete podataka i priprema za proces revizorske provjere. Tijekom godine formirana je specijalizirana radna skupina za održivost koja je bila zadužena za proces usklađivanja i razvoj plana za izvještavanje o održivosti s jasno definiranim vremenskim okvirima i odgovornostima. Uspostavljena je procedura za prikupljanje, analiziranje i izvještavanje podataka, uključujući podatke o emisijama i potrošnji energije. Za prikupljanje kvantitativnih podataka korišteni su interni sustavi tamo gdje je to moguće. Kvalitativne podatke su prikupljali članovi radne skupine za održivost, a nadležni

---

²³ GOV-5, 36 a, c, d

²⁴ GOV-5, 36 b

²⁵ SBM-1, 40 ai

²⁶ SBM-1, 40 a ii, iii, iv

²⁷ SBM-1, 40d

²⁸ SBM-1, 40e, 40f

²⁹ SBM-1, 40 g

KRAŠ d.d. Zagreb

voditelji i direktori su potvrdili finalne objave. Sustav kontrole podataka uključuje više stupanjski proces gdje više osoba iz radne skupine za održivost provjerava podatke radi osiguravanja točnosti i dosljednosti.³⁰

Ključni resursi i odnosi

Ključni resursi Grupe uključuju tehnološko znanje i mogućnosti, ljudske resurse i povjerenje kupaca. Kombiniranjem suvremenih tehnoloških mogućnosti s iskustvom i znanjem svojih stručnjaka, Grupa je izgradila snažnu poziciju u proizvodnji visokokvalitetnih konditorskih proizvoda i razvoju originalnih brendova. Kraševi brendovi ne samo da dominiraju u svojim proizvodnim kategorijama, već se ubrajaju i među najjače marke u kategoriji robe široke potrošnje. Ljudski kapital je ključ poslovanja te Grupa ulaže u razvoj i dobrobit svojih zaposlenika kroz programe obuke i poticajno radno okruženje. Povjerenje dionika stečeno je kroz dugogodišnje poslovanje i snažne brendove, a održava se transparentnim upravljanjem, etičkim praksama i predanošću. Kako bi osigurala ove resurse, Grupa primjenjuje sustavni pristup: usklađuje razvojne programe zaposlenika s poslovnim ciljevima i održava otvorenu komunikaciju s dionicima kako bi uskladila njihova očekivanja s korporativnim strategijama.³¹

Ključni kupci i dobavljači

Grupa njeguje odnose s kupcima i dobavljačima kroz razne kanale prodaje i suradnje. Na domaćem tržištu, tvrtka se fokusira na prodaju ključnim kupcima i veleprodaju, podupirući ove aktivnosti kroz ciljani marketing. U regiji, Grupa prodaje proizvode distributerima, dok na međunarodnom tržištu ističe se prodaja ključnom kupcu u Saudijskoj Arabiji. Grupa se pridržava poštenih dobavljačkih praksi, osigurava kvalitetnu suradnju s dobavljačima i kupcima, te dosljedno poštuje rokove isporuke, pritom osiguravajući da proizvodi budu sigurni i kvalitetni. Svi odnosi, prava i obaveze s partnerima definirani su ugovorima: nabava potpisuje ugovore s dobavljačima na određeno vrijeme, a prodaja kombinira ugovore na određeno i neodređeno vrijeme ovisno o tržištu što omogućuje stabilne i dugoročne poslovne veze.³²

Lanac vrijednosti

Lanac vrijednosti Grupe obuhvaća proces od uzgoja sirovina do isporuke gotovih proizvoda. U uzvodnom dijelu, lanac vrijednosti obuhvaća tri faze: uzgoj, proizvodnju te transport i pakiranje. Tijekom uzgojne faze, fokus je na proizvodnji raznih sirovina, uključujući kakaovac, žitarice, šećernu repu, stoku, uljarice, voće i orašaste plodove. U proizvodnoj fazi, sirovine se prerađuju u proizvode poput kakao mase, brašna, šećera, mliječnih proizvoda i biljnih ulja, uz dodatak voćnih proizvoda i drugih repromaterijala. Nakon proizvodnje, ključno je osigurati efikasan transport i pakiranje, pri čemu se Grupa oslanja na usluge trećih strana za dostavu do lokacija Grupe i pakiranje gotovih proizvoda. Značajne geografije u uzvodnom dijelu lanca uključuju Ganu, Obalu Bjelokosti, Indoneziju i Maleziju. Nizvodni dio lanca vrijednosti osigurava da proizvod stigne do krajnjeg korisnika. To uključuje transport do prodajnog mjesta, prodaju i upravljanje otpadom. Prodajna mjesta uključuju distributivna skladišta trećih strana, maloprodaju u Kraš dućanima, veleprodaju, trgovačke lance i Kraševe ugostiteljske objekte. Lanac vrijednosti također uzima u obzir gospodarenje otpadom koji uključuje otpad od proizvodnje i potrošača kao krajnjeg korisnika. Grupa je tijekom analize lanca vrijednosti razmotrila i ovisnosti o resursima koje uključuju vodu, energiju i vlastitu radnu snagu.³³

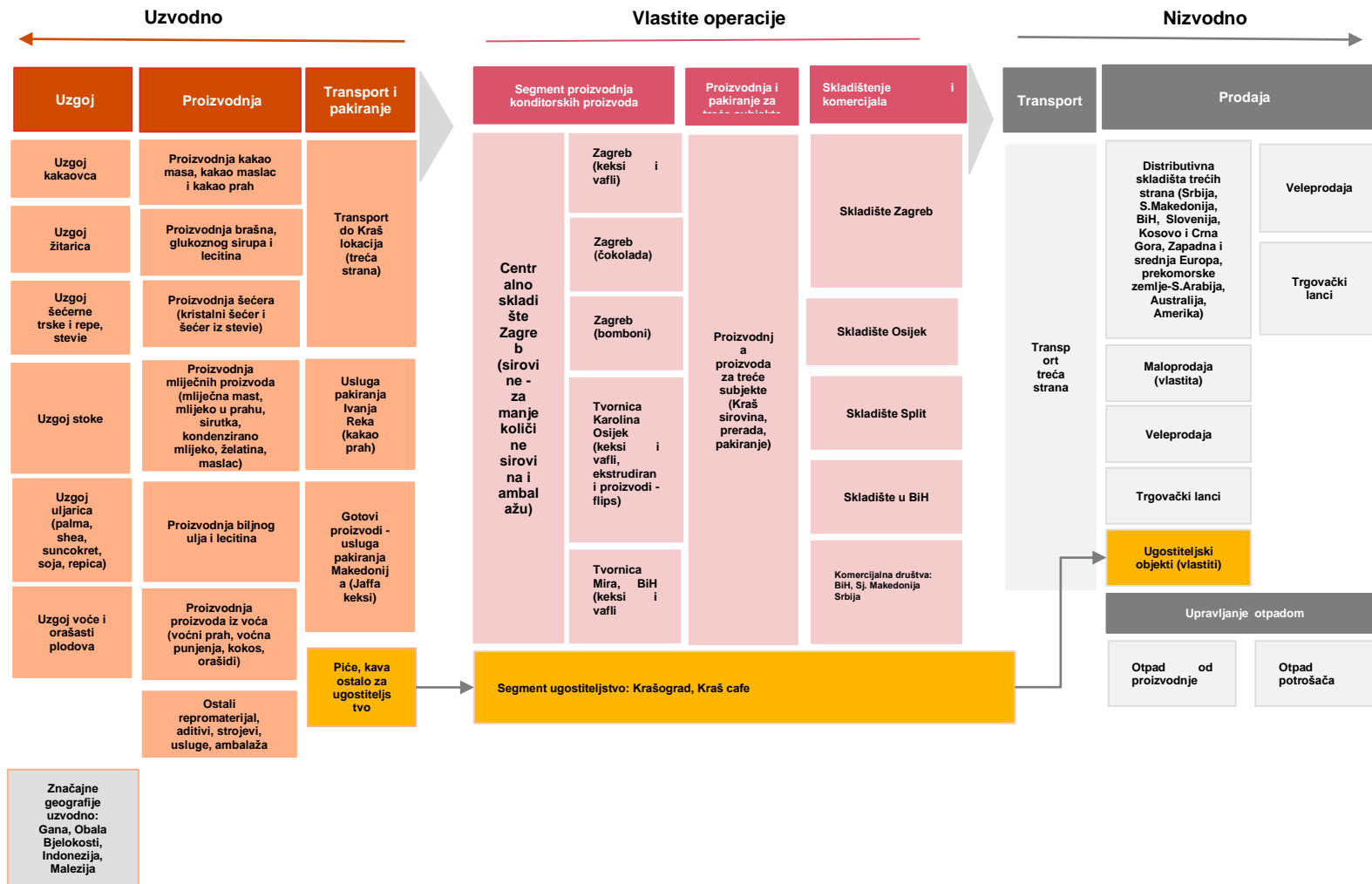
³⁰ SBM-1, 42 a

³¹ SBM-1, 42a, AR 14a

³² SBM-1, AR 14a,b, 42c

³³ SBM-1, 42c, 14a, b

SBM-2 - Interesi i stajališta dionika

Suradnja i održavanje dijaloga s dionicima važan je korak za uspostavljanje održivih strategija i povećavanje transparentnosti poslovanja. Grupa je kao ključne dionike prepoznala one skupine dionika koji svojim djelovanjem mogu značajno utjecati na njeno poslovanje, kao i one na koje Grupa značajno utječe. Dionici i njihovi zahtjevi razmatraju se i revidiraju najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće, osobito kada dođe do promjena unutar različitih aspekata konteksta. Preispitivanje konteksta organizacije i ispunjenje zahtjeva, potreba i očekivanja dionika razmatra se jedan put godišnje i u Upravnoj ocjeni sustava upravljanja.³⁴

Naši ključni dionici, detaljna namjena suradnje i kanali kroz koje prikupljamo informacije prikazani su u tablici 1.³⁵

Tablica 1. Ključni dionici grupe Kraš

Ključni dionici	Potrebe i očekivanja dionika	Kanali
Kupci (Veleprodaja)	Osiguravanje pravovremene isporuke, standardna kvaliteta, zdravstvena ispravnost, ispunjenje ugovorenih količina i zahtjeva.	Redoviti sastanci na kojima se definiraju ciljevi suradnje i poslovanja.
Potrošači	Osiguravanje visokih standarda kvalitete i zdravstvene ispravnosti.	Putem Kraš kontaktnog obrasca potrosaci@kras.hr
Zaposlenici	Svrha komunikacije je osiguravanje redovite i primjerene plaće, sigurnosti na radnom mjestu, usklađenosti sa zakonom o radu i poticajno radno okruženje.	Zaposlenici se barem dva puta godišnje informiraju o poslovanju kompanije i o svim materijalnim pravima i uvjetima kroz zbor radnika.
Dobavljači	Održavanje partnerskog odnosa i poštivanje ugovora.	Redoviti sastanci na kojima se definiraju ciljevi suradnje i poslovanja.
Dioničari	Osiguravanje financijske stabilnost i likvidnosti i kontinuiranog razvoja. Pružanje transparentnih financijskih izvještaja.	Dioničari se informiraju jedanput godišnje na održavanju Glavne skupštine.
Regulatorna tijela i tijela javne uprave	Pravovremeno izvještavanje i usklađenost s zakonima i regulativom.	
Banke	Otplate kredita sukladno rokovima.	
Osiguravajuće kuće	Poštivanje ugovornih obveza i usklađenost sa zakonskim regulativama.	
Lokalna zajednica	Poštivanje zakonskih odredbi zaštite okoliša, promicanje održivosti, korištenje obnovljivih izvora energije.	
Mediji	Transparentno informiranje i pravovremene informacije o poslovnim procesima koji mogu imati utjecaj na kvalitetu, sigurnost proizvoda ili okoliš i zajednicu	Putem web stranice www.kras.hr ili izravno s medijima preko PR - voditeljice odjela interne i eksterne komunikacije. ili izravno s medijima preko PR - voditeljice odjela interne i eksterne komunikacije.

Ishodi suradnje s dionicima uključujući sve prijedloge, primjedbe, sugestije uzimaju se u obzir i razmatra se njihova primjena. U 2024. Godini, tijekom postupka procjene dvostruke značajnosti, uključeni su interni dionici, predstavnici ključnih odjela Grupe te su njihovi uvidi uzeti u obzir kao uvidi stručnjaka za pojedinu temu održivosti. Uključivanje internih dionika provedeno je putem intervjua. Eksterni dionici uključeni su aktivnostima pasivnog angažmana kroz mapiranje lanca vrijednosti, *benchmark* analizu (*peer* kompanije, sektorski specifične značajne teme GRI standarda izvješćivanja i rating agencija) tj. prikupljanje značajnih ESG informacija o dionicima putem izvješća i web stranica, kao što je navedeno u Smjernicama EFRAG-a za provedbu procjene materijalnosti. Tako uključeni eksterni dionici kroz *benchmark* analizu u lancu vrijednosti, najveći su dobavljači i kupci Grupe te su kao takvi identificirani kao ključni eksterni dionici.³⁶

Poslovna strategija naše tvrtke kontinuirano se razvija kako bismo zadovoljili promjenjive interese naših dionika. Naši potrošači, primjerice, sve više izražavaju želju za veganskim i zdravijim proizvodima te onima s višim udjelom proteina. Kao odgovor na ove zahtjeve, proširili smo našu ponudu proizvoda kako bismo uključili opcije koje bolje

³⁴ SBM-2, 45 b,d

³⁵ SBM-2, 45 a

³⁶ ESRS 2, SBM-2; 45 a
KRAŠ d.d. Zagreb

odgovaraju njihovim preferencijama (npr. Dorina Stevia, Napolitanke Stevia, Multigrain Domaćica, 505 s crtom bez šećera itd.) što nam je omogućilo zadržavanje postojećih i privlačenje novih kupaca. S druge strane, naš odnos s dobavljačima također je pod utjecajem promjena na tržištu, kao što je rast cijene sirovina. Ove promjene zahtijevale su prilagodbu našeg poslovanja kako bismo bolje upravljali troškovima i osigurali stabilnost opskrbnog lanca, što je uključivalo pregovaranje o novim uvjetima i pronalazak alternativnih dobavljača. Također, svjesni smo važnosti zadovoljstva naših zaposlenika, stoga smo uveli fleksibilno radno vrijeme kako bismo im omogućili bolju ravnotežu između poslovnog i privatnog života. Ove promjene ne samo da su poboljšale moral i produktivnost našeg tima, već su nas i učinile privlačnijim poslodavcem na tržištu rada. Sve ove prilagodbe naglašavaju našu posvećenost dinamičnom upravljanju poslovanjem u skladu s potrebama svih naših dionika.³⁷

Za više informacija o uključivanju interesa i stavova ključnih dionika tijekom postupaka dužne pažnje pogledajte poglavlje IRO-1 koje se može pronaći u poglavlju ispod.³⁸

ESRS S1- ESRS 2 SBM-2 – Interesi i stajališta dionika

Suradnja s radnom snagom unutar naše Grupe odvija se kroz dobro definirane kanale koji uključuju direktnu i indirektnu komunikaciju, a sve s ciljem stvaranja pozitivnog radnog okruženja i zadovoljstva zaposlenika.

Direktna suradnja ostvaruje se kroz svakodnevnu interakciju između nadređenih rukovoditelja i njihovih timova. Rukovoditelji imaju ključnu ulogu u prenošenju informacija, postavljanju ciljeva i pružanju povratnih informacija, čime omogućuju brzo rješavanje problema i prilagodbu individualnim potrebama zaposlenika. Osim toga, tim ljudskih resursa dostupan je za izravnu komunikaciju s radnicima, baveći se pitanjima kao što su zapošljavanje, obuka, razvoj karijere i beneficije.

Indirektna suradnja uključuje redovitu komunikaciju između predstavnika radnika, poput članova Radničkog vijeća i sindikalnih povjerenika, i Uprave društva. Ova suradnja obuhvaća pregovore o pravima i obvezama, radnim uvjetima i drugim pitanjima koja utječu na zaposlenike. Također, predstavnici rukovodećeg kadra i odjela ljudskih resursa surađuju kako bi osigurali usklađenost politika i procedura s potrebama zaposlenika, što je ključno za strateško planiranje i implementaciju promjena koje utječu na radnu snagu.

Pristup suradnji s radnom snagom pokazuje jasno razumijevanje važnosti pravnih i etičkih okvira u upravljanju ljudskim resursima. Korištenje Zakona o radu, Kolektivnog ugovora, te sporazuma s Radničkim vijećem i Sindikatom osigurava da su prava i obveze zaposlenika zaštićena i poštovana. Uvođenje dokumenata poput Etičkog kodeksa i Pravilnika o prijavi nepravilnosti pokazuje našu posvećenost etičkom poslovanju i transparentnosti. Ovi dokumenti služe kao vodiči za ponašanje zaposlenika i pomažu u stvaranju pozitivne radne kulture.

Savjetovanje i suodlučivanje s Radničkim vijećem i/ili Sindikatom prije donošenja odluka koje utječu na prava i obveze zaposlenika pokazuje našu spremnost za dijalog i suradnju. Ova praksa poboljšava odnose s radnom snagom, smanjuje potencijalne sukobe i povećava zadovoljstvo zaposlenika.

Sve ove mjere i kanali suradnje omogućuju transparentnost, učinkovitu komunikaciju i uključivanje zaposlenika u procese donošenja odluka, što pridonosi pozitivnoj radnoj kulturi i zadovoljstvu zaposlenika. Naša predanost stvaranju radnog okruženja koje je u skladu s pravnim standardima, te u kojem se zaposlenici osjećaju cijenjeni i uključeno, ključna je za dugoročni uspjeh Grupe.³⁹

ESRS S4- ESRS 2 SBM-2 – Interesi i stajališta dionika

Kvaliteta i zdravstvena ispravnost proizvoda predstavljaju temelj poslovanja i poslovnog modela Grupe, a interesi i mišljenja potrošača igraju ključnu ulogu u njenom kontinuiranom rastu i uspjehu. U skladu s najvišim standardima upravljanja kvalitetom, Grupa transparentno objavljuje sastav svojih proizvoda i pruža dodatne informacije putem svojih internetskih stranica. Javnost i potrošači redovito su informirani o novitetima kroz razne komunikacijske kanale i medije. Potrošači su pozvani da podijele svoja mišljenja, komentare i upite putem kontaktnog obrasca dostupnog na e-mailu. Grupa se trudi odgovoriti na sve upite u najkraćem mogućem roku, nastojeći zadovoljiti potrebe i želje potrošača. Pri razvoju marketinških komunikacija, posebna pažnja posvećuje se pravima i interesima potrošača, čime se dodatno jača povjerenje i lojalnost. Sve navedeno Grupa provodi na način da postupci i prakse poštuju ljudska prava potrošača.⁴⁰

---

³⁷ ESRS 2, SBM-2, 45 a) v, b)

³⁸ ESRS 2, SBM-2; 45 b

³⁹ ESRS S1- ESRS 2 SBM-2, 12

⁴⁰ ESRS 2 SBM-2 S4, 8, AR3

SMB-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom

Kao rezultat procjene dvostruke značajnosti Grupe ukupno je identificirano 102 učinka, rizika i prilike. Učinaka je ukupno bilo 46 ("I") a od kojih se 17 smatralo značajnim. Utvrđeno je 56 rizika i prilika ("R"/"O"), od kojih se 25 smatralo značajnim. Pregled značajnih učinaka, rizika i prilika, uz to gdje se nalaze u poslovnom modelu i u kojem vremenskom razdoblju se odvijaju nalazi se u tablici 2 Pregled značajnih učinaka, rizika i prilika Grupe Kraš.⁴¹

---

⁴¹ SBM-3, 48a, 48ciii
KRAŠ d.d. Zagreb

Tablica 2. Pregled značajnih učinaka, rizika i prilika Grupe Kraš

Tema	Pitanja održivosti i povezani IRO-i	Učinak / Rizik / Prilika	Stvarni ili Potencijalni učinak	Lokacija u lancu vrijednosti			Vremenski horizont		
				Uzvodno	Vlastito poslovanje	Nizvodno	Kratkoročni	Srednjoročni	Dugoročan
E1 Klimatske promjene	Ublažavanje klimatskih promjena								
	Staklenički plinovi jačeg potencijala globalnog zagrijavanja	Negativan učinak	Stvarni		•		•		
	Emisije stakleničkih plinova Opseg 1 i 2	Negativan učinak	Stvarni		•		•		
	Emisije stakleničkih plinova opsega 3	Negativan učinak	Stvarni	•		•	•		
	Regulatorni zahtjevi za GHG emisije	Rizik			•		•		
	Energetska učinkovitost i obnovljiva energija	Prilika			•			•	
	Energetika								
	Potrošnja energije iz neobnovljivih izvora	Negativni učinak	Stvarni		•		•		
	Prilagodba klimatskim promjenama								
	Povećanje troškova sirovina	Rizik			•		•		
Porast temperature okoliša	Rizik			•				•	
E2 Onečišćenje	Onečišćenje vode								
	Povećani troškovi zbog onečišćenja vode	Rizik			•		•		
E3 Voda i morski resursi	Voda i morski resursi								
	Potrošnja vode	Negativan učinak	Stvarni		•		•		
	Održivi sustavi upravljanja vodom	Prilika			•			•	
E4 Bioraznolikost i ekosustavi	Izravni pokretači gubitka bioraznolikosti - Prenamjena zemljišta,								

E5 Kružno gospodarstvo	prenamjena slatke vode i prenamjena mora								
	Tranzicijski regulatorni rizici - EUDR	Rizik			•				•
	Priljevi sredstava, uključujući iskorištenje resursa								
	Ambalaža-inovacije	Prilika	•		•		•		•
	Otpad								
Otpad	Negativni učinak	Stvarni			•		•		

Tema	Pitanja održivosti i povezani IRO-i	Učinak / Rizik / Prilika	Stvarni ili Potencijalni učinak	Lokacija u lancu vrijednosti			Vremenski horizont		
				Uzvodno	Vlastito poslovanje	Nizvodno	Kratkoročni	Srednjoročni	Dugoročan
S1 Vlastita radna snaga	Radni uvjeti								
	Socijalni dijalog sa zaposlenicima	Pozitivan učinak	Stvarni		•			•	
	Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja	Pozitivni učinak	Stvarni		•			•	
	Ozljede na radu	Negativni učinak	Potencijalni		•			•	
	Sigurno zaposlenje	Prilika			•			•	
	Velika fluktuacija zaposlenika	Rizik				•		•	
	Gubitak ključnog osoblja	Rizik				•		•	
	Prekovremeni rad	Rizik				•		•	
	Ravnoteža između poslovnog i privatnog	Prilika				•		•	
	Rizik od požara	Rizik				•		•	
	Jednako postupanje i mogućnosti za sve								
	Jednaki tretman i mogućnosti, uključujući obuke i razvoj vještina	Negativni učinak	Potencijalni		•			•	
	Edukacija zaposlenika	Rizik				•		•	
	Uspostavljanje politike nulte tolerancije	Prilika				•		•	
	Raznolikost	Rizik				•		•	
	Ostala prava koja proizlaze iz radnog odnosa								
	Privatnost podataka zaposlenika	Negativni učinak	Potencijalni		•			•	
	Zaštita privatnosti zaposlenika	Rizik				•		•	

S4 Potrošači i krajnji korisnici	Učinci povezani s informacijama za krajnje potrošače i/ili krajnje korisnike								
	Privatnost potrošača i krajnjih korisnika	Negativni učinak	Potencijalni			•		•	
	Osobna sigurnost potrošača i/ili krajnjih korisnika								
	Sigurnost proizvoda	Negativni učinak	Potencijalni			•		•	
	Dostupnost informacija o proizvodu	Negativni učinak	Potencijalni			•		•	
	Zaštita djece	Negativni učinak	Potencijalni			•		•	
	Sigurnost hrane	Rizik				•		•	
	Zdravstvena ispravnost proizvoda	Rizik				•		•	
	Zaštita potrošača	Rizik				•		•	
	Zaštita djece	Rizik				•		•	
Socijalna uključenost potrošača i/ili krajnjih korisnika									
Istraživanje zadovoljstva kupaca	Prilika					•		•	

Tema	Pitanja održivosti i povezani IRO-i	Učinak / Rizik / Prilika	Stvarni ili Potencijalni učinak	Lokacija u lancu vrijednosti			Vremenski horizont		
				Uzvodno	Vlastito poslovanje	Nizvodno	Kratkoročni	Srednjoročni	Dugoročan
G1 Poslovno ponašanje	Korporativna kultura								
	Osposobljavanje o poslovnom ponašanju	Negativan učinak	Potencijalni		•			•	
	Korupcija i podmićivanje - Sprječavanje i otkrivanje, uključujući osposobljavanje								
	Mito i korupcija	Negativan učinak	Potencijalni		•			•	
	Upravljanje odnosima s dobavljačima, uključujući plaćanje								
	Ovisnost o jednom dobavljaču	Rizik				•			•
Specifično za društvo									
Kibernetička sigurnost-zaustavljanje poslovanja	Rizik				•			•	

Detaljniji opisi učinaka, rizika i prilika, njihove posljedice na financijske rezultate i akcijski plan nalaze se u tematskom dijelu Izveštaja.⁴²

⁴² SBM-3, 48b, 48d, 48h
KRAŠ d.d. Zagreb

U tekućem izvještajnom razdoblju Grupa je provela kvalitativnu analizu otpornosti na klimatske rizike koja je pokazala da je poslovni model otporan, a u planu je provesti kvantitativnu analizu koja će otkriti detaljnije informacije o učincima, rizicima i prilikama u budućim razdobljima i za sve ostale čimbenike održivosti. Također, sukladno rezultatima kvalitativne analize klimatske otpornosti i već identificiranim značajnim učincima, rizicima i prilikama, postavit će se strategija održivosti i ciljevi kako bi se ublažili negativni učinci i rizici, a iskoristile prilike, odnosno dalje razvili pozitivni učinci.⁴³ Detaljnije informacije o procjeni naših fizičkih i tranzicijskih rizika dostupne su u poglavlju IRO-1 Opis postupka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika. Naša analiza klimatske otpornosti obuhvaća naše interne operacije, kao i naše dobavljače i kupce. Kako se krećemo nizvodno kroz naš poslovni portfelj i tržište, naš utjecaj i mogućnost smanjenja klimatskih rizika postaju manji. Ovo je posebno važno jer zahtijeva aktivnu suradnju s drugim dionicima kako bismo osigurali napredak u rješavanju klimatskih izazova u kratkom, srednjem i dugoročnom razdoblju.⁴⁴

IRO-1 – Opis postupka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika

U 2024. godini Grupa je provela procjenu dvostruke značajnosti sukladno Europskim standardima izvještavanja o održivosti (ESRS). Tijekom ovog procesa, identificirani su i ocijenjeni učinci, rizici i prilike (IRO), postavljajući temelje za određivanje značajnosti pitanja održivosti. Ova procjena obuhvatila je i značajnost učinaka i financijsku značajnost.

Proces je proveden uz uključivanje raznih unutarnjih i vanjskih dionika te je obuhvatio učinke, rizike i prilike kroz cijeli lanac vrijednosti, uključujući uzvodne, vlastite (poslovanje i poslovni odnosi) i nizvodne aktivnosti. Cilj je bio osigurati integrirani pristup identificiranju ključnih tema održivosti za Grupu i njezine dionike. Tijekom procesa identifikacije, ispitan je odnos između učinaka i ovisnosti te njihovih povezanosti s rizicima i prilikama. Svaki učinak je analiziran kako bi se utvrdilo hoće li imati financijski utjecaj na tvrtku, a u takvim slučajevima, kategoriziran je kao rizik ili prilika. Osim toga, ovisnosti su procijenjene za svaki identificirani rizik i priliku.⁴⁵

Procjena je obuhvaćala identifikaciju i uključivanje dionika, sastavljanje popisa potencijalno relevantnih tema, identifikaciju učinaka, rizika i prilika i ocjenjivanje istih.

Identifikacija i uključivanje dionika

Tijekom procjene dvostruke značajnosti, Grupa je uključila perspektive dionika kako bi uskladila njihove poglede s ključnim temama. Interni dionici, stručnjaci iz različitih odjela, sudjelovali su putem intervjua. Vanjski dionici u postupku procjene dvostruke značajnosti nisu bili direktno uključeni, već su uključeni kroz pasivni angažman, kroz mapiranje lanca vrijednosti i *benchmark* analize te kroz prikupljanje relevantnih informacija o održivosti iz javno dostupnih izvora.⁴⁶

Sastavljanje popisa potencijalno relevantnih tema

Na temelju uvida iz angažmana s dionicima, usporedbe s peer kompanijama, SASB standarda, te ESG rating agencija kao što su MSCI, S&P Global, ISS ESG, Sustainalytics i ESRS-a, Grupa je sastavila popis potencijalno relevantnih pitanja održivosti. Pregledom prikupljenih podataka u *benchmark* analizi iz navedenih izvora identificirane su teme i njihova učestalost. Na osnovu broja učestalosti definiran je prag za relevantnost te sve teme koje su se pojavljivale više od tri puta smatrane su relevantnima za daljnju procjenu dvostruke značajnosti. Teme povezane s klimatskim promjenama su svakako relevantne, bez obzira na učestalost.⁴⁷

Identifikacija učinaka, rizika i prilika

Temeljem angažmana s dionicima, mapiranja lanca vrijednosti, *benchmark* analize i pasivnog uključivanja eksternih dionika, kao i sektorskih analiza, sastavljen je popis potencijalno relevantnih pitanja održivosti. Pregledani su resursi, lokacije i poslovne aktivnosti kako bi se procijenili stvarni i potencijalni učinci, rizici i prilike unutar operacija i lanca vrijednosti Grupe.⁴⁸

Identifikacija učinaka: Relevantni učinci identificirani su i mapirani na određene poslovne segmente, faze lanca vrijednosti i pogođene dionike. Taj je proces slijedio ESRS zahtjeve, kako bi svi relevantni podaci bili uzeti u obzir.

---

⁴³ IRO-1, 48 f)

⁴⁴ SBM-3, 48f

⁴⁵ IRO-1, 53 b ii, c i

⁴⁶ IRO-1, 53b-iii

⁴⁷ IRO-1, 53b-i, 53 c ii

⁴⁸ IRO-1; 53. b) i.

Identifikacija rizika i prilika: Grupa je dokumentirala rizike i prilike, uključujući njihovo podrijetlo unutar lanca vrijednosti i financijske implikacije. Razmatrala je međuovisnosti između učinaka i financijskih posljedica, prepoznajući da se učinci održivosti mogu razviti u financijske rizike ili prilike.⁴⁹

Ocjenjivanje

Nakon opisa pitanja održivosti u smislu učinaka, rizika i prilika, Grupa je kvantificirala i procijenila identificirane učinke. Pozitivne učinke ocjenjivali smo kroz ozbiljnost koja uključuje razmjer i opseg učinka. Za negativne učinke, ozbiljnost se ocjenjivala kroz razmjer, opseg i nepopravljivost. Potencijalni učinci su uz ozbiljnost također bili ocijenjeni po vjerojatnosti. Razmjer je ocjenjivan kako bi se ocijenila posljedična šteta ili korist učinka. Opseg se ocjenjivao po raširenosti učinka odnosno po području učinka ili broju zahvaćenih dionika. Za nepopravljivost se ocjenjivala količina napora potrebnog kako bi se šteta nastala učinkom vratila na prvobitno stanje. Vjerojatnost se ocjenjivala prema pojavnosti.⁵⁰

Financijske rizike i prilike, Grupa je ocjenjivala prema vjerojatnosti i razmjeru financijskih posljedica. Razmjer je ocijenjen ovisno tome koliki je procijenjeni mogući financijski učinak na dobit prije oporezivanja (pokazatelj uzet kao orijentir prilikom procjene financijskog razmjera rizika i prilika). Različiti pragovi su korišteni ovisno o vremenskom razdoblju u kojem se rizici ili prilike mogu očekivati. Financijski rizici gledaju se sukladno njihovoj financijskoj magnitudi (razmjeru i vjerojatnosti), uključujući one iz održivosti i drugih područja, i trenutno ne postoji poseban sustav za izdvajanje i prioritizaciju rizika koji proizlaze iz održivosti u odnosu na druge vrste rizika niti alati za takve procjene.⁵¹

Za ocjenjivanje Grupa je koristila skalu od 1 do 5 za ozbiljnosti učinaka i financijskog rizika, te skalu od 1 do 4 za ocjenu vjerojatnosti potencijalnih učinaka. Za stvarne učinke vjerojatnost nije bila ocijenjena. Stvarni učinci koji su ocijenjeni s 3 ili više i potencijalni učinci koji su ocijenjeni s 3.5 ili više kategorizirani su kao značajni, na skali od 1-5. Različiti pragovi značajnosti za procjenu učinaka rezultat su metodologije ocjenjivanja kako bi se osiguralo da stvarni učinci imaju veću težinu od potencijalnih učinaka. Rizici i prilike s ocjenom od 3.5 ili više također su kategorizirani su kao značajni. Također, kad je riječ o mogućem negativnom učinku na ljudska prava, ozbiljnost učinka imala je prednost u ocjeni pred vjerojatnošću tog učinka.⁵²

S obzirom da je proces procjene dvostruke značajnosti proveden po prvi puta, Grupa nije donijela formaliziran postupak donošenja odluka i postupaka⁵³ kontrole povezanih s njim. No ipak kako bismo osigurali da su svi relevantni aspekti uzeti u obzir nakon prvih rezultata procjene dvostruke značajnosti učinci, rizici i prilike pregledani su od strane ključnih internih dionika. Nakon toga, rezultati procjene potvrđeni su i od strane Uprave Društva.⁵⁴ Grupa planira revidirati rezultate procjene dvostruke značajnosti na početku sljedećeg izvještajnog razdoblja kako bi integrirala značajne promjene ako ih bude.⁵⁵

U narednom razdoblju definirat će se strategije ublažavanja za utvrđene značajne rizike i pratiti će se njihov napredak tijekom vremena. Dodatni postupci i kontrole za sada nisu uspostavljeni.⁵⁶

Postupak određivanja značajnosti temelji se na pouzdanim ulaznim podacima kako bi se osigurala točna i nepristrana evaluacija. Izvori informacija uključuju interne metrike kao što su operativna izvješća, procjene utjecaja na okoliš i povratne informacije od zaposlenika, kao i vanjske referentne točke poput ESG ocjena i regulatornih standarda kao što su ESRS i EU taksonomija. Procjena obuhvaća cijeli lanac vrijednosti, od dobavljača na početku proizvodnog procesa, preko vlastitog poslovanja Grupe, do kupaca i lokalnih zajednica.⁵⁷

ESRS E1 - ESRS 2 IRO-1 - Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika povezanih s klimatskim promjenama

Grupa je tijekom analize dvostruke značajnosti u obzir uzela i učinke, rizike i prilike povezane s klimatskim promjenama. Identificirala je značajne učinke koji uključuju emisije stakleničkih plinova u opsegu 1, 2 i 3 (koji su za 2024. godinu izračunati po prvi puta), kao i potrošnju energije.⁵⁸ Grupa je kod ocjenjivanja učinaka uzela u obzir

---

⁴⁹ IRO-1, 53c-i

⁵⁰ IRO-1, 53c-ii

⁵¹ IRO-1, 53c iii

⁵² IRO-1, 53 b iv, c ii, g

⁵⁴ IRO-1, 53d

⁵⁵ IRO-1, 53h

⁵⁶ IRO-1, 53e,f

⁵⁷ IRO-1, 53g

⁵⁸ ESRS 2 IRO-1, E1, 20 a); AR 9

djelatnost kompanije (prehrambena industrija) i činjenicu da je navedena djelatnost svrstana u sektore koji znatno utječu na klimu.⁵⁹

Prilikom izrade kvalitativne analize klimatskih rizika za potrebe utvrđivanja i procjene fizičkih i tranzicijskih rizika u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, koristili smo Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj. Ova strategija razmatra IPCC scenarije RCP4.5, koji pretpostavlja srednje razine emisija uz politike smanjenja, i RCP8.5, koji predstavlja scenarij "business as usual" s visokim emisijama za fizičke rizike. Ovi scenariji, usklađeni s najsvremenijim znanstvenim spoznajama, omogućuju procjenu rizika poput porasta temperature, razine mora i učestalosti ekstremnih vremenskih pojava do kraja 21. Stoljeća. Za tranzicijske rizike korišten je scenarij RCP 2.6 koji se oslanja na Pariški sporazum i ograničavanje klimatskih promjena na 1,5°C.⁶⁰

Nastavno na provedenu analizu klimatskih rizika Grupa je identificirala dva značajna kronična fizička rizika i to kako slijedi: povećanje troškova sirovina za konditorsku industriju zbog utjecaja klimatskih promjena na prinos usjeva kao rizik u kratkom roku i porast temperature okoliša koja može utjecati na održavanje hladnog lanca i povećanje potrošnje energije i emisije stakleničkih plinova, kao i povećanja troškova, kao rizik u dugom roku.⁶¹

Grupa je identificirala i jedan značajni kratkoročni tranzicijski rizik, povezan s mogućnošću promjena u regulatornim zahtjevima povezanim s emisijama stakleničkih plinova U svrhu identifikacije korišten je ESRS E1 AR 12.⁶²

Cjelokupna imovina Grupe bi bila izložena navedenim tranzicijskim događajima, a ponajviše proizvodni pogoni i lanci opskrbe, kao i proizvodi koje nudimo. Procjenu vjerojatnosti smo radili po principu analize učestalosti ovakvih događaja u našoj regiji i šire, s procjenom kako bi promjene utjecale na proizvodnju. Na taj način smo ocijenili rizike i prilike, te smo identificirali značajne na osnovu kojih ćemo razvijati svoju strategiju za njihovo ublažavanje, kao i za iskorištavanje identificiranih prilika u budućem razdoblju.⁶³

Ključne snage i pokretači obuhvaćaju političke pretpostavke, makroekonomske trendove, potrošnju i kombinaciju izvora energije te tehnološke inovacije. U procjenama su uzeti u obzir bruto fizički rizici za društvo i analizirani tranzicijski rizici povezani s klimatskim promjenama na različitim razinama lanca vrijednosti, sukladno vremenskim razdobljima definiranim ESRS-om. Poseban naglasak stavljen je na sektorsku analizu, kao i na identifikaciju tranzicijskih prilika i rizika za operacije.⁶⁴

Među značajnim prilikama, Grupa je izdvojila veću energetska učinkovitost i korištenje obnovljive energije.⁶⁵

Za navedene rizike nije dodatno analizirana povezanost kako kratkoročni, odnosno dugoročni rizici mogu utjecati na očekivani vijek trajanja imovine, kao niti osjetljivost na izloženost utvrđenim opasnostima koje proizlaze iz klimatskih promjena, jer je rađena samo kvalitativna analiza. Navedeno će se uzeti u obzir kada će Grupa izrađivati tranzicijski plan.⁶⁶

ESRS E2- IRO-1 – Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika koje proizlaze iz onečišćenja

U okviru postupka utvrđivanja značajnih učinaka, rizika i prilika povezanih s onečišćenjem, Grupa je analizirala svoju imovinu i aktivnosti. Kao rezultat tog pregleda, onečišćenje vode identificirano je kao značajno zbog potencijalnog rizika koji proizlazi iz povećanih troškova obrade vode u slučaju povećanja vrijednosti onečišćujućih tvari. Tijekom procesa procjene dvostruke značajnosti, Grupa je provela *benchmark* analizu uspoređujući se sa sličnim društvima, te je konzultirala interne stručnjake kako bi dobila dodatne informacije potrebne za identifikaciju i ocjenu tema povezanih s onečišćenjem. Tema onečišćenja vode komunicira se kroz savjetovanje s regulatornim tijelima. Svaki pet godina predaje se elaborat za ishođenje Vodopravne dozvole u Hrvatske vode. Elaborat uključuje provjeru kvaliteta otpadne vode četiri puta godišnje prema dozvoljenim parametrima propisanim u Vodopravnoj dozvoli. Rezultati se godišnje prijavljuju u nadležno Ministarstvo zaštite okoliša u definiranim obrascima.⁶⁷

---

⁵⁹ IRO-1 E1, 21, AR 9 a, b

⁶⁰ ESRS 2; E1 IRO 1, 20 a); b); 21; AR 11 d); AR 12 c); AR 13 a)

⁶¹ ESRS2, IRO-1, E1, 20 b); AR 11 a, c, d

⁶² ESRS2, IRO-1, E-1, 20 c); AR 12

⁶³ ESRS 2, ESRS E1, IRO-1, AR 11 b, c; AR12, a, b, d

⁶⁴ ESRS2, E-1, AR 13 c)

⁶⁵ ESRS 2, IRO-1 E1, 20, 21, AR 11 d, AR 12 c,

⁶⁶ ESRS2, E-1, AR 11 b), c), d) AR 12 b), d)

⁶⁷ IRO-1 E2 11a, b

ESRS E3- IRO-1 - Opis procesa utvrđivanja i procjene materijalnih učinaka, rizika i prilika povezanih s vodom i morskim resursima

Pri utvrđivanju značajnih učinaka, rizika i prilika povezanih s vodnim i morskim resursima Grupa je pregledala svoje lokacije i poslovne aktivnosti kao i lanac vrijednosti kroz *benchmark* analizu sličnih društava i uzela u obzir povratne informacije dobivene kroz razgovor s internim stručnjacima. U konditorskoj industriji voda je značajan resurs, a koristi se za postizanje visokih higijenskih standarda i u procesu proizvodnje i hlađenja. Iz ovog razloga potrošnja vode koja proizlazi iz vlastitih aktivnosti identificirana je kao značajan negativan učinak. Grupa je također identificirala priliku boljeg upravljanja vodom kroz usvajanje novih tehnologija i praksi koje štede vodu.⁶⁸

ESRS E4- IRO-1 - Opis procesa za prepoznavanje i procjenu korištenja značajnih resursa i utjecaja, rizika i prilika povezanih s bioraznolikošću i ekosustavima

Uzimajući u obzir lokacije na kojima Grupa ima svoje proizvodne aktivnosti (Zagreb, Osijek i Prijedor) Grupa je zaključila da je učinak na bioraznolikost od vlastitih aktivnosti na tim lokacijama neznajna i nije potrebno provoditi dodatne mjere zaštite, lokacije u lancu vrijednosti u ovom izvještajnom razdoblju nisu uzete u obzir zbog manjka resursa i informacija.⁶⁹ U procesu identifikacije značajnih učinaka, rizika (uključujući fizičke, tranzicijske i sistemske) te prilika, korišteni su kriteriji procjene koji su obuhvaćali analizu vanjskih dostupnih podataka i informacija o područjima koje su trenutno narušena ili bi mogla biti ugrožena u budućnosti temelj internog znanja i iskustva, te temeljem spoznaja o regulatornim promjenama, tako da Grupa nije provela detaljnu procjenu ovisnosti o tim aspektima na našim lokacijama i u lancu vrijednosti. U nadolazećem periodu ćemo aktivno istražiti najbolje prakse i metode kako bismo to ostvarili.⁷⁰ Konditorske tvrtke često se suočavaju s izazovima održivog dobavljanja sirovina koje ovise o uslugama zdravih ekosustava. Uvođenje nove regulative, poput Europske uredbe o deforestaciji (EUDR), predstavlja značajan tranzicijski rizik za Grupu. Taj rizik uključuje potencijalne troškove povezane s certifikacijom, praćenjem lanca opskrbe te mogućim promjenama u poslovnim odnosima, naročito s dobavljačima koji možda neće moći ispuniti zahtjeve nove regulative. Grupa nije provela posebno savjetovanje s pogođenim zajednicama o procjenama održivosti zajedničkih bioloških resursa i ekosustava.⁷¹

ESRS E5- IRO-1 - Opis procesa utvrđivanja i procjene materijalnih učinaka, rizika i prilika povezanih s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom

U postupku utvrđivanja značajnih učinaka, rizika i prilika povezanih s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom, Grupa je uzela u obzir ključne aktivnosti u lancu vrijednosti kao na primjer otpad koji nastaje za proizvodnju ključnih sirovina, kao i otpad od krajnjih korisnika proizvoda koje Grupa plasira na tržište. Prilikom utvrđivanja učinaka, rizika i prilika povezanih s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom u obzir je uzeta i vlastita imovina Grupe. Shodno tome, Grupa je identificirala otpad kao značajan negativan učinak koji proizlazi iz vlastitih aktivnosti prilikom proizvodnje, prerade i prodaje. Također, identificirana je i značajna prilika suradnje s proizvođačima na inovativnoj ambalaži, kako bi se količina otpada i korištenja resursa smanjila. U postupku identifikacije uključena je *benchmark* analiza sličnih društava, razgovor sa internim ekspertima.⁷²

ESRS G1 - Zahtjev za objavljivanje povezan s ESRS-om 2 IRO-1 – Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika

U postupku utvrđivanja značajnih učinaka, rizika i prilika u pogledu poslovnog ponašanja, kroz *benchmark* analizu sličnih društava, razgovor s internim stručnjacima, kao i odnose s dobavljačima i pregled postojećih procedura u odnosima s dobavljačima utvrđene su značajne teme povezane s osposobljavanjem o poslovnom ponašanju, te prevencija mita i korupcije. Grupa je također identificirala značajan rizik da oslanjanje na dobavljače za ključne sirovine može dovesti do zastoja u proizvodnji ako dobavljači nisu u mogućnosti isporučiti potrebne resurse, kao i rizik za zaustavljanje poslovanja uslijed povrede kibernetičke sigurnosti.⁷³

Grupa nije provela posebno uključivanje pogođene zajednice za ove potrebe već su korištene već prije skupljene informacije i već postojeći procesi i kanali komunikacije s lokalnim zajednicama i širom javnosti.⁷⁴

IRO-2 – Zahtjevi za objavljivanje u ESRS-u obuhvaćeni izjavom o održivosti poduzeća

Grupa je identificirala značajne informacije koje treba objaviti u vezi sa svojim značajnim učincima, rizicima i prilikama primjenom načela i kriterija navedenih u odjeljku 3.2 ESRS 1, "Značajni čimbenici i značaj informacija". Proces je osmišljen kako bi se osiguralo da objavljene informacije učinkovito odražavaju utjecaj Grupe na čimbenike

---

⁶⁸ ESRS 2, IRO-1 E3 8a, AR 15

⁶⁹ ESRS 2, E4- IRO-1, 19a, b

⁷⁰ E4 IRO-1 7. (b)

⁷¹ IRO-1 E4 17a, e i, ii, iii

⁷² IRO-1 E5 11. a) b)

⁷³ IRO-1, ESRS G1 6.

⁷⁴ IRO-1, Dodatak C, ESRS E2, 11b; ESRS E3, 8b; ESRS E4, 11b

održivosti, kao i njezinu izloženost rizicima i prilikama koje bi mogle značajno utjecati na njezin poslovni model, strategiju i financijske rezultate.

Proces identifikacije započeo je procjenom dvostruke značajnosti, koja je procijenila čimbenike održivosti iz dvije perspektive: (1) utjecaj poslovanja Grupe na okoliš, društvo i upravljanje te (2) financijske i strateške implikacije rizika i prilika povezanih s održivošću na Grupi. Proces je uključivao unos iz više izvora, uključujući konzultacije s dionicima, regulatorne zahtjeve, prethodno navedeni vanjski izvori i interne poslovne podatke.

Detaljni opis identifikacije, kao i ocjenjivanja značajnih učinaka, rizika prilika prikazan je u poglavlju IRO-1 Opis postupka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika.

Identificirane materijalne teme pregledala je i potvrdila Uprava. Pristup Grupe jamči da objavljene materijalne informacije pružaju sveobuhvatan i transparentan prikaz njezinih najznačajnijih utjecaja na održivost, rizika i prilika, omogućujući dionicima donošenje informiranih odluka i jačajući predanost održivosti i transparentnosti.⁷⁵

Shodno utvrđenim značajnim temama i podtemama na temelju rezultata procjene dvostruke značajnosti, Grupa izvještava o zahtjevima za objavljivanje sukladno značajnim tematskim standardima ESRS-a, s iznimkom pokazatelja za koje je utvrđeno da pripadaju podtemama i pod podtemama koje nisu značajne za Grupi (*ESRS 1 3.2. Značajni čimbenici i značajnost informacija, Dodatak E: Dijagram toka za utvrđivanje objava koje treba uključiti*) i zahtjeva koji se postupno uvode s obzirom na razinu dostupnosti podataka. Zahtjevi koji se uvode postupno, a utvrđeni su kao značajni bit će uključeni u idućim razdobljima. Popis zahtjeva za objavljivanje koji su ispunjeni pri sastavljanju ovog izvještaja o održivosti zajedno sa brojem stranica nalazi se u tablici 3.⁷⁶

Standard	Zahtjev za objavljivanje	Broj stranice
ESRS 2	BP-1- Opće osnova za sastavljanje izvjava o održivosti	str. 2
	BP-2 – Objave u posebnim okolnostima	str. 3-4
	GOV-1 – Uloga administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela	str. 4-7
	GOV-2 – Informacije koje se dostavljaju administrativnim, upravljačkim i nadzornim tijelima i čimbenici održivosti kojima se bave ta tijela	str. 7
	GOV-3 - Uključivanje rezultata povezanih s održivošću u programe poticaja	str. 7
	GOV-4 - Izvještaj o dužnoj pažnji	str. 7
	GOV-5 – Upravljanje rizicima i unutarnje kontrole izvještavanja o održivosti	str. 8
	SBM-1 – Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti	str. 8-11
	SBM-2 – Interesi i stajališta dionika	str. 11-13
	SBM-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	str. 13-19
	IRO-1 – Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika	str. 19-23
	IRO-2 – Zahtjevi za objavljivanje u ESRS-u obuhvaćeni izvjavom o održivosti poduzeća	str. 23-36
	MDR-P – Politike donesene radi upravljanja značajnim čimbenicima održivosti	Nalazi se u objavama vezanim uz politike u tematskim standardima
	MDR-A – Mjere i resursi povezani sa značajnim čimbenicima održivosti	Nalazi se u objavama vezanim uz mjere u tematskim standardima
	MDR-M – Pokazatelji značajnih čimbenika održivosti	Nalazi se u objavama vezanim uz pokazatelje u tematskim standardima
MDR-T - Praćenje djelotvornosti politika i mjera na temelju ciljnih vrijednosti	Nalazi se u objavama vezanim uz ciljne vrijednosti u tematskim standardima	
ESRS E1	ESRS 2 GOV-3 - Uključivanje rezultata u području održivosti u programe poticaja	Str. 46
	E1-1 – Tranzicijski plan za ublažavanje klimatskih promjena	str. 46
	ESRS 2 SBM-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	str. 46-48

⁷⁵ ESRS 2, IRO 2 59

⁷⁶ IRO-2, 56

	ESRS 2 IRO –1 – Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika povezanih s klimatskim promjenama	Str. 21-22
	E1-2 – Politike povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama	str. 48
	E1-3 – Mjere i resursi povezani s klimatskim promjenama	str. 48
	E1-4 – Ciljne vrijednosti povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama	str. 48
	E1-5 - Potrošnja energije i kombinacija izvora energije	str. 48-49
	E1-6 – Bruto emisije stakleničkih plinova opsega 1,2,3 i ukupne emisije stakleničkih plinova	str. 49
ESRS E2	ESRS 2 IRO-1 - Opis procesa utvrđivanja i procjene materijalnih učinaka, rizika i prilika povezanih s onečišćenjem	Str. 22
	E2-1 – Politike povezane s onečišćenjem	Str. 54
	E2-2 – Mjere i resursi povezani s onečišćenjem	Str. 54-55
	E2-3 – Ciljne vrijednosti povezane s onečišćenjem	Str. 55
	E2-4 – Onečišćenje zraka, vode i tla	Str. 55-58
ESRS E3	ESRS 2 IRO-1 - Opis procesa utvrđivanja i procjene materijalnih učinaka, rizika i prilika povezanih s vodom i morskim resursima	Str. 22
	E3-1 – Politike povezane s vodnim i morskim resursima	str. 55-58
	E3-2 – Akcije i resursi povezani s vodnim i morskim resursima	str. 59-60
	E3-3 – Ciljne vrijednosti povezane s vodnim i morskim resursima	str. 60
	E3-4 – Potrošnja vode	str. 60-61
ESRS E4	SBM-3 - Značajni utjecaji, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	Str.62-63
	E4-1 – Politike povezane s bioraznolikošću i ekosustavima	Str. 63
	IRO-1 - Opis procesa za prepoznavanje i procjenu korištenja značajnih resursa i utjecaja, rizika i prilika povezanih s bioraznolikošću i ekosustavima	Str. 22
	E4-2 – Politike povezane s bioraznolikošću i ekosustavima	Str. 63
	E4-3 – Mjere i resursi povezani s bioraznolikošću i ekosustavima	Str.63
	E4-4–Ciljevi povezani s bioraznolikošću i ekosustavima	Str. 63
	E4-5 – Mjerila utjecaja povezana s bioraznolikošću i ekosustavima	Str. 63
ESRS E5	ESRS 2 IRO-1 - Opis procesa utvrđivanja i procjene materijalnih učinaka, rizika i prilika povezanih s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom	Str. 23
	E5-1 – Politike povezane s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom	str. 64-65
	E5-2 – Mjere i resursi povezani s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom	str. 65
	E5-3 – Ciljne vrijednosti povezane s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom	str. 65
	E5-4 – Priljev resursa	Str. 65-66
	E5-5 – Odljev resursa	str. 66-67
ESRS S1	ESRS 2 SBM-2 – Interesi i stajališta dionika	Str. 14
	SBM–3 Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	str. 68-70
	S1-1 – Politike povezane s vlastitom radnom snagom	str. 70-74

	S1-2 – Postupci za suradnju s vlastitom radnom snagom i predstavnicima radnika u vezi s učincima	str. 74-75
	S1-3 – Postupci za sanaciju negativnih učinaka i kanali kojima vlastita radna snaga može izraziti zabrinutost	str. 75-76
	S1-4 – Poduzimanje mjera za značajne učinke na vlastitu radnu snagu, pristupi upravljanju značajnim rizicima i ostvarivanje značajnih prilika povezanih s vlastitom radnom snagom te djelotvornost tih mjera	str. 76-79
	S1-5 – Ciljne vrijednosti povezane s upravljanjem značajnim negativnim učincima, poticanjem pozitivnih učinaka i upravljanjem značajnim rizicima i prilikama	str. 79
	S1-6 – Obilježja zaposlenika poduzeća	str. 79
	S1-7 – Obilježja radnika poduzeća koji nisu u radnom odnosu	str. 80
	S1-8 – Obuhvat kolektivnog pregovaranja i socijalni dijalog	Str. 80-81
	S1-9 – Pokazatelji raznolikosti	str. 81
	S1-11 – Socijalna zaštita	str. 81
	S1-13 – Pokazatelji osposobljavanja i razvoj vještina	Str. 81
	S1-14 – Pokazatelji zdravlja i sigurnosti	str. 81-82
	S1-15 - Pokazatelji ravnoteže između poslovnog i privatnog života	str. 82
	S1-17 - Slučajevi, pritužbe te ozbiljni učinci povezani s ljudskim pravima	str. 82
ESRS S4	ESRS 2 SBM-2 – Interesi i stajališta dionika	Str. 14
	ESRS 2 SBM-3 – Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	str. 82-84
	S4-1- Politike za potrošače i krajnje korisnike	str. 84-86
	S4-2 – Postupci za suradnju s potrošačima i krajnjim korisnicima u vezi s učincima	str. 86
	S4-3 – Postupci za sanaciju negativnih učinaka i kanali kojima potrošači i krajnji korisnici mogu izraziti zabrinutost	str. 86-87
	S4-4 – Poduzimanje mjera za značajne učinke na potrošače i krajnje korisnike, pristupi upravljanju značajnim rizicima i ostvarivanje značajnih prilika povezanih s potrošačima i krajnjim korisnicima te djelotvornost tih mjera	str. 87-88
	S4-5 – Ciljne vrijednosti za upravljanje značajnim negativnim učincima, poticanje pozitivnih učinaka i upravljanje značajnim rizicima i prilikama	str. 88-89
ESRS G1	ESRS 2 GOV-1 – Uloga administrativnih, nadzornih i upravljačkih tijela	Str. 8
	ESRS 2 IRO-1 – Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika	Str. 23
	G1-1 - Politike poslovnog ponašanja i korporativna kultura	str. 90-91
	G1-2- Upravljanje odnosima s dobavljačima	str. 91
	G1-3-Sprečavanje i otkrivanje korupcije i podmićivanja	Str. 91-93
	G1-4 - Potvrđeni slučaj korupcije ili podmićivanja	Str. 93
	G1-6 Prakse plaćanja	str. 93-94
	Specifično za društvo - Kibernetička sigurnost	Str. 94-95

Tablica Dodatak B: Popis podataka u međusektorskim i tematskim standardima koji proizlaze iz drugih propisa EU-a						
Zahtjev za objavljivanje i povezana točka podataka	Upućivanje na Uredbu o objavljivanju informacija o održivom financiranju (1)	Upućivanje na treći stup (2)	Upućivanje na propise o referentnim vrijednostima (3)	Upućivanje na Europski zakon o klimi (4)	Poglavlje u našem izvještaju o održivosti	Nije značajno
ESRS 2 GOV-1 Rodna raznolikost u upravi točka 21. podtočka (d)	Pokazatelj br. 13 iz tablice 1 iz Priloga I.		Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/1816 (5), Prilog II.		ESRS 2 GOV-1 Uloga administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela	
ESRS 2 GOV-1 Postotak članova uprave koji su neovisni točka 21. podtočka (e)			Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Prilog II.		ESRS 2 GOV-1 Uloga administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela	
ESRS 2 GOV-4 Izjava o dužnoj pažnji točka 30.	Pokazatelj br. 10 iz tablice 3 iz Priloga I.				ESRS 2 GOV-4 Izvještaj o dužnoj pažnji	
ESRS 2 SBM-1 Sudjelovanje u aktivnostima povezanim s fosilnim i energijom točka 40. podtočka (d) podpodtočka i.	Pokazatelj br. 4 iz tablice 1 Priloga I.	Uredba (EU) br. 575/2013, članak 449.a Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2453 (6), tablica 1: Kvalitativne informacije o okolišnom riziku i tablica 2: Kvalitativne informacije o socijalnom riziku	Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Prilog II.		ESRS 2 SBM-1 Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti	
ESRS 2 SBM-1 Sudjelovanje u aktivnostima povezanim s proizvodnjom kemikalija točka 40. podtočka (d) ii.	Pokazatelj br. 9 iz tablice 2 iz Priloga I.		Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Prilog II.		ESRS 2 SBM-1 Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti	
ESRS 2 SBM-1 Sudjelovanje u aktivnostima povezanim s kontroverznim oružjem točka 40. podtočka (d) iii.	Pokazatelj br. 14 iz tablice 1 iz Priloga I.		Delegirana uredba (EU) 2020/1818 (7), Delegirana uredba (EU) 2020/1816, članak 12. stavak 1., Prilog II.		ESRS 2 SBM-1 Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti	

ESRS 2 SBM-1 Sudjelovanje u aktivnostima povezanim s uzgojem i proizvodnjom duhana točka 40. podtočka (d) iv.			Delegirana uredba (EU) 2020/1818, Delegirana uredba (EU) 2020/1816, članak 12. stavak 1., Prilog II.		ESRS 2 SBM-1 Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti	
ESRS E1-1 Tranzicijski plan za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. točka 14.				Uredba (EU) 2021/1119, članak 2. stavak 1.	E1-1 Tranzicijski plan za ublažavanje klimatskih promjena	
ESRS E1-1 Poduzeća isključena iz referentnih vrijednosti Pariškog sporazuma točka 16. podtočka (g)		Članak 449.a Uredba (EU) br. 575/2013; Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2453, obrazac 1.: Knjiga pozicija – Tranzicijski rizik klimatskih promjena: Kreditna kvaliteta izloženosti po sektoru, emisijama i preostalom roku dospijeća	Delegirana uredba (EU) 2020/1818, članak 12. Stavak 1. točke od (d) do (g) i članak 12. stavak 2.		E1-1 Tranzicijski plan za ublažavanje klimatskih promjena	
ESRS E1-4 Ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova točka 34.	Pokazatelj br. 4 iz tablice 2 Priloga I.	Članak 449.a Uredba (EU) br. 575/2013; Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2453, obrazac 3.: Knjiga pozicija – Tranzicijski rizik klimatskih promjena: Pokazatelji usklađenosti	Delegirana uredba (EU) 2020/1818, članak 6.		E1-4 Ciljne vrijednosti povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama	
ESRS E1-5 Potrošnja energije iz fosilnih izvora raščlanjeni prema izvorima (samo sektori koji	Pokazatelj br. 5 iz tablice 1 i pokazatelj br. 5 iz tablice 2 Priloga I.				E1-5 Potrošnja energije i kombinacija izvora energije	

znatno utječu na klimu) točka 38.						
ESRS E1-5 Potrošnja energije i kombinacija izvora energije, točka 37.	Pokazatelj br. 5 iz tablice 1 iz Priloga I.				E1-5 Potrošnja energije i kombinacija izvora energije	
ESRS E1-5 Energetski intenzitet povezan s djelatnostima u sektorima koji znatno utječu na klimu točke od 40. do 43.	Pokazatelj br. 6 iz tablice 1 iz Priloga I.				E1-5 Potrošnja energije i kombinacija izvora energije	
ESRS E1-6 Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2, 3 i ukupne emisije stakleničkih plinova točka 44.	Pokazatelji br. 1 i 2 iz tablice 1 Priloga I.	Članak 449.a Uredba (EU) br. 575/2013; Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2453, obrazac 1.: Knjiga pozicija – Tranzicijski rizik klimatskih promjena: Kreditna kvaliteta izloženosti po sektoru, emisijama i preostalom roku dospjeća	Delegirana uredba (EU) 2020/1818, članak 5. stavak 1., članak 6. i članak 8. stavak 1.		E1-6 Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2, 3 i ukupne emisije stakleničkih plinova	
ESRS E1-6 Intenzitet bruto emisija stakleničkih plinova točke od 53. do 55.	Pokazatelj br. 3 iz tablice 1 Priloga I.	Uredba (EU) br. 575/2013, članak 449.a Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2453, obrazac 3.: Knjiga pozicija – Tranzicijski rizik klimatskih promjena: Pokazatelji usklađenosti	Delegirana uredba (EU) 2020/1818, članak 8. stavak 1.		E1-6 Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2, 3 i ukupne emisije stakleničkih plinova	
ESRS E1-7 Uklanjanje stakleničkih plinova i ugljični krediti				Uredba (EU) 2021/1119, članak 2. stavak 1.		Nije značajno

točka 56.						
ESRS E1-9 Izloženost referentnog portfelja fizičkim rizicima povezanim s klimatskim promjenama točka 66.			Delegirana uredba (EU) 2020/1818, Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Prilog II.			Postupno se uvodi
ESRS E1-9 Raščlamba novčanih iznosa prema akutnom i kroničnom fizičkom riziku, točka 66. podtočka (a) ESRS E1-9 Lokacija značajne imovine izložene značajnom fizičkom riziku točka 66. podtočka (c)			Uredba (EU) br. 575/2013, članak 449.a Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2453, točke 46.i 47. Obrazac 5: Knjiga pozicija – Fizički rizik Klimatskih promjena: Izloženosti koje podliježu fizičkom riziku.			Postupno se uvodi
ESRS E1-9 Raščlamba knjigovodstvene vrijednosti nekretnina poduzeća prema razredima energetske učinkovitosti točka 67. podtočka (c).		Uredba (EU) br. 575/2013, članak 449.a Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2453, točka 34., obrazac 2: Knjiga pozicija – Tranzicijski rizik klimatskih promjena: Kredit s nekretninom kao kolateralom – Energetska učinkovitost kolaterala				Postupno se uvodi
ESRS E1-9 Stupanj izloženosti portfelja prilikama povezanim s klimatskim promjenama točka 69.			Delegirana uredba (EU) 2020/1818, Prilog II.			Postupno se uvodi

ESRS E2-4 Količina svake onečišćujuće tvari navedene u Prilogu II. Uredbi o E-PRTR-u (Europski registar ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari) ispuštene u zrak, vodu i tlo, točka 28.	Prilog I. pokazatelj br. 8 tablica 1, Prilog I. pokazatelj br. 2 tablica 2, Prilog I. pokazatelj br. 1 tablica 2, Prilog I. pokazatelj br. 3 tablica 2				E2-4 - Onečišćenje vode	
ESRS E3-1 Vodni i morski resursi, točka 9.	Pokazatelj br. 7 iz tablice 2 Priloga I.				E3-1 - Politike za vodne i morske resurse	
ESRS E3-1 Posebna politika, točka 13.	Pokazatelj br. 8 iz tablice 2 Priloga I.				E3-1 - Politike za vodne i morske resurse	
ESRS E3-1 Održivi oceani i mora, točka 14.	Pokazatelj br. 12 iz tablice 2 iz Priloga I.				E3-1 - Politike za vodne i morske resurse	
ESRS E3-4 Ukupna količina reciklirane i ponovno upotrijebljene vode, točka 28. podtočka (c)	Pokazatelj br. 6.2. iz tablice 2 Priloga I.				E3-4 Potrošnja vode	
ESRS E3-4 Ukupna potrošnja vode u m3 po neto prihodu od vlastita poslovanja točka 29.	Pokazatelj br. 6.1. iz tablice 2 Priloga I.				E3-4 Potrošnja vode	
ESRS 2- IRO 1 – E4 točka 16. podtočka (a) podpodtočka i.	Pokazatelj br. 7 iz tablice 1 Priloga I.				ESRS 2 IRO-1 Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika povezanih s bioraznolikošću i ekosustavima	
ESRS 2- IRO 1 – E4 točka 16. podtočka (b)	Pokazatelj br. 10 iz tablice 2 Priloga I.				ESRS 2 IRO-1 Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika	

					povezanih s bioraznolikošću i ekosustavima	
ESRS 2- IRO 1 – E4 točka 16. podtočka (c)	Pokazatelj br. 14 iz tablice 2 Priloga I.				ESRS 2 IRO-1 Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika povezanih s bioraznolikošću i ekosustavima	
ESRS E4-2 Održive zemljišne/poljoprivredne prakse ili politike točka 24. podtočka (b)	Pokazatelj br. 11 iz tablice 2 Priloga I.				E4-2 Politike za bioraznolikost i ekosustave	
ESRS E4-2 Održive prakse ili politike za oceane/mora točka 24. podtočka (c)	Pokazatelj br. 12 iz tablice 2 Priloga I.				E4-2 Politike za bioraznolikost i ekosustave	
ESRS E4-2 Politike za rješavanje problema krčenja šuma, točka 24. podtočka (d)	Pokazatelj br. 15 iz tablice 2 Priloga I.				E4-2 Politike za bioraznolikost i ekosustave	
ESRS E5-5 Nereciklirani otpad, točka 37. Podtočka (d)	Pokazatelj br. 13 iz tablice 2 Priloga I.				E5-5 Odljev resursa	
ESRS E5-5 Opasni otpad i radioaktivni otpad, točka 39.	Pokazatelj br. 9 iz tablice 1 Priloga I.				E5-5 Odljev resursa	
ESRS 2 – SBM3 – S1 Rizik od prisilnog rada, točka 14. podtočka (f)	Pokazatelj br. 13 iz tablice 3 Priloga I.				S1 - SBM-3 Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	
ESRS 2 – SBM3 – S1 Rizik od dječjeg rada točka 14. podtočka (g)	Pokazatelj br. 12 iz tablice 3 Priloga I.				S1 - SBM-3 Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	

ESRS S1-1 Obveze u području politike ljudskih prava točka 20.	Pokazatelj br. 9 iz tablice 3 i pokazatelj br. 11 iz tablice 1 Priloga I.				S1-1 Politike povezane s vlastitom radnom snagom	
ESRS S1-1 Politike dužne pažnje o pitanjima obuhvaćenima temeljnim konvencijama od 1 do 8 Međunarodne organizacije rada, točka 21.			Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Prilog II.		S1-1 Politike povezane s vlastitom radnom snagom	
ESRS S1-1 Postupci i mjere za sprečavanje trgovanja ljudima točka 22.	Pokazatelj br. 11 iz tablice 3 Priloga I.				S1-1 Politike povezane s vlastitom radnom snagom	
ESRS S1-1 Politika sprečavanja nezgoda na radu ili sustav upravljanja, točka 23.	Pokazatelj br. 1 iz tablice 3 Priloga I.				S1-1 Politike povezane s vlastitom radnom snagom	
ESRS S1-3 Mehanizam za rješavanje pritužbi, točka 32. podtočka (c)	Pokazatelj br. 5 iz tablice 3 Priloga I.				S1-3 Postupci za sanaciju negativnih učinaka i kanali kojima vlastiti radnici mogu izraziti zabrinutost	
ESRS S1-14 Broj smrtnih slučajeva te broj i stopa nezgoda na radu, točka 88. podtočke (b) i (c)	Pokazatelj br. 2 iz tablice 3 Priloga I.		Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Prilog II.		S1-14 Pokazatelji zdravlja i sigurnosti	
ESRS S1-14 Broj dana izgubljenih zbog ozljeda, nezgoda, smrtnih slučajeva ili bolesti točka 88. podtočka (e)	Pokazatelj br. 3 iz tablice 3 Priloga I.				S1-14 Pokazatelji zdravlja i sigurnosti	
ESRS S1-16 Neusklađena razlika u plaćama na temelju spola stavak 97. točka (a)	Pokazatelj br. 12 iz tablice 1 Priloga I.		Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Prilog II.			Nije značajno
ESRS S1-16 Prekomjerna razlika u plaći direktora i zaposlenika točka 97. podtočka (b)	Pokazatelj br. 8 iz tablice 3 Priloga I.					Nije značajno

ESRS S1-17 Slučajevi diskriminacije, točka 103. podtočka (a)	Pokazatelj br. 7 iz tablice 3 Priloga I.				S1-17 Slučajevi, pritužbe te ozbiljni učinci povezani s ljudskim pravima	
ESRS S1-17 Nepridržavanje UN-ovih vodećih načela o poslovanju i ljudskim pravima i smjernica OECD- a točka 104. podtočka (a)	Pokazatelj br. 10 iz tablice 1 i pokazatelj br. 14 iz tablice 3 Priloga I.		Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Delegirana uredba (EU) 2020/1818, Prilog II. članak 12. stavak 1.		S1-17 Slučajevi, pritužbe te ozbiljni učinci povezani s ljudskim pravima	
ESRS 2 – SBM3 – S2 Visoki rizik od dječjeg rada ili prisilnog rada u lancu vrijednosti, točka 11. podtočka (b)	Pokazatelji br. 12 i 13 iz tablice 3 Priloga I.					Nije značajno
ESRS S2-1 Obveze u području politike ljudskih prava točka 17.	Pokazatelj br. 9 iz tablice 3 i pokazatelj br. 11 iz tablice 1 Priloga I.					Nije značajno
ESRS S2-1 Politike koje se odnose na radnike u lancu vrijednosti točka 18.	Pokazatelji br. 11 i 4 iz tablice 3. Priloga I.					Nije značajno
ESRS S2-1 Nepridržavanje UN-ovih vodećih načela o poslovanju i ljudskim pravima i smjernica OECD- a točka 19.	Pokazatelj br. 10 iz tablice 1 Priloga I.		Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Delegirana uredba (EU) 2020/1818, Prilog II. članak 12. stavak 1.			Nije značajno
ESRS S2-1 Politike dužne pažnje o pitanjima obuhvaćenima Temeljnim konvencijama od 1 do 8 Međunarodne organizacije rada, točka 19.			Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Prilog II.			Nije značajno

ESRS S2-4 Pitanja ljudskih prava i incidenti povezani s višim i nižim razinama lanca vrijednosti točka 36.	Pokazatelj br. 14 iz tablice 3 Priloga I.					Nije značajno
ESRS S3-1 Obveze u području politike zaštite ljudskih prava, točka 16.	Pokazatelj br. 9 iz tablice 3 Priloga I. i pokazatelj br. 11 iz tablice 1 Priloga I.					Nije značajno
ESRS S3-1 Nepridržavanje UN-ovih vodećih načela o poslovanju i ljudskim pravima, načela ILO-a i smjernica OECD-a točka 17.	Pokazatelj br. 10 iz tablice 1 Priloga I.		Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Delegirana uredba (EU) 2020/1818, Prilog II. članak 12. stavak 1.			Nije značajno
ESRS S3-4 Pitanja i incidenti povezani s ljudskim pravima, točka 36.	Pokazatelj br. 14 iz tablice 3 Priloga I.					Nije značajno
ESRS S4-1 Politike koje se odnose na potrošače i krajnje korisnike, točka 16.	Pokazatelj br. 9 iz tablice 3 i pokazatelj br. 11 iz tablice 1 Priloga I.				S4-1 Politike za potrošače i krajnje korisnike	
ESRS S4-1 Nepridržavanje UN-ovih vodećih načela o poslovanju i ljudskim pravima i smjernica OECD-a točka 17.	Pokazatelj br. 10 iz tablice 1 Priloga I.		Delegirana uredba (EU) 2020/1816, Delegirana uredba (EU) 2020/1818, Prilog II. članak 12. stavak 1.		S4-1 Politike za potrošače i krajnje korisnike	
ESRS S4-4 Pitanja i incidenti povezani s ljudskim pravima, točka 35.	Pokazatelj br. 14 iz tablice 3 Priloga I.				S4-4 Poduzimanje mjera za upravljanje značajnim učincima, rizicima i prilikama	
ESRS G1-1 Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije, točka 10. podtočka (b)	Pokazatelj br. 15 iz tablice 3 Priloga I.				G1-1 Politike poslovnog ponašanja i korporativna kultura	

ESRS G1-1 Zaštita zviždača točka 10. podtočka (d)	Pokazatelj br. 6 iz tablice 3 Priloga I.				G1-1 Politike poslovnog ponašanja i korporativna kultura	
ESRS G1-4 Novčane kazne zbog kršenja propisa o suzbijanju korupcije i podmićivanja, točka 24. podtočka (a)	Pokazatelj br. 17 iz tablice 3 Priloga I.		Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/1816, Prilog II.		G1-4 Potvrđeni slučajevi korupcije ili podmićivanja	
ESRS G1-4 Standardi suzbijanja korupcije i podmićivanja točka 24. Podtočka (b)	Pokazatelj br. 16 iz tablice 3 Priloga I.				G1-4 Potvrđeni slučajevi korupcije ili podmićivanja	
<p>(1) Uredba (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga (SL L 317, 9.12.2019., str. 1.).</p> <p>(2) Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (Uredba o kapitalnim zahtjevima ili CRR) (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).</p> <p>(3) Uredba (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU te Uredbe (EU) br. 596/2014 (SL L 171, 29.6.2016., str. 1.).</p> <p>(4) Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).</p> <p>(5) Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/1816 od 17. srpnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu objašnjenja u izjavi o referentnoj vrijednosti o načinu na koji se okolišni, socijalni i upravljački čimbenici uzimaju u obzir u svakoj pruženoj i objavljenj referentnoj vrijednosti (SL L 406, 3.12.2020., str. 1.).</p> <p>(6) Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2453 od 30. studenoga 2022. o izmjeni provedbenih tehničkih standarda utvrđenih u Provedbenj uredbi (EU) 2021/637 u vezi s objavom okolišnih, društvenih i upravljačkih rizika (SL L 324, 19.12.2022., str. 1.).</p> <p>(7) Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/1818 od 17. srpnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu minimalnih standarda za referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom (SL L 406, 3.12.2020., str. 17.).</p>						

Informacije o okolišu

Objavljanja u skladu s člankom 8. Uredba 2020/852 (Uredba o taksonomiji)

Sljedeća objava u skladu je sa zahtjevima za izvješćivanje iz Uredbe EU 852/2020 (Uredba o taksonomiji), te naknadnim delegiranim propisima i izmjenama, uključujući Delegiranu uredbu 2021/2139 (Delegirani akt o klimi), Delegiranu uredbu 2021/2178 (Delegirani akt o objavljivanju) i Delegiranu uredbu 2023/2486 (Delegirani akt o okolišu). Europska komisija odobrila je 27. lipnja 2023. delegirane akte koji se odnose na preostalih pet okolišnih ciljeva i izmjene delegiranih akata o klimi i objavljivanju. Primjena akata potrebna je u izvješćima za izvještajnu godinu 2024. Potrebno je objaviti prihvatljivost i usklađenost u pogledu aktivnosti koje doprinose ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, kao i o prihvatljivosti pet novih ciljeva (održivo korištenje vodnih i morskih resursa, klimatske promjene, prijelaz na kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrolu onečišćenja te sprečavanje i obnovu biološke raznolikosti i ekosustava). Kraš Grupa predana je odgovornom korištenju resursa i smanjenju utjecaja proizvodnih aktivnosti na okoliš. Okvir taksonomije prožima se izravno u način na koji Grupa posluje jer se u budućnosti obvezuje da će zahtjeve Uredbe sve više uključivati u svoje poslovno ponašanje, kako na strateškoj tako i na operativnoj razini.

Glavna djelatnost Kraš Grupe je Prehrana (proizvodnja hrane), a ona kao takva nije definirana u Delegiranom aktu o klimi (EU) 2021/2139, (EU) 2022/1214, (EU) 2023/2485 i (EU) 2023/2486 kao taksonomski prihvatljiva i samim time nema značajan negativan utjecaj na klimu i okoliš. No, bez obzira na navedeno, određeni prihodi, kapitalni i operativni rashodi mogu se povezati s pojedinim taksonomski prihvatljivim djelatnostima. Za analizu je u 2024. godini bila zadužena Služba osiguranja kvalitete i održivosti, koja je zajedno s ostalim službama i odjelima provela detaljnu analizu na temelju opisa djelatnosti, referentnih NACE oznaka i dodatnih publikacija Europske komisije. Nadalje, za svaku od definiranih prihvatljivih djelatnosti izvršena je i provjera usklade iste s propisanim tehničkim kriterijima. Utvrđeno je da definirane prihvatljive djelatnosti ne zadovoljavaju propisane tehničke kriterije u punom opsegu te stoga Grupa nije provodila analizu usklađenosti po ostalim kriterijima, odnosno "ne čini značajnu štetu" i minimalnim zaštitnim mjerama. Dodatno, za 2024. godinu provedena je procjena klimatskih rizika za potrebe izrade ESRS izvještaja o održivosti. Međutim ista nije u potpunosti procijenila klimatske rizike i osjetljivost kako bi se utvrdila značajnost klimatskih rizika za svaku ekonomsku djelatnost te nije bilo moguće utvrditi zadovoljavanje kriterija „ne čini značajnu štetu“, U Izvještaju za 2024. godinu navodimo i prikazujemo prihode, kapitalne i operativne rashode za prihvatljive djelatnosti. Tijekom procesa izračuna KPU, kako bi izbjegli dvostruko uračunavanje, vođeno je računa da pojedina stavka ulazi u izračun samo jednog KPU. Također, ukoliko je neki prihod ili rashod prihvatljiv za više taksonomskih djelatnosti, razmatran je samo u sklopu jedne taksonomske djelatnosti za koju je procijenjeno da po prirodi najviše odgovara tehničkim kriterijima te djelatnosti i okolišnom cilju. Za izračun brojnika koristile su se analitike s jasno naznačenim podatkom partnera te nisu uzimani u obzir iznosi prihoda, CAPEX-a ili OPEX-a ostvareni s povezanim društvom iz Grupe. Za nazivnik su korišteni konsolidirani podaci nakon provedenih eliminacija. Rezultati izračuna KPU za 2024. godinu uspoređeni su s rezultatima izračuna za 2023. godinu.

Prihodi

Ukupni poslovni prihodi Kraš Grupe u 2024. godini iznosili su 189.689 tis. EUR, od čega 187.420 tis. EUR prihoda od prodaje i 2.269 tis. EUR ostalih prihoda.

Detaljnijom analizom svih prihoda utvrđeno je da Kraš Grupa ima prihode po sljedećim EU taksonomski okolišnim prihvatljivim djelatnostima:

Cilj Ublažavanje klimatskih promjena

- prihod od prodaje nusproizvoda, neopasnog otpada i rabljenog materijala (djelatnost 5.5. Prikupljanje i prijevoz neopasnog otpada u frakcijama koje se odvajaju na izvoru)
- prihod od najma automobila (djelatnost 6.5. Prijevoz motoklima, osobnim automobilima i lakim gospodarskim vozilima)
- prihod od najma nekretnina i prihod od prodaje nekretnina (djelatnost 7.7. Kupnja i vlasništvo nad zgradama)

Cilj Prelazak na kružno gospodarstvo

- prihod od prodaje rabljene opreme i rashodovane imovine (djelatnost 5.4. Prodaja rabljene robe)

Cilj Zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava

- prihod od prodaje turističkih usluga (djelatnost 2.1. Hoteli, odmarališta, kampovi i sličan smještaj)

Ukupno ostvareni prihodi povezani s taksonomski prihvatljivim djelatnostima u 2024. godini iznose 1.616 tis. EUR.

Nazivnik za potrebe EU taksonomije određen je u skladu s definicijom prodaje u konsolidiranim financijskim izvještajima te uključuje prihode od prodaje (prihodi od Ugovora i ostali prihod od prodaje), prihode od najmova i dobiti od prodaje dugotrajne imovine (bilješke 5 i 5.2.). Ukupno su u 2024. godini iznosili 187.717 tis. EUR.

Sukladno navedenom KPU Prihod za Kraš Grupu u 2024. godini iznosi **0,86%**.

Obrazac: Udio prihoda od proizvoda ili usluga povezanih s ekonomskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom - objava za godinu 2024.

Financijska godina N	2024			Kriterij znatnog doprinosa						Kriterij nenanošenja bitne štete (h)						Udio prihoda od taksonomski usklađenih (A.1) ili prihvatljivih (A.2) djelatnosti, godina 2023 (18)	Kategorija omogućujuća djelatnost (19)	Kategorija prijelazna djelatnost (20)
	Oznaka (a)(2)	Prihodi (3)	Udio prihoda (4)	Ublažavanje klimatskih promjena (5)	Prilagodba klimatskim promjenama (6)	Vodni i morski resursi (7)	Onečišćenje (8)	Kružno gospodarstvo (9)	Bioraznolikost (10)	Ublažavanje klimatskih promjena (11)	Prilagodba klimatskim promjenama (12)	Voda (13)	Onečišćenje (14)	Kružno gospodarstvo (15)	Bioraznolikost (16)			
		u 000 EUR	%	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	%	O	P
A. TAKSONOMSKI PRIHVATLJIVE DJELATNOSTI																		
A.1. Okolišno održive djelatnosti (usklađene s taksonomijom)																		
Prihodi okolišno održivih djelatnosti (usklađenih s taksonomijom) (A.1)		0	0%													0%		
A.2. Taksonomski prihvatljive, ali okolišno neodržive djelatnosti (neusklađene s taksonomijom)(g)																		
Prikupljanje i prijevoz neopasnog otpada u frakcijama koje se odvajaju na izvoru	CCM 5.5.	104	0,08%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							0,07%		
Prijevoz motociklima, osobnim automobilima i takim gospodarskim vozilima	CCM 6.5.	3	0,00%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							0,00%		
Kupnja i vlasništvo nad zgradama	CCM 7.7.	1.131	0,60%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							0,58%		
Prodaja rabljene robe	CE 5.4.	295	0,16%	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							0,12%		
Hoteli, odmarališta, kampovi i slični smještaji	BIO 2.1.	83	0,04%	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	EL						0,05%		
Prihodi od taksonomski prihvatljivih, ali okolišno neodrživih djelatnosti (neusklađene s taksonomijom) (A.2.)		1.616	0,86%	0,66%	0%	0%	0%	0,16%	0,04%							0,81%		
A. Prihodi od taksonomski prihvatljivih djelatnosti (A.1 + A.2)		1.616	0,86%	0,66%	0%	0%	0%	0,16%	0,04%							0,81%		
B. TAKSONOMSKI NEPRIHVATLJIVE DJELATNOSTI																		
Prihodi od taksonomski neprihvatljivih djelatnosti		186.102	99,14%															
UKUPNO		187.718	100%															

(a) Oznaku sačinjavaju pokratak relevantnog cilja kojem ekonomska djelatnost može znatno doprinijeti i broj odjeljka o određenoj djelatnosti u relevantnom prilogu koji se odnosi na taj cilj, tj.:

- Ublažavanje klimatskih promjena: CCM
- Prilagodba klimatskim promjenama: CCA
- Vodni i morski resursi: WTR
- Kružno gospodarstvo: CE
- Sprečavanje i kontrola onečišćenja: PPC

— Bioraznolikost i ekosustavi: BIONa primjer, oznaka za djelatnost „Pošumljavanje“ bila bi: CCM 1.1.

Ako djelatnosti mogu znatno doprinijeti ostvarenju više ciljeva, trebalo bi navesti oznake za sve ciljeve.

Na primjer, ako poslovni subjekt navede da djelatnost „Izgradnja novih zgrada“ znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i kružnom gospodarstvu, oznaka bi bila: CCM 7.1./CE 3.1.

U odjeljcima A.1 i A.2 trebalo bi koristiti iste oznake.

(b) D – Da, taksonomski prihvatljiva i taksonomski usklađena djelatnost s relevantnim okolišnim ciljem

N – Ne, taksonomski prihvatljiva, ali taksonomski neusklađena djelatnost s relevantnim okolišnim ciljem

N/EL – nije prihvatljiva, taksonomski neprihvatljiva djelatnost za relevantni okolišni cilj

(c) Ako ekonomska djelatnost znatno doprinosi nekoliko okolišnih ciljeva, nefinancijska poduzeća podebljanim slovima navode najrelevantniji okolišni cilj u svrhu izračuna svojih ključnih pokazatelja uspješnosti i pritom izbjegavaju dvostruko uračunavanje. Ako namjena sredstava financiranja nije poznata, financijska poduzeća u svojim odgovarajućim ključnim pokazateljima uspješnosti izračunavaju financijska sredstva ekonomske djelatnosti koja znatno doprinose više okolišnih ciljeva pod najrelevantnijim okolišnim ciljem koji su nefinancijski subjekti u ovom obrascu naveli podebljanim slovima. Okolišni cilj može se podebljanim slovima navesti samo jedanput u jednom retku da bi se izbjeglo dvostruko uračunavanje za ekonomske djelatnosti u ključnim financijskim pokazateljima financijskih poduzeća. To se ne odnosi na obračun usklađenosti ekonomskih djelatnosti s taksonomijom za financijske proizvode definirane u Uredbi (EU) 2019/2088 članku 2. točki 12. U obrascu u nastavku nefinancijska poduzeća iskazuju i razmjer prihvatljivosti i usklađenosti po okolišnom cilju, što uključuje usklađenost sa svakim od okolišnih ciljeva za djelatnosti koje znatno doprinose nekoliko ciljeva

	Udio prihoda/ukupni prihodi	
	Usklađene s taksonomijom po cilju	Taksonomski prihvatljive po cilju
CCM	0%	0,66%
CCA	0%	0,00%
WTR	0%	0,00%
CE	0%	0,16%
PPC	0%	0,00%
BIO	0%	0,04%

(d) Ista djelatnost može biti usklađena s jednim ili više ciljeva za koje je taksonomski prihvatljiva.

(e) Ista djelatnost može biti prihvatljiva i neusklađena s relevantnim okolišnim ciljevima.

(f) EL – Taksonomski prihvatljiva djelatnost za relevantni cilj

N/EL – Taksonomski neprihvatljiva djelatnost za relevantni cilj

(g) Djelatnosti se navode u odjeljku A.2 ovog obrasca samo ako nisu usklađene ni s jednim okolišnim ciljem za koji su prihvatljive. Djelatnosti koje su usklađene s barem jednim okolišnim ciljem navode se u odjeljku A.1 ovog obrasca.

(h) Djelatnost koja se navodi u odjeljku A.1 mora ispunjavati sve kriterije nenanošenja bitne štete i obavljati se u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama. Nefinancijska poduzeća mogu za djelatnosti navedene pod A.2 dobrovoljno unijeti podatke u stupcima od (5) do (17). Nefinancijska poduzeća mogu u odjeljku A.2 naznačiti kriterije znatnog doprinosa i nenanošenja bitne štete koje ispunjavaju odnosno ne ispunjavaju. (a) za znatan doprinos – oznake D/N i N/EL umjesto oznaka EL i N/EL i (b) za DNSH – oznake D/N.

Kapitalni rashodi (CAPEX)

Detaljnou analizom CAPEX-a u 2024. godini, koji se mogu povezati s EU taksonomski okolišno prihvatljivim djelatnostima koji za cilj imaju Ublažavanje klimatskih promjena su:

- nabavka motornih vozila (djelatnost 6.5. Prijevoz motociklima, osobnim automobilima i lakim gospodarskim vozilima)
- zamjena i ugradnja klime i ventilacije (djelatnost 7.3. Ugradnja, održavanje i popravak opreme za energetske učinkovitost)
- građevinski radovi i preuređenja maloprodajnih objekata (djelatnost 7.7. Kupnja i vlasništvo nad zgradama)

Ukupan iznos CAPEX-a povezanih s taksonomski prihvatljivim djelatnostima u 2024. godini iznosi 1.468 tis. EUR.

Nazivnik se sastoji od povećanja materijalne i nematerijalne imovine (bilješke 16 i 17), ulaganja koja se odnose na imovinu s pravom uporabe (bilješka 18) i ulaganja u nekretnine (bilješka 19). Ukupno su u 2024. godini navedena povećanja iznosila 12.438 tis. EUR.

Sukladno navedenom KPU CAPEX za Kraš Grupu u 2024. godini iznosi **11,81%**.

Obrazac: Udio kapitalnih rashoda od proizvoda ili usluga povezanih s ekonomskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom – objava za godinu 2024.

Financijska godina N	2024			Kriterij znatnog doprinosa						Kriterij nenanošenja bitne štete (h)						Udio taksonomski usklađenih (A.1) ili prihvatljivih (A.2) Kapitalni rashodi, 2023 (18)	Kategorija omogućujuća djelatnost (19)	Kategorija prijelazna djelatnost (20)	
	Oznaka (a)(2)	Kapitalni rashodi (3)	Udio kapitalnih rashoda (4)	Ublažavanje klimatskih promjena (5)	Prilagodba klimatskim promjena (6)	Vodni i morski resursi (7)	Onečišćenje (8)	Kružno gospodarstvo (9)	Bioraznolikost (10)	Ublažavanje klimatskih promjena (11)	Prilagodba klimatskim promjena (12)	Voda (13)	Onečišćenje (14)	Kružno gospodarstvo (15)	Bioraznolikost (16)				Minimalne zaštitne mjere (17)
Tekst		u 000 EUR	%	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	%	O	P
A. TAKSONOMSKI PRIHVATLJIVE DJELATNOSTI																			
A.1. Okolišno održive djelatnosti (usklađene s taksonomijom)																			
Kapitalni rashodi okolišno održivih djelatnosti (usklađenih s taksonomijom) (A.1.)		0	0%													0%			
A.2. Taksonomski prihvatljive, ali okolišno neodržive djelatnosti (neusklađene s taksonomijom) (g)																			
Prijevoz motociklima, osobnim automobilima i lakim gospodarskim	CCM 6.5.	842	6,77%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							3,57%		
Ugradnja, održavanje i popravak opreme za energetska učinkovitost	CCM 7.3.	225	1,81%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							2,55%		
Kupnja i vlasništvo nad zgradama	CCM 7.7.	401	3,23%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							8,25%		
Kapitalni rashodi taksonomski prihvatljivih, ali okolišno neodrživih djelatnosti (neusklađene s taksonomijom) (A.2)		1.468	11,81%	11,81%	0%	0%	0%	0%	0%	0%							14,37%		
A. Kapitalni rashodi od taksonomski prihvatljivih djelatnosti (A.1 + A.2)		1.468	11,81%	11,81%	0%	0%	0%	0%	0%	0%							14,37%		
B. TAKSONOMSKI NEPRIHVATLJIVE DJELATNOSTI																			
Kapitalni rashodi taksonomski neprihvatljivih djelatnosti		10.970	88,19%																
UKUPNO		12.438	100,00%																

UKUPNO		12.438	100,00%
---------------	--	--------	---------

(a) Oznaku sačinjavaju pokratak relevantnog cilja kojem ekonomska djelatnost može znatno doprinijeti i broj odjeljka o određenoj djelatnosti u relevantnom prilogu koji se odnosi na taj cilj, tj.:

- Ublažavanje klimatskih promjena: CCM
- Prilagodba klimatskim promjenama: CCA
- Vodni i morski resursi: WTR
- Kružno gospodarstvo: CE
- Sprečavanje i kontrola onečišćenja: PPC
- Bioraznolikost i ekosustavi: BIONa primjer, oznaka za djelatnost „Pošumljavanje” bila bi: CCM 1.1.

Ako djelatnosti mogu znatno doprinijeti ostvarenju više ciljeva, trebalo bi navesti oznake za sve ciljeve.
Na primjer, ako poslovni subjekt navede da djelatnost „Izgradnja novih zgrada” znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i kružnom gospodarstvu, oznaka bi bila: CCM 7.1./CE 3.1.
U odjeljcima A.1 i A.2 trebalo bi koristiti iste oznake.

(b) D – Da, taksonomski prihvatljiva i taksonomski usklađena djelatnost s relevantnim okolišnim ciljem
N – Ne, taksonomski prihvatljiva, ali taksonomski neusklađena djelatnost s relevantnim okolišnim ciljem
N/EL – nije prihvatljiva, taksonomski neprihvatljiva djelatnost za relevantni okolišni cilj

(c) Ako ekonomska djelatnost znatno doprinosi nekoliko okolišnih ciljeva, nefinancijska poduzeća podebljanim slovima navode najrelevantniji okolišni cilj u svrhu izračuna svojih ključnih pokazatelja uspješnosti i pritom izbjegavaju dvostruko uračunavanje. Ako namjena sredstava financiranja nije poznata, financijska poduzeća u svojim odgovarajućim ključnim pokazateljima uspješnosti izračunavaju financijska sredstva ekonomske djelatnosti koja znatno doprinose više okolišnih ciljeva pod najrelevantnijim okolišnim ciljem koji su nefinancijski subjekti u ovom obrascu naveli podebljanim slovima. Okolišni cilj može se podebljanim slovima navesti samo jedanput u jednom retku da bi se izbjeglo dvostruko uračunavanje za ekonomske djelatnosti u ključnim financijskim pokazateljima financijskih poduzeća. To se ne odnosi na obračun usklađenosti ekonomskih djelatnosti s taksonomijom za financijske proizvode definirane u Uredbi (EU) 2019/2088 članku 2. točki 12. U obrascu u nastavku nefinancijska poduzeća iskazuju i razmjer prihvatljivosti i usklađenosti po okolišnom cilju, što uključuje usklađenost sa svakim od okolišnih ciljeva za djelatnosti koje znatno doprinose nekoliko ciljeva

	Udio kapitalnih rashoda/ukupnih kapitalnih rashoda	
	Usklađene s taksonomijom po cilju	Taksonomski prihvatljive po cilju
CCM	0%	11,81%
CCA	0%	0%
WTR	0%	0%
CE	0%	0%
PPC	0%	0%
BIO	0%	0%

(d) Ista djelatnost može biti usklađena s jednim ili više ciljeva za koje je taksonomski prihvatljiva.
(e) Ista djelatnost može biti prihvatljiva i neusklađena s relevantnim okolišnim ciljevima.
(f) EL – Taksonomski prihvatljiva djelatnost za relevantni cilj
N/EL – Taksonomski neprihvatljiva djelatnost za relevantni cilj
(g) Djelatnosti se navode u odjeljku A.2 ovog obrasca samo ako nisu usklađene ni s jednim okolišnim ciljem za koji su prihvatljive. Djelatnosti koje su usklađene s barem jednim okolišnim ciljem navode se u odjeljku A.1 ovog obrasca.
(h) Djelatnost koja se navodi u odjeljku A.1 mora ispunjavati sve kriterije nenanošenja bitne štete i obavljati se u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama. Nefinancijska poduzeća mogu za djelatnosti navedene pod A.2 dobrovoljno unijeti podatke u stupcima od (5) do (17). Nefinancijska poduzeća mogu u odjeljku A.2 naznačiti kriterije znatnog doprinosa i nenanošenja bitne štete koje ispunjavaju odnosno ne ispunjavaju. (a) za znatan doprinos – oznake D/N i N/EL umjesto oznaka EL i N/EL i (b) za DNSH – oznake D/N.

Operativni troškovi (OPEX)

Detaljnom analizom OPEX-a u 2024. godini, utvrdili smo da se dio troškova vezanih s EU taksonomski okolišno prihvatljivim djelatnostima koji za cilj imaju Ublažavanje klimatskih promjena svrstavaju po sljedećim djelatnostima:

- održavanje i čišćenje motornih vozila (djelatnost 6.5. Prijevoz motociklima, osobnim automobilima i lakim gospodarskim vozilima)
- zamjena, postavljanje, popravak i održavanje opreme za energetske učinkovitost (djelatnost 7.3. Ugradnja, održavanje i popravak opreme za energetske učinkovitost)
- održavanje, popravak i čišćenje zgrada i maloprodajnih objekata (djelatnost 7.7. Kupnja i vlasništvo nad zgradama)

Ukupan iznos OPEX-a povezanih s taksonomski prihvatljivim djelatnostima u 2024. godini iznosi 1.935 tis. EUR.

Ukupno nazivnik iznosi 5.333 tis. EUR i zbroj je sljedećih troškovnih komponenti (bilješke 7 i 8):

- troškovi održavanja,
- troškovi kratkoročnih najмова,
- plaće čistača i IT održavanja,
- trošak materijala za čišćenje i tekuće održavanje i
- svi ostali troškovi vezani uz svakodnevno održavanje postrojenja i opreme, pokretne imovine i nekretnina.

Sukladno navedenom KPU OPEX za Kraš Grupu u 2024. godini iznosi **36,29%**.

Obrazac: Udio operativnih rashoda od proizvoda ili usluga povezanih s ekonomskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom – objava za godinu 2024.

Financijska godina N	2024			Kriterij znatnog doprinosa						Kriterij nenanošenja bitne štete (f)						Udio taksonomski usklađenih (A.1) ili prihvatljivih (A.2) Operativni rashodi, 2023 (18)	Kategorija omogućujuća djelatnost (19)	Kategorija prijelazna djelatnost (20)
	Oznaka (a)(2)	Operativni rashodi (3)	Udio operativnih rashoda (4)	Ublažavanje klimatskih promjena (5)	Prilagodba klimatskim promjena (6)	Vodni i morski resursi (7)	Onečišćenje (8)	Kružno gospodarstvo (9)	Bioraznolikost (10)	Ublažavanje klimatskih promjena (11)	Prilagodba klimatskim promjena (12)	voda (13)	Onečišćenje (14)	Kružno gospodarstvo (15)	Bioraznolikost (16)			
		u 000 EUR	%	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D; N; N/EL (b) (c)	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	%	O	P
A. TAKSNOMOSKI PRIHVATLJIVE DJELATNOSTI																		
A.1. Okolšno održive djelatnosti (usklađene s taksonomijom)																		
Operativni rashodi okolšno održivih ekonomskih djelatnosti (usklađenih s taksonomijom) (A.1)		0	0%													0%		
A.2. Taksonomski prihvatljive, ali okolšno neodržive djelatnosti (neusklađene s taksonomijom) (f)																		
Prijevoz motociklima, osobnim automobilima i lakim gospodarskim vozilima	CCM 6.5.	113	2,12%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							3,35%		
Ugradnja, održavanje i popravak opreme za energetske učinkovitost	CCM 7.3.	336	6,31%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							10,27%		
Kupnja i vlasništvo nad zgradama	CCM 7.7.	1.486	27,86%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							30,19%		
Operativni rashodi taksonomski prihvatljivih, ali okolšno neodrživih djelatnosti (neusklađene s taksonomijom) (A.2.)		1.935	36,29%	36,29%	0%	0%	0%	0%	0%							43,81%		
A. Operativni rashodi taksonomski prihvatljivih djelatnosti (A.1 + A.2)		1.935	36,29%	36,29%	0%	0%	0%	0%	0%							43,81%		
B. TAKSNOMOSKI NEPRIHVATLJIVE DJELATNOSTI																		
Operativni rashodi taksonomski neprihvatljivih djelatnosti		3.398	63,71%															
UKUPNO		5.333	100%															

(a) Oznaku sačinjavaju pokratak relevantnog cilja kojem ekonomska djelatnost može znatno doprinijeti i broj odjeljka o određenoj djelatnosti u relevantnom prilogu koji se odnosi na taj cilj, tj.:

- Ublažavanje klimatskih promjena: CCM
- Prilagodba klimatskim promjenama: CCA
- Vodni i morski resursi: WTR
- Kružno gospodarstvo: CE
- Sprežavanje i kontrola onečišćenja: PPC
- Bioraznolikost i ekosustavi: BIONA primjer, oznaka za djelatnost „Pošumljavanje“ bila bi: CCM 1.1.

Ako djelatnosti mogu znatno doprinijeti ostvarenju više ciljeva, trebalo bi navesti oznake za sve ciljeve. Na primjer, ako poslovni subjekt navede da djelatnost „Izgradnja novih zgrada“ znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i kružnom gospodarstvu, oznaka bi bila: CCM 7.1/CE 3.1. U odjeljcima A.1 i A.2 trebalo bi koristiti iste oznake.

(b) D – Da, taksonomski prihvatljiva i taksonomski usklađena djelatnost s relevantnim okolišnim ciljem
N – Ne, taksonomski prihvatljiva, ali taksonomski neusklađena djelatnost s relevantnim okolišnim ciljem
N/EL – nije prihvatljiva, taksonomski neprihvatljiva djelatnost za relevantni okolišni cilj

(c) Ako ekonomska djelatnost znatno doprinosi nekoliko okolišnih ciljeva, nefinancijska poduzeća podebljanim slovima navode najrelevantniji okolišni cilj u svrhu izračuna svojih ključnih pokazatelja uspješnosti i pritom izbjegavaju dvostruko uračunavanje. Ako namjena sredstava financiranja nije poznata, financijska poduzeća u svojim odgovarajućim ključnim pokazateljima uspješnosti izračunavaju financijska sredstva ekonomske djelatnosti koja znatno doprinose više okolišnih ciljeva pod najrelevantnijim okolišnim ciljem koji su nefinancijski subjekti u ovom obrascu naveli podebljanim slovima. Okolišni cilj može se podebljanim slovima navesti samo jedanput u jednom retku da bi se izbjeglo dvostruko uračunavanje za ekonomske djelatnosti u ključnim financijskim pokazateljima financijskih poduzeća. To se ne odnosi na obračun usklađenosti ekonomskih djelatnosti s taksonomijom za financijske proizvode definirane u Uredbi (EU) 2019/2088 članku 2. točki 12. U obrascu u nastavku nefinancijska poduzeća iskazuju i razmjer prihvatljivosti i usklađenosti po okolišnom cilju, što uključuje usklađenost sa svakim od okolišnih ciljeva za djelatnosti koje znatno doprinose nekoliko ciljeva

	Udio operativnih rashoda/ukupnih operativnih rashoda	
	Usklađene s taksonomijom po cilju	Taksonomski prihvatljive po cilju
CCM	0%	36,29%
CCA	0%	0%
WTR	0%	0%
CE	0%	0%
PPC	0%	0%
BIO	0%	0%

(*) Ista djelatnost može biti usklađena s jednim ili više ciljeva za koje je taksonomski prihvatljiva.
(d) Ista djelatnost može biti prihvatljiva i neusklađena s relevantnim okolišnim ciljevima.
(e) EL – Taksonomski prihvatljiva djelatnost za relevantni cilj
N/EL – Taksonomski neprihvatljiva djelatnost za relevantni cilj
(f) Djelatnosti se navode u odjeljku A.2 ovog obrasca samo ako nisu usklađene ni s jednim okolišnim ciljem za koji su prihvatljive. Djelatnosti koje su usklađene s barem jednim okolišnim ciljem navode se u odjeljku A.1 ovog obrasca.
(g) Djelatnost koja se navodi u odjeljku A.1 mora ispunjavati sve kriterije nenanošenja bitne štete i obavljati se u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama. Nefinancijska poduzeća mogu za djelatnosti navedene pod A.2 dobrovoljno unijeti podatke u stupcima od (5) do (17). Nefinancijska poduzeća mogu u odjeljku A.2 naznačiti kriterije znatnog doprinosa i nenanošenja bitne štete koje ispunjavaju odnosno ne ispunjavaju. (a) za znatan doprinos – oznake D/N i N/EL umjesto oznaka EL i N/EL i (b) za DNSH – oznake D/N.”;

ESRS E1 Klimatske promjene

Zahtjev povezan s ESRS-om 2 GOV-3 – Uključivanje rezultata u području održivosti u programe poticaja

Klimatska pitanja nisu izravno integrirana u strukture naknada članova administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela Grupe Kraš. Ipak, prepoznat je rastući značaj klimatskih pitanja i njihove implikacije na dugoročnu održivost i poslovni uspjeh. Kao dio kontinuiranog napora za poboljšanjem praksi održivosti, Grupa Kraš aktivno istražuje mogućnosti za uključivanje klimatskih ciljeva u sustav nagrađivanja. Potiče se stalna evaluacija i prilagodba upravljačkih praksi kako bi se osigurala usklađenost s najboljim praksama i regulatornim zahtjevima. Grupa Kraš je posvećena integriranju održivosti u sve aspekte poslovanja, što uključuje i buduće razmatranje odgovarajućih prilagodbi u naknadama članova upravljačkih tijela.⁷⁷

E1-1 - Tranzicijski plan za ublažavanje klimatskih promjena

Grupa Kraš nije donijela tranzicijski plan za ublažavanje klimatskih promjena, isti se namjerava razviti i usvojiti u srednjoročnom razdoblju.⁷⁸

ESRS 2 SBM-3 - značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom

Kao rezultat analize procjene dvostruke značajnosti provedene u 2024. godini Grupa Kraš je identificirala sljedeće značajne učinke, rizike i prilike povezane s klimatskim promjenama:⁷⁹

<i>Pitanja održivosti i povezani IRO-i</i>	<i>Stvarni potencijalni</i>	<i>ili I/R/O</i>
Ublažavanje klimatskih promjena		
Staklenički plinovi jačeg potencijala globalnog zagrijavanja (GWP): Rashladni mediji koji se koriste u rashladnim komorama, frižiderima, klimama i ostalim uređajima za rashlađivanje sadrže stakleničke plinove jačeg potencijala globalnog zagrijavanja (GWP) od CO ₂ , a koji se oslobađaju u atmosferu (tzv. fugitivne emisije) i značajnije doprinose povećanju efekta stakleničkih plinova.	Stvarni	Negativni učinak
GHG emisije Opseg 1&2: Grupa Kraš za potrebe proizvodnje, transporta i uredskog poslovanja koristi mnogo energije iz neobnovljivih izvora te shodno tome generira emisije stakleničkih plinova (Opsega 1 i 2) koje negativno utječu na okoliš, jer doprinose globalnom zagrijavanju i klimatskim promjenama.	Stvarni	Negativni učinak
GHG emisije Opseg 3: Tijekom provedbe raznih aktivnosti poslovnih partnera Grupe Kraš u lancu vrijednosti (uzvodno i nizvodno) ispuštaju se staklenički plinovi (Opseg 3).	Stvarni	Negativni učinak
Regulatorni zahtjevi za GHG emisije: Propisi o emisijama stakleničkih plinova (GHG) i poticaji za energetska učinkovitost i obnovljivu energiju mogli bi dovesti do povećane volatilnosti cijena fosilnih goriva i konvencionalne električne energije, predstavljajući financijski rizik za subjekte u industriji proizvodnje koji se na njih oslanjaju kao na kritične ulaze.		Rizik
Energetska učinkovitost i obnovljiva energije: Diversifikacija izvora energije i ulaganja u obnovljive izvore energije mogu smanjiti troškove, osigurati pouzdanu opskrbu i smanjiti rizike povezane s fluktuacijom cijena fosilnih goriva.		Prilika
Prilagodba klimatskim promjenama		
Povećanje troškova sirovina za konditorsku industriju: Klimatske promjene mogu utjecati na prinose usjeva, što dovodi do viših cijena sirovina za konditorsku industriju (kao što su kakaovac, kokos, vanilija, itd.). Ovo može znatno povećati operativne troškove.		Rizik
Porast temperature okoliša: Porast prosječnih temperatura i ekstremni temperaturni intervali utječu na održavanje hladnog lanca što može dovesti do povećane potrošnje energije i emisija stakleničkih plinova, a što posljedično rezultira dodatnim troškovima za Grupu.		Rizik
Energetika		
Potrošnja energije: U proizvodnji konditorskih proizvoda koristi se velika količina energije iz neobnovljivih izvora energije (prirodni plin i struja) za potrebe hlađenja, grijanja, ventilacije, klimatizacije (HVAC), rasvjete, pakiranja itd.	Stvarni	Negativni učinak

⁷⁷ GOV-3, 13

⁷⁸ E1-1, 17

⁷⁹ ESRS 2, SBM-3, 48 a, h, c i

Stvarni i potencijalni učinci povezani s klimatskim promjenama proizlaze iz poslovnog modela. Grupa je prepoznala važnost značajnih učinaka, rizika i prilika te prilagodila strategiju svog poslovanja kako bi se vodila najvišim standardima u održivom upravljanju energijom i okolišem.

Grupa je prepoznala četiri značajna negativna učinka u području klimatskih promjena u svom poslovnom modelu i lancu vrijednosti. Staklenički plinovi jačeg potencijala globalnog zagrijavanja (GWP) koji nastaju korištenjem rashladnih medija u rashladnim komorama, hladnjacima, klimama i sličnim uređajima koriste plinove koji imaju veći potencijal globalnog zagrijavanja u usporedbi s ugljikovim dioksidom. Ovi plinovi se oslobađaju kroz fugitivne emisije, što značajno povećava efekt stakleničkih plinova. Ovaj problem je koncentriran u operativnom dijelu poslovnog modela, posebice u fazama proizvodnje i skladištenja, gdje se koriste rashladni sustavi. U Grupi se koriste velike količine energije iz neobnovljivih izvora za proizvodnju, transport i uredske aktivnosti, što rezultira emisijama stakleničkih plinova (Opsega 1 i 2). To negativno utječe na okoliš i doprinosi globalnom zagrijavanju. Ovi učinci su prisutni u osnovnim operativnim procesima i infrastrukturnim potrebama te se odražavaju na cjelokupni poslovni model i operativnu efikasnost. Tijekom aktivnosti poslovnih partnera Grupe Kraš u lancu vrijednosti, uključujući dobavljače i distributere, generiraju se emisije stakleničkih plinova (Opseg 3). Ove emisije su koncentrirane uzvodno i nizvodno u lancu vrijednosti, što znači da su povezane s dobavljačima sirovina i distribucijom gotovih proizvoda.⁸⁰

Na temelju procjene značajnosti, identificirana su i tri značajna rizika koja utječu na poslovni model, poslovanje i različite razine lanca vrijednosti. Povećanje troškova sirovina za konditorsku industriju -klimatske promjene negativno utječu na prinose usjeva ključnih sirovina što vodi do viših cijena. Ovaj rizik je koncentriran u nabavnom dijelu poslovnog modela, gdje utječe na troškove sirovina, što se može odraziti na operativne troškove i profitabilnost. Značajan rizik povezan uz moguće regulatorne zahtjeve za GHG emisije – uslijed mogućih pojačanih zahtjeva vezanih uz propise o emisijama stakleničkih plinova mogu se reflektirati na povećanu volatilnost cijena fosilnih goriva i električne energije. Rizik je koncentriran u operativnim i infrastrukturnim dijelovima poslovanja, jer se Grupa oslanja na fosilna goriva i konvencionalnu energiju za proizvodnju. Značajan rizik povezan s porastom temperature okoliša - porast prosječnih temperatura i ekstremni vremenski uvjeti utječu na održavanje hladnog lanca, što povećava potrošnju energije i posljedično emisije stakleničkih plinova. Ovaj rizik je koncentriran je u proizvodnom dijelu poslovanja. Za navedene rizike, Grupa smatra da ne postoji mogućnost od stvarnih financijskih posljedica, kao ni rizika značajnog usklađenja knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza.⁸¹⁸²

Pored rizika identificirana je i jedna značajna prilika povezana s energetsom učinkovitosti i obnovljivom energijom - ulaganja u obnovljive izvore energije i diversifikacija energetskih izvora mogu smanjiti troškove, osigurati stabilnu opskrbu energijom i smanjiti rizik od fluktuacije cijena fosilnih goriva. Prilika je koncentrirana u energetsom i infrastrukturnom dijelu poslovanja, što može poboljšati operativnu efikasnost i održivost poslovnog modela. Za navedenu priliku, Grupa smatra da ne postoji mogućnost od stvarnih financijskih utjecaja, kao ni rizika značajnog usklađenja knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza.⁸³

Od prethodno navedenih identificiranih klimatskih rizika, dva čine fizičke kronične rizike:

- Posljedice klimatskih promjena (temperatura, vjetar, voda, čvrsta masa) i njihov utjecaj na prinose usjeva
- Ekstremni temperaturni intervali - utjecaj na održavanje hladnog lanca

Treći identificirani rizik predstavlja tranzicijski rizik povezan s povećanjem regulatornih zahtjeva vezanih uz emisije stakleničkih plinova GHG emisije.⁸⁴

Nastavno na provedenu kvalitativnu analizu klimatskih rizika, Grupa Kraš je provela kvalitativnu analizu otpornosti na klimatske rizike sukladno javno dostupnim informacijama i kroz razgovor s internim dionicima. U kvalitativnoj analizi klimatskih rizika promatrani su nalazi Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu koji uzimaju u obzir dva scenarija rasta koncentracije stakleničkih plinova RCP 4.5 i RCP 8.5 za fizičke rizike i za tranzicijske rizike scenarij RCP 2.6 koji se oslanja na Pariški sporazum i ograničavanje klimatskih promjena na 1,5°C.⁸⁵ Kvalitativna analiza otpornosti uključivala je vlastite operacije i procjenu lanca vrijednosti neizravnim izvorima. U bliskoj budućnosti planira se provesti detaljna kvantitativna analiza radi stjecanja preciznijih uvida i boljeg upravljanja identificiranim rizicima.

Ključni izvori nesigurnosti uključuju nejasnoće u znanstvenim predviđanjima i preciznosti modela klimatskih promjena, tehnološke i regulatorne promjene, predviđanja otpornosti lanca opskrbe te druge vanjske čimbenike.⁸⁶

Nastavno na identificirane klimatske rizike, odnosno rezultate analize otpornosti zaključeno je kako je poslovni model Grupe prilagođen na način kako bi se osigurala nesmetana nabava kroz diversifikaciju svoje strategije

---

⁸⁰ ESRS 2, SBM-3, 48 a), b), c) ii, c) iv

⁸² ESRS 2, SBM-3, 48 a), b), d)

⁸³ ESRS 2, SBM-3, 48a,b,c,d, h

⁸⁴ ESRS 2, SBM-3 E1 18

⁸⁵ ESRS 2 SBM-3 E1 19. b)

⁸⁶ ESRS 2, SBM-3, AR 8 a; 19 a, AR 6

nabave i uključivanje dugoročnih ugovora s dobavljačima, kao i ulaganje u održive poljoprivredne inicijative koje povećavaju otpornost proizvodnje sirovina. Također, kako bi se ublažio rizik povećanja troškova za energiju, kao i povećanje troškova za GHG emisije, te kako bi osigurali usklađenost, Grupa Kraš i dalje nastavlja s uspješnom implementacijom sustava ISO 50001, te istražuje rješenja za ulaganje u obnovljive izvore energije.⁸⁷

Grupa u budućim razdobljima planira provesti opsežnu analizu otpornosti koja će uključivati aktivni angažman svih sudionika u lancu vrijednosti.

Prelazak na niskouglično gospodarstvo dovest će do regulatornih promjena (stroži okolišni propisi, zahtjevi i kazne), promjene u svijesti kupaca u smislu potražnje okolišno održivijih proizvoda i tehnološke promjene koje će zahtijevati veća ulaganja.⁸⁸ U kvalitativnoj analizi klimatskih rizika primijenjena su ista vremenska razdoblja kao i u analizi dvostruke značajnosti.⁸⁹

E1-2 - Politike povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama

E1-3 – Mjere i resursi povezani s klimatskim politikama

E1-4 - Ciljne vrijednosti povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama

U okviru trenutnog pristupa održivosti, Grupa Kraš nije izradila samostalnu politiku, kao ni mjere ni ciljne vrijednosti povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagođavanjem tim promjenama. Tijekom 2024. godine Grupa Kraš je prvi put provela proces procjene dvostruke značajnosti prema Europskom standardu izvještavanja o održivosti (ESRS). Kroz ovaj proces, identificirani su značajni učinci, rizici i prilike. Grupa je u 2024. godini po prvi puta izračunala ugljični otisak. Na temelju ove analize, Grupa Kraš će se pripremiti za razvoj politika i strategija koje će omogućiti učinkovito djelovanje u budućnosti.⁹⁰

E1-5 – Potrošnja energije i kombinacija izvora energije

Ukupna potrošnja energije Grupe:⁹¹

Potrošnja energije i kombinacija izvora energije	2024
(1) Potrošnja goriva iz ugljena i proizvoda od ugljena (MWh)	-
(2) Potrošnja goriva iz sirove nafte i naftnih derivata (MWh)	762,70
(3) Potrošnja goriva iz prirodnog plina (MWh)	40.242,79
(4) Potrošnja goriva iz drugih fosilnih izvora (MWh)	5.411,73
(5) Potrošnja nabavljene ili stečene električne energije, energije za grijanje, pare i energije za hlađenje iz fosilnih izvora (MWh)	23.466,20
(6) Ukupna potrošnja energije iz fosilnih izvora (MWh) (izračunana kao zbroj redaka od 1. do 5.)	69.883,42
Udio energije iz fosilnih izvora u ukupnoj potrošnji energije (%)	96,64
(7) Potrošnja iz nuklearnih izvora (MWh)	2.399,76
Udio energije iz nuklearnih izvora u ukupnoj potrošnji energije (%)	3,32
(8) Potrošnja goriva za obnovljive izvore uključujući biomasu (koja uključuje i industrijski i komunalni otpad biološkog podrijetla, bioplina, vodik iz obnovljivih izvora itd.) (MWh)	26,24
9) Potrošnja nabavljene ili stečene električne energije, energije za grijanje, pare i energije za hlađenje iz obnovljivih izvora (MWh)	0
(10) Potrošnja energije iz obnovljivih izvora iz vlastite proizvodnje osim goriva (MWh)	-
(11) Ukupna potrošnja energije iz obnovljivih izvora (MWh) (izračunana kao zbroj redaka od 8. do 10.)	26,24
Udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj potrošnji energije (%)	0,04
Ukupna potrošnja energije (MWh) (izračunana kao zbroj redaka 6. i 11.)	72.309,42

⁸⁷ ESRS 2, SBM-3, AR 8 b; 19 c

⁸⁸ ESRS 2, SBM-3, AR 7 a

⁸⁹ ESRS 2 SBM-3 E1 AR 7. b)

⁹⁰ ESRS 2 4.2, 62; E1-4, 8

⁹¹ E1-5, 37,38,39

Ukupna potrošnja energije iz fosilnih izvora pod kontrolom Grupe⁹²

Ukupna potrošnja energije uključuje potrošnju primarne energije iz sirove nafte, naftnih derivata i prirodnog plina, kao i potrošnju sekundarne neobnovljive energije kupljene izvana kao što su električna energija, topline korištene za potrebe grijanja, hlađenja, rasvjete i korištenja goriva u vozilima. Vežano uz potrošnju energije Grupa izvještava samo o energiji potrošenoj tijekom postupaka u vlasništvu ili pod kontrolom poduzeća primjenjujući isti opseg koji se primjenjuje za izvještavanje o emisijama stakleničkih plinova iz opsega 1 i 2.⁹³ Mjerenje pokazatelja povezanih s potrošnjom energije iz fosilnih goriva nije potvrdilo vanjsko tijelo koje je pružatelj jamstva.⁹⁴

Energetski intenzitet po neto prihodu⁹⁵

Ukupni neto prihod Grupe iznosi 187.420.000,0 EUR-a. Ukupna potrošnja energije iz djelatnosti u sektorima koji znatno utječu na klimu iznosi 72.309,42 MWh.

Ukupna potrošnja energije iz djelatnosti u sektorima koji znatno utječu na klimu, po neto prihodu od djelatnosti u sektorima koji znatno utječu na klimu, iznosi 0,386 MWh/1000 EUR.

S obzirom na to da je djelatnost Grupe obuhvaćena sektorom koji znatno utječu na klimu, cjelokupni neto prihod Grupe uzet je u obzir (10.82 Proizvodnja kakao, čokoladnih i bombonskih proizvoda).⁹⁶

E1-6 – Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2, 3 i ukupne emisije stakleničkih plinova

Tablični prikaz vrijednosti emisija stakleničkih plinova opsega 1,2 i 3 za 2024. godinu. Ciljne vrijednosti nisu donesene.⁹⁷ Podaci o emisijama stakleničkih plinova iz prethodne godine nisu uključeni u pokazatelj jer je ovo prva godina da se vrši izračun GHG emisija u Grupi Kraš.

	Retrospektiva				Ključne etape i ciljne godine			
	Referentna godina	Usporedno	2024	% N / N-1	2025	2030	2050	Godišnji
Emisije stakleničkih plinova iz opsega 1								
Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 1 emisije (tona ekvivalenta CO ₂)			10.122					
Postotak emisija stakleničkih plinova iz opsega 1 iz reguliranih programa trgovanja emisijama (%)			-					
Emisije stakleničkih plinova iz opsega 2								
Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 2 koje se temelje na lokaciji tona ekvivalenta CO ₂			5.442,81					
Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 2 koje se temelje na tržištu (tona ekvivalenta CO ₂)			5.134,25					
Značajne emisije stakleničkih plinova iz opsega 3								
Ukupne bruto neizravne Emisije stakleničkih plinova iz opsega 3 (tona ekvivalenta CO ₂)			119.747,41					

⁹² MDR-M 77 c)

⁹³ MDR-M 77 a); AR 32 a)

⁹⁴ MDR-M 77 b)

⁹⁵ E1-5, 43

⁹⁶ E1-5, 42

⁹⁷ E1-6, 44,45, i 52

1. Nabavljena roba i usluge			109.186,16					
[Neobvezna potkategorija: Računalstvo u oblaku i usluge podatkovnog centra			-					
2. Kapitalna dobra			878,58					
3 Aktivnosti povezane s gorivom i energijom (koje nisu uključene u opseg 1 ili 2)			3.367,35					
4 Prijevoz i distribucija na višoj razini			1.533,19					
5 Otpad nastao tijekom poslovanja			846,45					
6 Poslovna putovanja			83,16					
7 Putovanje zaposlenika na posao			1.199,24					
8 Zakupljena imovina na višoj razini lanca vrijednosti			-					
9 Prijevoz na nižoj razini			2.608,45					
10 Prerada prodanih proizvoda			4,55					
11 Korištenje prodanih proizvoda			-					
12 Obrada na kraju vijeka trajanja prodanih proizvoda			40,28					
13 Zakupljena imovina na nižoj razini lanca vrijednosti			--					
14 Franšize			-					
15 Ulaganja			-					
Ukupne emisije stakleničkih plinova								
Ukupne emisije stakleničkih plinova (na temelju lokacije) (tona ekvivalenta CO2)			135.312,22					
Ukupne emisije stakleničkih plinova (na temelju tržišta) (tona ekvivalenta CO2)			135.003,66					

Grupa je u 2024. po prvi puta izračunala i izvijestila o emisijama stakleničkih plinova Opseg 1, 2 i 3.⁹⁸

⁹⁸ E1-6, 47

Intenzitet stakleničkih plinova po neto prihodu

Intenzitet stakleničkih plinova po neto prihodu	Usporedno	2024.	% N / N-1
Ukupne emisije stakleničkih plinova (na temelju lokacije) po neto prihodu (u tonama ekvivalenta CO ₂ /monetarna jedinica)	-	0,721973	-
Ukupne emisije stakleničkih plinova (na temelju tržišta) po neto prihodu (u tonama ekvivalenta CO ₂ /monetarna jedinica)	-	0,720471	-

Ukupni neto prihod Grupe Kraš iznosi 187.420.0000 EUR-a. Ukupne emisije stakleničkih plinova na temelju lokacije iznosi 135.312,22 tona ekvivalenta CO₂. Ukupne emisije stakleničkih plinova na temelju lokacije po neto prihodu (u tonama ekvivalenta CO₂/1000 EUR) iznosi 0,721973 tona ekvivalenta CO₂/1000 EUR. Ukupne emisije stakleničkih plinova na temelju tržišta iznosi 135.030,66 tona ekvivalenta CO₂. Ukupne emisije stakleničkih plinova na temelju tržišta po neto prihodu iznosi 0,720471 tona ekvivalenta CO₂/1000 EUR.

Metodologija izračuna emisija stakleničkih plinova⁹⁹:

Emisije stakleničkih plinova Opsega 1 i Opsega 2 izračunate su temeljem odredbi ESRS-a metoda Protokola o stakleničkim plinovima, verzije iz 2004. godine (The GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard), te GHG Protocol Scope 2 Guidance, verzija iz 2015.godine na temelju raspoloživih informacija unutar Grupe.

Metodologija za izračun Opsega 1:

Emisije Opsega 1 prema izvoru izračunate su korištenjem metodologija i emisijskih faktora koji odgovaraju svakom izvoru kako slijedi:

Izravne emisije iz nepokretnih energetskih izvora (tekuća i plinovita goriva): Emisije stakleničkih plinova (GHG) iz izgaranja tekućih i plinovitih goriva izračunate su korištenjem emisijskih faktora iz hrvatske baze faktora emisija/uklanjanja za proračun ugljičnog otiska organizacija, verzija 2.0, publicirana 21.8.2024., koja je usklađena s referentnim dokumentom „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Volume: Energy“, dok su za konverziju korištene donje ogrjevne vrijednosti i gustoće za goriva iz dokumenta „CDP Technical Note: Conversion of fuel data to MWh, 2024“. Količina potrošenog goriva pomnožena je s primjenjivim emisijskim faktorom specifičnim za vrstu goriva kako bi se odredile emisije. Ovaj pristup uzima u obzir izravne emisije CO₂, CH₄ i N₂O iz upotrebe goriva. Emisije svakog stakleničkog plina su svedene na ekvivalentnu emisiju CO₂, korištenjem potencijala globalnog zagrijavanja iz IPCC izvještaja AR6.

Izravne fugalne emisije: Emisije iz namjernog i nenamjernog ispuštanja, kao što je istjecanje radne tvari iz opreme za hlađenje i klimatizaciju izračunate su korištenjem potencijala globalnog zagrijavanja (global warming potential - GWP) dobivenih od Međuvladinog odbora za klimatske promjene (IPCC) AR6. Količina ispuštenih stakleničkih plinova pomnožena je s GWP-om svakog plina kako bi se odrazio njihov relativni utjecaj na klimatske promjene.

Izravne emisije iz pokretnih energetskih izvora: emisije stakleničkih plinova iz mobilnih izvora izgaranja, kao što su vozila u vlasništvu Grupe, izračunate su korištenjem emisijskih faktora iz hrvatske baze faktora emisija/uklanjanja za proračun ugljičnog otiska organizacija, verzija 2.0, publicirana 21.8.2024., koja je usklađena s referentnim dokumentom „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Volume: Energy“, dok su za konverziju korištene donje ogrjevne vrijednosti i gustoće za goriva iz dokumenta „CDP Technical Note: Conversion of fuel data to MWh, 2024“. Dodatno su korišteni podaci o prosječnoj potrošnji goriva iz Pravilnika o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 98/2021), budući da su prikupljeni podaci za vozni park u prijeđenim kilometrima. Ukupna količina goriva pomnožena je s relevantnim faktorom emisije kako bi se odredile emisije CO₂, CH₄ i N₂O nastale izgaranjem goriva. Emisije svakog stakleničkog plina su svedene na ekvivalentnu emisiju CO₂, korištenjem potencijala globalnog zagrijavanja iz IPCC izvještaja AR6.

Prikupljeni su podaci o potrošnji prirodnog plina u kWh prema donjoj ogrjevnoj vrijednosti te nije bilo potrebna pretvorba iz gornje ogrjevne vrijednosti u donju ogrjevnu vrijednost.

Metodologija za izračun Opsega 2:

Emisije Opsega 2 izračunate su na temelju ukupne količine električne energije isporučene objektima ili pogonima Grupe pod njezinom financijskom kontrolom. Podaci o potrošnji električne energije množe se s relevantnim lokacijskim (izvor emisijskog faktora je hrvatska baza faktora emisija/uklanjanja za proračun ugljičnog otiska

⁹⁹ AR 39. a, b, d

organizacija, verzija 2.0, publicirana 21.8.2024.,) i tržišnim emisijskim faktorima (za lokacije Grupe u Hrvatskoj, opskrbljivač električnom energijom je HEP Opskrba, a izvor emisijskog faktora je dokument „HEP grupa. Izvešće o poslovanju i održivosti 2023., Zagreb, 2024.“, dok je za lokacije izvan Hrvatske izvor emisijskog faktora Carbon Footprint Ltd, January 2025 (web stranica: www.carbonfootprint.com).

Pregled metodologije za izračun pojedinih kategorija Opsega 3:

Pojedinačne kategorije iz Opsega 3 izračunate su odabirom primjenjivih metoda iz Protokola o stakleničkim plinovima, verzije iz 2011. Godine (GHG Protocol Technical Guidance for Calculating Scope 3 Emissions v1.0 – Supplement to the Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard) na temelju raspoloživih informacija. Prilikom određivanja granice izvještavanja, zaključeno je kako kategorije 8. Zakupljena imovina na višoj razini lanca vrijednosti, 11. Korištenje prodanih proizvoda, 14. Franšize i 15. Ulaganja nije potrebno izračunavati zbog specifičnosti poslovanja Grupe koje su dodatno objašnjene u niže navedenim informacijama.

1. Nabavljena roba i usluge: Izračunato temeljem metoda prosječnih podataka (sirovine, roba, obroci i većina materijala) i metode bazirane na financijskoj potrošnji (vanjske usluge i ostali uredski materijali).
2. Kapitalna dobra: Izračunato temeljem metode prosječnih podataka, korištenjem generičkih faktora emisije po kilogramu ili po komadu.
3. Aktivnosti povezane s gorivom i energijom (koje nisu uključene u Opseg 1 ili 2): Izračunato temeljem podataka o potrošnji goriva i energije te prosječnih nacionalnih faktora emisije za lokacije u Hrvatskoj i DEFRA faktora emisije za lokacije izvan Hrvatske.
4. Prijevoz i distribucija na višoj razini: Izračunato temeljem metode bazirane na potrošnji goriva (prikupljeni su podaci o potrošnji dizelskog goriva u kamionima) i energije (za jedan slučaj prijevoza kamion na električnu energiju) za prijevoz i distribuciju.
5. Otpad nastao tijekom poslovanja: Izračunato temeljem metode bazirane na vrsti i količini otpada te načinu zbrinjavanja otpada (recikliranje, energetska uporaba, odlaganje...).
6. Poslovna putovanja: Izračunato temeljem metode bazirane na informacijama o poslovnim putovanjima i vrstama korištenih prijevoza (privatno osobno vozilo, rent-a-car vozilo, autobus, vlak i zrakoplov).
7. Putovanje zaposlenika na posao: Izračunato temeljem metode bazirane na prijeđenim kilometrima i vrstama prijevoza, pri čemu su potrebni podaci prikupljeni anketom i ekstrapolirani na ukupan broj zaposlenika.
8. Zakupljena imovina na višoj razini lanca vrijednosti: Nije primjenjivo, Grupa nema takvu vrstu imovine.
9. Prijevoz na nižoj razini: Izračunato temeljem metode bazirane na potrošnji goriva (prikupljeni su podaci o potrošnji dizelskog goriva u kamionima) i metode temeljene na udaljenosti (izračunati su tonski kilometri za prijevoz brodovima) za prijevoz i distribuciju.
10. Prerada prodanih proizvoda: izračunato temeljem metode specifične za lokaciju obrade (prikupljeni su podaci o potrošnji goriva i energije za preradu prodanih poluproizvoda)
11. Korištenje prodanih proizvoda: Nije primjenjivo, Grupa prodaje prehrambene proizvode čija konzumacija ne emitira dodatne emisije stakleničkih plinova.
12. Obrada na kraju vijeka trajanja prodanih proizvoda: Izračunato temeljem podataka o vrsti i količini otpada te načinu zbrinjavanja otpada.
13. Zakupljena imovina na nižoj razini lanca vrijednosti: Nije primjenjivo. Sva imovina u vlasništvu Grupe, a dana u najam, uzeta je u obzir u kalkulaciji opsega 1 i 2.
14. Franšize: Nije primjenjivo Grupa nema franšize u svome vlasništvu.
15. Ulaganja: Nije primjenjivo Grupa nema ulaganja u druga društva.

Nakon izračuna ukupne količine stakleničkih plinova u Opsegu 3, te temeljem usporedbe rezultata dobivenih nakon izračuna pojedinih kategorija, zaključeno je kako su najznačajnije kategorije za Grupu kategorija 1. Nabavljena roba i usluge te kategorija 3. Aktivnosti povezane s gorivom i energijom (koje nisu uključene u opseg 1 ili 2). Kategorija 1 tako generira 109.186,16 tCO₂ (eq) što je 91% ukupnih stakleničkih plinova generiranih u Opsegu 3, dok kategorija 3 generira 3.367,35 tCO₂ (eq), što je 2.8% ukupnih stakleničkih plinova generiranih u Opsegu 3. Za značajne kategorije Opsega 3 (kategorija 1 i kategorija 3) nisu korišteni primarni podaci dobiveni od dobavljača.¹⁰⁰

Detaljna metodologija za izračun kategorije 1:

Izračun emisija za kategoriju Kupljena roba i usluge slijedi metodu koja se temelji na prosječnim podacima za kupljene sirovine, robu, obroke i većinu materijala te metodu baziranu na troškovima za vanjske usluge i ostale uredske materijale. Korišteni su faktori emisije iz relevantnih baza, kao što su UK baza podataka (DEFRA) za papir i karton, plastiku, aluminijske folije i metal te francuska baza (ADEME) za sirovine, vodu, obroke, ostali uredski materijal i vanjske usluge. Iznimke su bile jedna sirovina (sirutka - agri-footprint-economic baza faktora emisije) i jedna vrsta obroka (sendvič – znanstveni članak, doi: <https://doi.org/10.1016/j.spc.2017.12.002>), budući da faktori emisije nisu pronađeni u gore navedenim bazama. Korištenjem generičkih (sekundarnih) faktora emisije i primarnih

---

¹⁰⁰ E1-6, AR 46 g)

podataka o kupljenim sirovinama, robi, materijalima, broju obroka i uslugama, procijenjene su emisije stakleničkih plinova (GHG) za ovu kategoriju.

Pretpostavke korištene tijekom izračuna:

Za potrebe izračuna emisija stakleničkih plinova korištene su slijedeće dvije pretpostavke:

- 1) Prikupljeni su podaci za 12 različitih vrsta kupljenih sirovina te agregirani podatak za sve ostale sirovine. Budući da je više vrsta ostalih sirovina agregirano, korišten je prosječni ponderirani faktor emisije za 12 različitih vrsta kupljenih sirovina.
- 2) Prikupljeni su podaci o ukupnom broju obroka za poslovne jedinice Kraš Grupe u Hrvatskoj i izvan Hrvatske. Za raspodjelu obroka su pretpostavljeni udjeli: 30 % tipični obrok s piletinom, 20 % tipični obrok sa svinjetinom, 10 % tipični obrok s junetinom, 15 % riblji obrok, 15 % vegetarijanski obrok te 10 % sendvič i ostalo.

Detaljna metodologija za izračun kategorije 3:

Izračun emisija za kategoriju Aktivnosti povezane s gorivom i energijom (koje nisu uključene u Opseg 1 ili 2) slijedi metodološke upute definirane GHG protokolom. U izračunu su korišteni podaci o potrošnja goriva iz nepokretnih i pokretnih izvora izgaranja (Opseg 1) te podatci o potrošnji električne i toplinske energije (Opseg 2), ali su primijenjeni faktori emisije ulaznog toka goriva ili energije. U izračunu su korišteni prosječni nacionalni faktori emisije za lokacije u Hrvatskoj te UK faktori emisije (DEFRA) za lokacije izvan Hrvatske. Podaci o aktivnostima su primarni, dok su faktori emisije sekundarni, stoga za potrebe ovog izračuna nije bilo potrebno koristiti pretpostavke.

Mjerenje pokazatelja GHG emisija nije potvrdilo vanjsko tijelo koje nije pružatelj jamstva.¹⁰¹

ESRS E2 Onečišćenje

ESRS 2 SBM-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom

Detaljni pregled značajnog rizika Grupe:¹⁰²

Pitanja održivosti i povezani materijalni rizici i prilike	Rizik/Prilika	Lokacija u poslovnom segmentu	Opis rizika / prilike
Onečišćenje vode			
Povećani troškovi zbog onečišćenja vode	Rizik	Grupa	Povećani troškovi obrade vode radi uklanjanja kontaminanata i usklađivanja sa standardima kvalitete vode, mogu uključivati značajne kapitalne i operativne izdatke.

Razumijevanje i upravljanje rizicima povezanim s onečišćenjem vode ključno je za održavanje održivosti i usklađenosti s propisima, kao i zadržavanja kontinuiteta procesa proizvodnje. U procesu procjene dvostruke značajnosti koju smo prvi put radili tijekom 2024. godine identificirali smo jedan značajan rizik vezan za onečišćenje koji se tiče mogućih povećanih troškova zbog onečišćenja vode i potrebe za dodatnom obradom s ciljem postizanja propisane kvalitete. U slučaju kontaminacije gradske vode koja se koristi u proizvodnji došlo bi do zastoja u proizvodnji što bi imalo značajan financijski učinak, međutim nije izgledno da će se isto dogoditi jer se kontrole kvalitete redovito rade od strane poduzeća i Grupe.¹⁰³

Grupa ne očekuje da za identificirani rizik postoji znatan rizik značajnog usklađenja knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza koje se iskazuju u financijskim izvješćima.¹⁰⁴ Grupa nije provela analizu otpornosti strategije i poslovnog modela s obzirom na njenu sposobnost da odgovori na značajni rizik povezan s onečišćenjem vode.¹⁰⁵

¹⁰¹ MDR-M 77.b)

¹⁰² SBM-3 48.a), b), d), h)

¹⁰³ ESRS 2, 48a,b, d

¹⁰⁴ SBM-3 48.d)

¹⁰⁵ SBM-3 48.f)

E2-1 – Politike povezane s onečišćenjem

Kraš trenutno nema politiku koja se odnosi na upravljanje značajnim rizikom povezanim s onečišćenjem. Kako je ovo naša prva godina izvještavanja prema Europskom standardu izvještavanja o održivosti (ESRS), kao i prva godina u kojoj smo proveli procjenu dvostruke značajnosti, identificirali smo značajnu temu u području onečišćenja – onečišćenje vode. Na temelju rezultata ove procjene, prepoznavamo potrebu za unaprijeđenjem i doradom postupka za upravljanje otpadnim vodama prema zahtjevima vezanim za rizik onečišćenje vode. Grupa planira implementirati politiku tijekom 2025. godine.¹⁰⁶

Iako trenutno nemamo politiku Grupe koja se odnosi na upravljanje značajnim rizikom povezanim s onečišćenjem vode, na razini Društva imamo Uputu za upravljanje otpadnim vodama koja pokazuje našu posvećenost odgovornom upravljanju otpadnom vodom, a koji su vezani za zahtjeve ISO 14001 certifikacije, kao i zakonske regulative uređeno kroz vodopravne dozvole za Zagreb i Osijek. Uputa za upravljanje otpadnim vodama Kraš d.d detaljno opisuje kako održavamo separatore, zbrinjavamo otpad, postupamo u incidentnim situacijama te kontroliramo separatore i otpadne vode. Cilj ovih aktivnosti je osigurati da kvaliteta otpadne vode bude u skladu sa zakonskim zahtjevima. Na lokaciji u Prijedoru, upravljanje otpadnim vodama je regulirano kroz zahtjeve okolišne dozvole, čime osiguravamo usklađenost s relevantnim propisima i standardima. Za provedbe ovih postupaka odgovoran je Direktor Službe osiguranja kvalitete i održivosti i Direktor društva Mira d.o.o. koji dalje izvještava sve rezultate i donosi odluke zajedno sa Upravom.¹⁰⁷

Pri definiranju naših procesa upravljanja otpadnim vodama, uzimamo u obzir interese naših dionika kako bismo osigurali odgovorno i transparentno upravljanje. Lokalna zajednica predstavlja jednog od ključnih dionika, budući da je izrazila interes za usklađenost kvalitete otpadnih voda koje ispuštamo u javnu odvodnju sa zakonskim vrijednostima, kao i država, odnosno Ministarstvo zaštite okoliša, koje se kvartalno informira o kvaliteti naših otpadnih voda. Njihova uloga u nadzoru i regulaciji osigurava da su naše aktivnosti u skladu s nacionalnim standardima i propisima, što je od važnosti za našu usklađenost i odgovornost prema zajednici. Također, na lokaciji u Prijedoru, Javna ustanova 'Vode Srpske' iz Bijeljine jednom godišnje provjerava kvalitetu naših otpadnih voda. Njihova evaluacija daje dodatni sloj sigurnosti i potvrdu naše posvećenosti održavanju visokih standarda kvalitete. Interesi ovih dionika su uzeti u obzir kroz naše interne postupke, koji osiguravaju da kvaliteta otpadne vode bude u skladu sa zakonskim zahtjevima. Redovno nadgledanje i godišnje izvještavanje omogućuju nam da održimo transparentne odnose s našim dionicima, te da kontinuirano poboljšavamo naše prakse upravljanja otpadnim vodama.¹⁰⁸

Grupa kontinuirano prati kvalitetu otpadne vode i parametre koji su zakonski propisani okolišnim dozvolama za Mira d.o.o, te Vodopravnim dozvolama za Zagreb i Osijek, te se provode simulacijske vježbe za incidentne situacije (npr. ispuštanje amonijaka iz centralne rashladne stanice), minimalno jednom godišnje kako bi izbjegli nepredviđene situacije.

E2-2 – Mjere i resursi povezani s onečišćenjem

Tijekom izvještajne godine, poduzete su ključne mjere s ciljem poboljšanja upravljanja kvalitetom otpadnih voda na svim proizvodnim lokacijama naše tvrtke, a koje je Grupa dužna provoditi sukladno zakonskim odredbama. Aktivnosti su uključivale prikupljanje kompozitnih uzoraka otpadne vode četiri puta godišnje kako bi se provela detaljna analiza kvalitete. Ovaj proces obuhvaća sve proizvodne lokacije bez iznimke, s posebnim fokusom na upravljanje kvalitetom otpadnih voda. Lokalna zajednica i regulatori okoliša prepoznati su kao ključne skupine dionika koje su izravno pogođene ovim mjerama. Očekivani ishodi ovih aktivnosti uključuju postizanje svih parametara kvalitete otpadnih voda ispod postavljenih referentnih vrijednosti za sigurno ispuštanje. Dugoročno, cilj je ublažiti rizik onečišćenja vode, što bi trebalo doprinijeti održivijem poslovanju tvrtke. Provedba mjera je kontinuirana, s prikupljanjem podataka i analizama koje se provode četiri puta godišnje.¹⁰⁹

Poslujemo na način da kvaliteta onečišćene vode bude sukladna propisanim vrijednostima za otpadne vode (temperatura, boja, miris, vidljiva otpadna tvar, pH vrijednost, anionski detergentski, kationski detergentski, neionski detergentski, BPK5, KPK, otopljeni kisik, suspendirane tvari, ispareni ostatak, ukupna ulja i masti, ukupni ugljikovodici (mineralna ulja), taložne tvari, sulfidi, ukupni klor, lakohlapljivi aromatski ugljikovodici, elektroprovodljivost, % zasićenosti kisikom, alkalitet kao CaCO₃, NH₄-N, NO₂-n, NO₃-N, organski i ukupni dušik, ukupni fosfor, sulfati, kloridi, željezo, mangan,) prije ispusta u kanalizacijski sustav. Svaka proizvodna lokacija ima ciljane vrijednosti ovisno o vodopravnoj dozvoli pa o ostvarenim vrijednostima kvalitete otpadne vode izvještavamo odvojeno po lokaciji. U slučaju mjerenja parametara kvalitete otpadne vode koriste se sljedeće metode: pH vrijednost HRN EN ISO 1053:2012; anionski detergentski SM 5540 C. (2005.); kationski detergentski US Patent 3, 992.149; neionski detergentski vlastita metoda, oznaka: P-VODE-28, izdanje:1/4., Merck1.01787.0001 (kivetni test); BPK5 HRN EN 1899-1:2004; KPK Cr HRN ISO 6060:2003; suspendirane tvari ISO 11923:1997; ukupna ulja i masti ISO 9377-

---

¹⁰⁶ ESRS 2, 4.2., 62

¹⁰⁷ E2-1, 14; ESRS 2 4.2, 62; MDR-P 65a,b,c,d

¹⁰⁸ MDR-P 65 e,f

¹⁰⁹ E2-2, MDR-A, 68 a,b,c.

1:2000; ukupni ugljikovodici (mineralna ulja) MSZ 12750/23-76; sulfidi indirektno preko žive (AAS - tehnika hladnih para); klor ukupni SM 4500-CI DPD (2005.).¹¹⁰

Grupa Kraš nije definirala akcijski plan, te samim tim nije dodijelila financijske, niti druge resurse jer se radi o aktivnostima koje se provode u skladu sa zakonskim obvezama. Radi se o kontinuiranim mjerama koje se provode svake godine te se u tekućoj i budućim godinama ne očekuju značajniji iznosi rashoda u odnosu na prethodne periode. Za ove su mjere sredstva već osigurana kroz budžet.¹¹¹

Mjere koje se provode odnose se na vlastite operacije, ali uključuju suradnju državnih regulatornih tijela i inspektorata, kao i vanjskih izvođača koji provode analize voda.¹¹²

E2-3 – Ciljne vrijednosti povezane s onečišćenjem

Na razini Grupe nije postavljena ciljana vrijednost za onečišćenje vode, ali se prati djelotvornost mjera u odnosu na značajan rizik od onečišćenja vode koji smo identificirali u procesu procjene dvostruke značajnosti. Cilj Grupe je biti ispod zakonskih propisanih pragova onečišćenja za svaku pojedinu tvar, a praćenjem onečišćujućih tvari i njihovih vrijednosti direktno reguliramo identificirani rizik povezan s onečišćenjem vode. Praćenje djelotvornosti mjera povezanih s onečišćenjem vode opisano je u E2-2 Mjere i resursi povezani s onečišćenjem.¹¹³

Na lokaciji Prijedor su uključeni RHMZ RS i Javna ustanova "Vode Srpske" Bijeljina. Stalnim nadzorom i provođenjem aktivnosti definiranih u postupku ostvaruju se ciljne vrijednosti kvalitete otpadnih voda. Na lokaciji Prijedor se provode aktivnosti definirane okolišnom dozvolom.¹¹⁴ Zadane vrijednosti kvalitete vode su zakonska obaveza propisana od Voda Hrvatske i Voda Republike Srpske.¹¹⁵

E2-4 – Onečišćenje vode

U tabelama u nastavku je prikazana količina onečišćujućih tvari sukladno Prilogu II Uredbe (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća koje se ispuštaju u vodu u pogonima na lokacijama u Zagrebu, Osijeku i Prijedoru.¹¹⁶

KRAŠ - ZAGREB			
Onečišćujuća tvar / Parametri	Mjerna jedinica	MDK (*GV-granična vrijednost) 2024.	Koncentracija pokazatelja onečišćujuće tvari (mg/l) - PROSJEK
pH	pH jedinica	6,5-9,5	7
Taložive tvari	ml/Lh	10	7,95
Ukupna suspendirana tvar	mg/L	Nije definirano	268,5
KPK	mg O ₂ /L	4000	2.233,75
BPK 5	mg O ₂ /L	1500	564,5
Sulfidi (S ₂ -)	mg/L	1	0,085
Djelotvorni klor (Cl ₂)	mg/L	1	0,0275
Ukupni aromatski ugljikovodici	mg/L	0,1	0,01115
Detergenti anionski	mg/L	10	3,22325
Detergenti neionski	mg/L	10	5,875
Detergenti kationski	mg/L	2	0,37175
Ukupna ulja i masti (teškohlapljive lipofilne tvari)	mg/L	100	67

¹¹⁰ MDR-A 68 a, b

¹¹¹ MDR-A, 69 a,b,c

¹¹² E2-2, AR13

¹¹³ E2-3, 25; MDR-T 81

¹¹⁴ E2-3, MDR-T 79 a,b,c,e

¹¹⁵ E2-3, 25

¹¹⁶ E2-4, 28, 29

Ukupni ugljikovodici	mg/L	10	2,7975
KAROLINA - OSIJEK			
Onečišćujuća tvar / Parametri	Mjerna jedinica	MDK (*GV-granična vrijednost)	PROSJEK
		2024.	
pH	pH jedinica	6,5-9,5	6,75
Taložive tvari	ml/Lh	10	2,80
BPK	mgO ₂ /l	250	1105,00
KPK	mgO ₂ /l	700	1933,00
Teškohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	100	63,13
AOX	mg/l	0,5	0,15
Detergenti anionski	mg/l	10	1,81
Detergenti neionski	mg/l	10	1,66
Sulfidi otopljeni	mg/l	1	0,13
Sulfiti	mg/l	10	8,01
Dušik ukupni	mg/l	50	56,50

MIRA - PRIJEDOR			
Onečišćujuća tvar / Parametri	Mjerna jedinica	MDK (*GV-granična vrijednost)	PROSJEK
		2024.	
pH	pH jedinica	6,5-9,5	6,79
Taložive materije po Imhoff-u	ml/l	5	1,6875
Zasićenost kisikom	%	Nije definirano	73,3125
Otopljeni kisik	mgO ₂ /l	Nije definirano	6,2625
Ukupni isparni ostatak	g/cm ³	Nije definirano	482,625
Elektroprovodljivost	μS/cm	Nije definirano	1109,75
Suspendirane materije	g/m ³	500	405
Alkalitet kao CaCO ₃	gCaCO ₃ /m ³	Nije definirano	151,675
HPK	gO ₂ /m ³	Nije definirano	494,7625
BPK	gO ₂ /M ³	Nije definirano	202,4625
NH ₄ -N	g/m ³ N	40	22,7375
NO ₂ -N	g/m ³ N	10	7,15

NO3-N	g/m3 N	Nije definirano	20
Organski azot-Kjeldal	g/m3N	Nije definirano	39,7
Ukupni azot	g/m3 N	100	89,5875
Ukupni fosfor	g/m3 P	5	2,9125
Sulfati	g/m3	200	-
Kloridi	g/m3	250	98,2
Željezo	mg/m3	Nije definirano	4,1625
Mangan	mg/m3	500	61,425
Mineralna ulja	mg/m3	100 000	551,5
Deterdženti	mg/m3	100 000	659,3125

Tijekom godine radimo mjerenja po definiranoj učestalosti (četiri puta godišnje analiza kvalitete otpadnih voda sa definiranim ciljnim vrijednostima po Vodopravnim dozvolama u Zagrebu i Osijeku i okolišnom dozvolom u Prijedoru). Na lokaciji Zagreb, uzima se 24h kompozitni uzorak na jednom kontrolnom oknu prije ispuštanja u sustav javne odvodnje, a uzorkovanje obavlja nadležna institucija Nastavni zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar. U Tvornici Karolina Osijek procedura je ista, pri čemu uzorkovanje obavlja Eurofins Croatiakontrola d.o.o. Zagreb. U Mira d.o.o. uzorkovanje se vrši na 2 lokaliteta, a obavlja se od strane Sistem Qualita, S. Veće izmjerene vrijednosti KPK, BPK i ukupnog dušika u odnosu na granične vrijednosti otpadne vode na lokaciji u Osijeku povezane su sa značajnim povećanjem obima proizvodnje na toj lokaciji zadnjih godina. Naime, povećana proizvodnja ima za posljedicu i veće količine proteina i ugljikohidrata u otpadnoj vodi čime se povećavaju vrijednosti prethodno spomenutih parametara kvalitete otpadne vode. Zato smo zatražili za lokaciju u Osijeku povećanje graničnih vrijednosti.. Redovitim održavanjem i kontrolom separatora i otpadnih voda, kao i postupanja prilikom incidenata i izvanrednih situacija Grupa nastoji ublažiti rizik onečišćenja vode. ¹¹⁷

Mjerenje ovog pokazatelja nije potvrdilo vanjsko tijelo koje nije pružatelj jamstva. ¹¹⁸

ESRS E3 Vodni i morski resursi

ESRS 2 SMB-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom

Detaljni pregled značajnog učinka Grupe:¹¹⁹

Pitanja održivosti i poveznici značajni učinak	Pozitivan ili negativan učinak	Potencijal ni/stvarni učinak	Lokacija u poslovnom segmentu	Opis učinka
Potrošnja vode				
Potrošnja vode	Negativan učinak	Stvarni učinak	Grupa	Značajna potrošnja vode za poslovne aktivnosti (bunarska i komunalna) može negativno utjecati na zajednice koje ovise o tom resursu, a koje se nalaze u područjima s velikim nedostatkom vode.

Značajni učinak potječe i povezan je sa strategijom i poslovnim modelom jer Grupa koristi značajne količine vode u proizvodnom procesu. ¹²⁰

¹¹⁷ E2-4, 30 a,b,c; MDR-M, 77 a

¹¹⁸ MDR-M 77.a),b)

¹¹⁹ ESRS 2 SBM-3 48. a), b), c) i., iii., iv., h)

¹²⁰ SBM-3 48. c) ii.

Detaljni pregled značajne prilike Grupe.¹²¹

Pitanja održivosti i povezani materijalni rizici i prilike	Rizik/Prilika	Lokacija u poslovnoj segmentu	Opis rizika / prilike
Potrošnja vode			
Održivi sustav upravljanja vodom	Prilika	Grupa	Usvajanje tehnologija i praksi koje štede vodu, kao što su navodnjavanje kap po kap, skupljanje kišnice i sustavi recikliranja vode mogu smanjiti potrošnju slatke vode, minimizirati stvaranje otpadne vode i poboljšati ukupnu učinkovitost korištenja vode. Time poduzeće smanjuje operativne troškove za vodu i odvodnju otpadnih voda.

Grupa ne očekuje da za identificiranu priliku postoji znatan rizik značajnog usklađenja knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza koje se iskazuju u financijskim izvješćima.¹²² Grupa nije provela analizu otpornosti strategije i poslovnog modela s obzirom na njenu sposobnost da odgovori na značajan učinak i iskoristi značajnu priliku povezanih s potrošnjom vode.¹²³

E3-1 – Politike povezane s vodnim i morskim resursima

Grupa Kraš trenutno nema politiku koja se odnosi na upravljanje značajnim učincima, rizicima i prilikama povezanim s vodom i morskim resursima. Kako je ovo naša prva godina izvještavanja prema Europskom standardu izvještavanja o održivosti (ESRS), kao i prva godina u kojoj smo proveli procjenu dvostruke značajnosti, identificirali smo značajni negativni učinak povezan s potrošnjom vode i prilikom povezanu uz održive sustave upravljanja vodom. Na temelju rezultata ove procjene, prepoznajemo potrebu za razvojem politike za upravljanjem vodama. Posvećeni smo razvoju strategija i politika koje će omogućiti učinkovito upravljanje identificiranim učinkom i prilikom u budućnosti.¹²⁴

Iako trenutno nemamo politiku koja se odnosi na upravljanje značajnim učincima i prilikama povezanim s vodom resursima, posjedujemo određene pravilnike i postupke koji pokazuju našu posvećenost odgovornom upravljanju vodnim resursima, a koji su vezani za zahtjeve standarda ISO 14001, kao i poštivanje zakonske regulative kroz zahtjeve okolišne dozvole povezane s vodnim resursima.¹²⁵ Postupkom sustava upravljanja okolišem utvrđuje se usmjerenje na: smanjenje uporabe posebno gradske vode; ponovna uporaba dijela otpadnih voda (recirkulacija vode) i smanjenje količina i stupnja onečišćenja otpadnih voda. Postupak se zasniva na načelu održivog razvoja u kojem se polazi od činjenice da je voda nezamjenjivo dobro koje se ne smije iskorištavati preko granica njezine obnovljivosti.¹²⁶

Svi doneseni postupci se odnose na sve zaposlenike i vlastite operacije Grupe Kraš, a za provedbe ovih postupaka odgovoran je Direktor Službe osiguranja kvalitete i održivosti koji dalje izvještava sve rezultate i donosi odluke zajedno sa Upravom.¹²⁷

Naše poslovanje se oslanja na korištenje vode iz lokalnih vodovoda i bunara smještenih na našim lokacijama. Otpadne vode zbrinjavamo u javni sustav odvodnje. Na sve tri proizvodne lokacije koristimo gradsku vodu koju dobivamo iz gradskih vodovoda. Gradska voda se troši za piće, proizvodnju tople sanitarne vode te proizvodnju gotovih proizvoda u tehnologijama proizvodnje bombona te keksa i vafla u Zagrebu i Osijeku. Potrošnju gradske vode mjerimo na glavnom ulaznom oknu i u slučaju uočene povećane potrošnje vode tražimo mjesto curenja. Bunarsku vodu koristimo na proizvodnim lokacijama u Zagrebu i Prijedoru a dobivamo je iz bunara za koje imamo koncesiju za korištenje. Bunarsku vodu koristimo u proizvodnji gotovih proizvoda u Prijedoru te za proizvodnju pare, tople vode za grijanje spremnika i cjevovoda, u protupožarnom sustavu, za hlađenje kondenzatora u rashladnoj stanici te za hlađenje kompresora pri proizvodnji komprimiranog zraka u Zagrebu.

Potrošnju bunarske vode mjerimo na posebnim brojljima potrošnje bunarske vode. O evidentiranoj potrošnji gradske i bunarske vode izvještavamo mjesečno i godišnje kroz apsolutnu potrošnju te potrošnju vode prikazanu po količini ostvarene proizvodnje. To izvještavanje se radi u sklopu sustava upravljanja okolišem ISO 14001 čiji certifikat imamo na proizvodnim lokacijama u Zagrebu i Osijeku i sustava upravljanja energijom ISO 50001 čiji certifikat imamo na proizvodnoj lokaciji u Zagrebu. Naši dokumentirani postupci i obveze, koje provodimo kako bismo ispunili zahtjeve ISO 14001 certifikacije i regulatornih tijela, usmjereni su na učinkovito gospodarenje vodnim

¹²¹ SBM-3 48.a), b), d), h)

¹²² SBM-3 48.d)

¹²³ SBM-3 48.f)

¹²⁴ E3-1, 11; ESRS 2, 4.2 62

¹²⁵ MDR-P, 65 d

¹²⁶ MDR-P, 65 a)

¹²⁷ MDR-P 65c, b

resursima. Postavljamo godišnje ciljeve za smanjenje potrošnje vode, izražene u količini vode potrebnoj za proizvodnju jedne tone gotovog proizvoda. Osim toga, kontinuirano nadziremo separatore i provodimo mjere za sprječavanje i smanjenje onečišćenja vode u svim našim poslovnim aktivnostima.¹²⁸ Na lokaciji u Zagrebu koristi se tehnologija kružnog hlađenja u proizvodnji kakao proizvoda, bombonskih proizvoda, keksa i vafla za potrebe hlađenja u proizvodnim procesima kojima vodu iz bazena, a ohlađenu preko izmjenjivača, dobavljamo na mjesta hlađenja, a zagrijanu vodu preko izmjenjivača opet hladimo. Na taj način istu količinu vode kontinuirano koristimo u procesu hlađenja bez bacanja. S tim smanjujemo potrošnju vode i njeno rasipanje.¹²⁹

Grupa trenutno ne posluje u područjima koja su izložena riziku od nestašice vode, te ne posjedujemo politiku kojom su takva područja obuhvaćena, no i dalje smo posvećeni očuvanju vodnih resursa kroz učinkovite prakse upravljanja vodom u vlastitim operacijama.¹³⁰

Poduzeće ne koristi vodu iz mora i oceana u svojoj poslovnoj djelatnosti, stoga nema razvijene politike ili prakse vezane uz održive oceane i mora.¹³¹

E3-2 – Akcije i resursi povezani s vodnim i morskim resursima

Zaštita voda obuhvaća mjerenje ukupne potrošnje vode te usvajanje tehnologija i praksi koje štede vodu. U tijeku je definiranje politika u skladu sa strateškim odrednicama društva, te novim zahtjevima za izvješćivanje o temama održivosti.

Kontinuirano pratimo i nadziremo potrošnju gradske i bunarske vode na lokacijama Grupe. U Zagrebu smo zbog brže reakcije kod pucanja podzemnih cjevovoda gradske vode ugradili 23 brojila potrošnje vode koja se nalaze na svim bitnim pozicijama za praćenje potrošnje vode. Bitne pozicije uključuju sve ulaze i izlaze u proizvodne pogone, rashladnu stanicu, kotlovnice. U slučaju povećane potrošnje na pojedinom brojilu automatski se alarmira odgovorna osoba u Održavanju slanjem SMS poruke, a nakon čega se u dogovoru s djelatnicima kompanije za sanaciju kvara, odmah organizira detekcija i sanacija mjesta curenja gradske vode. U Osijeku smo uštedu potrošnje vode ostvarili odvajanjem prostora za pranje opreme vodom pod visokim tlakom. Također, puštanjem u rad kompresora za proizvodnju komprimiranog zraka hlađenog zrakom, koji je zamijenio stari kompresor koji je bio hlađen bunarskom vodom, smanjila se količina potrošene bunarske vode u odnosu na prethodnu godinu.¹³²

Mjere koje planiramo provesti u nadolazeće razdoblju uključuju dnevne nadzore nad potrošnjom vode te kontinuirane edukacije radnika s ciljem podizanja svijesti o značaju ušteta u potrošnji vode. Također, planiramo nastaviti ugradnju pištolja za vodu na mjestima u proizvodnim pogonima gdje se pere vodom kako bi se smanjila potrošnja vode, kao i nastaviti postavljanje plakata na mjestima gdje se troši voda o značaju smanjenja potrošnje vode. Na lokaciji u Prijedoru u planu je uvesti okolišni standard ISO 14001 u 2026. godini.^{133 134}

Grupa prati napredak u provedbi mjera za smanjenje potrošnje vode na način da ima zadane godišnje vrijednosti potrošnje gradske vode. Tako je u 2024. godini za tvornicu u Osijeku zadana godišnja vrijednost potrošnje vode iznosila 1,5 m³/toni gotovog proizvoda te za Zagreb 3,0 m³/toni gotovog proizvoda, a tvornica u Prijedoru 1,9 m³/toni gotovog proizvoda.¹³⁵

Za navedene i planirane mjere nisu potrebni značajni rashodi.¹³⁶

Grupa ne posluje u područjima izloženim riziku voda, stoga nije razvila mjere i resurse povezane s tim pitanjem.¹³⁷

E3-3 – Ciljne vrijednosti povezane s vodnim i morskim resursima

Grupa Kraš nije uspostavila ciljne vrijednosti za praćenje djelotvornosti politika i mjera povezanih s potrošnjom vode, jer ne posjeduje politiku upravljanja vodnim resursima.¹³⁸ Međutim, Grupa Kraš prati djelotvornost svojih

---

¹²⁸ E3-1, 12a i, ii, iii

¹²⁹ E3-1, 12 b

¹³⁰ E3-1, 12c, 13

¹³¹ E3-1, 14

¹³² E3-2, 17; MDR-A, 68 a,b,c

¹³³ E3-2, 17; MDR-A, 68 a,b,c

¹³⁵ MDR-A, 68 e, E3-3- MDR-T 81 b) i, ii

¹³⁶ MDR-A, 69 c

¹³⁷ E3-2, 19

¹³⁸ E3-3, 22

mjera povezanih s potrošnjom vode, kako je opisano u poglavlju *E3-2 Akcije i resursi povezani s vodnim i morskim resursima*.¹³⁹

E3-4 – Potrošnja vode

U tablici niže nalazi se pregled povezan uz pokazatelje potrošnje vode na razini Grupe Kraš.

Pokazatelji potrošnje vode	Grupa Kraš
Ukupna potrošnja vode (m ³) ¹⁴⁰	146.882,65
Ukupna potrošnja vode u područjima izloženima riziku voda i područja s velikim nedostatkom vode (m ³) ¹⁴¹	Nije primjenjivo.
Ukupna količina reciklirane i oporabljene vode (m ³) ¹⁴²	3.250
Ukupna količina pohranjene vode (m ³) ¹⁴³	0
Promjene u skladištenju vode (m ³) ¹⁴⁴	0

Metodologija za prikupljanja podataka

Podaci o potrošnji vode prikupljaju se za sve lokacije i objekte iz mjesečnih računa za gradsku i bunarsku vodu. Na lokaciji Zagreb vrši se prikupljanje podataka o potrošnji vode putem glavnog ulaznog brojila, uz dodatna 23 brojila postavljena na ključnim točkama, uključujući sve ulaze i izlaze u proizvodne pogone, rashladnu stanicu i kotlovnici. Kontinuirano praćenje se odvija putem specijaliziranog programa, a podaci se pohranjuju u centralnu bazu podataka. Kraš na lokaciji u Zagrebu ima recirkuliranu vodu koja nastaje nakon korištenja proizvedene pare u tehnologiji proizvodnje bombona pri čemu se ohlađena para pretvara u vodu (kondenzat) koji se sakuplja u spremniku i prepumpava u napojni spremnik u kotlovnici, gdje se ta voda ponovo koristi u procesu proizvodnje pare. Na lokaciji Osijek podaci o potrošnji vode prikupljaju se putem glavnog ulaznog brojila. Na lokaciji Prijedor prikupljanje podataka obavlja se putem tri zasebna brojila: jedno za gradsku vodu, drugo za bunarsku vodu i treće za vodu namijenjenu za zamijese. Primjenjujemo industrijske standarde za mjerenje i praćenje potrošnje vode. Sve informacije su dobivene putem izravnih mjerenja, osiguravajući visoku razinu točnosti i pouzdanosti. Podaci se kontinuirano nadziru i pohranjuju, što omogućuje sveobuhvatnu analizu i optimizaciju potrošnje vode. Mjerenje ovog pokazatelja nije provjerilo vanjsko tijelo koje nije pružatelj jamstva.¹⁴⁵

Ukupna potrošnja vode u poslovanju iznosi 783,7 m³ na milijun Eura neto prihoda.¹⁴⁶

ESRS E4 Bioraznolikost i ekosustavi

SBM-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom

Detaljni pregled značajnog rizika Grupe:¹⁴⁷

Pitanja održivosti i povezani materijalni rizici i prilike	Rizik/Prilika	Lokacija u poslovnom segmentu	Opis rizika
Izravni pokretači gubitka bioraznolikosti – Prenamjena zemljišta, prenamjena slatke vode i prenamjena mora			
Tranzicijski regulatorni rizici - EUDR	Rizik	Grupa	Prilagođavanje poslovanja novim regulativama može dovesti do povećanih operativnih troškova. Ovo uključuje potencijalne troškove certifikacije, praćenja lanca opskrbe, kao i moguće promjene u poslovnim odnosima ili dobavljačima koji ne mogu ispuniti zahtjeve nove regulative (EUDR).

Razumijevanje i upravljanje rizicima povezanim s bioraznolikošću i ekosustavima ključno je za održavanje održivosti i usklađenosti s propisima. U procesu procjene dvostruke značajnosti koju smo prvi put radili tijekom 2024. godine identificirali smo jedan značajan rizik vezan za prilagođavanje poslovanja novoj regulativi Uredba Europske unije o krčenju šuma (EU Deforestation Regulation - EUDR). Prilagodba uključuje potencijalne troškove certifikacije,

¹³⁹ MDR-T, 79 a, b

¹⁴⁰ E3-4, 28a

¹⁴¹ E3-4, 28b

¹⁴² E3-4, 28c

¹⁴³ E3-4, 28d

¹⁴⁴ E3-4, 28d

¹⁴⁵ E3-4, 28e, AR 29, MDR-M 77.a),b)

¹⁴⁶ E3-4, 29

¹⁴⁷ SBM-3 48.a), b), d), h)

implementaciju sustava praćenja lanca opskrbe, kao i moguće promjene u poslovnim odnosima s dobavljačima koji ne mogu ispuniti zahtjeve nove regulative. Iako Grupa nije napravila analizu utjecaja na prilagodbu zahtjevima nove regulative, smatra se da bi njezin učinak na financijsku značajnost u kratkom roku bio manji, iako je izgledno da će se direktiva početi primjenjivati prema sada dostupnim informacijama od 2026.¹⁴⁸

Grupa Kraš obavlja proizvodnju svojih proizvoda na dvije lokacije u Hrvatskoj: Zagreb i Osijek, te na jednoj lokaciji u Bosni i Hercegovini u Prijedoru. Na ovim lokacijama, Grupa Kraš posjeduje i skladišta, te skladište u Splitu. Pored ovoga, Grupa Kraš posjeduje urede u Srbiji i Sjevernoj Makedoniji. Navedene lokacije nemaju negativni utjecaj na bioraznolikost i ekosustave.¹⁴⁹ U našem lancu vrijednosti, poslujemo sa dobavljačima iz Europske Unije, koji nabavljaju ključne sirovine kao što su kakaovac iz Gane, Obale Bjelokosti, Indonezije i Malezije.¹⁵⁰

Grupa nije utvrdila značajne negativne učinke u pogledu degradacije zemljišta, dezertifikacije ili prekrivanja tla.¹⁵¹ Poslovanje Grupe ne utječe na ugrožene vrste.¹⁵²

Grupa nije provela analizu otpornosti strategije i poslovnog modela u odnosu na identificirani značajan rizik u domeni bioraznolikosti i ekosustava.¹⁵³

E4-1 – Tranzicijski plan i pitanja bioraznolikosti i ekosustava u strategiji i poslovnom modelu

Grupa Kraš trenutno nema razvijenu strategiju za bioraznolikost i ekosustave, međutim kako smo svjesni naše ovisnosti, a i našeg utjecaja vezanog za ovu temu. Plan nam je da u budućim izvještajnim periodima definirati strategiju koja će uključivati i prilagodbu novoj uredbi Europske unije o krčenju šuma.¹⁵⁴

S obzirom da nam je ovo prvi izvještajni period u kome smo radili cjelokupni proces procjene dvostruke značajnosti i kako smo definirali naše značajne učinke, rizike i prilike, s aspekta bioraznolikosti i ekosustava nismo proveli analizu otpornosti niti izradili tranzicijski plan za pitanja bioraznolikost i ekosustava. Shodno tome, pitanja bioraznolikosti u ovom trenutku nisu implementirana u strategiju i poslovni model.¹⁵⁵

E4-2, E4-3, E4-4 i E4-5 Politika, mjere i resursi, ciljne vrijednosti i pokazatelji povezani s bioraznolikošću i ekosustavima

Grupa Kraš nije donijela samostalnu politiku povezanu s bioraznolikosti i ekosustavima jer je ovo prva godina provođenja procesa procjene dvostruke značajnosti i identifikacije značajnog tranzicijskog financijskog rizika vezanog za usklađivanje sa zahtjevima uredbe Europske unije o krčenju šuma.¹⁵⁶ Nastavno na navedeno Grupa u ovom trenutku nema zadane ciljne vrijednosti kao niti definirane mjere povezane s identificiranim rizikom. Grupa ima u planu izraditi Izjavu o dužnoj pažnji sukladno zahtjevima Uredbe i istu komunicirati dobavljačima putem kanala nabave.¹⁵⁷

Grupa nije identificirala značajne učinke povezane s bioraznolikosti i ekosustavima.¹⁵⁸ ESRS E5 Korištenje resursa i kružno gospodarstvo

ESRS 2 SMB-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom

Detaljni pregled značajnog negativnog učinka Grupe:¹⁵⁹

<i>Pitanja održivosti i povezani materijalni rizici i prilike</i>	<i>Pozitivan/Negativan učinak</i>	<i>Potencijalni/Stvarni</i>	<i>Lokacija u poslovnom segmentu</i>	<i>Opis učinka</i>
Otpad				
Otpad	Negativni učinak	Stvarni	Grupa	Prilikom proizvodnje, prerade i prodaje nastaju različite vrste otpada. Glavne kategorije uključuju: miješani komunalni otpad, neopasni otpad (ambalaža, papir, karton), jestivo ulje i opasni otpad (E-

¹⁴⁸ ESRS 2 SBM-3 48.d), E4 48 a, b, d

¹⁴⁹ SBM-3, 16 a) i, ii, iii

¹⁵⁰ SBM-3, 16 a

¹⁵¹ SBM-3, 16 b)

¹⁵² SBM-3, 16 c)

¹⁵³ SBM-3 48.f)

¹⁵⁴ E4-1, 13

¹⁵⁵ E4-1, 13

¹⁵⁶ E4-2, 20

¹⁵⁷ E4-2, 27, 28; E4-4 29

¹⁵⁸ E4-5

¹⁵⁹ ESRS 2 SBM-3 48. a), b), c) i., iii., iv., h)

Značajni učinak potječe i povezan je sa strategijom i poslovnim modelom Grupe.²**Detaljni pregled značajne prilike Grupe:³**

Pitanja održivosti i povezani materijalni rizici i prilike	Rizik/Prilika	Lokacija u poslovnom segmentu	Opis rizika / prilike
Priljevi sredstava, uključujući iskorištavanje resursa			
Ambalaža-inovacije	Prilika	Grupa	Kompanije mogu surađivati s proizvođačima ambalaže na dizajnu ambalaže kako bi ostvarili uštede i poboljšali suradnju sa poslovnim partnerima koji imaju posebne zahtjeve vezane za ambalažu.

Naša industrija, u svojoj neprekidnoj potrazi za zadovoljenjem kvalitete naših proizvoda i potreba potrošača, oslanja se na veliku količinu materijala i ambalaže u procesu proizvodnje, što rezultira značajnim generiranjem otpada. Upravljanje otpadom i optimizacija korištenja resursa postaju ključni izazovi koji zahtijevaju pažnju, s ciljem smanjenja njihovog utjecaja na okoliš i održivost poslovanja. U postupku obaveznog procesa procjene dvostruke značajnosti sukladno Europskim standardima o održivosti Grupa Kraš identificirala je jedan negativni učinak povezan s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom vezan za otpad koji nastaje prilikom proizvodnje, prerade i prodaje. Radi se o uglavnom miješanom komunalnom otpadu i manjim dijelom opasnom otpadu. Otpad iz proizvodnih procesa može rezultirati onečišćenjem, te nepravilno postupanje otpadom može uzrokovati veću potrošnju resursa i energije. Našom strategijom upravljanja otpadom nastojimo smanjiti negativni utjecaj na okoliš i fokusirati se na održivost našeg poslovnog modela. Poslovni odnosi s dobavljačima koji ne koriste održive prakse mogu dodatno doprinijeti problemu otpada, stoga smatramo da je važno odabrati partnere koji dijele vašu posvećenost smanjenju otpada.¹⁶⁰

Pored, negativnog učinka, procesom procjene dvostruke značajnosti identificirana je i jedna prilika. Prilika je vezana za inovacije u ambalaži. Grupa surađuje s proizvođačima ambalaže i koristi ambalažu koja sadrži reciklabilne materijale (polietilen, polipropilen folije i karton), od čega je ukupno 90% folije koja se koristi za jedinično pakiranje proizvoda reciklabilno, kao i 80% kartona. Grupa Kraš može ostvariti uštede i poboljšati suradnju s poslovnim partnerima koji imaju posebne zahtjeve vezane za ambalažu. Razvijanjem okolišno prihvatljivih i troškovno učinkovitih rješenja, možemo ostvariti konkurentsku prednost i zadovoljiti rastuću potražnju za održivim proizvodima. Suradnja s proizvođačima ambalaže omogućuje nam da dizajniramo ambalažu koja zadovoljava specifične zahtjeve naših poslovnih partnera, čime se poboljšava suradnja i jača partnerski odnos. Prilika se proteže na višu razinu lanca vrijednosti kroz suradnju s dobavljačima ambalaže te na nižu razinu kroz isporuku proizvoda koji zadovoljavaju okolišne standarde naših kupaca. Grupa smatra da ne postoji značajan stvarni financijski utjecaj navedene prilike.¹⁶¹

Grupa nije provela analizu otpornosti strategije i poslovnog modela povezanu sa korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom.¹⁶²

E5-1 – Politike povezane s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom

Grupa Kraš nije definirala samostalnu politiku povezanu s korištenjem resursa i kružno gospodarstvo, već se pitanjima povezanim s otpadom na razini Grupe upravlja kroz Radnu uputu za upravljanje otpadom u Društvu Kraš, te Planom upravljanja otpadom u Mira d.o.o.¹⁶³

Radna uputa za upravljanje otpadom u Društvu Kraš odnosi se na postupanje s otpadom od njegova nastajanja, prikupljanja, vođenja očevidnika, prijavljivanja, nadzora nad postupanjem i trajnog uklanjanja, otpreme otpada iz poslovnog prostora Društva uz zakonski propisanu dokumentaciju – prateće listove, te obveze dostavljanja podataka nadležnim tijelima. Otpad je, sukladno zakonskoj regulativi, svaka tvar ili predmet, određen kategorijama otpada koje posjednik odbacuje, namjerava ili ih mora odbaciti. Prioritet suvremenog sustava upravljanja otpadom

¹⁶⁰ ESRS 2, SBM-3, 48 a, b, c i, ii, iii, iv

¹⁶¹ ESRS 2, SBM-3, 48 a, d,

¹⁶² SBM-3 48.f)

¹⁶³ ESRS 2, 4.2, 62

su mjere za izbjegavanje i smanjivanje otpada, koje se mogu i trebaju provoditi u svakom trenutku i na svakom mjestu. Upravljanje otpadom je skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na:

- Sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količina otpada i/ili njegovog štetnog utjecaja na okoliš,
- Obavljanje sakupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja (obrada ili odlaganje) i drugih djelatnosti u vezi s otpadom te nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti

Upravljanje otpadom provodi se na način kojim se ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i onečišćenje okoliša (vode, tla, zraka).¹⁶⁴

Ključni sadržaj **Radne upute za upravljanje otpadom Kraš** je osigurati potpuno razvrstavanje svih vrsta neopasnog otpada kako bi se smanjile količine miješanog komunalnog otpada. Nastajanje svih vrsta neopasnog otpada redovito se evidentira i o njemu izvještava. Razvrstavanje svih vrsta opasnog otpada radi se po ključnim brojevima te isto tako redovito evidentira. Ova uputa se primjenjuje u Kraš d.d. za potrebe vlastitih operacija, a odgovornost za provedbu iste je na Direktoratu službe upravljanja kvalitetom i održivosti. Uputa za upravljanjem otpadom se temelji na zakonskoj regulativi i EU direktivama EU 2008/98 i 2018/851. Ključni dionik je lokalna zajednica koja je informirana o aktivnostima Grupe o upravljanju otpadom kroz godišnje izvještaje. Također, naši potrošači su informirani o posjedovanju standarda za upravljanje okolišem ISO 14001.¹⁶⁵

Plan upravljanja otpadom Mira d.o.o. donesen je na osnovu Zakona o upravljanju otpadom Republike Srpske kojim se uređuju sve vrste i klasifikacije otpada, planiranje upravljanja otpadom, odgovornosti i obaveze u upravljanju otpadom, subjekti upravljanja otpadom, izvještavanje o otpadu i baza podataka, financiranje upravljanja otpadom, nadzor kao i druga pitanja od značaja za upravljanje otpadom. Prema ovom Zakonu Mira d.o.o. je imenovala osobu odgovornu za upravljanje otpadom koja vodi računa o vođenju rada poslovnog objekta, skladištenja osnovnih i pomoćnih sirovina, predlaže mjere prevencije, smanjenja, ponovnog iskorištenja i reciklaže, te prati provođenje Zakona o upravljanju otpadom.¹⁶⁶ Mira d.o.o. nema pokrivenu priliku inovacije u ambalaži postojećim planom upravljanja otpadom.

Navedenim politikama nisu pokrivena pitanja prelaska s korištenja neobrađenih resursa, povećanje korištenja recikliranih resursa, održiva nabava i korištenje obnovljivih izvora. Kraš d.d. će u narednom izvještajnom periodu kroz centralizirani postupak nabave repromaterijala pokriti pitanje vezano za suradnju s proizvođačima ambalaže u kontekstu održive nabave i korištenja obnovljivih izvora kako bi ostvarili uštede i poboljšali suradnju sa poslovnim partnerima koji imaju posebne zahtjeve vezane za ambalažu, a što je vezano za identificiranu značajnu priliku.¹⁶⁷

E5-2 – Mjere i resursi povezani s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom

Ključne mjere Grupe povezane s negativnim učinkom nastanka otpada na vlastitim lokacijama su kontinuirano povećavanje količina razvrstanog neopasnog otpada te smanjenje količina komunalnog otpada. Također, nastojimo povećati udio reciklabilnih materijala u materijalima za pakiranje, tako primjerice folije koje koristimo nastojimo da dolaze od reciklabilnih materijala. Područje primjene ključnih mjera odnosi se na cijelu Grupu.¹⁶⁸ Mjere povezane s identificiranom značajnom prilikom vezanom uz inovacije u ambalaži za sada nismo definirali jer smo u izvještajnom razdoblju po prvi puta proveli analizu dvostruke značajnosti i identificirali ovu priliku kao značajnu. Sve vrste neopasnog otpada razvrstavaju se sukladno propisanim uputama, a čime ostvarujemo smanjenje količina miješanog komunalnog otpada. Za navedene mjere nisu potrebni dodatni značajni financijski resursi.¹⁶⁹

E5-3 – Ciljne vrijednosti povezane s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom

Grupa Kraš nije definirala ciljne vrijednosti povezane s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom, ali prati djelotvornost mjera povezanih s negativnim učinkom na generiranje otpada.¹⁷⁰

Kako bismo osigurali transparentnost i praćenje napretka, provodimo mjesečno izvještavanje o nastalim količinama neopasnog i opasnog otpada. Ovo izvještavanje uključuje usporedbu s količinama otpada iz prethodnog razdoblja, što nam pomaže u praćenju učinkovitosti naših mjera smanjenja otpada. Ova mjera doprinosi smanjenju ukupnog otpada i potiče učinkovitije korištenje resursa.¹⁷¹

E5-4 – Priljev resursa

---

¹⁶⁴ E5-1, 14, ESRS 2 4.2, 62

¹⁶⁵ MDR-P, 65 a,b,c,d,e,f, AR 9 a, b

¹⁶⁶ MDR-P, 65 a, c, d, e

¹⁶⁷ E5-1, 15 a,b, 16

¹⁶⁸ E5-2, MDR-A 68 a,b,c

¹⁶⁹ MDR-A, 69

¹⁷⁰ MDR-T 81 b)

¹⁷¹ MDR-T 81 b) i, ii

Ključna sirovina za Grupu je kakaovac, koji je porijeklom iz zemalja Zapadne Afrike, najvećim dijelom iz Gane i Obale Bjelokosti, a koji su ujedno i najveći svjetski proizvođači kakao zrna. Grupa Kraš ne kupuje zrno nego već prerađeno zrno, tj. kakao masu, kakao maslac i kakao prah i to od proizvođača s područja Europe. Ključne sirovine su i brašno koje je najvećim dijelom dobavljeno iz Hrvatske i šećer koji dobavljamo od EU dobavljača. Količinski oko 45% potrebnih sirovina i oko 90% ambalažnog materijala nabavlja se na hrvatskom tržištu.¹⁷²

Grupa je tijekom 2024. godine koristila sljedeće značajne resurse¹⁷³:

Ključni resursi za proizvodnju	Količina (tone)	Biološki materijal (Da/Ne)
Šećer	12.810	Da
Kakao masa	1.616	Da
Kakao maslac	727	Da
Kakao prah	708	Da
Biljne masti	6.966	Da
Margarin	41	Ne
Sirupi	1.337	Da
Orašasti plodovi	578	Da
Brašno	12.032	Da
Ostale sirovine	3.011	Ne
Ukupno sirovine	39.826	-
Ambalaža	6.225	Ne
Ukupno (sirovine i ambalaža)	46.051	-
Ukupno (sirovine i ambalaža)	46.051	-

Ključne sirovine Grupa Kraš nabavlja od EU dobavljača koji imaju sve potrebne certifikate kojima dokazuju da ti dobavljači surađuju s pod-dobavljačima koji poštuju načela održivosti (RSPO certifikat -Roundtable on Sustainable Palm Oil), RFA certifikat- Rainforest Alliance, ISO 22000, IFS, BRC, FSSC 22000, ISO 14001, ISO 50001, a udio bioloških materijala dobavljenih od tih dobavljača iznosi 80%.¹⁷⁴ U Grupi se ne koriste neobrađeni ponovno upotrijebljeni ili reciklirani dijelovi, poluproizvoda i materijala koji se upotrebljavaju za proizvodnju proizvoda.¹⁷⁵ Podaci prikazani u tablici o ključnim resursima su dobiveni izravnim mjerenjem tj. na osnovu količina koji su zaprimljeni u Grupi tijekom 2024. godine.¹⁷⁶

E5-5 – Otpad

U 2024. godini na razini Grupe Kraš na proizvodnim lokacijama generirane su sljedeće količine otpada:¹⁷⁷

Otpad	Količina (kg)
Ukupna količina nastalog otpada	2.380.391,00
Ukupna količinu prema masi preusmjerenu iz zbrinjavanja (opasni otpad)	15.310,5
Ukupna količinu prema masi preusmjerenu iz zbrinjavanja (neopasni otpad)	2.365.080
Prema postupku uporabe (opasni):	Količina (kg)
Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja priprema za ponovnu uporabu	0
Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja - recikliranje	8.088
Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja - ostali postupci uporabe	0
Prema postupku uporabe (neopasni):	Količina (kg)
Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja priprema za ponovnu uporabu	0

¹⁷² E5-4, 30

¹⁷³ E5-4 31 a)

¹⁷⁴ E5-4, 31 b)

¹⁷⁵ E5-4, 31 c)

¹⁷⁶ E5-4, 32

¹⁷⁷ E5-5, 37 a), b) i, ii, iii; c); d)

Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja - recikliranje	1.244.376
"Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja - ostali postupci uporabe	567.870
	Količina (kg)
Ukupna količinu prema masi koja se zbrinjava (opasni otpad)	0
Ukupna količinu prema masi koja se zbrinjava (neopasni otpad)	0
Prema postupku obrade (opasni):	Količina (kg)
Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja spaljivanje	162
Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja odlaganje otpada	0
Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja - ostali postupci zbrinjavanja	7.060,5
Prema postupku obrade (neopasni):	Količina (kg)
Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja spaljivanje	0
Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja odlaganje otpada	552.834
Ukupna količina prema masi preusmjerena iz zbrinjavanja - ostali postupci zbrinjavanja	0
Nereciklirani otpad	Količina (kg)
Ukupna količina nerecikliranog otpada	1.127.926,5
Postotak nerecikliranog otpada (%)	47%

U tokove otpada Grupe spadaju ostatci ambalažnog otpada koji uključuju plastiku, papir, karton, te otpad od proizvodnje što uključuje proizvode koji ne zadovoljavaju standarde kvalitete ili su oštećeni tijekom proizvodnje.¹⁷⁸ Materijali koji su prisutni u otpadu su: plastika, drvo, karton, papir, tekstil, elektronički otpad, staklo, metali, sirovine koje se koriste u proizvodnji, motorna ulja, otpadni akumulatori, fluorescentne cijevi.¹⁷⁹ Grupa Kraš ne generira radioaktivni otpad.¹⁸⁰

U kontekstu praćenja otpada, metodologije primijenjene za izračun podataka uključuju nekoliko ključnih aspekata:

- izravna mjerenja - podrazumijevaju vaganje otpada kako bi se dobili točni podaci o količini, izraženi u kilogramima, uz izdavanje propisanog dokumenta PL-O koji potvrđuje ovlaštenu skupljač otpada
- procjene - Gustoća miješanog komunalnog otpada ovisi o sastavu, sadržaju vlage i stupnju nabijenosti. Korištena je stručna literatura u kojoj raspon gustoće zapunjenosti kontejnera miješanim komunalnim otpadom iznosi od 200 do 400 kg/m³, a korištena je srednja vrijednost od 300 kg/m³ ili 0,3 kg/litri.
- odgovornost za otpad prestaje predajom ovlaštenom skupljaču, a informacije o daljnjem tretmanu otpada temelje se na komunikaciji sa zbrinjavateljem
- Komunalni otpad za ostale lokacije Grupe Kraš izračunat je kao 50% (237 kg po zaposleniku) nastalog komunalnog otpada u kućanstvima za 2023. Godinu (prema izvoru iz izvještaja Ministarstva zaštite okoliša iznosio je 474 kg). Umnoškom broja zaposlenika po objektu dobili smo za sve ostale objekte ukupno 31.284 kg komunalnog otpada. 50% otpada od kućanstava uzeto je kao procjena temeljem pretpostavke da zaposlenici proizvode manje otpada od kućanstava.¹⁸¹

Ove metodologije omogućuju strukturirano praćenje i izvještavanje o otpadu, osiguravajući usklađenost s relevantnim propisima i standardima.¹⁸²

Mjerenje ovog pokazatelja nije potvrdilo vanjsko tijelo koje nije pružatelj jamstva.¹⁸³

Informacije o socijalnim pitanjima

ESRS S1 Vlastita radna snaga

¹⁷⁸ E5-5, 38 a

¹⁷⁹ E5-5, 38 b

¹⁸⁰ E5-5, 39

¹⁸¹ MDR-M 77.a)

¹⁸² E5-5, 40

¹⁸³ MDR-M 77.b)

ESRS 2 SBM-3 - Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom

Kao rezultat analize procjene dvostruke značajnosti provedene u 2024. godini Grupa je identificirala sljedeće značajne učinke, rizike i prilike povezane s vlastitom radnom snagom:¹⁸⁴

Pitanja održivosti i povezani IRO-i	Stvarni ili potencijalni	I/R/O
Radni uvjeti		
Socijalni dijalog sa zaposlenicima		
Kompanije za proizvodnju konditorskih proizvoda, pa tako i Grupa Kraš, sudjeluju u socijalnom dijalogu s radnicima, sindikatima i drugim dionicima kako bi se pozabavili problemima na radnom mjestu, pregovarali o radnim ugovorima i poticali suradnju i međusobno poštovanje.	Stvarni	Pozitivan učinak
Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja		
Radnici imaju pravo na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja o plaćama, uvjetima rada i uvjetima zapošljavanja s Upravom ili putem sindikata. Poticanje sudjelovanja zaposlenika u ovom procesu (jer je u skladu s primjenjivim zakonom) može pozitivno utjecati na radnu snagu i zajednicu.	Stvarni	Pozitivni učinak
Ozljeđe na radu		
Konditorska industrija ima relativno visoke stope ozljeđa s obzirom na broj industrijskih strojeva, raznih sirovina, kemikalija za čišćenje i brzog, glasnog radnog okruženja. Zaposlenici su angažirani na mnogim radno intenzivnim poslovima. Uobičajene opasnosti uključuju padove, pokliznuća, nesreće povezane s opremom i strojevima. Ovo negativno utječe na zdravlje i sigurnost zaposlenika.	Potencijalni	Negativni učinak
Sigurno zaposlenje		
Ulaganje u razvoj radne snage, obuku vještina i programe zadržavanja može povećati lojalnost zaposlenika, produktivnost i zadovoljstvo poslom, promičući dugoročnu stabilnost zaposlenja i organizacijsku otpornost, te smanjiti troškove povezane sa fluktuacijom zaposlenika.		Prilika
Velika fluktuacija zaposlenika		
Velika fluktuacija zaposlenika može imati negativne posljedice za kontinuitet poslovanja i produktivnost.		Rizik
Gubitak ključnog osoblja		
Gubitak ključnog osoblja na strateškim pozicijama može poremetiti poslovne operacije, spriječiti strateške inicijative i oslabiti organizacijske sposobnosti, što dovodi do smanjenja produktivnosti, morala i inovacija unutar tvrtke.		Rizik
Prekovremeni rad		
Prekovremeni rad, koji uzrokuje umor, onemogućava ravnotežu između poslovnog i privatnog života, može dovesti do troškova povezanih sa fluktuacijom zaposlenika.		Rizik
Ravnoteža između poslovnog i privatnog		
Provedba politika i programa koji daju prioritet ravnoteži između poslovnog i privatnog života, promicanje inicijativa za dobrobit zaposlenika i osiguravanje resursa za upravljanje stresom i integraciju poslovnog i privatnog života može poboljšati moral zaposlenika, te smanjiti troškove povezane sa fluktuacijom.		Prilika
Rizik od požara		
Neadekvatno održavanje opreme može dovesti do požara, što rezultira značajnim financijskim gubicima zbog oštećenja imovine i prekida poslovanja. Također, ovaj rizik može narušiti ugled poduzeća i dovesti do pravnih posljedica povećanih troškova osiguranja.		Rizik
Jednako postupanje i mogućnosti za sve		
Jednaki tretman i mogućnosti, uključujući obuke i razvoj vještina		
Nemogućnost osiguravanja jednakog tretmana i mogućnosti, uključujući obuke i razvoj vještina, može dovesti do diskriminatorne kulture na radnom mjestu i niskog morala zaposlenika.	Potencijalni	Negativni učinak
Edukacija zaposlenika		
Nedostatak prilika za profesionalni rast (npr. plan razvoja karijere i prilike za usavršavanje vještina) može uzrokovati pad morala što dovodi do povećane fluktuacije zaposlenika i povezanih troškova.		Rizik
Uspostavljanje politike nulte tolerancije		
Uspostavljanje politika nulte tolerancije, pružanje obuke o strategijama prevencije i intervencije te njegovanje kulture uzajamnog poštovanja, empatije i odgovornosti može		Prilika

¹⁸⁴ ESRS 2 SBM-3 48. a),h),c)i

stvoriti sigurno radno okruženje koje pruža podršku, sprječavajući loše ponašanje na radnom mjestu i promičući zadovoljstvo i zadržavanje zaposlenika.

Raznolikost

Zanemarivanje promicanja jednakih mogućnosti i drugih načina za unaprjeđenje raznolikosti i uključenosti može dovesti do pravnih, reputacijskih i financijskih rizika.

Rizik

Ostala prava koja proizlaze iz radnog odnosa

Privatnost podataka zaposlenika

Pogrešno postupanje s osobnim podacima zaposlenika može ih izložiti negativnim učincima poput krađe identiteta, financijskih prijevarama i narušavanja privatnosti. Takvo curenje podataka može imati ozbiljne posljedice za zaposlenike i njihovu sigurnost.

Potencijalni

Negativni učinak

Zaštita privatnosti zaposlenika

Neovlašteni pristup podacima zaposlenika, kršenje povjerljivosti ili kršenje prava na privatnost mogu ugroziti povjerenje zaposlenika, oštetiti moral na radnom mjestu i rezultirati pravnim posljedicama i posljedicama po ugled poduzeća.

Rizik

Vlastita radna snaga je ključni resurs kako bi se osigurala visoka kvaliteta proizvoda na koju potrošači računaju. Zaposlenici ne samo da omogućavaju svakodnevno funkcioniranje Grupe, već svojim inovacijama, stručnošću i predanošću aktivno doprinose uspjehu Grupe. U nastavku su opisani značajni učinci, rizike i prilike povezani s vlastitom radnom snagom koji su obuhvaćeni zahtjevima za objavljivanje iz ESRS-a.¹⁸⁵

Rad u konditorskoj industriji često je iznimno zahtjevan. Zaposlenici se često suočavaju s fizički napornim uvjetima rada, uključujući rukovanje teškom opremom zbog koje može doći do ozljeda. Industrija konditorskih proizvoda, suočava se s relativno **visokim stopama ozljeda** zbog upotrebe industrijskih strojeva i kemikalija, što može negativno utjecati na zdravlje i sigurnost zaposlenika. Također, **pogrešno postupanje s osobnim podacima** zaposlenika može ih izložiti krađi identiteta i financijskim prijevarama. **Nemogućnost osiguravanja jednakog tretmana i mogućnosti za obuku i razvoj vještina** može dovesti do diskriminatorne kulture na radnom mjestu.¹⁸⁶ Ovi negativni učinci potječu iz poslovnog modela Grupe, i rašireni su u kontekstima u kojem grupa posluje. Kroz strategiju kompanije, koja podrazumijeva investicije u proizvodnju i kapitalna ulaganja u nove proizvodne linije, nastoje se smanjiti negativni utjecaji na radnu snagu.¹⁸⁷ Vezano uz radnike koji nisu u radnom odnosu u vlastitoj radnoj snazi, a koji su potencijalno podložni značajnim učincima poslovanja smatramo strane radnike koji su zaposlenici agencije.¹⁸⁸

S druge strane pozitivni učinci, koji također proizlaze iz strategije i poslovnog modela, potiču Grupu da nastavi ulagati u razvoj radne snage i poboljšanje radnih uvjeta.¹⁸⁹ Grupa je identificirala pozitivni učinak na razini Grupe u obliku **socijalnog dijaloga** sa zaposlenicima, gdje Grupa surađuje s radnicima, sindikatima i drugim dionicima kako bi se bavili problemima na radnom mjestu i poticali suradnju. Osim toga, pozitivan učinak **slobode udruživanja i kolektivnog pregovaranja** omogućava radnicima da pregovaraju o plaćama i uvjetima rada, što pozitivno utječe na radnu snagu i zajednicu.¹⁹⁰

Rizici i prilike povezane s vlastitom radnom snagom identificirani su zbog njihovog potencijalnog ili stvarnog utjecaja na financijsko stanje Grupe.

Rizici koji proizlaze iz ovisnosti o vlastitoj radnoj snazi uključuju fluktuaciju radnika, gubitak ključnih osoba na određenim pozicijama, nedovoljne edukacije i promicanje jednakih mogućnosti.¹⁹¹ Fluktuacija radnika jedan je od ključnih rizika kojem je grupa bila izložena u prošlosti i bila primorana zapošljavati strane radnike. U proteklom razdoblju Grupa je također bila suočena s gubitkom ključnih osoba na određenim pozicijama kao npr. u proizvodnji i održavanju.¹⁹² Ovi rizici su povezani s drugim rizicima kao što su nedostatak edukacije zaposlenika i raznolikosti koji mogu rezultirati nezadovoljstvom radne snage. Nedovoljno ulaganje u edukacije i razvoj vještina, te nedostatak prilika za profesionalni rast može smanjiti produktivnost i učinkovitost i povećati fluktuaciju zaposlenika. Zanemarivanje promicanja jednakih mogućnosti i drugih načina za unaprjeđenje raznolikosti može rezultirati nezadovoljstvom zaposlenika, povećanom fluktuacijom i diskriminacijom. Iako je vjerojatnost za diskriminaciju mala zbog politika i mjera, reputacijski rizik je značajan.

Rizici koji proizlaze iz poslovnog modela uključuju prekovremeni rad, rizik od neadekvatne zaštite podataka zaposlenika i rizik od požara. Prekovremeni rad može imati direktan negativan utjecaj na financije i utjecati na moral zaposlenika. Iako je vjerojatnost gubitka podataka niska, ona negativno utječe na pravo zaposlenika na privatnost i rezultira značajnim potencijalnim reputacijskim rizikom te može naštetiti ugledu kompanije. Rizik od požara može

¹⁸⁵ ESRS 2 SBM-3 48. h)

¹⁸⁶ ESRS 2 SBM-3 48. h),c)i.

¹⁸⁷ ESRS 2 SBM-3 48. b),c)ii,iv S1 SBM-3 13. a), 14 b)

¹⁸⁸ ESRS 2, SBM-3, 14 a)

¹⁸⁹ ESRS 2 SBM-3 48. c)ii,iv S1 SBM-3 13. a)

¹⁹⁰ ESRS 2 SBM-3 48. h),c)i. S1 SBM-3 14. c)

¹⁹¹ S1 SBM-3 14. d)

¹⁹² S1 SBM-3 16

rezultirati ozljedama na radu, i oštećenjem imovine, te prekidom poslovanja. Iako je vjerojatnost da dođe do požara mala, financijski troškovi mogu biti značajni ovisno o intenzitetu ozljeda i oštećenja.¹⁹³ Vezano za navedene rizike, niti jedan od njih nije polučio značajne financijske posljedice.

Prilike povezane s vlastitom radnom snagom uključuju uspostavljanje sigurnog zaposlenja, pomoću razvoja radne snage, edukacije i programe zadržavanja čime Grupa može promicati organizacijsku kulturu čime se postiže bolja otpornost i posljedično smanjuje fluktuacija zaposlenika. Provedba politika i inicijativa koji daju prioritet ravnoteži između poslovnog i privatnog života i uspostavljanje politike nulte tolerancije, može dovesti većeg zadovoljstva i smanjenja fluktuacije.¹⁹⁴

Kako bi upravljala svojim značajnim učincima, rizicima i prilikama, Grupa je provela niz mjera koje su detaljnije opisane u S1-4. One uključuju politike i mjere koje promiču raznolikost, nultu toleranciju prema diskriminaciji te visoke etičke standarde. Radničko vijeće i sindikati igraju ključnu ulogu u socijalnom dijalogu, a mjere poput povećanja kompenzacija i transparentnosti doprinose smanjenju fluktuacije zaposlenika. Edukacija zaposlenika se provodi kontinuirano kako bi se osiguralo usklađivanje s promjenama i održavanje visokih standarda rada. Grupa se također fokusira na izgradnju kulture zdravlja i sigurnosti na radu, naglašavajući pravo zaposlenika na sigurno i zdravo radno mjesto. U pogledu privatnosti podataka, Grupa je postavila tehničke, administrativne i organizacijske mjere u skladu s važećim zakonima.¹⁹⁵

Sustavnim upravljanjem rizicima i prepoznavanjem prilika vezanih za radnu snagu, Grupa minimizira potencijalne negativne učinke i trudi se osigurati zadovoljstvo zaposlenika.¹⁹⁶ Grupa trenutno nije donijela tranzicijski plan za smanjenje negativnih učinaka na okoliš i postizanje zelenijeg i klimatski neutralnijeg poslovanja, pa zbog toga u ovom trenutno nije prepoznala značajne učinke povezane s tranzicijskim planom.¹⁹⁷ Grupa nema zaposlenike u zemljama s visokim rizikom od slučajeva prisilnog ili dječjeg rada.¹⁹⁸

Grupa poduzima mjere kako bi osigurala jednaka prava i uvjete za sve zaposlenike te smanjila rizik od negativnog utjecaja na određene skupine zaposlenika. Grupa ne zapošljava maloljetne osobe, i shodno tome nema rizika povezanih s radom mladih osoba, kao što su nedovoljna zaštita na radu i neusklađenost s radnim zakonodavstvom. Također, osigurava se da nema spolne diskriminacije, što je ključno za zaštitu žena od mogućeg negativnog utjecaja na radnom mjestu. Time se smanjuje rizik od rodne neravnopravnosti i osiguravaju jednaka prava i mogućnosti za sve zaposlenike. Kroz Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji, Kolektivni ugovor, Etički kodeks, Grupa nastoji osigurati jednake uvjete rada, jednake mogućnosti zapošljavanja i napredovanja te poštene kompenzacije za slična ili ista radna mjesta. Grupa je svjesna da za određene radne pozicije postoji mogućnost veće izloženosti negativnim učincima i rizicima, kao na primjer radnici u proizvodnji mogu biti izloženiji ozljedama na radu, dok je pitanje gubitka ključnog osoblja povezano s pozicijama u menadžmentu.¹⁹⁹

S1-1 – Politike povezane s vlastitom radnom snagom

Grupa nije definirala samostalnu politiku povezanu s vlastitom radnom snagom, već je na snazi niz dokumenata koji adresiraju identificirane učinke, rizike i prilike povezane s vlastitom radnom snagom. Na razini Kraša d.d. to uključuje: Kolektivni ugovor, Etički kodeks i Pravilnik o zaštiti na radu za čiju provedbu je odgovorna je Uprava, te za ovisno društvo Mira d.o.o.: Pravilnik o radu i Sporazum sa sindikalnom organizacijom, Politika poštivanja ljudskih prava za čiju je provedbu odgovoran Direktor Mire d.o.o.²⁰⁰

Kolektivni ugovor za radnike Kraš d.d. definira ključna prava radnika. Opći cilj je osigurati prava radnika, dobro radno okruženje i formalizirati način na koji se rješavaju sporovi. Također, kolektivnim ugovorom definiraju se postupci povezani sa značajnim učincima kao što su uspostavljanje socijalnog dijaloga s reprezentativnim sindikatom (PPDIV), sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja, sigurno zaposlenje te definiranje prava na privatnost podataka i jednaki tretman i mogućnosti koje uključuju obuke i vještine. S ciljem uključivanja interesa vlastite radne snage, reprezentativni sindikat PPDIV sudjeluje u pregovorima povezanim uz kolektivni ugovor tj. izmjene i dopune kolektivnog ugovora u ime svojih članova (zaposlenika Društva). Sindikat je redovno u komunikaciji sa članovima preko sindikalnih povjerenika te prikuplja informacije o njihovim očekivanjima u odnosu na izmjene i dopune kolektivnog ugovora.²⁰¹ Kolektivni ugovorom su obuhvaćeni svi zaposlenici, a za njegovo provođenje je odgovorna Uprava Društva.²⁰²

---

¹⁹³ ESRS 2 SBM-3 48. d), h), S1 SBM-2 13. b)

¹⁹⁴ ESRS 2 SBM-3 48. d),h), S1 SBM-2 13. b)

¹⁹⁵ ESRS 2 SBM-3 48. b)

¹⁹⁶ S1 SBM-3 14. d)

¹⁹⁷ S1 SBM-3 14. e)

¹⁹⁸ S1 SBM-3 14. f),g)

¹⁹⁹ S1, SBM-3, 15

²⁰⁰ S1-1 MDR-P 65. b),c); AR 11

²⁰¹ S1-1 MDR-P 65. a),e)

²⁰² MDR-P, 65 B, c

Etički kodeks definira etička pravila koja Kraš d.d. primjenjuje i smatra ključnim za svoje uspješno poslovanje te promiče organizacijsku kulturu kojom se potiče etičko postupanje unutar i izvan Društva. Etički kodeks također pokriva pitanja povezana sa značajnim učincima kao što su zdravlje i sigurnost, odnosno ozljede na radu, radno vrijeme, te osiguravanje jednakog tretmana i mogućnosti. Prije donošenja Etičkog kodeksa isti se savjetovao s Radničkim vijećem koji je tijelo koje predstavlja zaposlenike Društva. ²⁰³ Etičkim kodeksom obuhvaćeni su svi zaposlenici Društva, za provedbu Etičkog kodeksa je odgovorna Uprava. ²⁰⁴

Pravilnik o zaštiti na radu Kraša d.d. definira prava, obveze i odgovornosti zaposlenika povezanih s zaštitom na radu. Svrha pravilnika je unaprijediti sigurnost i zaštitu zdravlja na radu, te spriječiti ozljede, profesionalne bolesti i bolesti u vezi s radom. Pravilnik se odnosi na sve radnike koji su u radnom statusu u Društvu, one koje obavljaju poslove u Društvu na temelju ugovora u djelu, učenike i studente, volontere i druge osobe koje se iz drugih osnova rada nalaze na mjestima rada i obavljaju poslove za Društvo. Pravilnikom o zaštiti na radu također su definirane odgovornosti Odbora za zaštitu na radu, povjerenici radnika za zaštitu na radu, dužnosti prema tijelima nadzora i čuvanje isprava i vođenje evidencija. Za provedbu pravilnika je odgovorna Uprava Društva. ²⁰⁵

Grupa planira implementirati **Politiku upravljanja ljudskim resursima** u prvom dijelu 2025., kojom će se definirati ciljevi, ključna načela, standardni postupci i odgovornosti za provođenje sustava upravljanja ljudskih resursa u ključnim područjima kao što su ciljevi i strategija upravljanja ljudskim resursima, planiranje i analiza ljudskih resursa, organizacija i sistematizacija radnih mjesta, privlačenje, selekcija, zapošljavanje, promjene rasporeda i prestanak radnog odnosa, razvoj i edukacija, sustav nagrađivanja, praćenje i ocjena radne učinkovitosti i potencijala, identifikacija talenata i nasljednika, ispitivanje zadovoljstva radnika. ²⁰⁶

U ovisnom društvu Mira d.o.o. u 2025. planira se zaključivanje i usvajanje Etičkog kodeksa i pojedinačnog kolektivnog ugovora. Sporazumom sa sindikalnom organizacijom Mira se obavezala pristupiti pregovaranju u cilju donošenja pojedinačnog kolektivnog ugovora nakon što novi Opći kolektivni ugovor u Republici Srpskoj bude objavljen i stupi na snagu.

Pravilnikom o radu Mire d.o.o. definiraju se radni uvjeti, uključujući prava i obveze radnika i poslodavca. To uključuje definiranje plaća i dodatnih pogodnosti, radnog vremena i otkaznog roka. Ovaj pravilnik se odnosi na značajne učinke: sigurno zaposlenje, velika fluktuacija zaposlenika, gubitak ključnog osoblja, prekovremeni rad, edukacija zaposlenika, uspostavljanje politike nulte tolerancije, raznolikost, definiranje prava na privatnost podataka, te jednak tretman i mogućnosti koje uključuju obuke i vještine. ²⁰⁷Pravilnik obuhvaća sve zaposlenike Mira d.o.o. a odgovornost za provođenje pravilnika je na Direktorima Mira d.o.o. ²⁰⁸

Politika poštivanja ljudskih prava definira način na koji Mira d.o.o. provodi zaštitu ljudskih prava unutar društva. Temeljena na Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Deklaraciji Međunarodne organizacije rada o temeljnim načelima i pravima pri radu i Vodećim načelima o poslovanju i ljudskim pravima Ujedinjenih naroda. Mira d.o.o. se politikom obvezuje na sprječavanje negativnih utjecaja na ljudska prava, uključujući diskriminaciju. Značajni učinci na koje se politika odnosi su: edukacija zaposlenika, uspostavljanje politike nulte tolerancije, raznolikost i jednaki tretman i mogućnosti koje uključuju obuke i vještine. Politikom su obuhvaćeni svi zaposlenici, a odgovornost za politiku je na Direktorima Mira d.o.o. ²⁰⁹ Plan zaštite osobnih podataka Mira d.o.o. definira mjere kojima kompanija obrađuje i organizira osobne podatke. Opći cilj ovog plana je definiranje mjera za zaštitu osobnih podataka. ²¹⁰ Planom su obuhvaćeni svi zaposlenici, a odgovornost za isti je na Direktorima Mira d.o.o. ²¹¹

Svi navedeni dokumenti su dostupni zaposlenicima na Intranet stranicama Grupe, te putem oglasnih ploča na lokacijama Grupe. ²¹²

Identificirani učinci rizici i prilike i njihova poveznica s dokumentima Grupe ²¹³

Socijalni dijalog sa zaposlenicima (pozitivni učinak) i sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja (pozitivni učinak)

Kako bi osigurao uspostavu socijalnog dijaloga putem sindikata, Društvo je definiralo uvjete rada sindikata kroz kolektivni ugovor. Društvo se obvezalo omogućiti nesmetan rad sindikatu i sindikalnom povjereniku, te osigurati pravo sudjelovanja u razmatranju pitanja značajnih za ekonomski i socijalni položaj radnika. Kolektivni ugovor

---

²⁰³ S1-1 MDR-P 65. a) e)

²⁰⁴ MDR-P, 65 b, c

²⁰⁵ S1-1 MDR-P 65. a),b), c

²⁰⁶ S1-1 MDR-P 65. a)

²⁰⁷ MDR-P, 65 a

²⁰⁸ MDR-P, 65 b,c

²⁰⁹ MDR-P, 65 a, b, c, d

²¹⁰ MDR-P, 65 a

²¹¹ MDR-P, 65 b, c

²¹² MDR-P, 65 f

S1-1 MDR-P 65 a

također definira mjere zaštite sindikalnog povjerenika, a dodatno osigurava da radnicima nije ograničeno pravo na učlanjenje u sindikat. Mira d.o.o. je u procesu definiranja Pojedinačnog kolektivnog ugovora. Dok Kolektivni ugovor ne stupi na snagu u Mira d.o.o. Pravilnikom o radu i sporazumom sa sindikalnom organizacijom Mire definiraju se prava svih radnika.

Ozljede na radu (negativni učinak) i rizik od požara (rizik)

Kroz kolektivni ugovor, Društvo se obvezalo osigurati i održavati radne alate te organizirati rad na način koji štiti život i zdravlje radnika. Kolektivni ugovor propisuje i osiguravanje odgovarajućeg osposobljavanja za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu prije početka rada, tijekom premještanja ili kada se ukaže potreba. Etičkim kodeksom Društvo također adresira osiguranje sigurnih radnih uvjeta i pružanje edukacija vezanih uz zdravlje i sigurnost. Dodatno Pravilnik o zaštiti na radu Kraša d.d. i Pravilnik o zaštiti na radu Mire d.o.o. definiraju organizaciju provedbe zaštite na radu, osposobljavanje radnika za rad na siguran način, prava, obveze i odgovornosti radnika, zaštitu posebno osjetljivih skupa radnika, postupak u slučaju ozljede, pružanje preventivne pomoći i medicinska pomoć te postupak evakuacije u slučaju požara.

Privatnost podataka zaposlenika (potencijalni negativni učinak) i Zaštita privatnosti zaposlenika (rizik)

Kolektivnim ugovorom Kraš d.d. definira proces prikupljanja, obrade i korištenja podataka te njihovo dostavljanje trećim stranama. Imenovana je i osoba ovlaštena za nadzor nad zakonitom obradom informacija. Uz to, Etičkim kodeksom je zaposlenicima zajamčeno pravo da budu obaviješteni o postupcima prikupljanja podataka i načinima njihove upotrebe.

Mira d.o.o. Planom zaštite osobnih podataka definiraju se podatci koji se prikupljaju o zaposlenicima i radnici koji su zaduženi za nadzor osobnih podataka. Uz to su također definirane organizacijske mjere koje obuhvaćaju informiranje i obuku radnika koji rade s osobnim podacima. Uz to također se politikom definiraju fizičke i tehničke mjere zaštite radnih prostorija i opreme i sprečavanje nepropisno postupanje s podacima.

Jednaki tretman i mogućnosti, uključujući obuke i razvoj vještina (negativni učinak), Uspostavljanje politike nulte tolerancije (prilika) i Raznolikost (rizik)

Kolektivnim ugovorom definiran je proces zaštite dostojanstva, uključujući imenovanje osoba zaduženih za primanje pritužbi te proces njihova rješavanja. Društvo poduzima potrebne mjere za zaštitu dostojanstva radnika, prilagođavajući se okolnostima. Etičkim kodeksom propisano je pravedno i korektno postupanje pri zapošljavanju, edukaciji, raspoređivanju poslova, plaćama, vrednovanju i nagrađivanju radnog učinka, promocijama i otkazivanju ugovora. Također izričito se zabranjuje diskriminacija i uznemiravanje na osnovu spola, rase, vjere, nacionalne ili političke pripadnosti, tjelesnih nedostataka, dobi, obiteljskog statusa, ili bilo kojih osobnih karakteristika i uvjerenja. U politici poštivanja ljudskih prava, Mira d.o.o. zabranjuje diskriminaciju. Obvezuje se da se u procesu pronalaženja, edukacije i napredovanja radnika koriste kvalifikacije, znanje i iskustvo kako bi se u što većoj mjeri osigurala jednakost.

Sigurno zaposlenje (prilika) i Edukacija zaposlenika (rizik)

Kako bi ulagao u razvoj radne snage i upravljao rizikom od needucirane radne snage, Društvo se kroz Kolektivni ugovor obvezalo omogućiti radnicima školovanje, obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje. Kolektivni ugovor također definira proces zapošljavanja pripravnika i stručno osposobljavanje za rad.

Za Mira d.o.o. u Pravilniku o radu definirana su dopunska osposobljavanja, stručno obrazovanje i usavršavanje za zaposlenike, također ovaj Pravilnik definira i uvjete koji omogućavaju sigurno zaposlenje.

Prekovremeni rad (rizik)

Upravljanje rizikom od prekovremenog rada regulira se putem Kolektivnog ugovora koji precizno definira prava i obveze zaposlenika, a uključuje odredbe o radnom vremenu, njegovom rasporedu, uvjetima prekovremenog rada, noćnom radu te mogućnostima preraspodjele radnog vremena.

Za Mira d.o.o., uvjeti prekovremenog rada su definirani u Pravilniku o radu.

Ravnoteža između poslovnog i privatnog života (prilika)

Kolektivni ugovor postavlja temelj za postizanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života definirajući odmore i dopuste. Ugovor propisuje pauze, dnevni odmor u trajanju od najmanje 12 sati te tjedni odmor od najmanje 24 sata, koji bi idealno trebao biti neprekidno tijekom nedjelje ili dan prije ili poslije. U situacijama kada zaposlenik ne može iskoristiti tjedni odmor, osigurava mu se zamjenski tjedni odmor. Također predviđen je i godišnji odmor od najmanje četiri tjedna, koji se uglavnom koristi kolektivno. Ugovor dodatno osigurava pravo na plaćeni dopust u posebnim okolnostima poput sklapanja braka, rođenja djeteta, smrti bliskih članova obitelji, selidbe, elementarnih nepogoda, te prvi dan prvog razreda osnovne škole i darivanja krvi. Ugovorom su definirana i prava na neplaćeni dopust.

Pravilnikom o radu u Mira d.o.o. propisani su uvjeti dnevnog i tjednog odmora, koji su isti kao i u Krašu d.d. Godišnji odmor u Mira dodijeljen je radnicima s najmanje šest mjeseci neprekidnog rada, od najmanje 18 i najviše 30 radnih dana svake kalendarske godine koji se uglavnom koristi kolektivno. Također su definirana prava na plaćeni i neplaćeni dopust.

Velika fluktuacija zaposlenika (R) i Gubitak ključnog osoblja (R)

Grupa proaktivno upravlja rizicima povezanim s visokom fluktuacijom zaposlenika i gubitkom ključnog osoblja kroz unapređenje radnih uvjeta, što je u Krašu regulirano Kolektivnim ugovorom i Etičkim kodeksom, a u Miri d.o.o. Pravilnikom o radu. Kolektivnim ugovorom i postignutim povećanjima za tekuću godinu osigurava se konkurentnost kompenzacije radnika (plaće, dodataka, drugih materijalnih prava) čime se utječe na zadržavanje radnika ukoliko je motivacija za odlazak radnika iz kompanije uslijed bolje kompenzacijske ponude s tržišta rada. Drugim riječima povećanjem plaća i materijalnih prava direktno se utječe na smanjenje fluktuacije kod svih radnika pa tako i ključnog osoblja. Etički kodeks osigurava transparentnost, jednaka prava, štiti privatnost, dostojanstvo, štiti od diskriminacije po bilo kojem obliku čime direktno i indirektno utječe na smanjenje fluktuacije radnika, a koja ima potencijalno za uzrok teme koje se tiču etičkog kodeksa. Pravilnikom o radu definirana su prava radnika kojima se nastoji osigurati konkurentnost na tržištu rada.

Etički kodeks temelji se na UN-ovoj Općoj deklaraciji o pravima čovjeka i Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom ponašanju te predstavlja trajno usmjerenje Društva za usklađenje i razvoj svojeg uspješnog poslovanja temeljenog na ključnim smjernicama i načelima iz navedenih dokumenata. Postupci i mehanizmi opisani u Etičkom kodeksu kojim se prati i osigurava usklađenost s navedenim deklaracijama i smjernicama odnose se na Etičko povjerenstvo te obuhvaćaju slijedeće postupke: informiranje i educiranje rukovodstva i radne snage o etičkom kodeksu, pružanje podrške i pomoći radnicima u primjeni Etičkog kodeksa, tumačenje odredbi Etičkog kodeksa, provođenje etičkog postupka, donošenje odluke o možebitnom kršenju Kodeksa; davanje preporuka i prijedloga mjera nadređenim rukovoditeljima s ovlastima Poslodavca koji su ovlašteni poduzeti odgovarajuće mjere. Etički kodeks koji će Mira d.o.o. donijeti imat će isti sadržaj kao i Etički kodeks Kraš d.d. koji će biti prilagođen nacionalnim propisima.²¹⁴ Etički kodeks uključuje teme povezane s radnicima kao što su zdravlje i sigurnost, odnosno ozljede na radu, radno vrijeme, te osiguravanje jednakog tretmana i mogućnosti²¹⁵. Suradnja s vlastitim zaposlenicima odvija se na svim nivoima te je najučestaliji oblik suradnje na relaciji nadređenih rukovoditelja i radnika te odgovornih osoba u Službi ljudskih resursa, te kroz suradnju sa socijalnim partnerima (Radničko vijeće, sindikat) i predstavnicima radnika u Nadzornom odboru.²¹⁶ Mogućnost pravnog lijeka propisana je relevantnim zakonima u Republici Hrvatskoj (Zakon o radu, Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, Zakon o zaštiti na radu, Zakon o zaštiti osobnih podataka, Zakon o suzbijanju diskriminacije, Zakon o trgovačkim društvima, Zakon o tržištu kapitala, ostali), te zakonima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine. Dokumentacija iz radno pravnog područja sadrži uputu o pravnom lijeku ukoliko je ista predviđena zakonskim propisima.²¹⁷

U slučaju učinaka na ljudska prava, Grupa nije propisala posebne mjere kojima se osigurava pravni lijek .²¹⁸

Grupa ima sustav upravljanja za sprečavanje nezgoda na radu u obliku Pravilnika o zaštiti na radu koji je donesen na osnovu Zakona o zaštiti na radu primjenjive države.²¹⁹

Grupa nije definirala samostalnu politiku usmjerenu na sprečavanje diskriminacije, promicanje jednakih mogućnosti i drugih načina za promicanje raznolikosti i uključenosti, već su predmetne teme ugrađene u Etički kodeks. Sva načela i pravila etičkog kodeksa ugrađena su u pravilnike i postupke (Kolektivni ugovor, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji) na način da se osigurava nulta tolerancija na diskriminaciju, uznemiravanje te jednake mogućnosti za cjelokupnu radnu snagu, a posebice u ključnim procesima kao što su: ciljevi i strategija upravljanja ljudskim resursima, planiranje i analiza ljudskih resursa, organizacija i sistematizacija radnih mjesta, privlačenje, selekcija, zapošljavanje, promjene rasporeda i prestanak radnog odnosa, razvoj i edukacija, sustav nagrađivanja, praćenje i ocjena radne učinkovitosti i potencijala, identifikacija talenata i nasljednika, ispitivanje zadovoljstva radnika.²²⁰ Dodatno Etički kodeks definira zabranu i suzbijanje diskriminacije, zaštitu dostojanstva te je trajno opredjeljenje stvaranju i njegovanju raznolikosti kao i pravilo nulte tolerancije na bilo koji vid diskriminacije po osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije. Od svakog našeg radnika zahtijeva se aktivna ulogu u stvaranju atmosfere uzajamnog poštovanja i povjerenja, bez koje nije moguća suradnja i postizanje izvrsnih poslovnih rezultata. Uz to ne tolerira se niti jedan oblik zlostavljanja ili uznemiravanja, na bilo kojem mjestu rada, prema radnicima, izvođačima, dobavljačima, korisnicima usluga ili drugim dionicima. Grupa nije izradila posebnu politiku povezanu s uključivanjem ili pozitivnim djelovanjem za osobe iz skupina izloženih posebnom riziku od ranjivosti u vlastitoj radnoj snazi.²²¹

Tijekom 2024. godine, stupanjem na snagu Etičkog kodeksa isti je komuniciran svim dionicima (interno i eksterno) te je izvršena edukacija rukovodstva u Društvu. Pored objave etičkog kodeksa na web stranici kompanije, intranetu i svim oglasnim pločama, objavljena je i izjava Predsjednice Uprave koja posebice naglašava trajno opredjeljenje

---

²¹⁴ S1-1, 20.

²¹⁵ S1-1, 20. a)

²¹⁶ S1-1, 20. b)

²¹⁷ S1-1, 20. c), 21

²¹⁸ S1-1, 20. c)

²¹⁹ S1-1, 23

²²⁰ S1-1, 24. a)

²²¹ S1-1, 24. b),c)

Društva etičkom ponašanju i kao jedan od najvažnijih temelja poslovanja. U 2025. godini plan je kaskadirati edukaciju o etičkom kodeksu, ključnim načelima i pravilima te etičkom postupku na sve radnike Grupe.²²²

Etički kodeks Društva odnosi se i na sve dobavljače i poslovne partnere, koji se imaju istu obvezu poštivanja svih načela i pravila Etičkog kodeksa. Odredbe koje se odnose na sigurnost radnika, uključujući nesigurno zapošljavanje i korištenje radnika s kratkoročnim ugovorima ili ugovorima o ograničenom radnom vremenu, radnika zaposlenih preko trećih strana, podugovaranje s trećim stranama ili korištenje neformalnih radnika, trgovina ljudima, prisilni ili dječji rad su u potpunosti u skladu s primjenjivim standardima ILO-a. Mira d.o.o. također ima važeći Kodeks ponašanja dobavljača, a prije spomenuta načela također su integrirana u novi Etički kodeks.²²³

S1-2 – Postupci za suradnju s vlastitom radnom snagom i predstavnicima radnika u vezi s učincima

Suradnja s vlastitom radnom snagom odvija se direktno i indirektno. Direktno suradnju odnosi se na suradnju između nadređenog rukovoditelj i radnika i/ili članova tima ljudskih resursa i radnika. Indirektno suradnja odnosi se na predstavnika radnika (članovi Radničkog vijeća i sindikalni povjerenici) koji komunicira s Upravom društva te predstavnika rukovodećeg kadra i ljudskih resursa. Vrste suradnje uključuju sudjelovanje, suodlučivanje, savjetovanje i informiranje radne snage i odvija se kontinuirano. Uprava Društva, Direktor Mira d.o.o., predstavnici rukovodstva te služba upravljanja ljudskim resursima odgovorni su da se suradnja ostvari te da se rezultati suradnje uzmu u obzir.²²⁴

Kolektivnim ugovorom definiran je postupak podnošenja i rješavanja pritužbi radnika u Društvu, u vezi zaštite dostojanstva. Za eventualne zaprimljene pritužbe imenovane odgovorne osobe dužne su u roku od 8 dana od zaprimanja pisane pritužbe radnika provesti postupak i ispitati pritužbe te poduzeti sve potrebne mjere radi sprečavanja nastanka uznemirenja ili spornog uznemirivanja ako se utvrdi za ono postoji. O postupku se vodi zapisnik, a odgovorni rukovoditelj s radno pravnim ovlastima može samostalno ili na prijedlog ovlaštene osobe poduzeti sve potrebne mjere za zaštitu dostojanstva radnika. Mjere će ovisiti o konkretnom slučaju te težini povrede i njenom eventualnom ponavljanju. Postupak i svi podaci utvrđeni u postupku zaštite dostojanstva radnika su tajni.²²⁵

Društvo je Pravilnikom o prijavi nepravilnosti definiralo postupak prijave nepravilnosti. Za eventualne zaprimljene prijave nepravilnosti imenovane odgovorne osobe dužne su u roku od 7 dana od zaprimanja prijave potvrditi primitak i pokrenuti ispitne radnje te dostaviti prijavitelju povratnu informaciju o prijavi u pravilu u roku od 30 dana, ne duljem od 90 dana. O postupcima se vodi evidencija. Postupak i svi podaci utvrđeni u postupku prijave nepravilnosti su tajni.²²⁶

Etičkim kodeksom Društva definiran je i postupak prijave kršenja etičkog kodeksa i provođenje etičkog postupka. Za eventualne zaprimljene prijave, Etičko povjerenstvo je dužno u roku od 8 radnih dana od dana zaprimanja prijave, a ako se prikupljaju dodatne informacije, u daljnjem roku od 20 radnih dana na kojoj se utvrđuje potpada li prijavljeni slučaj pod nadležnost Etičkog povjerenstva temeljem zaprimljene prijave i dostupne dokumentacije. O postupcima se vodi zapisnik i svi podaci utvrđeni u postupku prijave kršenja etičkog kodeksa su tajni.²²⁷

U Miri d.o.o. postupak zaštite od uznemiravanja na radu definiran je Pravilnikom o postupku zaštite od uznemiravanja na radu i uputstvom o postupanju po pritužbama. Postupak zaštite uznemiravanja na radu provodi se od strane Komisije imenovane odlukom direktora u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva osobe koja traži zaštitu. Postupak se završava sporazumom strana u postupku, ukoliko je to moguće. Uputstvo o postupanju s prijavom korupcije i osiguranju radnika koja prijavljuju korupciju određuje da se korupcija prijavljuje direktoru Mire, koji odmah a najkasnije u roku od 7 dana postupa po prijavi. O postupku se vodi zapisnik i svi podaci utvrđeni u postupku zaštite dostojanstva radnika su tajni.²²⁸

Sve navedene aktivnosti suradnje Društva su centralizirane i uključuju dvije ovlaštene osobe za primanje i rješavanje pritužbi u svezi zaštite dostojanstva radnika, ovlaštene osobe za prijavu nepravilnosti i Etičko povjerenstvo (sedam članova). U Miri d.o.o. suradnja je također centralizirana i uključuje Komisiju za zaštitu od uznemiravanja na radu (tri ovlaštene osobe) i Etički odbor od pet članova.²²⁹

Grupa nema globalni sporazum, već se za suradnju s vlastitom radnom snagom koriste nacionalni sporazumi s lokalnim sindikatima u Hrvatskoj što uključuje Kolektivni ugovor za radnike Kraš d.d.. Za Mira d.o.o. suradnja se

---

²²² S1-1, 24. d)

²²³ S1-1, AR 13

²²⁴ S1-2, 27. a),b),c)

²²⁵ S1-2, 27 a, b, c; AR24

²²⁶ S1-2, 27 a, b, c; AR24; S1-3, 32. b),c)

²²⁷ S1-2, 27 a, b, c; AR24; S1-3, 32. b), c)

²²⁸ S1-2, 27 a, b, c; AR 24; S1-3, 32. b), c)

²²⁹ S1-2, AR 24.

definira kroz Sporazum o uvjetima za rad Radničkog vijeća i Sporazum o uvjetima za rad Sindikata, odnosno Pravilnik o radu i Etički kodeks.²³⁰

Grupa trenutno ne provodi specifične mjere za dobivanje uvida u perspektive osoba iz radne snage koje bi mogle biti posebno osjetljive na učinke ili marginalizirane. Strani radnici su zaposlenici agencije, no od 2024. godine Društvo je počelo s direktnim zapošljavanjem stranih radnika i planira nastaviti s tim trendom. Što se tiče osoba s invaliditetom, iako nisu poduzete posebne mjere za uvid u njihove perspektive, kompanija smatra da one nisu marginalizirane te su integrirani u radni kolektiv kao svi ostali zaposlenici. U 2024. Kraš d.d. je implementirao Etički kodeks koji stavlja naglasak na zabranu diskriminacije po bilo kojoj osnovi, uključujući i posebno osjetljive skupine radnika, čime se implicitno podržava njihova inkluzija i zaštita od marginalizacije.²³¹

S1-3 – Postupci za sanaciju negativnih učinaka i kanali kojima vlastita radna snaga može izraziti zabrinutost

Društvo je uspostavilo razne kanale kroz koje vlastita radna snaga može izraziti svoje zabrinutosti i/ili potrebe, kao što su Radničko vijeće, Nadređeni rukovoditelji, Povjerljive osobe za prijavu nepravilnosti, Odgovorne osobe za primanje i rješavanje pritužbi u smislu dostojanstva radnika i etičko povjerenstvo te Sindikalne povjerenike. Jedan od glavnih kanala je suradnja sa socijalnim partnerima, uključujući radničko vijeće i sindikate, kroz redovite tjedne sastanke sa Službom ljudskih resursa. Na ovim sastancima raspravlja se o pravima i obvezama radnika, pritužbama na radne uvjete te pitanjima vezanim uz nadređene rukovoditelje i organizaciju rada. Osim toga, etičko povjerenstvo i povjerljive osobe za prijavu nepravilnosti imaju značajnu ulogu u prikupljanju i evidentiranju prijava koje se tiču dostojanstva radnika. Također, nadređeni rukovoditelji organiziraju skupove radnika dva puta godišnje, omogućujući direktnu komunikaciju i odgovore na pitanja radnika. Ovi raznoliki pristupi omogućuju poduzeću da proaktivno rješava izazove i unapređuje radno okruženje.²³²

Grupa podupire dostupnost komunikacijskih kanala na radnom mjestu kako bi zaposlenicima omogućila transparentnu komunikaciju o pitanjima vezanim uz Etički kodeks, socijalni dijalog i zaštitu dostojanstva. Koriste se intranet, internet i oglasne ploče za objavljivanje dokumenata koji se odnose na ključna pitanja kao što su Etički kodeks i zaštita dostojanstva. Ovo omogućava zaposlenicima lak pristup potrebnim informacijama. Grupa je imenovala osobe za zaštitu dostojanstva, prijavljivanje nepravilnosti i etičko povjerenstvo. Ova imenovanja, zajedno s internim dokumentima, objavljena su nakon savjetovanja s Radničkim vijećem, što osigurava da su zaposlenici informirani i da imaju jasne

kontakte za prijavu problema. Etički kodeks jasno definira kanale za prijavu nepravilnosti, a zaposlenici mogu podnijeti prijave Etičkom povjerenstvu putem e-maila, pisama ili prema procedurama definiranim u Kolektivnom ugovoru.²³³

Djelotvornost kanala je osigurana kroz osiguranje tajnosti postupaka eventualnih pritužbi, apsolutnoj zabrani diskriminacije ili stavljanja u nepovoljniji postupak, kao i činjenice da je Uprava imenovala i ovlastila osobe koje su ovlaštene postupati u slučajevima prijave na način da samostalno i povjerljivo postupaju u okviru svojih ovlaštenja.²³⁴

U 2024. godini nije bilo pritužbi radnika. Svi radnici prilikom prvog zapošljavanja u Krašu su informirani tijekom inicijalne edukacije o ključnim politikama, pravilnicima i postupcima što uključuje i dostupnost internih dokumenta. Tijekom 2024. godine pokrenuta je edukacija radnika o Etičkom kodeksu i povezanim pravilnicima (Pravilnik o prijavljivanju nepravilnosti te odgovornim osobama za postupanje u slučaju prijave nepravilnosti i zaštite diskriminacije), a nastavak edukacije za sve vlastite radnike biti će proveden tijekom 2025. godine. Ne postoji specifična politika za zaštitu pojedinaca koji koriste kanale za izražavanje zabrinutosti, već su politike integrirane u druge dokumente. U Krašu d.d. to uključuje Kolektivni ugovor, Pravilnik o prijavi nepravilnosti, Etički kodeks. Za Mira d.o.o. to uključuje Pravilnik o postupku zaštite od uznemiravanja na radu i uputstvo o postupanju po pritužbama.²³⁵

S1-4 – Poduzimanje mjera za značajne učinke na vlastitu radnu snagu, pristupi upravljanju značajnim rizicima i ostvarivanje značajnih prilika povezanih s vlastitom radnom snagom te djelotvornost tih mjera

Tijekom 2024. godine poduzete su određene mjere kako bi se značajne učinke ublažilo i što bolje upravljalo značajnim rizicima i prilikama povezanim s vlastitom radnom snagom. U 2024. godini poduzimale su se značajnije mjere po pitanju zaposlenika te se taj efekt vidi kroz povećanje troškova osoblja (bilješka 9) u financijskim

---

²³⁰ 1-2, 27. d)

²³¹ S1-2, 28

²³² S1-3, 32. b), c)

²³³ S1-3, 32d

²³⁴ S1-3, 32. e)

²³⁵ S1-3, 33.

izvještajima. Troškovi osoblja rasti su za 3,9 milijuna eura u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu, iako je u izvještajnom razdoblju bilo zaposleno prosječno manje radnika u Grupi, iz čega je vidljiv efekt ovih mjera koje su poduzimane tijekom godine. Ne postoji informacija o iznosu budućih financijskih resursa jer isti ovise o tijeku kolektivnih pregovora, dok se za provođenje ostalih planiranih mjera ne očekuju značajni operativni rashodi u narednoj godini. .²³⁶ Opis provedenih mjera i djelotvornost istih opisana je u tekstu niže.

Ozljede na radu:

Grupa se posvećuje izgradnji kulture koja naglašava važnost zdravlja i sigurnosti na radu, osiguravajući pravo na sigurno i zdravo radno mjesto za sve zaposlenike. Prioritet se daje prevenciji ozljeda, nesreća i profesionalnih bolesti te zaštiti radnog okoliša. U Kolektivnom ugovoru, Etičkom kodeksu i Pravilniku o zaštiti na radu definirana su prava i obveze vezane uz zdravlje i sigurnost, a Grupa implementira mjere prevencije ozljeda koje uključuju identifikaciju i eliminaciju potencijalnih opasnosti i nesigurnih uvjeta rada. To uključuje kontinuirano provođenje nadzora, postavljanje znakova upozorenja, testiranje radne opreme i okoliša te korištenje zaštitne opreme. Zaposlenici prolaze obuku za siguran rad prilikom zapošljavanja, premještanja, uvođenja novih tehnologija ili promjene rizika, a znanje se redovito obnavlja, osobito za one koji rade u uvjetima s većim rizikom ili se vraćaju nakon bolovanja zbog ozljede. Grupa također osigurava obuku radnika za pružanje prve pomoći, te sukladno zaštiti na radu osigurava dovoljni broj radnika za pružanje prve pomoći u Krašu d.d. Grupa također ima ugovorenu policu dodatnog zdravstvenog osiguranja koja omogućuje sistematske i specijalističke preglede prema potrebi.²³⁷

Kultura zaštite zdravlja i sigurnosti na radu podrazumijeva pravo na sigurno i zdravo radno mjesto na svim razinama, a prioritet se uvijek daje načelima prevencije ozljeda na radu, nezgoda i profesionalnih bolesti, drugih bolesti u svezi s radom te zaštita radnog okoliša. Od ukupnog broja zaposlenih radnika u Društvu, njih 400 je zaposleno na poslovima s posebnim uvjetima rada (PUR). Za iste se provode prethodni i periodički liječnički pregledi za poslove koje obavljaju.

Tijekom godine Društvo je održavalo redovite sastanke Odbora zaštite na radu na kojima se podnosilo izvješće i analizirala primjena pravila zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, analizirale su se nastale ozljede na radu, te se u skladu s tim, predložile preventivne mjere u svrhu smanjenja rizika od ozljeda, nezgoda i profesionalnih bolesti. U konačnici, svrha zaštite na radu je stvaranje sigurnog i zdravog okruženja za radnike, čime se štite njihova prava i interesi, a ujedno se povećava produktivnost, poboljšava kvaliteta rada i smanjuju troškovi nastali zbog ozljeda na radu i profesionalnih oboljenja.²³⁸

Privatnost podataka:

Grupa je uspostavila sve potrebne tehničke, administrativne i organizacijske mjere za zaštitu osobnih podataka vlastitih zaposlenika u skladu s važećim zakonskim propisima. Obrađuju se isključivo osobni podaci koji su relevantni i nužni za određenu svrhu, a čuvaju se samo onoliko dugo koliko je potrebno za ostvarenje tih svrha. Zaštita privatnosti se definira Kolektivnim ugovorom, osobni podaci radnika mogu se prikupljati, obrađivati i koristiti samo ako je to zakonom određeno ili potrebno za ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa, a poslodavac imenuje osobu odgovornu za nadzor usklađenosti prikupljanja i obrade osobnih podataka radnika sa zakonom.²³⁹ Zaštita privatnosti i osobnih podataka radnika definirana je Pravilnikom o obradi i zaštiti osobnih podataka u Društvu kojom se jasno i zakonito definira proces, odgovorne osobe i sve druge elemente zaštite osobnih podataka radnika. Društvo je osiguralo sve tehničke, administrativne i organizacijske uvjete za zaštitu osobnih podataka sukladno zakonskim propisima. U 2024. godini Društvo nije imalo slučajeve nabave, prodaje i uporabe podataka o vlastitoj radnoj snazi. U planu je nastavak rada na dodatnim proaktivnim edukacijama radi podizanja dodatne svijesti o Pravilniku o obradi i zaštiti osobnih podataka za sve zaposlenike Grupe. U Miri d.o.o. se provodi Plan osiguranja ličnih podataka donesen na osnovu Zakona o zaštiti osobnih podataka. Plan osiguranja osobnih podataka je dokument kojim su propisane tehničke i organizacijske mjere za osiguranje osobnih podataka zaposlenika čiju obradu vrši Mira d.o.o. u okviru obavljanja svoje djelatnosti.²⁴⁰

Jednaki tretman i mogućnosti:

Tijekom 2024. godine uveden je Etički kodeks koji se temelji na poštivanju temeljnih ljudskih prava, integriteta i osobnosti pojedinca, te uvažavanju i promociji raznolikosti. Kodeks također naglašava nultu toleranciju prema diskriminaciji bilo koje vrste, kao i druga ključna etička načela poput poštenja, povjerenja, poštovanja, humanosti, tolerantnosti i odgovornosti. Dvoje radnika različitog spola su imenovani kako bi primali i rješavali pritužbe u vezi zaštite dostojanstva. Radna snaga je obaviještena o etičkom kodeksu putem internih i vanjskih komunikacijskih kanala. Provedene su edukacije za rukovodeća tijela na temu etičkog kodeksa, a planirane su i dodatne edukacije za sve zaposlenike u 2025. godini. Ove mjere usmjerene su na uspostavljanje politike nulte tolerancije, poticanje raznolikosti i uključenosti, te edukaciju zaposlenika o svim etičkim pitanjima.²⁴¹

---

²³⁶ S1-4, MDR-A 69.

²³⁷ S1-4, 38. a)

²³⁸ S1-4; MDR-A a, b, c, d,

²³⁹ S1-4, 38. a); 40 a

²⁴⁰ S1-4, MDR-A 68.a,b,c, 40 a

²⁴¹ S1-4, 38. a)

Cilj implementacije Etičkog kodeksa je primjena visokih standarda u etičkim pitanjima povezano s nultom tolerancijom na bilo koji oblik diskriminacije, povećanje nivoa informiranosti i svjesnosti rukovodstva i vlastite radne snage o etičkim načelima i pravilima te dodatno povećanje raznolikosti i uključenosti radne snage. Očekivani ishod je 100% educiranost vlastite radne snage tijekom 2025. godine te uspješno provođenje etičkih postupaka. Etički kodeks odnosi se na sve zaposlenike Društva.²⁴² Jedan od očekivani ishoda ove mjere je smanjenje fluktuacije i zadržavanje ključnog osoblja te pozicioniranje Grupe na tržištu rada kao poželjnog i atraktivnog poslodavca.²⁴³

Tijekom 2024. godine nije bilo prijava za kršenje Etičkog kodeksa, diskriminacije, prijave nepravilnosti ili nepravilnosti u obradi, prijenosu i korištenju osobnih podataka radnika na razini Grupe.²⁴⁴

Socijalni dijalog i sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja

Socijalni dijalog u Društvu djeluje na nivou Radničkog vijeća i Sindikata. Radničko vijeće izabrano je na mandat od 4 godine (2021. - 2025.) od strane radnika na direktnim izborima provedenim sukladno zakonskim propisima. Radničko vijeće sastoji se od 11 članova + 11 zamjenika. Poslodavac i Radničko vijeće potpisali su sporazum o uvjetima za rad Radničkog vijeća (potpisan 11/2023.) kojim se pobliže definiraju uvjeti za rad Radničkog vijeća i kao takav predstavlja nad standard u odnosu na zakonski minimum. Radničko vijeće u suradnji s poslodavca organizira minimalno dva puta godišnje skup radnika uz sudjelovanje Uprave i višeg managementa na kojima se informiraju radnici Društva o rezultatima, stanju i razvoju kompanije te ostale bitne teme koje imaju ili mogu imati utjecaja na radnike i njihov položaj. Dodatno tijekom skupa radnika osim informiranja radnika odgovara se na direktna pitanja od strane radnika. Sindikat koji djeluje u Društvu (PPDIV) za primarnu funkciju ima socijalni dijalog s poslodavcem po pitanju materijalnih prava radnika te se reflektira kroz uspješno završene kolektivne pregovore i pozitivne korekcije kompenzacije i materijalnih prava radnika u Društvu. Sindikat djeluje u Krašu putem 15 imenovanih sindikalnih povjerenika (zaposlenika Društva).

Radničko vijeće je uključeno dijalog sa zaposlenicima kroz postupak savjetovanja koji prethodi donošenju odluka o uvođenju novih politika i pravilnika (Etički kodeks, Pravilnik o organizaciji i sl.). Kolektivni ugovor je potpisan u suradnji sa reprezentativnim sindikatom (PPDIV) te su rezultat kolektivnih pregovora. Radnici su informirani o novim politikama te promjenama u kolektivnom ugovoru putem internih komunikacija (intranet, oglasne ploče, skup radnika koji je održan u prosincu 2024. godine). Dodatno pokrenuta je edukacija radnika o Etičkom kodeksu u 2024. godini te je plan nastaviti edukaciju na cijelu populaciju vlastite radne snage. U Miri d.o.o. je sindikat uključen kroz prethodno savjetovanje, dostavljanje mišljenja ili suglasnosti za sve dokumente koji se tiču radne snage.²⁴⁵

Rizik od velike fluktuacije zaposlenika i gubitak ključnog osoblja

Kako bi se smanjila fluktuacija zaposlenika i spriječio gubitak ključnog osoblja Grupa se trudi pozicionirati kao siguran i poželjan poslodavac. Kroz mjere kao što su povećanje kompenzacije kroz kolektivne pregovore za 2025., transformacije kompenzacije kroz sporazum uz kolektivne pregovore za 2025. godinu, implementacije nove metodologije evaluacije svih radnih mjesta u Grupi sukladno svjetski poznatoj metodologiji (Mercer) te uspostavi novih platnih razreda i primjeni nove metodologije za kompenzacijske pakete koja uključuje ugradnju minulog rada. Sve predmetne aktivnosti koje će se provoditi tijekom 2025. godine Grupa će implementirati i u suradnji sa sindikatom na način da će se oformiti radna skupina od predstavnika Poslodavca i Sindikata. Uz to su završeni pregovori vezano za povećanje materijalnih prava i plaća zaposlenika na način da daju najveći fokus na pozitivne korekcije za najniže kompleksna radna mjesta i ona koja imaju najniža primanja.²⁴⁶

Prekovremeni rad

Za sve zaposlenike koji imaju potrebu za prekovremenim radom, pokreće se nalog za prekovremeni rad od strane odgovore nadređene osobe i to samo za slučajeve kad je prekovremeni rad poslovno potreban. Prekovremeni rad se obavlja isključivo sukladno zakonskim propisima i maksimalno dozvoljenim limitima sukladno zakonu i kolektivnom ugovorom. Također, prekovremeni rad dio je redovitog mjesečnog izvještaja službe ljudskih potencijala prema rukovodstvu čime se osigurava da rukovodstvo ima točne i pravodobne informacije o odrađenom prekovremenom radu, a time i opterećenje koje prekovremeni rad predstavlja za vlastitu radnu snagu kako bi isti mogao na vrijeme ublažiti i smanjiti u slučajevima značajnijih opterećenja.²⁴⁷

Edukacija zaposlenika

Društvo je razvilo Postupak upravljanja ljudskim resursima u kojem je definirana odgovornost vezana uz evidenciju i praćenje održanih internih edukacija. Odgovorna osoba Službe ljudskih resursa izrađuje nacrt Plana obveznih edukacija, organiziraju upućivanje na edukacije te predlažu obrazovne programe, kao i kontroliraju provođenje programa od strane obrazovnih ustanova koje su izvođači programa.

---

²⁴² S1-4, MDR-A 68.a,b,c

²⁴³ S1-4, MDR-A 68.a,b,c

²⁴⁴ S1-4, MDR-A 68.d

²⁴⁵ S1-4 38. c)

²⁴⁶ S1-4, 40 a

²⁴⁷ S1-4, 40a; MDR-A 68 a), b), c)

Dodatno, Služba ljudskih resursa izrađuje godišnji Plan obrazovanja temeljem utvrđenih potreba za izobrazbom, a sukladno zahtjevima procesa rada, financijskom planu poslovanja i pravu radnika za stalnim obrazovanjem. Na kraju svake izvještajne godine izrađuje se Izvješće o realizaciji Plana koje sadrži ostvarenje planiranih aktivnosti obrazovanja i uzroke eventualnih odstupanja od plana, te služi kao podloga za izradu plana obrazovanja za slijedeće razdoblje. Uz obavezne zakonske edukacije, zaposlenici se upućuju i na stručna usavršavanja s ciljem stjecanja novih informacija, obnavljanja i proširivanja znanja u struci. Društvo zaposlenike upućuje i na specijalizirane sajmove, seminare i konferencije. Društvo provodi i niz internih edukacija za upoznavanje novih zaposlenika prije početka rada definirano Planom edukacija zaposlenika, za obnovu znanja postojećih zaposlenika s Politikom kvalitete, sigurnosti hrane i zaštite okoliša te obavezama i zadacima na radnom mjestu, sustavima upravljanja, za postojeće zaposlenike kada za to utvrde potrebu (kod učestalih pojava nesukladnosti, reklamacija, promjena u propisima, promjene procesne ili mjerne opreme, kao dio redovne obuke i sl.), za nove i prebačene zaposlenike sa svrhom uvođenja zaposlenika u poslovne procese i radnu okolinu, za upoznavanje s informacijama nakon posjeta specijaliziranim sajmovima ili vanjske dokumentacije, za upoznavanje zaposlenika s načinom održavanja i kontrole parametara sigurnosti hrane.²⁴⁸

Raznolikost

Zanemarivanje promicanja jednakih mogućnosti i drugih načina za unaprjeđenje raznolikosti i uključenosti može dovesti do pravnih, reputacijskih i financijskih rizika. S obzirom na to da ovaj rizik potječe iz negativnog učinka na radnu snagu, njime se upravlja tako što se trudi smanjiti diskriminaciju kroz osiguranje transparentnosti kompenzacije Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji i Kolektivne ugovore. Ovi dokumenti i primjena istih predstavljaju kontinuiranu mjeru te osiguravaju zaštitu od diskriminacije po pitanju kompenzacije, ali i pitanjima istih mogućnosti za zapošljavanje, napredovanje, edukaciju, imajući na umu da je jedini kriteriji individualna učinkovitost radnika, kompetencije, potencijal te ostali ne diskriminativni kriteriji.²⁴⁹

Rizik od požara

Grupa je u sklopu mjera prevencije i zaštite od požara razvila Planove zaštite od požara, za sve svoje lokacije, kojim su regulirana sva bitna pitanja i mjere protupožarne zaštite. Svaki zaposlenik dužan je educirati se o protupožarnoj zaštiti sukladno zakonskoj regulativi.²⁵⁰

Tijekom 2024. godine nije bilo prijava za kršenje Etičkog kodeksa, diskriminacije, prijave nepravilnosti ili nepravilnosti u obradi, prijenosu i korištenju osobnih podataka radnika.²⁵¹

Kako bi Grupa što učinkovitije utvrdila potrebne mjere kao odgovor na negativne učinke na radnu snagu, koriste se poslovni planovi, povratne informacije Uprave i rukovodstva, te dijalog sa socijalnim partnerima, uključujući redovne tjedne sastanke s Radničkim vijećem i sindikatom. Također u sklopu redovitih mjesečnih izvještaja iz područja ljudskih resursa identificiraju se područja koja mogu imati ili već imaju potencijalno negativan učinak na radnu snagu. Kada se identificira takvo područje, rukovodstvo i odjel ljudskih resursa, uz odobrenje Uprave, definiraju potrebne mjere za otklanjanje ili smanjenje potencijalnih rizika. Društvo redovito izvještava Upravu i rukovoditelje o broju zaposlenika koji odlaze u starosnu mirovinu te broj zaposlenika koji stječu pravo na prijevremenu mirovinu. Temeljem izvještaja i analize, pripremaju se aktivnosti dodatnog zapošljavanja zaposlenika kako bi se na vrijeme osigurale zamjene za one koji odlaze u mirovinu te osiguraao prijenos znanja.²⁵²

Općenito, za praćenje napretka i učinkovitosti mjera upravljanja rizicima koristi se izvještaj pripremljen od strane ljudskih potencijala koji je uključuje ključne pokazatelje, kao što je fluktuacija zaposlenika. Također se vodi evidencija o završenim edukacijama zaposlenika, kao i zapisnici i evidencije o potencijalnim kršenjima etičkog kodeksa, prijavama nepravilnosti te zahtjevima za zaštitu od diskriminacije. U 2024. godini nije bilo evidentiranih slučajeva.²⁵³

Postupci upravljanja značajnim rizicima povezanim s vlastitom radnom snagom nisu integrirani u postojeće postupke upravljanja rizicima.²⁵⁴

S obzirom na to da Grupa nije definirala tranzicijski plan povezan s prelaskom na zelenije i klimatski neutralno gospodarstvo, nije bilo identificiranih negativnih učinaka na radnu snagu koje su proizlazile iz takve inicijative, kao što su osposobljavanje i prekvalifikacija i jamstva za zapošljavanje.²⁵⁵ Upravljanjem učincima primarno je zadužena služba za ljudske resurse (10 zaposlenika u Društvu i 2 u Mira d.o.o.), Etičko povjerenstvo (7 zaposlenika u Društvu, 5 zaposlenika u Mira d.o.o.), imenovane osobe za zaštitu dostojanstva radnika (2 radnika u Društvu), imenovane

---

²⁴⁸ S1-4, 40a

²⁴⁹ S1-4; 40a

²⁵⁰ S1-4, 40a

²⁵¹ S1-4 38. d)

²⁵² S1-4 39, 41

²⁵³ S1-4 40.

²⁵⁴ S1-4, AR 47

²⁵⁵ S1-4 AR 43.

osobe za prijavu nepravilnosti (2 radnika u Društvu), odgovorna osoba za zaštitu osobnih podataka radnika (1 osoba u Društvu) i Komisija za zaštitu od uznemiravanja (3 zaposlenika Mira d.o.o.).²⁵⁶

S1-5 – Ciljne vrijednosti povezane s upravljanjem značajnim negativnim učincima, poticanjem pozitivnih učinaka i upravljanjem značajnim rizicima i prilikama

Grupa u prvoj godini izvještavanja o održivosti nije postavila ciljne vrijednosti za djelotvornost mjera povezanih s vlastitom radnom snagom, međutim Društvo prati djelotvornost mjera kroz redovite mjesečne izvještaje ljudskih potencijala. Izvještaj uključuje informacije koji obuhvaćaju ključne pokazatelje uspješnosti povezane s fluktuacijom, brojem zaposlenika, stopom odsustava, prosječnim godinama života zaposlenika, očekivana prijevremena i starosna umirovljenja te evidencije izvršenih edukacija u području Etičkog kodeksa. Mira d.o.o. prati djelotvornost svojih mjera kroz kontinuiranu komunikaciju sa sindikatom i kroz izvještaje o fluktuaciji radnika.²⁵⁷

S1-6 – Obilježja zaposlenika poduzeća

Grupa je na dan 31.12.2024. zapošljavala 1.975 zaposlenika vodeći se metodologijom prema broju zaposlenika. U financijskim izvještajima ovaj broj zaposlenika na 31.12.2024. prikazan je u Bilješki 9. Troškovi osoblja. U tablicama niže prikazana su obilježja zaposlenika Grupe povezana sa spolom, geografijom, vrstom zaposlenja.

Spol	Broj zaposlenika
Muškarci	640
Žene	1.335
Drugo	/
Nije prijavljeno	/
Ukupno zaposlenika	1.975

Zemlja	Broj zaposlenika
Hrvatska	1.619
Bosna i Hercegovina	356

1.1.2024. - 31.12.2024.			
Grupa Kraš	MUŠKARCI	ŽENE	UKUPNO
Broj zaposlenih (broj)	640	1.335	1.975
Broj stalno zaposlenih (broj)	630	1.308	1.938
Broj privremeno zaposlenih (broj)	10	27	37
Broj zaposlenih s nezajamčenim brojem radnih sati (broj)	/	/	/
Broj zaposlenih u punom radnom vremenu (broj)	634	1.331	1.965
Broj zaposlenih u nepunom radnom vremenu (broj)	6	4	10

1.1.2024. - 31.12.2024.		
Grupa Kraš	Hrvatska	Bosna i Hercegovina

²⁵⁶ S1-4 43.

²⁵⁷ ESRS 2, 72.

Broj zaposlenih (broj)	1619	356
Broj stalno zaposlenih (broj)	1619	319
Broj privremeno zaposlenih (broj)	0	37
Broj zaposlenih s nezajamčenim brojem radnih sati (broj)	0	0
Broj zaposlenih u punom radnom vremenu (broj)	1609	356
Broj zaposlenih u nepunom radnom vremenu (broj)	10	0

Ukupan broj zaposlenika koji su napustili Grupu u izvještajnom razdoblju iznosi 318, a stopa fluktuacije dobivena je iz podataka prosječnog broja zaposlenika u 2024. godini i iznosi 9.52%.²⁵⁸ Vežano uz 37 privremeno zaposlenih radnika u Bosni i Hercegovini, radi se o zaposlenicima na ugovorima na određeno vrijeme od 6 mjeseci u Miri d.o.o. Podaci se prikupljaju putem izvještavanja iz sustava. Grupa je koristila brojeve zaposlenika, i izvještava u obliku prosječne vrijednosti za cijelo izvještajno razdoblje na kraju izvještajnog razdoblja.²⁵⁹ Za potrebe prikaza podataka o vlastitoj radnoj snazi Grupa nije koristila procjene za broj zaposlenika ili omjera.²⁶⁰ Mjerenje pokazatelja povezanih s obilježjima vlastitih zaposlenika nije potvrdilo vanjsko tijelo koje nije pružatelj jamstva.²⁶¹

S1-7 – Obilježja radnika poduzeća koji nisu u radnom odnosu

Grupa zapošljava 125 radnika koji nisu u radnom odnosu iz vlastite radne snage poduzeća, tj. osoba koje su potpisale ugovore s poduzećem o obavljanju radova („samozaposlene osobe“) ili osobe koje pružaju poduzeća koja se prvenstveno bave „djelatnostima zapošljavanja“. Podatke o toj vrsti zaposlenika prikupljaju se od agencije koja se bavi zapošljavanjem stranih radnika, a vežano za podatke za radno vrijeme stranih radnika, oni se prikupljaju iz vlastitog sustava. Podaci o broju agencijskih radnika prikupljaju se prema broju agencijskih radnika i prema ekvivalentu puno radnog vremena (EPRV).²⁶²

S1-8 – Obuhvat kolektivnog pregovaranja i socijalni dijalog

Društvo je sklopilo jedan kolektivni ugovor na razini Hrvatske. Postotak ukupnog broja zaposlenika Kraša d.d. obuhvaćenih kolektivnim ugovorom je 99.75%. Što se tiče operacija u Bosni i Hercegovini (Mira d.o.o.) na snazi je Pravilnik o radu i Sporazum sa sindikalnom organizacijom kojim je regulirana primjena Sporazuma do donošenja Pojedinačnog kolektivnog Ugovora koja se očekuje u 2025. godini.²⁶³ Grupa nije sklopila ugovor sa svojim zaposlenicima za zastupanje u okviru Europskog radničkog vijeća (EWC), radničkog vijeća društva Societas Europaea (SE) ili radničkog vijeća zadruga Societas Cooperativa Europaea (SCE).²⁶⁴

S1-9 - Pokazatelji raznolikosti

Raznolikost unutar radnog okruženja ključna je za oblikovanje inovativne, dinamične i inkluzivne radne kulture, a uspješne organizacije u globaliziranom svijetu prepoznaju vrijednost različitih perspektiva i iskustava koje zaposlenici donose, obogaćujući time proces donošenja odluka i potičući kreativnost. U sljedećim tablicama nalaze se informacije o raznolikosti na najvišoj rukovodećoj razini i dobna raspodjela zaposlenika, kako bismo bolje razumjeli trenutnu situaciju i identificirali područja za potencijalna poboljšanja.²⁶⁵

²⁵⁸ S1-6, 50, c

²⁵⁹ S1-6, 50, d; MDR-M 77 a), c)

²⁶⁰ S1-6, AR 60.; MDR-M 77 a)

²⁶¹ MDR-M 77 b)

²⁶² S1-7, 55 a, b i, ii

²⁶³ S1-8, 60 b

²⁶⁴ S1-8, 60. a),b),c), 63 a), b)

²⁶⁵ S1-9 66. a),b)

Rodna raspodjela na najvišoj rukovodećoj razini	Broj zaposlenih na najvišoj rukovodećoj razini	Postotak (u odnosu na ukupno na najvišoj rukovodećoj razini)
Muškarci	6	54.6
Žene	5	45.4

Dobna skupina	Broj zaposlenih (ukupno)	Postotak zaposlenih
Ispod 30 godina	206	10.43
Između 30 i 50 godina	1.029	52.10
Stariji od 50 godina	740	37.47

Najviše rukovodstvo u Grupi je definirano kao jedna i dvije razine ispod administrativnih i nadzornih tijela. Za Društvo to uključuje Upravu i direktore službi, a za Mira d.o.o. Direktora Društva, Tehničkog direktora i Direktora kontrolinga i financija.²⁶⁶

S1-11 – Socijalna zaštita

Svi zaposlenici Grupe su obuhvaćeni socijalnom zaštitom u okviru javnih programa ili pogodnosti koje Grupa nudi u odnosu na gubitak prihoda zbog bilo od velikih životnih događaja koji uključuju bolesti, nezaposlenosti, ozljede na radu i stečenog invaliditeta, roditeljskog dopusta, umirovljenja.²⁶⁷

S1-13 - Osposobljavanje i razvoj vještina

Osposobljavanje i razvoj zaposlenika predstavljaju ključne aspekte za Grupi. Navedeno obuhvaća stručna usavršavanja - konferencije, savjetovanja, stručne skupove i edukacije iz stručnih područja ljudskih potencijala, financija, pravnih i općih poslova, kvalitete i sigurnosti hrane, zaštite na radu, zaštite od požara, ISO i drugih standarda i normi. Također, obuhvaća i stručna osposobljavanja kao što su: edukacija HACCP; higijenski minimum, energetska znanja, strojar kompresorske stanice i strojar kotla, vozač viličara, toksikologija te dodatno školovanje (fakultetsko obrazovanje za potrebe poslodavca uz rad).

Na razini Grupe, 31.26% zaposlenika sudjelovalo je u redovitim pregledima uspješnosti i profesionalnog razvoja. Osposobljavanja su uglavnom zakonska obveza i druga osposobljavanja povezana s unapređenjem tehničkih i drugih kompetencija potrebnih za obavljanje poslova ili unapređenje obavljanja zadataka na radnom mjestu. To uključuje 10.67% muškaraca i 20.59% žena. Oba spola su u prosjeku provela 3 sata na edukacijama.²⁶⁸

S1-14 – Pokazatelji zdravlja i sigurnosti

Cijela radna snaga Grupe obuhvaćena je sustavom upravljanja zdravljem i sigurnošću. Tijekom izvještajnog razdoblja nisu zabilježeni smrtni slučajevi uzrokovani ozljedama na radu ili oboljenjima povezanim s radom.

U evidenciji ozljeda na radu u Grupi u 2024. godini, evidentirano je ukupno 88 ozljeda. Od ukupnog broja evidentiranih ozljeda na radu, na lokaciji središnjice Društva u Zagrebu, evidentirano je 46 ozljeda, a u tvornici Karolina 29 ozljeda te u tvornici Mira d.o.o. 13 ozljeda. Analizom je utvrđeno da se 68 ozljeda dogodilo na mjestu rada, a 20 ozljeda se dogodilo u dolasku ili odlasku s posla tj. na putu kuća/posao i obratno. Nije bilo težih ozljeda, tako da su sve okarakterizirane kao lake tjelesne ozljede. Nije bilo ozljeda sa smrtnim ishodom niti povezanih s profesionalnim oboljenjem. Stopa ozljeda na razini Grupe iznosi 27,6. Ukupan fond sati je 2.439.326 za lokacije u Zagrebu i Osijeku, te 746.176 na lokaciji u Prijedoru, odnosno ukupno na razini Grupe 3.185.502 sati. Pri izračunu stope ozljeda na radu dijelili smo odgovarajući broj slučajeva s ukupnim brojem sati koje su odradile osobe iz vlastite radne snage i množili ga s 1.000.000. Tako te stope predstavljaju broj slučajeva na milijun odrađenih sati.^{269 270}

S1-15 – Pokazatelji ravnoteže između poslovnog i privatnog života

²⁶⁶ S1-9 AR 71.

²⁶⁷ S1-11, 74. a),b),c),d),e)

²⁶⁸ S1-13 83. a),b)

²⁶⁹ S1-14, AR 89; S1-13 88. a),b),c)

²⁷⁰ S1-13 88. a),b),c)

Svi zaposlenici imaju pravo na obiteljski dopust, koji uključuje različite vrste dopusta prema nacionalnom pravu ili kolektivnim ugovorima, a odnosi se na:

- roditeljni dopust: Izostanak s posla za žene u vrijeme poroda ili posvojenja;
- očinski dopust: Izostanak s posla za očeve ili druge roditelje povodom rođenja ili usvajanja djeteta;
- roditeljski dopust: Izostanak s posla radi skrbi o djetetu nakon rođenja ili posvojenja te
- dopust skrbnika: Izostanak s posla radi skrbi o članu obitelji ili osobi u istom kućanstvu koja treba znatnu skrb zbog ozbiljnog zdravstvenog razloga.

U 2024. godini na razini Grupe pravo na obiteljski dopust iskoristilo je 4.86% zaposlenika, odnosno 1.1% muškaraca i 3.76% žena.²⁷¹

S1-17 - Slučajevi, pritužbe te ozbiljni učinci povezani s ljudskim pravima

U izvještajnom periodu nije bilo prijavljenih slučajeva diskriminacije, uznemiravanja, niti pritužbi podnesenih kanalima za osobe u vlastitoj radnoj snazi poduzeća kako bi izrazili zabrinutost. Također nije bilo pritužba nacionalnim kontaktnim točkama za multinacionalna poduzeća povezanih uz teme vlastite radne snage. S obzirom da nije bilo pritužbi, Grupa nije imala nikakve povezane kazne, sankcije ili naknade za štete.²⁷² Nije bilo ozbiljnih slučajeva kršenja ljudskih prava u vezi s radnom snagom u izvještajnom razdoblju, uključujući povrede UN-ovih vodećih načela o poslovanju i ljudskim pravima i Deklaracije Međunarodne organizacije rada o temeljnim načelima i pravima na radu te Smjernica OECD-a za multinacionalna poduzeća.²⁷³

ESRS S4 Potrošači i krajnji korisnici

ESRS 2 SBM-3 – Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom

Kao rezultat analize procjene dvostruke značajnosti provedene u 2024. godini Grupa je identificirala sljedeće značajne učinke, rizike i prilike povezane s potrošačima i krajnjim korisnicima:²⁷⁴

Pitanja održivosti i povezani IRO-i	Stvarni potencijalni	ili	I/R/O
Osobna sigurnost potrošača i/ili krajnjih korisnika			
Sigurnost proizvoda			
Nedostatak osiguravanja kontrole kvalitete prehrambenih proizvoda i nemogućnost osiguravanja sigurnosnih protokola u proizvodnji može utjecati na isporuku zdravstveno neispravne hrane na tržište, te time prouzrokovati negativan učinak na zdravlje kupaca i krajnjih potrošača.	Stvarni		Negativni učinak
Dostupnost informacija o proizvodu			
Nedostatak pristupa kvalitetnim informacijama može dovesti do dezinformacija među potrošačima i krajnjim korisnicima. Ovo može rezultirati lošim odabirom proizvoda, nezadovoljstvom korisnika te potencijalnim zdravstvenim rizicima ako informacije o sastojcima i sigurnosnim standardima nisu dostupne na svim proizvodima (npr. rinfuza).	Potencijalni		Negativni učinak
Zaštita djece			
Prekomjerna konzumacija bombona, čokolada i drugih slatkiša može dovesti do pretilosti i problema s dentalnim zdravljem kod djece. Također, visok unos šećera povezan je s povećanim rizikom od razvoja dijabetesa i drugih zdravstvenih problema u kasnijem životu.	Potencijalni		Negativni učinak
Sigurnost hrane			
Povlačenje proizvoda s tržišta zbog zdravstvene neispravnosti može dovesti do povećanja operativnih troškova.			Rizik
Zdravstvena ispravnost proizvoda			
Problemi sa zdravstvenom ispravnošću hrane koji se javljaju unutar opskrbnog lanca poduzeća obično rezultiraju povlačenjem finalnih proizvoda, a također mogu utjecati na reputaciju robne marke, poslovanje i prihode.			Rizik
Zaštita potrošača			
Nedostatak kontrole kontaminanata u proizvodu u bilo kojoj fazi lanca vrijednosti može ozbiljno narušiti reputaciju poduzeća, smanjiti povjerenje potrošača i rezultirati gubitkom tržišnog udjela i prihoda.			Rizik

²⁷¹ S1-15 93. a),b)

²⁷² S1-17, 103. a),b),c)

²⁷³ S1-17, 104.

²⁷⁴ ESRS 2 SBM-3 48. a),h),c)i

Zaštita djece

Promicanje nezdravih i neprimjerenih prehrambenih navika kod djece, kao što su čokolada i slatkiši, može dovesti do negativnih reakcija roditelja i regulatornih tijela. Ovo može rezultirati gubitkom povjerenja potrošača, pravnim sankcijama i značajnim štetama po reputaciju poduzeća.

Rizik

Učinci povezani s informacijama za krajnje potrošače i/ili krajnje korisnike

Privatnost potrošača i krajnjih korisnika

Nepridržavanje GDPR-a može dovesti do narušavanja privatnosti potrošača i krajnjih korisnika, izlažući njihove osobne podatke neovlaštenom pristupu i zloupotrebi. To može rezultirati krađom identiteta, financijskim gubicima i osjećajem nesigurnosti među potrošačima.

Potencijalni

Negativni učinak

Socijalna uključenost potrošača i/ili krajnjih korisnika

Istraživanje zadovoljstva kupaca

Istraživanje zadovoljstva kupaca predstavlja značajnu financijsku priliku za poduzeće. Redovitim prikupljanjem i analizom povratnih informacija od kupaca, poduzeće može bolje razumjeti potrebe i očekivanja svojih klijenata te prilagoditi svoje proizvode i usluge kako bi ih zadovoljilo. Ovo može rezultirati povećanjem lojalnosti kupaca, većim prodajama i boljom tržišnom pozicijom.

Prilika

Učinci, rizici i prilike odnose se na sve potrošače i krajnje korisnike, izuzev učinka i rizika povezanog sa zaštitom djece koji se odnosi samo na djecu kao segment dionika.

Kao prehrambenoj kompaniji, Grupi Kraš, stvarni i potencijalni učinci na potrošače povezani su sa samim poslovnim modelom - proizvodnjom prehrambenih proizvoda koji sa sobom nose potencijalne rizike i prilike po pitanju sigurnosti hrane, zdravstvene ispravnosti i dostupnosti informacija o proizvodu. Grupa je prepoznala važnost tih učinaka i prilagodila strategiju svog poslovanja na način da se vodi najvišim standardima u upravljanju sigurnosti i kvalitete. To uključuje standarde kao što su ISO, IFS, HACCP. Vezano uz prepoznati negativan učinak na zaštitu djece i prekomjernu konzumaciju proizvoda s visokom razinom šećera, Grupa je prilagodila poslovni model razvojem proizvoda s nižim udjelom šećera kao i kampanjama osvještavanja potrošača o razumnom konzumiranju šećera. Također, vezano uz prepoznati negativan učinak povrede privatnosti kupaca, Grupa je prilagodila poslovni model strogoj usklađenosti sa propisima GDPR-a.²⁷⁵

Kroz provedbu procjene dvostruke značajnosti u 2024. godini, Grupa je prepoznala četiri negativna učinka koje može imati na potrošače povezane uz sigurnost proizvoda, dostupnost informacija o proizvodu i privatnost kupaca. Vezano za sigurnost proizvoda, nedostatak osiguravanja kontrole kvalitete prehrambenih proizvoda i nemogućnost osiguravanja sigurnosnih protokola u proizvodnji može utjecati na isporuku zdravstveno neispravne hrane na tržište, te time prouzrokovati negativan učinak na zdravlje kupaca i krajnjih potrošača. Također, nedovoljna dostupnost informacija o proizvodu može dovesti do dezinformacija među potrošačima i krajnjim korisnicima i rezultirati lošim odabirom proizvoda, nezadovoljstvom korisnika te potencijalnim zdravstvenim rizicima ako informacije o sastojcima i sigurnosnim standardima nisu dostupne na svim proizvodima (npr. rinfuza). Vezano uz zaštitu djece, Grupa je identificirala značajan negativan učinak prekomjerne konzumacije šećera. Grupa je također identificirala nepridržavanje sa zahtjevima GDPR-a kao potencijalni negativan učinak s obzirom da može dovesti do narušavanja privatnosti potrošača i krajnjih korisnika, izlažući njihove osobne podatke neovlaštenom pristupu i zloupotrebi te posljedično krađom identiteta, financijskim gubicima i osjećajem nesigurnosti među potrošačima. Svi identificirani učinci povezani su s pojedinačnim slučajevima, osim učinka povezanog sa zaštitom djece i prekomjernom konzumacijom šećera koji je raširen u kontekstu industrije u kojoj Grupa posluje.²⁷⁶

Nadalje, procjenom dvostruke značajnosti identificirani su rizici koji su povezani i proizlaze iz potencijalnih negativnih učinaka. Rizici koji proizlaze iz potencijalnog negativnog učinka povezanog s nemogućnosti osiguravanja **sigurnosti proizvoda** uključuju rizik povezan uz sigurnost hrane, zdravstvenu ispravnost proizvoda i zaštitu potrošača. Svi rizici uključuju potencijalno povlačenje proizvoda s tržišta zbog zdravstvene neispravnosti koja može dovesti do povećanja operativnih troškova. Problemi s ispravnošću hrane također se mogu javiti unutar opskrbnog lanca kompanije i rezultirati povlačenjem finalnih proizvoda i utjecati na reputaciju robne marke, poslovanje i prihode. Nedostatak kontrole kontaminanata u proizvodima u bilo kojoj fazi lanca vrijednosti može ozbiljno narušiti reputaciji kompanije, smanjiti povjerenje potrošača i rezultirati gubitkom tržišnog udjela i prihoda. Uz rizike povezane s sigurnosti proizvoda, Grupa je identificirala rizik promicanja nezdravih i neprimjerenih prehrambenih navika kod djece rizik od promicanja nezdravih i neprimjerenih prehrambenih navika kod djece, kao što su konzumacija

²⁷⁵ S4 ESRS 2 SBM-3 9. a), ESRS 2 SBM3 48.b), c) ii.

²⁷⁶ ESRS 2 SBM3 48.c) i, S1 SBM-3 10.b)

čokolada i slatkiša koji proizlazi iz potencijalnog negativnog učinka **zaštite djece**. Ovaj rizik može dovesti do negativnih reakcija roditelja i gubitkom povjerenja potrošača i regulatornim kaznama, te se negativno odraziti na reputaciju Grupe.²⁷⁷

Ne očekujemo da će identificirani značajni rizici i prilike imati povećani rizik na usklađenje vrijednosti imovine i obveza prikazanih u financijskom izvještaju.²⁷⁸

S obzirom na ovisnost Grupe o povjerenju potrošača, značajna prepoznata prilika je istraživanje zadovoljstva kupaca. Redovitim prikupljanjem i analizom povratnih informacija od kupaca, Grupa Kraš može bolje razumjeti potrebe i očekivanja svojih klijenata te prilagoditi svoje proizvode i usluge. Na taj način može se povećati lojalnost kupaca, povećati prodaja i osigurati bolja tržišna pozicija.²⁷⁹

U procjenu dvostruke značajnosti u obzir su uzete sve kategorije potrošača na koje bi Grupa mogla utjecati što uključuje sve dobne skupine potrošača, ali s posebnom pozornošću su analizirani učinci na djecu. Uz intervju s internim dionicima, za procjenu negativnog učinka na djecu također su uzeti u obzir javno dostupne informacije i znanstveni članci povezani uz utjecaj slatkiša na djecu i imajući na umu da prekomjerno konzumiranje konditorskih proizvoda može biti štetno za zdravlje.²⁸⁰ Također, rezultat analize bila je i identifikacija rizika povezanog sa zaštitom djece, zbog potencijalnog poticanja nezdravih navika. Potrošači ovise o točnim i pristupačnim informacijama povezanim s proizvodima Grupe, posebno za naznačavanje alergena koji se mogu nalaziti u proizvodima. Proizvodi Grupe ne utječu negativno na njihova prava na privatnost, zaštitu njihovih osobnih podataka, slobodu izražavanja i nediskriminaciju.²⁸¹ Grupa nije provodila analizu o otpornosti strategije i poslovnog modela, imajući na umu činjenicu da se u 2024. godini posvetila analizom učinaka, rizika i prilika kroz proces procjene dvostruke značajnosti i usklađivanje sa zahtjevima nove regulative za izvještavanje CSRD/ESRS.²⁸²

S4-1- Politike za potrošače i krajnje korisnike

Kako bi u što većoj mjeri ublažila negativne učinke i upravljala s rizicima i prilikama Grupa je definirala postupke, pravilnike i upute koje se odnose na utvrđivanje, procjenu, upravljanje i/ili sanaciju značajnih učinaka konkretno za potrošače i/ili krajnje korisnike, i to kroz Poslovnik integriranog sustava upravljanja kvalitetom, sigurnosti hrane, zaštitom okoliša i energetske učinkovitosti, Etički kodeks Kraš d.d. i Postupak upravljanja reklamacijama. Politike obuhvaćaju sve potrošače i krajnje korisnike Grupe.²⁸³

Poslovnik integriranog sustava upravljanja kvalitetom, sigurnosti hrane, zaštitom okoliša i energetske učinkovitosti definira integrirani sustav upravljanja kvalitetom, sigurnost hrane, zaštitu okoliša, energetske učinkovitost i sukladnost sa zahtjevima ISO 9001, ISO 14001, ISO 50001 te opisuje i glavne zahtjeve iz opsega sigurnosti hrane i zahtjeva IFS Food. U Tvornici Mira d.o.o procesi i implementacija zahtjeva sustava upravljanja sadržana je u dokumentaciji sustava upravljanja i dio je integriranog sustava upravljanja Kraš Grupe. Ovaj poslovnik definira postupke povezane sa značajnim učincima sigurnosti proizvoda, te rizicima sigurnosti hrane, zdravstvenom ispravnosti proizvoda i zaštitom potrošača. Sustav upravljanja se provodi i dokumentira u svrhu trajnog poboljšanja proizvoda i sustava, te prilagođavanja zahtjevima tržišta, a vrednovanjem procesa i provedbom potrebnih promjena posljedično se dolazi do poboljšanja rezultata poslovanja, procesa i sustava upravljanja. Provedba Poslovnika kvalitete, sigurnosti hrane, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti osnovni je zadatak i obaveza svakog zaposlenika, dobavljača usluge, posjetitelja, a Služba za osiguranje kvalitete i održivosti i Uprava osiguravaju da bude poznata i razumljiva svim zaposlenicima u Grupi Kraš, a prema zahtjevu dostavlja se i ostalim zainteresiranim stranama. Uprava periodično (najmanje jednom godišnje) ocjenjuje primijenjenost Poslovnika kvalitete, sigurnosti hrane, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti za ostvarivanje ciljeva upravljanja kvalitetom, sigurnosti hrane, zaštitom okoliša i energetske učinkovitosti. Politika kvalitete, sigurnosti hrane, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti komuniciran je interno (oglasne ploče), a Politika i eksterno (web stranica): <https://www.kras.hr/hr/ona/nase-odgovornosti/upravljanje-kvalitetom>²⁸⁴

Etički kodeks Kraš d.d. definira pravila koje Društvo primjenjuje i smatra ključnim za svoje uspješno poslovanje te promiče organizacijsku kulturu kojom se potiče etičko postupanje unutar i izvan Kraša. U kontekstu potrošača i/ili krajnjih kupaca Etički kodeks pokriva pitanja vezana s učincima sigurnosti i kvalitete proizvoda, dostupnost informacija o proizvodu i povjerljivo postupanje s podacima korisnika-privatnost, te rizicima sigurnost hrane, zdravstvena ispravnost proizvoda, zaštita potrošača i zaštita djece. Smatramo da je iskren i odgovarajući pristup prema korisnicima proizvoda i usluga jedini temelj za uspješne i dugoročne poslovne odnose. Kodeks obuhvaća etička pravila Kraša koja se u našem poslovnom djelovanju primjenjuju na sve dionike. Ovaj kodeks obuhvaća etička načela koja Kraš d.d. primjenjuje na sve dionike u svom poslovanju, uključujući krajnje kupce i potrošače. Temeljen na Općoj deklaraciji Ujedinjenih naroda o pravima čovjeka i Smjernicama OECD-a za odgovorno ponašanje multinacionalnih kompanija, ovaj Kodeks predstavlja opći pristup u odnosu na poštovanje ljudskih prava

---

²⁷⁷ S4 ESRS 2 SBM-3 9. b) ESRS 2 SBM3 48.c) ii

²⁷⁸ SBM-3 48. d)

²⁷⁹ S4 ESRS 2 SBM-3 9. b)

²⁸⁰ S4 ESRS 2 SBM-3 10. a i

²⁸¹ S4 ESRS 2 SBM-3 10. a)ii,iii,iv, 11., 12.

²⁸² S4 ESRS 2 SBM2, 48 e

²⁸³ S4-1, 15. AR 10

²⁸⁴ MDR-P 65 a,b,c,d,e,f

potrošača i krajnjih korisnika, te trajno opredjeljenje Društva za usklađivanje s načelima iz navedenih dokumenata. U Etičkom kodeksu detaljno su opisani postupci i mehanizmi za praćenje i osiguranje usklađenosti s navedenim deklaracijama i smjernicama. To uključuje aktivnosti Etičkog povjerenstva, informiranje i edukaciju rukovodstva i zaposlenika, pružanje podrške u primjeni i tumačenju Kodeksa, provođenje etičkih postupaka, te donošenje odluka o mogućim kršenjima Kodeksa. Povjerenstvo također daje preporuke i prijedloge mjera nadležnim rukovoditeljima ovlaštenima za poduzimanje odgovarajućih mjera povezanih uz pružanje pravnog lijeka. Mira d.o.o. planira usvojiti Etički kodeks napisan po uzoru na Etički kodeks Kraš d.d., uz prilagodbu nacionalnim propisima.²⁸⁵

Ovaj Kodeks se temelji na UN Općoj deklaraciji o pravima čovjeka i Smjernicama OECD-a za multinacionalne kompanije o odgovornom ponašanju, te predstavlja naše trajno usmjerenje za usklađenje i razvoj uspješnog poslovanja temeljenog na ključnim smjernicama i načelima iz navedenih dokumenata. Uprava Kraša je odgovorna za donošenje ovog Kodeksa, upravljanje poslovanjem i promocijom etičkih pravila u skladu s Kodeksom i jamči da se pravila Kodeksa poštuju. Tijekom 2024. nije bilo pritužbi u svezi kršenja etičkog kodeksa. Kodeks je dostupan svim zaposlenicima na internim stranicama kompanije, kao i vanjskim dionicima na našoj web stranici: <https://www.kras.hr/datastore/filestore/91/Eticki-kodeks-Kras-d.d.pdf>²⁸⁶

Postupak upravljanja reklamacijama definira transparentno, pravovremeno i odgovorno pristupanje rješavanju reklamacija, provođenje potrebnih korektivnih radnji za poboljšanje procesa za reklamacije/ pritužbe kupaca i potrošača. U kontekstu potrošača i/ili krajnjih korisnika ovaj dokument pokriva pitanja vezana s učincima sigurnosti i kvalitete proizvoda, dostupnost informacija o proizvodu, te rizike zdravstvene ispravnost proizvoda, zaštite potrošača i zaštita djece. Postupkom za upravljanje reklamacijama propisana su pravila i odgovornosti za utvrđivanje reklamiranog proizvoda, izdvajanje, označavanje, kontrolu i dokumentiranje tjeka rješavanja reklamacija. Reklamacija se odnosi na prigovor kupaca na domaćem i inozemnim tržištima, prigovor potrošača, te prigovore mjerodavnih inspekcija na proizvode proizvedene u Kraš grupi (tvornice Zagreb, Osijek, Prijedor). Postupkom je propisano i izvještavanje Uprave Društva o reklamacijama kupaca i potrošača s ciljem praćenja ostvarivanja planiranih ciljeva. Ovaj postupak opisuje aktivnosti kod prijema, obrade i rješavanja reklamacija kupaca (domaćih i inozemnih) i potrošača na kvalitetu proizvoda Grupe koje se provode u Službi prodaje, Odjelima kontrole kvalitete, Upravljanja kvalitete, Tvornicama Zagreb, Osijek, Prijedor i Odjelu maloprodaje. Postupak propisuje i postupke reklamacija sirovina/ambalaže, podugovornih proizvoda i usluga. Postupak se temelji na popratnim dokumentima: IFS Food/CA HACCP, ISO 9001/14001, upravljanje nesukladnostima, korekcijama i korektivnim mjerama i postupak upravljanja izvanrednim situacijama, opozivom/povlačenjem proizvoda. Odgovornost za ovaj dokument imaju Služba za osiguranje kvalitete i održivosti, Odjel upravljanja kvalitetom i Odjel kontrole kvalitete, koji jednom mjesečno izvještavaju Upravu o reklamacijama. Reklamacije se mogu dostaviti preko različitih kanala: e-mail, telefon, platforma. Reklamacije se statistički obrađuju i statistika se uzima u obzir za postavljanje ciljeva (smanjenja reklamacija po godinama).²⁸⁷

Pravilnik o obradi i zaštiti osobnih podataka uređuje se način obrade i zaštita osobnih podataka koji se obrađuju u Kraš d.d. sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka (EU) 2016/679 i Zakonu o provedbi Opće uredbi o zaštiti podataka (NN42/18). Ovaj dokument pokriva pitanja vezana za negativni učinak privatnost kupaca. Društvo osigurava sve pravne, tehničke i organizacijske preduvjete za poštivanje osnovnih načela obrade osobnih podataka, podaci se obrađuju zakonito, pošteno i transparentno. U Društvu se obrađuju osobni podaci, između ostalih, i za potrošače. Ovlaštene osobe za obradu osobnih podataka potpisuju izjavu o povjerljivosti, kojom su obavezne čuvati povjerljivost svih osobnih podataka kojima imaju ovlast pristupa i obrade te da će ih koristiti isključivo u svrhu u koju se obrađuju. Osobni podaci potrošača obrađuju se u Sektoru marketing i prodaja temeljem podzakonskih propisa i/ili privole potrošača (ispitanika). Ovaj pravilnik je objavljen u službenom glasilu Društva.²⁸⁸

S4-2 – Postupci za suradnju s potrošačima i krajnjim korisnicima u vezi s učincima

Grupa uzima u obzir perspektive svih potrošača i/ili krajnjih korisnika prilikom donošenja odluka ili aktivnosti usmjerenih na upravljanje stvarnim i potencijalnim učincima na potrošače i/ili korisnike. Za svaku reklamaciju potrošača, bez obzira je li osnovana ili ne, postupa se na način da se potrošaču šalje zamjenski proizvod. Svaku komunikaciju vršimo izravno s potrošačima i/ili krajnjim korisnicima, također imamo i otvorenu i dobru komunikaciju s inspektoratima i udrugama za zaštitu potrošača. Svakodnevna suradnja s potrošačima se vrši kroz kontakt obrazac, te putem adrese potrosaci@kras.hr na koje pristižu razni upiti vezani za sastav i dostupnost proizvoda. Pored ovoga, kontinuirano radimo na unaprjeđenju informiranja naših potrošača putem društvenih mreža i naše web stranice: <https://www.kras.hr/>, a naši kupci i krajnji korisnici mogu nam se obratiti i poštom na adresu Kraš d.d. Ravnice 48, Zagreb. Najvažnije uloge u kompaniji na kojima je odgovornost da se ova suradnja ostvari su voditelj odjela upravljanje kvalitetom, voditelj odjela kontrole kvaliteta i voditelj interne i eksterne komunikacije Kraš Grupe. U tijeku 2024. godine evidentirano je preko 1.000 pojedinačnih kontakata s potrošačima po raznim pitanjima.²⁸⁹

---

²⁸⁵ S4-1, 16.

²⁸⁶ MDR-P 65 a,b,c,d,e,f; ; 17

²⁸⁷ S4-1; MDR-P 65 a,b,c,d,e,f; 15; S4-4, 31b, 32c, MDR-A 68d

²⁸⁸ MDR-P, 65 a,b,c,d,f

²⁸⁹ S4-2, 20 a, b, c, d, 21, 22

Vežano uz reklamacije i pritužbe krajnjih korisnika i potrošača, glavni cilj je smanjenje broja reklamacija kupaca i potrošača i kao takav definiran je po godinama i iskazan u apsolutnom broju za kupce i kao broj reklamacija u odnosu na ukupnu količinu proizvoda u komadima za potrošače. Poduzeće surađuje s potrošačima i krajnjim korisnicima putem sustava za upravljanje reklamacijama. Ovaj sustav omogućuje prikupljanje povratnih informacija i prigovora putem različitih komunikacijskih kanala kao što su e-mail, telefon i platforme. Perspektive potrošača se uzimaju u obzir u procesima donošenja odluka, što je omogućeno uključivanjem različitih odjela kao što su Služba prodaje i Odjel kontrole kvalitete. Poduzeće redovito izvještava Upravu o reklamacijama, što omogućava praćenje i poboljšanje postupaka.²⁹⁰

S4-3 – Postupci za sanaciju negativnih učinaka i kanali kojima potrošači i krajnji korisnici mogu izraziti zabrinutost

Grupa Kraš omogućuje sanaciju negativnih učinaka putem zamjenskog proizvoda za svaku reklamaciju i nudi više kanala za izražavanje zabrinutosti: kontakt obrazac, e-mail, pošta, društvene mreže i web stranica. Uspostavljeno je nekoliko specifičnih kanala za izravnu komunikaciju s potrošačima i korisnicima: kontakt obrazac, e-mail adresa (potrošači@kraš.hr), poštanska adresa Kraš d.d. Ravnice 48 Zagreb, društvene mreže i web stranica <https://www.kras.hr/>.²⁹¹

Odjel kontrole kvalitete prati zaprimljene reklamacije, svrstava ih u dokument i mjesečno izvještava o njima, dok ostale povratne informacije od naših kupaca bilježimo u tabelu lokalno kao interni zapis za praćenje, međutim ne izvještavamo o njima. Kroz sustavno praćenje i analizu, te izvještavanje osiguravamo djelotvornost uspostavljenih kanala.²⁹²

Dodatno, Grupa je definirala i **Postupak opoziva i povlačenja proizvoda** skladu sa zahtjevom certificiranog standarda za sigurnost hrane IFS Food. Tim za opoziv/povlačenje proizvoda postupa u skladu sa zahtjevom standarda. Procjena se radi od strane rukovoditelja pravnih i općih poslova Grupe Kraš.²⁹³

Grupa Kraš provodi ankete kako bi procijenila zadovoljstvo kupaca na domaćem i inozemnom tržištu. Rezultati anketa se statistički obrađuju i koriste kao osnova za postavljanje ciljeva u pogledu zadovoljstva kupaca, izraženih u apsolutnim brojevima. Na temelju povratnih informacija koje dobivamo kroz komunikaciju s potrošačima, bilježimo pozitivne komentare vezane uz naše razumijevanje i suradnju s njima. Shodno ovome, kao i s obzirom na porast broja upita vjerujemo da potrošači znaju i imaju povjerenje u nas da će dobiti povratnu informaciju na njihov upit. Sustav je uspostavljen tako da se pritužbe mogu slati i anonimno, te je zaštićen i politikom zaštite osobnih podataka.²⁹⁴

S4-4 – Poduzimanje mjera za značajne učinke na potrošače i krajnje korisnike, pristupi upravljanju značajnim rizicima i ostvarivanje značajnih prilika povezanih s potrošačima i krajnjim korisnicima te djelotvornost tih mjera

Tijekom 2024. godine Grupa je provela niz mjera kako bi spriječila, ublažila ili sanirala značajne negativne učinke na potrošače i/ili krajnje korisnike kao što su: Kako bi osigurali **sigurnost proizvoda** i njegovu **zdravstvenu ispravnost** te **zaštitili potrošače** Grupa provodi standarde za osiguranje kvalitete i zdravstvene ispravnosti proizvoda.

Kako bi ublažila rizike povezane s povlačenjem proizvoda zbog **zdravstvene neispravnosti**, Grupa ima implementiran HACCP sustav koji omogućuje identifikaciju, procjenu i kontrolu potencijalnih opasnosti u procesu proizvodnje hrane. Također, IFS Food certifikacija osigurava da proizvodi zadovoljavaju stroge međunarodne standarde sigurnosti i kvalitete. Navedeno smanjuje rizik od narušavanja reputacije zbog kontaminiranih proizvoda i jača povjerenje potrošača.

Kako bismo izbjegli **promicanje nezdravih prehrambenih navika** kod djece, Grupa kontinuirano radi na razvoju proizvoda s poboljšanim nutritivnim profilima i jasno ih označavamo prema smjernicama za zdravu prehranu. Grupa koristi povratne informacije i pozitivne komentare potrošača kako bi ojačalo povjerenje i zadovoljstvo kupaca, što predstavlja priliku za poboljšanje odnosa s potrošačima. Također, Grupa surađuje s regulatornim tijelima kako bi osigurala usklađenost s važećim zakonima i standardima.²⁹⁵

U svrhu **zaštite djece**, Grupa surađuje s raznim edukacijskim ustanovama. To uključuje edukativne programe u suradnji s osnovnim školama koji se sastoje od organiziranih posjeta tvornici, djece uzrasta od 3-6 razreda, gdje prezentiramo Grupu Kraš (što znači proizvodnja, konditorska industrija i slično, dodatno ih se educira o nastanku, povijesti i proizvodnji čokolade (od kakaovca do čokolade) vodi ih se u obilazak tvornice, imaju priliku i kušati čokoladu te se na kraju priča o zanimanjima u kompaniji. Organizacija posjeta tvornici čokolade u kojima su se djeca upoznala s tehnologijom proizvodnje, važnosti sigurnosti proizvoda - pravilnog skladištenja, umjerenog

---

²⁹⁰ S4-2, 19

²⁹¹ S4-3, 23, 25b, 27

²⁹² S4-3, 25 c, d

²⁹³ S4-3, 25 a; , MDR-A 68d

²⁹⁴ S4-3, 26

²⁹⁵ S4-4, 33a, b; AR 40

uživanja u konditorskim proizvodima. Suradnja s Prehrambeno-biotehnoškim fakultetom i stručni posjeti u kojem tehnolozi iz tvornica keksa i vafla, bombona te kakao proizvoda u dogovoru s profesorima i nositeljima kolegija (ovisno o samim predmetima (npr. tehnologija ugljikohidrata i konditorskih proizvoda, procesi konzerviranja hrane i sl.) vode studente u stručni posjet tvornici. Na taj način studenti imaju priliku uživo vidjeti procese o kojima uče na kolegijima.

Kako bi osigurala **dostupnost informacija o proizvodu**, Grupa ima procese za promptno odgovaranje na upite potrošača s dodatnim informacijama o proizvodima. Također osiguravanjem deklaracija proizvoda s jasnim informacijama o sastavu proizvoda, nutritivnoj vrijednosti, alergenima i slično, te objavom sastava pojedinih proizvoda na internetskim stranicama www.kras.hr Grupa se trudi osigurati što lakši pristup informacijama.

Kako bi u što većoj mjeri zaštitili **privatnost potrošača** i krajnjih korisnika Grupa je uskladila pravila zaštite osobnih podataka sa zakonskom regulativom i uređenim internim Pravilnikom o obradi i zaštiti osobnih podataka.

Dodatno, tijekom 2025. planirano je sudjelovanje naših stručnjaka na relevantnim okruglim stolovima po pitanju sigurnosti hrane, kvalitete i zdravstvene ispravnosti. Pravni lijek u slučaju značajnih negativnih učinaka osiguravaju se kroz standardizirane postupke za opoziv i povlačenje proizvoda.²⁹⁶ U planu je i nastavak suradnje s Osnovnim školama i stručnim fakultetima.

Grupa Kraš fokusirana je i na provođenje dodatnih inicijativa koje pozitivno doprinose boljim socijalnim ishodima za naše kupce, kao što su:

- Suradnja s drugima i humanitarnim organizacijama kroz donaciju proizvoda za posebno ugrožene socijalne skupine u društvu
- Nastavak provedbe projekta razvoja grafomotoričkih vještina kod djece - vježbe otisnute na unutrašnjoj strani ambalaže čokoladice.
- Suradnja s Forumom za slobodu odgoja kroz projekt *Oboji svijet* - promicanje tolerancije među mladima.
- Podrška projektu *Biram sebe* koje promiče važnost izgradnje samopouzdanja kod žena (mentalno zdravlje).
- Podrška Kampu jednakih prilika u organizaciji Hrvatskog športskog saveza gluhih za djecu s oštećenjima sluha.
- Odgađanje poskupljenja proizvoda, kao posljedice rasta cijena kakaovca.²⁹⁷

Grupa nije definirala propisane postupke za mjere koje radi, već se utvrđivanje mjera i djelotvornost tih mjera definiraju najvećim dijelom kroz rezultate reklamacija i inicijative koje doprinose boljim socijalnim ishodima.²⁹⁸

Prilikom investiranja u nove tehnologije i proizvodne pogone velika važnost se pridodaje dodatno boljoj zaštiti proizvoda kroz primjenu nekih novih tehnologija i ambalažnih rješenja s ciljem boljeg očuvanja kvalitete proizvoda. Deklaracijama želimo obuhvatiti što više govornih područja i tržišta. Osmišljavamo nove proizvode koji imaju dodatan benefit u smislu nutritivnih vrijednosti.²⁹⁹

Balansiranje između implementacije mjera za sprječavanje negativnih učinaka i poslovnih pritisaka može biti izazovno, ali je ključno za održavanje etičkog poslovanja i dugoročnog zadovoljstva kupaca. Grupa navedeno postiže kroz aktivno prikupljanje i analizu povratnih informacija od kupaca, a koje se koriste u prilagodbi strategije kako bi bolje odgovarale njihovim potrebama i očekivanjima. Grupa nastoji uspješno odgovoriti na potrebe za poštivanjem mjera sigurnosti i izazova za postizanje poslovnih ciljeva, osiguravajući pritom dugoročni uspjeh i zadovoljstvo svih uključenih strana.³⁰⁰

Grupa nije imala prijavljenih ozbiljnih problema i slučajeva u vezi s ljudskim pravima povezanim s potrošačima i/ili krajnjim kupcima.³⁰¹

Osiguran je budžet od strane Uprave za certifikaciju i recertifikaciju standarda upravljanja i sigurnosti hrane (IFS Food, ISO 9001, ISO 14001, ISO 50001, RainforestAlliance, RSPO, Halal) i dovoljan broj stručnjaka za ispunjenje zahtjeva za navedene certifikacije i recertifikacije, kao i ispunjenje zakonske regulative i zahtjeva kupaca u području sigurnosti proizvoda. S obzirom da se radi o kontinuiranim mjerama koje se provode svake godine, nema znatnih kapitalnih ili operativnih efekata u tekućoj godini u odnosu na prethodne godine. Sve informacije o proizvodima (deklaracije, nutritivne vrijednosti) nalaze se na ambalaži svakog proizvoda u skladu sa zakonom zemlje u koju se izvozi tj. prodaje. Također implementiran je HACCP sustav u proizvodnji, maloprodaji i ugostiteljstvu (osiguranje zdravstvene ispravnosti hrane) sukladno Zakonu. Popis proizvoda s navedenim informacijama nalazi se na web stranicama kompanije www.kras.hr. Komunikaciju prema potrošačima radi isključivo voditelj odjela internih i

---

²⁹⁶ S4-4, 31 a, b, 32 c

²⁹⁷ S4-4, 31c

²⁹⁸ S4-4, 31d, 32 a

²⁹⁹ S4-4, 32b

³⁰⁰ S4-4, 34

³⁰¹ S4-4, 35

eksternih komunikacija čime se osigurava privatnost i zaštita potrošača/ krajnjih korisnika. Pristup e-mail adresi omogućen je isključivo voditeljici odjela internih i eksternih komunikacija.³⁰²

S4-5 – Ciljne vrijednosti za upravljanje značajnim negativnim učincima, poticanje pozitivnih učinaka i upravljanje značajnim rizicima i prilikama

S obzirom na prvo izvještajno razdoblje, nisu donesene ciljne vrijednosti koje su u potpunosti usklađene s minimalnim zahtjevima za ciljeve postavljenim u ESRS. Međutim, za određene učinke, rizike i prilike prati se djelotvornost politika i mjera kroz ciljeve koje Grupa postavlja godišnje.

Ovi ciljevi također odražavaju strateške smjernice kompanije poput održavanja visokog zadovoljstva kupaca i osiguranja sigurnosti proizvoda.

Zadovoljstvo kupaca usko je povezano s politikom kvalitete unutar kompanije. Ciljna vrijednost za 2024. godinu za zadovoljstvo kupaca postavljena je na 85% i primjenjuje se na aktivnosti kompanije na hrvatskom i inozemnom tržištu i za razdoblje cijele 2024. godine. Zemljopisne granice uključuju sve zemlje u kojima kompanija posluje. Rezultati za 2024. godinu su 95.6% zadovoljstva kupaca za hrvatsko tržište i 92.2% za inozemno tržište, što ukazuje na visoku razinu zadovoljstva.

Anketiranje obuhvaća više od 60% naših kupaca na oba tržišta (hrvatskom i inozemnom), što nam omogućuje prikupljanje povratnih informacija koje su ključne za utvrđivanje godišnjih ciljnih vrijednosti. Ove povratne informacije pomažu nam razumjeti potrebe i očekivanja kupaca te uskladiti ciljne vrijednosti s njihovim zahtjevima i zadovoljstvom. Rezultati anketa služe kao pokazatelj naše uspješnosti u odnosu na postavljene ciljne vrijednosti. Povratne informacije iz anketa analiziraju se i koriste za procjenu ostvarenja ciljeva te za identifikaciju područja koja zahtijevaju poboljšanje. Povratne informacije iz anketa omogućuju nam da identifikiramo ključne faktore zadovoljstva i nezadovoljstva kupaca te da implementiramo potrebne promjene u našim procesima i uslugama. Ovaj pristup pomaže nam da kontinuirano poboljšavamo naše proizvode i usluge, održavajući visoku razinu zadovoljstva kupaca.³⁰³

Zainteresirani dionici, uključujući Upravu, redovito se informiraju o ostvarivanju ciljeva putem izvještaja i prezentacija, što implicira određeni stupanj uključivanja u proces određivanja ciljnih vrijednosti. Ovi rezultati premašuju ciljnu vrijednost od 85% za 2024. godinu, što ukazuje na pozitivan trend i nadmašivanje planiranih ciljeva. Napredak se prati kroz redovita anketiranja i izvještaje Upravi.³⁰⁴

Ciljne vrijednosti, poput broja internih audita i inspekcija lokacija, povezane su s politikom osiguranja kvalitete i sigurnosti proizvoda. Ova politika nastoji povećati svijest o sigurnosti proizvoda i osigurati usklađenost s relevantnim standardima i certifikatima koje posjedujemo: ISO, HCCAP, IFS Food i Rainforest Alliance. Ciljne vrijednosti uključuju realizaciju audita koji se u proizvodnji odvijaju dvaput godišnje, te kroz inspekcije lokacija koje se provode četiri puta godišnje s ciljem osiguranja sigurnosti proizvoda. Područje primjene uključuje aktivnosti povezane s osiguranjem kvalitete i sigurnosti unutar Grupe, uključujući proizvodne procese i lokacije. Zemljopisne granice obuhvaćaju sve lokacije Grupe koje podliježu inspekcijama i auditima. Auditiraju se provode na godišnjoj osnovi, u skladu s redovnim certifikacijama i planiranim auditima i inspekcijama. Uprava se obavještava kroz izvještavanje i prezentaciju realizacije ciljeva, a djelotvornost realizacije ciljeva ocjenjuje kroz Upravinu ocjenu sustava upravljanja. U 2024. realizirane su ciljne vrijednosti broja internih audita i inspekcija lokacija, što ukazuje na uspješno postizanje planiranih ciljeva. Praćenje se vrši kroz redovite audite i inspekcije, a rezultati se analiziraju kako bi se osigurala kontinuirana usklađenost i poboljšanje.³⁰⁵

U narednim razdobljima Grupa planira definirati ciljeve specifične uz sigurnost djece. Grupa također trenutno nije definirala ciljeve povezane uz privatnost potrošača i krajnjih korisnika, ali je ambicija kroz kontinuirano pridržavanje GDPR pravila izbjeći ikakve zlouporabu podataka.

Informacije o upravljanju

ESRS G1 Poslovno ponašanje

G1-1 - Politike poslovnog ponašanja i korporativna kultura

Društvo je razvilo Etički kodeks s ciljem održavanja poticajnog i ugodnog radnog okruženja za sve zaposlenike, a za Mira d.o.o. je u izradi i planira se objaviti tijekom 2025. godine. Društvo teži ostvarenju rezultata, pridržavajući se najviših standarda korporativne i društvene odgovornosti, jer je to jedini način na koji može postići izvrsnost u poslovanju. Ugled kompanije je zajednička odgovornost svih zaposlenika i gradi se zajedno, ponašanjem i ophođenjem na radnom mjestu te u kontaktu s partnerima, dobavljačima, kupcima i krajnjim potrošačima. Uspjeh je zasnovan na vrijednostima: izvrsnosti, brizi za ljude, timskom radu i ostvarenju uspjeha zajedništva s kupcima. Prije donošenja Etičkog kodeksa isti se savjetovao s Radničkim vijećem koji je tijelo koje predstavlja zaposlenike

---

³⁰² S4-4, 37

³⁰³ S4-5, 41 a,b,c

³⁰⁴ S4-5, MDR-T 80 f, h (djelomično)

³⁰⁵ S4-5, 38, MRD-T 79 a,b,c,d,e i 80a,b,c,d,e,f,g,h

Društva, a Etičkim kodeksom obuhvaćeni su svi zaposlenici Društva, te je za provedbu Etičkog kodeksa je odgovorna Uprava te je dostupan na internim i vanjskim stranicama Društva.³⁰⁶

Etički kodeks se zasniva na slijedećim ključnim načelima:

- Poštivanje temeljnih ljudskih prava
- Poštivanje integriteta i osobnosti pojedinca
- Uvažavanje i promocije raznolikosti
- Nultoj toleranciji na diskriminaciju po bilo kojoj osnovi
- I ostala ključna etička načela (poštenje, povjerenje, poštovanje, humanost, tolerantnost i odgovornost)³⁰⁷

Društvo ima više razvijenih dokumenata koji opisuju sisteme i procese koji se koriste kako bi se prepoznale, prijavile i istražile sumnje na nezakonito ponašanje ili ponašanje koje krši interna pravila. To su:

Pravilnik o prijavi nepravilnosti definiran je postupak prijave nepravilnosti.

Prijava nepravilnosti može se podnijeti u pisanom ili usmenom obliku. Pisani uključuje svaki oblik komunikacije koji osigurava pisani zapis. Usmeno prijavljivanje moguće je telefonom ili drugim sustavima glasovnih poruka te, na zahtjev prijavitelja, fizičkim sastankom u razumnom roku. Povjerljiva osoba je radnik Društva ili treća fizička osoba koja je imenovana od strane Društva radi zaprimanja prijave nepravilnosti, komunikacije s prijaviteljem i vođenja postupka zaštite u vezi s prijavom nepravilnosti. Za eventualne zaprimljene prijave nepravilnosti imenovane odgovorne osobe dužne su u roku od 7 dana od zaprimanja prijave potvrditi primitak i pokrenuti ispitne radnje te dostaviti prijavitelju povratnu informaciju o prijavi u pravilu u roku od 30 dana, ne duljem od 90 dana. O postupcima se vodi evidencija. Postupak i svi podaci utvrđeni u postupku prijave nepravilnosti su tajni. Društvo ne smije utjecati ili pokušati utjecati na postupanje povjerljive osobe prilikom poduzimanja radnji iz njihove nadležnosti potrebnih za zaštitu prijavitelja nepravilnosti. Društvo je dužno zaštititi prijavitelja nepravilnosti od osвете i poduzeti nužne radnje radi zaustavljanja osвете i otklanjanja njezinih posljedica. Pravilnik o prijavi nepravilnosti trebaju poštovati svi zaposlenici, a odgovornost za postupanje po istom je na Upravi kao najvišoj razini u Društvu.³⁰⁸

Etičkim kodeksom je definiran postupak prijave kršenja etičkog kodeksa i provođenje etičkog postupka.

Pravo svakog zaposlenika je izvjestiti Etičko povjerenstvo o mogućim ili počinjenim kršenjima Kodeksa ili zakonskih propisa. Za eventualne zaprimljene prijave, Etičko povjerenstvo je dužno u roku od 8 radnih dana od dana zaprimanja prijave obraditi prijavu, a ako se prikupljaju dodatne informacije, u daljnjem roku od 20 radnih dana, na kojoj se utvrđuje potpada li prijavljeni slučaj pod nadležnost Etičkog povjerenstva temeljem zaprimljene prijave i dostupne dokumentacije. O postupcima se vodi zapisnik. Postupak i svi podaci utvrđeni u postupku prijave kršenja etičkog kodeksa su tajni.

Etički kodeks trebaju poštovati svi zaposlenici, a odgovornost za postupanje po istom je na Upravi kao najvišoj razini u kompaniji.³⁰⁹

Unutar ovih mehanizama prijave mogu podnositi i unutarnji i vanjski dionici.³¹⁰

Mira d.o.o. planira u 2025. godini usvojiti Etički kodeks napisan po uzoru na Etički kodeks Kraš d.d., uz prilagodbu nacionalnim propisima.

Pravilnikom o postupku zaštite od uznemiravanja na radu i uputstvom o postupanju po pritužbama pitanje uznemiravanja regulirano je u Mira d.o.o. Navedeno definira postupak zaštite od uznemiravanja te način podnošenja zahtjeva, određivanja komisije za provođenje postupka utvrđivanja po zaprimljenom zahtjevu i osiguravanja tajnosti podataka u procesu. Direktor Mira d.o.o. odgovoran je za provedbu pravilnika, a isti je dostupan zaposlenicima putem internih kanala.³¹¹

Grupa nema posebnu politiku o osposobljavanju o poslovnom ponašanju unutar organizacije, ali je tijekom 2024. godine provedeno osposobljavanje povezano uz Etički kodeks za rukovodstvo Društva. Plan za 2025. godinu je osposobljavanje o Etičkom kodeksu provesti za sve zaposlenike Grupe.³¹²

Grupa nije identificirala najrizičnije funkcije u kompaniji u pogledu korupcije i podmićivanja, već je kroz Etički kodeks definiran iznos iznad kojeg je potrebna prijava i odobrenje s ciljem sprečavanja mogućih manipulacija. To se uglavnom odnosi na odgovorne osobe zadužene za dobavljanje materijala i usluga, kao na primjer nabava, održavanje, investicije.³¹³

Zaštita zviždača

---

³⁰⁶ MDR-P 65 a), b), c), d), e), f)

³⁰⁸ MDR-P, 65 a,b,c

³⁰⁹ MDR-P 65 a,b,c

³¹⁰ G1-1, 10 a,c,e, MDR-P e,f

³¹¹ MDR-P 65 a), b), c), d), f)

³¹² G1-1, 10 g

³¹³ G1-1, 10h

Sukladno Direktivi (EU) 2019/1937, koja je implementirana u Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, Grupa Kraš je razvila unutarnji postupak kojim prijavitelj nepravilnosti ni na koji način ne smije biti stavljen u nepovoljan položaj zbog prijavljivanja nepravilnosti.³¹⁴

Društvo se ne smije osvećivati, pokušati osvećivati ili prijetiti osvetom prijavitelju nepravilnost, povezanim osoba ate povjerljivoj osobi i njezinu zamjeniku zbog prijavljivanja nepravilnosti odnosno javnog razotkrivanja. Ako osobe prijave informacije o nepravilnostima sukladno ovim Pravilnikom i Zakonom, ne smatra se da su prekršile bilo kakvo ograničenje u vezi s otkrivanjem informacija te ni na koji način ne snose odgovornost u pogledu takve prijave pod uvjetom da su imale opravdan razlog vjerovati da je prijava tih informacija bila nužna radi razotkrivanja nepravilnosti na temelju ovog Pravilnika i Zakona. Edukacija o zaštiti zviždača radi se kod uvođenja novih radnika u posao te u sklopu edukacija za Etički kodeks.³¹⁵

G1-2 Upravljanje odnosima s dobavljačima

Grupa pristupa upravljanju odnosima s dobavljačima s fokusom na etiku, povjerenje i održivost. Iako trenutno nema posebnu politiku za sprječavanje zakašnjelih plaćanja ili za smanjenje rizika od oslanjanja na jednog dobavljača, većina ovih aspekata uređena je ugovornim odredbama.³¹⁶

Odgovorno ponašanje u lancu opskrbe u skladu je s Misijom i u duhu više od sto godina tradicije proizvodnje. Grupa zapošljava visokokvalificirane stručnjake u svim segmentima nabave, proizvodnje, distribucije i prodaje, a njihova stručnost osigurava da je lanac opskrbe u skladu sa standardima odgovornog ponašanja. Odnosi s dobavljačima temelje se na Etičkom kodeksu Društva koji ima centraliziranu nabavu, te naglašava uzajamno povjerenje i poštovanje. Radnici su odgovorni za upoznavanje dobavljača s etičkim zahtjevima, a odabir dobavljača mora se temeljiti na njihovoj reputaciji i kvalifikacijama. Osiguranje pravnih i etičkih standarda, te kvalitete, ključno je za suradnju. U lancu opskrbe najosjetljivije sirovine su kakao i biljne masti. S obzirom na porijeklo navedenih sirovina posebno se vodi računa o odabiru proizvođača. Kraš prilikom nabave sirovina bira proizvođače koji jamče standardno visoku kvalitetu i koji su certificirali svoj lanac dobavljača, te razvili vlastite programe koji se odnose na poštivanje ljudskih prava i odgovorno društveno poslovanje. Biljne masti na bazi palme nabavljaju se od dobavljača koji imaju RSPO certifikat (Roundtable on Sustainable Palm Oil).³¹⁷

Iako u postupku selekcije nisu definirani okolišni kriteriji, Grupa uključuje smjernice za zaštitu okoliša u ugovore s dobavljačima repromaterijala i usluga, obvezujući ih na pridržavanje tih standarda. Iako socijalni kriteriji trenutno nisu uključeni u proces odabira dobavljača, planira se njihovo uvođenje tijekom 2025. godine, čime će se dodatno ojačati održivost lanca opskrbe.³¹⁸ U vezi s identificiranim rizikom ovisnosti o jednom dobavljaču Grupa nema definiranu samostalnu politiku. Grupa za sve ključne sirovine ima više od jednog dobavljača.³¹⁹

G1-3 – Sprečavanje i otkrivanje korupcije i podmićivanja

Kraš d.d. ima politiku povezanu s korupcijom i podmićivanjem u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda protiv korupcije opisanu i usvojenu u Etičkom kodeksu i Uprava društva se o prijavama za korupciju informira pisanim putem.³²⁰ Mira d.o.o. regulirati će ova pitanja tijekom 2025. godine, također kroz Etički kodeks.

1. Državne institucije i politički angažman

U poslovanju, djeluje se u dobroj vjeri i na pošten način, pridržavajući se svih primjenjivih propisa država u kojima poslovno djeluje te primjenjujući samo poslovno dopuštene postupke. Društvo je posvećeno djelovanju na način društveno odgovornih korporativnih kompanija u odnosu na državna i tijela javne vlasti, lokalna tijela te područja i društvo kao cjeline.

Etičkim kodeksom propisana su ponašanja koja vrijede za sve zaposlenike, a s ciljem sprečavanja korupcije povezane s djelovanjem s državnim i javnim institucijama, pa tako zaposlenici ne smiju:

- izvršiti ili odobriti neprikladno plaćanje lokalnom ili inozemnom vladinom dužnosniku ili bilo kojoj drugoj povezanoj osobi ili subjektu;
- pokušati navesti lokalnog ili stranog vladinog dužnosnika da počini nezakonito djelo;
- nuditi ili primiti novac (ili bilo koje druge materijalne vrijednosti kao npr. darove), provizije vezano uz dobivanje posla ili dodjeljivanje ugovora;
- činiti ništa čime bi se nekog navelo ili mu se pomoglo prekršiti ova pravila;
- obmanuti bilo kojeg policijskog službenika, ili nekog drugog vladinog ili javnog dužnosnika ili regulatorno tijelo;

---

³¹⁴ G1-1, 10 c ii

³¹⁵ G1, 10 c i

³¹⁶ G1-2, 14

³¹⁷ G1-2, 15 a)

³¹⁸ G1-2, 15 b)

³¹⁹ ESRS 2, 62 4.2

³²⁰ G1-1, 10b

- pokušati ometati prikupljanje informacija, podataka, dokaza ili evidencije od strane valjano ovlaštenog vladinog ili regulatornog tijela;
- sakriti, manipulirati ili uništiti dokumente, podatke ili evidencije koje su predmetom istraživanja ili upita;
- pokušati spriječiti druge radnike u pružanju točnih podataka.

2. Lokalne zajednice i civilno društvo

Društvo je posvećena društvenom pokroviteljstvu i sponzoriranju bez korupcije, poštivanju temeljnih ljudskih prava te odgovornom komuniciranju. Putem svih značajnih medija javnosti se pružaju redovne, potpune, razumljive i pouzdane informacije o poslovnom djelovanju i namjerama. Društvo želi biti provoditi otvoren i transparentan dijalog i savjetovanje s lokalnim zajednicama i ostalim predstavnicima civilnog društva koji imaju legitiman interes u poslovnom djelovanju. Ohrabruje se sudjelovanje zaposlenika u podršci razvitka lokalne zajednice i inicijativama civilnog društva, ali pri tome zaposlenici se moraju pridržavati važećih propisa u svakoj pojedinoj zajednici i državi u kojoj posluju, poštivati temeljna ljudska prava, kulture i različite poslovne običaje tih zajednica i država (sve dok oni nisu u sukobu s principima Kodeksa) te nastojati zapošljavati kvalificirane radnike lokalne zajednice, kad god je to moguće.

3. Sukob interesa:

Sukob interesa kojem zaposlenici mogu biti izloženi potrebno je na vrijeme prepoznati i izbjeći. Shodno tome, društvo je razvila mehanizme kako bi se takav rizik sve na najmanju moguću mjeru. To uključuje pribavljanje prethodnog pisanog odobrenja nadređenog rukovoditelja:

- prije prihvaćanja izvršne funkcije, članstva u nadzornom odboru ili drugog članstva u poslovnom subjektu ili neprofitnoj organizaciji, koje obavljaju poslove iz djelatnosti društva ;
- prije nego postanu vlasnici kontrolnog udjela vanjskog poslovnog subjekta koji obavlja poslove iz djelatnosti kompanije;
- prije većeg ulaganja u društva u vlasništvu osoba koje se nalaze u tržišnom natjecanju s kompanijom, dobavljača ili korisnika usluga.

4. Tržišno natjecanje:

Poslovne aktivnosti Grupe na tržištu provode se sukladno normama tržišne utakmice i u skladu s primjenjivim propisima o tržišnoj utakmici. Grupa prikuplja podatke o osobama koje se nalaze u tržišnom natjecanju isključivo na zakonit način. Koristi isključivo javno dostupne podatke i izvore s ciljem procjene poslovnih, potrošačkih, dobavljačkih i tehnoloških trendova, nacrti zakonskih prijedloga te komunikacijske kampanje dobavljača i osoba koje se nalaze u tržišnom natjecanju s kompanijom, pri čemu se takvi podaci prikupljaju na pošten i zakonit način. Društvo posvećuje posebnu pozornost kako ne bi sklopila sporazum o kartelu ili usuglašavala poslovanje, izravno ili neizravno, s osobama koje se nalaze u tržišnom natjecanju s Grupom, a s ciljem dogovaranja cijena, diobe tržišta ili dogovaranja proizvodnje i kvota prodaje. Istovremeno, gdje poslovne aktivnosti u djelatnosti općenito znatno utječu kako na prirodni okoliš tako i na društveni razvitak lokalnih zajednica, kompanija aktivno surađuje s osobama koje se nalaze u tržišnom natjecanju s Društvom u izvršavanju uzajamnih društvenih odgovornosti i odgovornosti za okoliš.³²¹

U slučaju povrede Etičkog kodeksa, po bilo kojoj osnovi, a uključujući i slučajeve korupcije i podmićivanja, Etičkim kodeksom je propisan istražni postupak, a Etičko povjerenstvo provodi istražni postupak i način osiguranja nepristranosti ispitnog postupka. Ispitni postupak provode najmanje 2 člana Etičkog povjerenstva odgovorna za ispitivanje konkretnog prijavljenog slučaja. Prijavitelj, prijavljena osoba, osobe koje bi trebale biti ispitanje tijekom ispitnog postupka za koje se ne može očekivati da djeluju nepristrano, ne smiju biti članovi Etičkog povjerenstva koji provode ispitni postupak, niti smiju sudjelovati u odlučivanju o postojanju možebitnog kršenja Kodeksa. Isti moraju odmah izvijestiti predsjednika Etičkog povjerenstva o postojanju ovakvog sukoba interesa, a koji odlučuje o izuzeću tih osoba.³²²

Kroz Etički kodeks propisan je i postupak izvještavanja. Po zaprimljenoj etičkoj prijavi predsjednik Etičkog povjerenstva saziva sjednicu Etičkog povjerenstva u roku od 8 radnih dana od dana zaprimanja prijave, a ako se prikupljaju dodatne informacije, u daljnjem roku od 20 radnih dana, na kojoj se utvrđuje potpada li prijavljeni slučaj pod nadležnost Etičkog povjerenstva temeljem zaprimljene prijave i dostupne dokumentacije. Etičko povjerenstvo donosi jednu od slijedećih odluka:

1. Odluka o nepokretanju etičkog postupka - s obzirom na to da podaci i dokazi navedeni u prijavi ne predstavljaju temelj za pokretanje etičkog postupka ili da prijava sadrži nevjerodostojne i/ili nedovoljne podatke unatoč zahtjevu za dostavom dodatnih podataka, ili je očito neutemeljena ili nedosljedna. U slučaju donošenja odluke o neprovođenju etičkog postupka, Etičko povjerenstvo obavještava prijavitelja u pisanom obliku ukoliko je prijavitelja moguće identificirati.

---

³²¹ G1-3, 18a

³²² G1-3, 18b

2. Odluka o pokretanju etičkog postupka s obzirom na to da podaci i dokazi opisani u prijavi predstavljaju temelj za pokretanje ispitnog postupka, u roku od 20 radnih dana, na kojoj se utvrđuje potpada li prijavljeni slučaj pod nadležnost Etičkog povjerenstva temeljem zaprimljene prijave i dostupne dokumentacije.

Ispitni postupak odvija se na način da Etičko povjerenstvo provodi ispitne radnje uzimajući u obzir dostupne informacije, dokaze, izjave svjedoka, dokumentaciju i ostale podatke relevantne za ispitni postupak te tijekom ispitnog postupka mogu poduzeti slijedeće radnje:

- Osobni ili telefonski razgovori sa svim osobama relevantnim za predmetnu prijavu
- Pribavljanje podataka, očitovanja i dokumentacije relevantne za predmetnu prijavu
- Pribavljanje stručne pomoći mišljenja od relevantnih osoba
- Posjete lokacijama koje su važne iz perspektive predmetne prijave

Prijavljenu osobu se usmenim ili pisanim putem poziva na ispitni sastanak na kojem se informira o postojanju i naravi etičke prijave, na način da se u potpunosti čuva identitet prijavitelja i ostale informacije za koje se etičko povjerenstvo smatra da bi mogle ugroziti ispitni postupak. Nadalje, prijavljena osoba daje suglasnost za obradu osobnih podataka i poziva se na iznošenje vlastite obrane, a u slučaju da iste uskrati svojevrijedno pristaje na nesudjelovanje u ispitnom postupku. Etičko povjerenstvo vodi zapisnik o ispitnom postupku koji predstavlja sastavni dio zapisnika sa sjednice Etičkog povjerenstva. Po provedenom ispitnom postupku Etičko povjerenstvo donosi jednu od slijedećih odluka kojom se okončava etički postupak; utvrđuje se kršenje jednog ili više pravila Kodeksa ili odbija se prijava temeljem koje je etički postupak proveden. U slučaju odluke o utvrđenom kršenju pravila Kodeksa, bilo koje vrste, pa i uključujući koruptivne radnje, Etičko povjerenstvo dostavlja svoju odluku prijavitelju i prijavljenoj osobi te predlaže potencijalne mjere i sankcije nadređenom rukovoditelju, a koji povratno izvještava Etičko povjerenstvo o poduzetim mjerama i sankcijama.³²³

Etički kodeks objavljen je interno (intranet, oglasne ploče) te na internet stranici Društva gdje je dostupan svim dionicima na koje se Etički kodeks odnosi. Dodatno objavljena je i izjave Predsjednice Uprave kojom se dodatno skreće pozornost na ključne odrednice etičkog poslovanja kompanije, a sve u cilju podizanje svjesnosti o načelima i smjernicama Etičkog kodeksa i etičkog ponašanja.³²⁴

U 2024. godini provedena je edukacija 24 rukovoditelja na temu Etičkog kodeksa, a koja je obuhvatila teme definicije korupcije i postupka u slučaju sumnje ili otkrivanja iste, što čini 100% pokrivenosti rizičnih funkcija Nabave, Održavanja i Investicija. Također, svi članovi administrativnih i upravljačkih tijela prošli su edukaciju. Nadzorna tijela nisu bila uključena u edukaciju. Plan je u 2025. godini održati edukaciju o Etičkom kodeksu za sve zaposlenike kompanije. Dodatno Etički kodeks je dostupan na hrvatskom i engleskom jeziku. Za provedenu edukaciju nisu bila potrebna značajna sredstva.³²⁵

G1-4 – Slučajevi korupcije ili podmićivanja

Tijekom 2024 godine nije bilo zabilježenih slučajeva korupcije ili podmićivanja, kao ni kršenja Etičkog kodeksa te nije bilo osuđujućih presuda i/ili novčanih kazni.³²⁶

G1-6 Prakse plaćanja

Vežano uz prakse plaćanja, prosječno vrijeme potrebno za plaćanje računa od datuma početka računanja ugovornog ili zakonskog roka plaćanja je 57 dana ovisno o ugovorenom roku plaćanja s dobavljačem. Navedeni podatak izračunat je kao (početne kratkoročne obveze prema dobavljačima + krajnje kratkoročne obveze prema dobavljačima) / 2, a zatim je podijeljen sa troškovima prodane robe koji se vode u internom funkcionalnom računu dobiti i gubitka Grupe.

Grupa nema podjelu standardnih uvjeta plaćanja po kategoriji dobavljača s obzirom na njihovu veličinu niti vodi takve podatke kroz ERP sustav. Postoji interna procedura kojom je propisana preporuka broja dana prilikom ugovaranja s dobavljačima prema vrsti posla:

Vanjski suradnici i usluge najma radnika – 8 -15 dana
Pokvarljivi poljoprivredni i prehrambeni proizvodi – 30 dana
Sirovine i materijali i ostalo – 60 dana

---

³²³ G1-3, 18 b,c

³²⁴ G1-3, 20

³²⁵ G1-3, 21 a,b,c; MDR-A 68 a), b), c); MDR-A 69

³²⁶ G1-4, 24a,b

Ugovoreni dani plaćanja dobavljačima mogu odstupati od planiranih internom procedurom, ali je za navedeno potrebno odobrenje rukovoditelja Riznice te takvih odstupanja nema mnogo. Procjena je da je 90% plaćanja usklađeno sa standardnim uvjetima plaćanja.

U Grupi nije bilo neriješenih sudskih postupaka povezanih sa zakašnjelim plaćanjima.

.³²⁷ Postotak plaćanja usklađenih sa standardnim uvjetima je 73% (plaćeno prije ili na dan valute), dok je 27% računa plaćeno 1 ili više dana nakon valute. Postotak je izračunat na temelju uzorka dva najveća konta dobavljača Kraš d.d. s obzirom da nisu mogli biti prikupljeni podaci za cijelu Grupu.

Specifično za društvo – Kibernetička sigurnost

Društvo ima u primjeni „Politiku sigurnosti informacijskog sustava“, što je osnovni dokument koji određuje pravce provedbe i potpore za sigurnost informacijskog sustava. Sigurnosna politika definira smjernice sigurnosnog programa koji se provodi u Društvu, određuje odgovornosti svih radnika Društva i drugih korisnika informacijskog sustava, te upućuje na dodatnu dokumentaciju i upute koje se moraju slijediti kod provedbe sigurnosnog programa. Iz sigurnosne politike proizlaze standard, pravilnici i procedure. U tim dokumentima daju se upute za ispravnu provedbu sigurnosnog programa na osnovu sigurnosne politike informacijskog sustava, operativne procedure koje se koriste u svakodnevnim aktivnostima, a u kojima treba uvažiti odredbe sigurnosne politike i tehnički standardi na osnovu koji se implementiraju mjere zaštite svih resursa informatičkog sustava. S obzirom na to da je zadnja verzija dokumenta iz 2019. godine Uprava je, svjesna rizika od mogućih kibernetičkih prijetnji, tijekom 2024. godine pokrenula aktivnosti na podizanju razine kibernetičke sigurnosti, a povezano s digitalnom transformacijom Društva i pripremanja za usklađenje s NIS2 zahtjevima. Prepoznati su rizici od mogućeg gubitka podataka i prekida poslovnih procesa te je glavni cilj nove verzije politike minimizirati rizike koji bi ugrozili poslovanje zbog nedovoljne razine kibernetičke sigurnosti ili neusklađenosti sa zakonskim zahtjevima.³²⁸ Ova politika odnosi se samo na Društvo, no sve aktivnosti koje se provode u Društvu, provedene su i u ostalim članicama Grupe. Politika se primjenjuje na sve poslovne jedinice i partnere unutar lanca vrijednosti. Izuzeci uključuju vanjske dionike koji nisu povezani s IT infrastrukturom kompanije. Uprava je odgovorna za provedbu politike kao najviša razina u našoj kompaniji.³²⁹ Politika koja je na snazi kreirana je u skladu s najboljim praksama i djelomično slijedeći standarde ISO27001, sukladna je s GDPR-om, a aktivnosti koje se provode uzimaju u obzir i smjernice ENISA te *NIST Cybersecurity Framework*, NIS2 direktivu tj. Zakon o kibernetičkoj sigurnosti. Ključni dionici uključuju zaposlenike, klijente, partnere i regulatorna tijela, čije se potrebe razmatraju kroz konzultacije i procjene utjecaja, dostupna je svim zaposlenicima putem intraneta, a partnerima i regulatornim tijelima na zahtjev.³³⁰

Akcije i resursi povezani sa kibernetičkom sigurnošću

Ključne mjere provedene u 2024. godini a povezane s kibernetičkom sigurnošću uključivale su:

- Proaktivni nadzor informacijskih sustava
- Periodičke provjere pojedinih segmenata sustava od strane specijaliziranih partnera (vatrozid, sustavi za pohranu i oporavak)
- Redovito ažuriranje operativnih sustava i antivirusnih rješenja
- Izrada planova za edukaciju zaposlenika
- Provođenje *phishing* kampanja u cilju podizanja svijesti
- Izrada planova za penetracijska testiranja i procjene ranjivosti
- Izrada plana upravljanja sigurnosnim incidentima.³³¹

Mjere se odnose na sve IT sustave unutar Društva, kao i podatkovne centre i korisničke krajnje točke.³³² Većina mjera provodi se kontinuirano, s evaluacijom svake godine, a u 2025. godini započeti će projekt usklađenja s Direktivom NIS2.³³³

Ključne mjere poduzimaju se kako bi se osigurala podrška za korisnike u slučaju povrede osobnih podataka u skladu s uredbom o zaštiti osobnih podataka, a vidljiv je i njihov napredak jer u 2024. godini nije zabilježen niti jedan sigurnosni incident. Dodatno, uvedena je primjena *MFA* kod udaljenog pristupa, kao i pokretanje projekata sa vanjskim partnerom za osiguranje daljnjeg primjerenog upravljanja rizicima i sukladnosti sa zakonskim preporukama.³³⁴

Za ostvarivanje navedenih mjera ne očekuju se značajni rashodi. Društvo je osiguralo sredstva kroz budžet.³³⁵

---

³²⁷ G1-6, 33 a,b,c,d

³²⁸ MDR-P, 65a

³²⁹ MDR-P, 65b,c

³³⁰ MDR-P, e,f

³³¹ MDR-A, 68a

³³² MDR-A, 68b

³³³ MDR-A, 68c

³³⁴ MDR-A, 68d,e

³³⁵ MDR-A, 69 a,b,c

Opisane ključne mjere povezane s kibernetičkom sigurnošću usklađene su s procjenom rizika te se redovito prate kroz poslovne procese, a izvještavaju se godišnje. Mjera povezana s kibernetičkom sigurnošću koja se prati i koja utječe na sve dionike s kojima Društvo na bilo koji način surađuje ili ima utjecaj je broj sigurnosnih incidenata s prekidom poslovanja i/ili kompromitiranim poslovnim ili osobnim podacima. Ambicija Društva koja se prati na godišnjem nivou je nula incidenata i za 2024. godinu je ispunjena.³³⁶

Grupa nije donijela ciljne vrijednosti u skladu sa s minimalnim zahtjevima za ciljeve prema ESRS-u jer je u izvještajnom razdoblju po prvi puta provela analizu dvostruke značajnosti sukladno ESRS zahtjevima i utvrdila značajan rizik u domeni kibernetičke sigurnosti.

---

³³⁶ MDR-T, 81 a) b) i ii

**Shape the future
with confidence**

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb
Hrvatska / Croatia
MBS: 080435407
OIB: 58960122779
PDV br. / VAT no.: HR58960122779

Tel: +385 1 5800 800
Fax: +385 1 5800 888
www.ey.com/hr

Banka / Bank:
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Jadranski trg 3A, 51000 Rijeka Hrvatska
/ Croatia
IBAN: HR3324020061100280716
SWIFT: ESBCHR22

Izvešće neovisnog revizora s izražavanjem ograničenog uvjerenja o Izvještaju o održivosti

Dioničarima Društva Kraš d.d.

Predmet ispitivanja

Angažirani smo od strane Društva Kraš d.d. za provođenje angažmana s izražavanjem ograničenog uvjerenja, u skladu s Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja (MSIU) 3000 - *Angažmani s izražavanjem uvjerenja različiti od revizija ili uvida povijesnih financijskih informacija (izmijenjen)* ("Angažman"), o konsolidiranom Izvještaju o održivosti ("Predmet ispitivanja") Društva Kraš d.d. ("Društvo", EU/EEA poduzetnik) i njemu ovisnih društava (zajedno - "Grupa"), sadržanom u Izvještaju posloводства ("Izvještaj o održivosti") na dan 31. prosinca 2024. i za tada završenu godinu.

Kriteriji primijenjeni od strane Grupe

U pripremi Izvještaja o održivosti, Grupa je primijenila odredbe članka 32. i 36. Zakona o računovodstvu, uključujući i:

- Usklađenost s odredbama Europskih standarda izvještavanja o održivosti ("ESRS"), uključujući i provođenje postupka za identifikaciju informacija objavljenih u Izvještaju o održivosti ("Proces") kako je opisano u bilješci ESRS 2 IRO-1 i IRO-2; i
- Usklađenost objava u Izvještaju o održivosti s izvještajnim zahtjevima članka 8. Uredbe (EU) 2020/852 ("Uredba o taksonomiji").

Inherentna ograničenja u sastavljanju Izvještaja o održivosti

Inherentna ograničenja postoje u svim angažmanima s izražavanjem uvjerenja.

Kriteriji i obilježja Izvještaja o održivosti te nepostojanje dugogodišnjih uspostavljenih mjerodavnih smjernica, standardnih primjena i praksi izvještavanja, omogućuju usvajanje različitih, ali prihvatljivih, metodologija mjerenja što može rezultirati razlikama među subjektima. Usvojene metodologije mjerenja također mogu utjecati na usporedivost podataka o održivosti koje različite organizacije izvještavaju te na dosljednost unutar iste organizacije iz godine u godinu, kako se metodologije razvijaju.

U izvještavanju o informacijama o budućim događajima u skladu sa ESRS, Uprava dužna je pripremiti informacije o budućim događajima temeljem objavljenih pretpostavki o događajima koji bi se mogli dogoditi u budućnosti i mogućim budućim aktivnostima Grupe. Stvarni ishod vjerojatno će biti drugačiji, s obzirom na to da budući događaji često ne slijede očekivanja. U određivanju objava u Izvještaju o održivosti, Uprava tumači nedefinirane pravne i ostale pojmove. Nedefinirani pravni i drugi pojmovi mogu se tumačiti na različite načine, uključujući i pravnu usklađenost njihove interpretacije te su u skladu s tim podložni neizvjesnostima.

Odgovornost Uprave i Revizorskog odbora

Uprava je odgovorna za dizajn i implementaciju procesa za identifikaciju informacija objavljenih u Izvještaju o održivosti u skladu s ESRS-om, te za objavu ovog Procasa u odjeljku ESRS 2 IRO-1 i IRO-2 u Izvještaju o održivosti. Ta odgovornost uključuje:

- razumijevanje konteksta u kojem se odvijaju aktivnosti i poslovni odnosi Grupe te razumijevanje pogođenih dionika;
- identifikaciju stvarnih i potencijalnih učinaka (negativnih i pozitivnih) povezanih s pitanjima održivosti, kao i rizika i prilika koji utječu ili za koje bi se razumno moglo očekivati da će utjecati na financijski položaj Grupe, financijsku uspješnost, novčane tokove, pristup financiranju ili troškove kapitala u kratkom, srednjem ili dugom roku;
- procjenu značajnosti identificiranih učinaka, rizika i prilika povezanih s pitanjima održivosti odabirom i primjenom odgovarajućih pragova značajnosti; i
- donošenje pretpostavki koje su razumne u danim okolnostima.

**Shape the future
with confidence**

Odgovornost Uprave i Revizorskog odbora (nastavak)

Nadalje, Uprava je odgovorna za pripremu Izvještaja o održivosti sukladno odredbama članka 32. i 36. Zakona o računovodstvu, uključujući:

- usklađenost s ESRS-om;
- pripremu objava u paragrafu „Objavljanja u skladu s člankom 8. Uredbe 2020/852” u okolišno odjeljku Izvještaja o održivosti u skladu sa zahtjevima izvještavanja iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/852 (“Uredba o taksonomiji”);
- dizajn, implementaciju i održavanje sustava unutarnjih kontrola koje Uprava odredi da su potrebne kako bi se omogućila priprema Izvještaja o održivosti, bez značajnih pogrešaka uslijed prijave ili pogreške; i
- odabir i primjenu odgovarajućih metoda izvještavanja o održivosti te formiranje odgovarajućih procjena i prosudbi o pojedinačnim objavama o održivosti koje su razumne u danim okolnostima.

Revizorski odbor zadužen je za nadziranje Grupnog procesa izvještavanja o održivosti.

Odgovornost revizora

Obavili smo angažman s izražavanjem ograničenog uvjerenja u skladu s Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja, *Angažmani s izražavanjem uvjerenja različiti od revizija ili uvida povijesnih financijskih informacija* (MSIU) 3000 (izmijenjen), kako je propisano odredbom članka 37. Zakona o računovodstvu i odredbama ugovora za ovaj angažman koji je zaključen sa Kraš d.d. dana 17. siječnja 2025. godine. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i provođenje angažmana kako bismo izrazili zaključak o tome jesmo li svjesni ikakvih značajnih promjena koje je potrebno provesti na Predmetu ispitivanja kako bi bio usklađen s Kriterijima, te izdati izvještaj. Priroda, vrijeme i opseg odabranih postupaka ovise o našoj profesionalnoj prosudbi, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja, bilo zbog prijave ili pogreške.

Naša je odgovornost izraziti zaključak o prezentaciji Predmeta ispitivanja na temelju dokaza koje smo pribavili.

Naše odgovornosti u vezi s Predmetom ispitivanja, u odnosu na Proces, uključuju:

- stjecanje razumijevanja Procesu, ali ne u svrhu izražavanja zaključka o učinkovitosti Procesu, uključujući ishod Procesu;
- razmatranje ispunjavaju li identificirane informacije primjenjive zahtjeve ESRS za objavljivanje; i
- dizajniranje i provođenje postupaka za procjenu usklađenosti procesa s opisom Procesu Grupe, kako je objavljeno u bilješci ESRS 2 IRO-1 i IRO-2.

Naše druge odgovornosti u vezi s Predmetom ispitivanja uključuju:

- identificiranje objava kod kojih je vjerojatno da će se pojaviti značajna pogrešna prikazivanja, bilo zbog prijave ili pogreške;
- osmišljavanje i provođenje postupaka usmjerenih na objave u [konsolidiranom] Izvještaju o održivosti u kojima je vjerojatan nastanak značajnih pogrešnih prikazivanja. Rizik ne otkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja koji proizlazi iz prijave veći je od onog koji proizlazi iz pogreške, jer prijevarena može uključivati tajne sporazume, krivotvorenje, namjerne propuste, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

Vjerujemo da su pribavljeni dokazi dostatni i primjereni kao osnova za naš zaključak s izražavanjem ograničenog uvjerenja.

**Shape the future
with confidence**

Naša neovisnost i upravljanje kvalitetom

Usklađeni smo sa zahtjevima o neovisnosti i ostalim etičkim zahtjevima utvrđenim Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe, koji postavlja temeljna načela integriteta, objektivnosti, stručnosti i dužne brige, povjerljivosti te profesionalnog ponašanja. Posjedujemo potrebna znanja i iskustva za provođenje ovog angažmana s izražavanjem uvjerenja.

Također primjenjujemo Međunarodni standard upravljanja kvalitetom 1, *Upravljanje kvalitetom za društva koje provode revizije ili preglede financijskih izvještaja, ili druge angažmane za pružanje uvjerenja ili povezane usluge* i, u skladu s tim, održavamo sveobuhvatni sustav kontrole kvalitete, uključujući dokumentirane politike i postupke u vezi s poštivanjem etičkih zahtjeva, profesionalnih standarda i primjenjivih zakonskih i regulatornih zahtjeva.

Opis obavljenih procedura

Postupci koji se provode u angažmanu s izražavanjem ograničenog uvjerenja razlikuju se po prirodi i vremenskom rasporedu od angažmana s izražavanjem razumnog uvjerenja i manjeg su opsega. Posljedično, razina uvjerenja dobivena u angažmanu s izražavanjem ograničenog uvjerenja znatno je niža od uvjerenja koje bi se dobilo da je obavljen angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja. Naši postupci osmišljeni su za dobivanje ograničene razine uvjerenja na kojoj možemo temeljiti naš zaključak i ne pružaju sve dokaze koji bi bili potrebni za pružanje razumne razine uvjerenja.

Iako smo uzeli u obzir učinkovitost internih kontrola koje je uspostavila Uprava pri određivanju prirode i opsega naših postupaka, naš angažman s izražavanjem uvjerenja nije bio osmišljen da pruži zaključak o internim kontrolama. Naši postupci nisu uključivali testiranje kontrola ili provođenje postupaka koji se odnose na provjeru agregacije ili izračuna podataka unutar IT sustava.

Angažman s ograničenim uvjerenjem sastoji se od postavljanja upita, prvenstveno osobama odgovornim za pripremu Izvještaja o održivosti i povezanih informacija, te primjene analitičkih i drugih odgovarajućih postupaka.

Angažman s ograničenim uvjerenjem uključuje provođenje postupaka za dobivanje dokaza o Izvještaju o održivosti.

Priroda, vrijeme i opseg odabranih postupaka ovise o profesionalnoj prosudbi, uključujući identifikaciju objava u kojima je vjerojatno da će doći do značajnih pogrešnih prikazivanja, bilo zbog prijevare ili pogreške, u Izvještaju o održivosti.

U provođenju našeg angažmana s ograničenim uvjerenjem, obavili smo sljedeće postupke u vezi s Procesom:

- stjecanje razumijevanje Procesu:
  - provođenjem upita radi razumijevanja izvora informacija koje koristi Uprava (npr. angažman dionika, poslovni planovi i strateški dokumenti);
  - pregled interne dokumentacije Grupe o Procesu; i
- ocjenu usklađenosti dokaza dobivenih iz naših postupaka o Procesu koji je provela Grupa s opisom Procesu navedenim u bilješci (ESRS 2 IRO-1 i IRO-2).

U provođenju našeg angažmana s ograničenim uvjerenjem na Izvještaju o održivosti, proveli smo sljedeće postupke:

- stjecanje razumijevanja procesa izvještavanja Grupe relevantnog za pripremu Izvještaja o održivosti uključujući proces konsolidacije kroz stjecanje razumijevanja kontrolnog okruženja Grupe, procesa i informacijskih sustava relevantnih za pripremu Izvještaja o održivosti, ali ne procjenjujući dizajn određenih kontrolnih aktivnosti, pribavljanje dokaza o njihovoj provedbi ili testiranje njihove operativne učinkovitosti;
- ocjenu jesu li značajne informacije identificirane Procesom za identifikaciju informacija za objavljivanje u Izvještaju o održivosti uključene u Izvještaj o održivosti;
- ocjenu usklađenosti strukture i prezentacije Izvještaja o održivosti u skladu s ESRS-om;

**Shape the future
with confidence**

Opis obavljenih procedura (nastavak)

- postavljanje upita relevantnim zaposlenicima i provođenje analitičkih postupaka na odabranim informacijama iz Izvještaja o održivosti;
- ocjenu metoda, pretpostavki i podataka za razvoj značajnih procjena i informacija o budućnosti te o tome kako su te metode primijenjene;
- stjecanje razumijevanja procesa za identifikaciju prihvatljivih i usklađenih gospodarskih aktivnosti iz odredbe o EU taksonomiji za promet, CAPEX i OPEX te odgovarajućih objava u Izvještaju o održivosti;
- ocjenu prezentacije i korištenja EU taksonomskih predložaka u skladu s relevantnim zahtjevima;
- uskladu i provjeru konzistentnosti između navedenih gospodarskih aktivnosti EU taksonomije i stavki navedenih u konsolidiranim financijskim izvještajima, uključujući objave navedene u povezanim bilješkama.

Proveli smo i druge postupke koje smo smatrali potrebnima u danim okolnostima.

Zaključak o ograničenom uvjerenju

Na temelju provedenih postupaka i prikupljenih dokaza, ništa nam nije skrenulo pozornost što bi uzrokovalo da vjerujemo kako Izvještaj o održivosti Grupe nije sastavljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s odredbama članaka 32. i 36. Zakona o računovodstvu, uključujući:

- usklađenost s Europskim standardima izvještavanja o održivosti (ESRS), uključujući usklađenost procesa koji Grupa provodi za utvrđivanje informacija objavljenih u Izvještaju o održivosti ("Proces") s opisom navedenim u odjeljku ESRS 2 IRO-1 i IRO-2;
- usklađenost objava u paragrafu „Objavljivanja u skladu s člankom 8. Uredbe 2020/852” u okolišnom odjeljku u Izvještaju o održivosti sa zahtjevima izvještavanja iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/85 (“Uredba o taksonomiji”).

Ostala pitanja

Usporedne informacije uključene u Izvještaj o održivosti Grupe za financijsku godinu od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. nisu bile predmet angažmana s izražavanjem uvjerenja. Naš zaključak nije modificiran s obzirom na ovo pitanje.

Ivana Krajinović
Član uprave i ovlašteni revizor

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10000 Zagreb, Republika Hrvatska
15. travnja 2025. godine

Uprava KRAŠ prehrambena industrija d.d. (u daljnjem tekstu: „Društvo“ ili „KRAŠ d.d.“), temeljem članka 272.p, a u vezi s člankom 250.a stavkom 4. Zakona o trgovačkim društvima i člankom 13. Statuta Društva, je na sjednici održanoj dana 08.04.2025. godine dala sljedeću

IZJAVU

o pridržavanju Kodeksa korporativnog upravljanja u poslovnoj 2024. godini

1. Društvo primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja KRAŠ d.d. Zagreb (dalje: Kodeks) donijet na sjednici Uprave Društva od 07.10.2020. godine i na sjednici Nadzornog odbora Društva od 28.10.2020. godine, a koji je javno objavljen na internetskoj stranici Društva.
2. Društvo javno na internetskim stranicama Društva i Zagrebačke burze te u Središnjem registru propisanih informacija objavljuje Upitnik o usklađenosti za izdavatelje dionica u kojem su objašnjena odstupanja između Kodeksa i Kodeksa korporativnog upravljanja koji je preporuka Zagrebačke burze i HANFA-e.
3. U poslovnoj 2024. godini Društvo je u potpunosti primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom iz točke 1. ove Izjave, te je svoje poslovanje i rezultate poslovanja, financijski položaj, vlasničku strukturu i upravljanje učinilo potpuno transparentnim i dostupnim javnosti objavom na internetskim stranicama Društva, Zagrebačke burze i Službenog registra propisanih informacija te putem servisa Hina OTS te kada je to bilo obvezujuće objavom na internetskoj stranici sudskog registra Trgovačkog suda u Zagrebu, objavljujući u skladu s načelima Kodeksa:
  - cjenovno osjetljive informacije;
  - povlaštene informacije;
  - financijske izvještaje (godišnje, polugodišnje i tromjesečne);
  - promjene u vlasničkoj strukturi Društva;
  - podatke o dionicama Društva;
  - poziv s dnevnim redom na Glavnu skupštinu Društva, sa predloženim odlukama i uputom dioničarima o realizaciji njihova prava sudjelovanja i odlučivanja na Glavnoj skupštini;
  - odluke Glavne skupštine Društva;
  - podatke o vlastitim dionicama (broj u apsolutnom i relativnom iznosu).
4. Društvo je provodilo načelo jednakog postupanja prema svim dioničarima.
5. Dioničari su svoja glavna upravljačka prava ostvarili putem Glavne skupštine Društva, odlučujući o poslovima Društva koji su u njihovoj nadležnosti.
6. Nadzorni odbor provodio je nadzor nad vođenjem poslova Društva u poslovnoj 2024. godini u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, Statutom i drugim aktima Društva te se u potpunosti pridržavao odredbi propisanih Kodeksom.
7. Nadzorni odbor ima Revizijski odbor, imenovan iz redova članova Nadzornog odbora, koji je za poslovnu 2024. godinu ocijenio djelotvornost upravljanja rizicima i sustav unutarnje kontrole kao cjeline. Opis poslova Revizijskog odbora dostupan je na internetskoj stranici Društva.

8. Uprava Društva vodila je poslove Društva u poslovnoj 2024. godini u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, Statutom i drugim aktima Društva te se u potpunosti pridržavala odredbi propisanih Kodeksom.
9. U cilju provođenja politike raznolikosti, tj. sprečavanja pojave „grupnog mišljenja u razmatranju i stajalištima“, u poslovnoj 2024. godini sastav Revizijskog odbora, Nadzornog odbora i Uprave Društva te sastav izvršnog menadžmenta bio je raznolik u smislu dobi, spola, obrazovanja i struke. Javnost je pravodobno izvještavana o svim promjenama u sastavu Uprave Društva. Promjena nije bilo u sastavu Revizijskog odbora i Nadzornog odbora Društva.
10. Društvo na propisani način i u propisanim rokovima javnosti objavljuje propisane i povlaštene informacije te svaku značajnu promjenu u svezi objavljenih informacija, odmah nakon što je do te promjene došlo, sukladno odredbama Zakona o tržištu kapitala, Uredbi (EU) br. 596/2014, Pravilima Burze i internom Pravilniku o povlaštenim informacijama.
11. Sukladno članku 19. Uredbe (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (dalje: Uredba o zlouporabi tržišta), osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti ili osobe koje su usko povezane s osobom koja pri izdavatelju KRAŠ d.d. obavlja rukovoditeljske dužnosti nisu tijekom 2024. godine obavještavale KRAŠ d.d. i Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga iz razloga što u 2024. godini nisu provodili nikakve transakcije dionicama KRAŠ d.d..
12. Sukladno odredbama članka 250.a st.4. i čl.272.p st.1. Zakona o trgovačkim društvima, ova Izjava je poseban odjeljak i sastavni dio Godišnjeg izvješća o stanju i poslovanju Društva za poslovnu 2024. godinu.

Predsjednik Uprave
Marijana Knežević Tudić

Član Uprave
Mario Müller

Član Uprave
Filip Mutić

Izjava osobe odgovorne za sastavljanje financijskih izvještaja za razdoblje I-XII 2024. godine

**KRAŠ d.d. i KRAŠ GRUPA- revidirano
(sukladno članku 462. Zakona o tržištu kapitala)**

Prema mojem najboljem saznanju:

1. Financijska izvješća KRAŠ d.d. i KRAŠ GRUPA za razdoblje I-XII 2024. godine sastavljena su uz primjenu Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja koji su na snazi u Europskoj uniji te daju istinit i objektivan prikaz imovine i obveza, financijskog položaja, dobiti KRAŠ d.d. i ovisnih društava uključenih u konsolidaciju kao cjeline.
2. Izvještaj Uprave Društva za razdoblje I-XII 2024. godine sadrži objektivan prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja KRAŠ d.d. i ovisnih društava uključenih u konsolidaciju kao cjeline, uz opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima su izloženi.

U Zagrebu, travanj 2025. godine

Za KRAŠ d.d.

Marijana Knežević Tudić
predsjednik uprave

Filip Mutić
član uprave

Mario Müller
član uprave

**Shape the future
with confidence**

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb
Hrvatska / Croatia
MBS: 080435407
OIB: 58960122779
PDV br. / VAT no.: HR58960122779

Tel: +385 1 5800 800
Fax: +385 1 5800 888
www.ey.com/hr

Banka / Bank:
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Jadranski trg 3A, 51000 Rijeka Hrvats
/ Croatia
IBAN: HR3324020061100280716
SWIFT: ESBCHR22

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Dioničarima društva KRAŠ d.d.

Izvješće o reviziji odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju odvojenih financijskih izvještaja društva KRAŠ d.d. (Društvo) i konsolidiranih financijskih izvještaja društva KRAŠ d.d. i njemu ovisnih društava (zajedno - Grupa), koji obuhvaćaju odvojeni i konsolidirani izvještaj o financijskom položaju (bilancu) na 31. prosinca 2024., odvojeni i konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, odvojeni i konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala i odvojeni i konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje, uključujući značajne informacije o računovodstvenim politikama.

Prema našem mišljenju, priloženi odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji istinito i fer prikazuju odvojeni i konsolidirani financijski položaj Društva i Grupe na 31. prosinca 2024., njihovu odvojenu i konsolidiranu financijsku uspješnost i njihove odvojene i konsolidirane novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, usvojenima od Europske unije (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja*.

Neovisni smo od Društva i Grupe u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, uključujući Međunarodne standarde neovisnosti (IESBA Kodeks), Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju financijskih izvještaja u Republici Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za svako pitanje u nastavku, opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjem, pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obveze opisane u našem izvješću u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja*, uključujući i to pitanje. Sukladno tome, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na našu procjenu rizika značajnog pogrešnog prikaza u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke provedene kao odgovor na pitanje u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o ovim odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
<p>Priznavanje prihoda</p> <p>Pogledati Bilješku 3 (f) <i>Priznavanje prihoda</i> i Bilješku 5 <i>Prihodi od ugovora s kupcima</i> u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima.</p> <p>Mjerenje prihoda uzima u obzir popuste, poticaje i rabate koji dobivaju kupci Društva i Grupe prilikom prodaje. Zbog broja i raznolikosti ugovornih odnosa s kupcima Društva i Grupe, mjerenje popusta, poticaja i rabata koji se priznaju na temelju prodaje tijekom godine smatra se složenim.</p> <p>Usredotočenost Društva i Grupe na prihode koji su jedna od ključnih pokazatelja uspješnosti može stvoriti poticaj za priznavanje prihoda prije nego li su rizici i nagrade prenesene na kupca. Zbog složenosti ugovornih odnosa i usredotočenosti menadžmenta na prihode kao jedne od ključnih pokazatelja uspješnosti, zaključili smo kako je priznavanje prihoda ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Naši revizijski postupci su uključivali razumijevanje procesa priznavanja prihoda uključujući i priznavanje popusta, poticaja i rabata i ocjenu usklađenosti politika s relevantnim računovodstvenim standardima. Stekli smo razumijevanje kontrola i testirali operativnu učinkovitost kontrola vezanih uz proces priznavanja prihoda.</p> <p>Analizirali smo ovogodišnje prihode, popuste, poticaje, rabate i kretanje bruto marže te smo ih usporedili s povijesnim trendovima i tekućim trendovima u industriji. U slučaju neočekivanih razlika proveli smo dodatne upite i uvide kako bismo razumjeli kretanja i promjene.</p> <p>Na uzorku kupaca zaprimili smo potvrde o otvorenim iznosima na datum financijskih izvještaja te smo stekli razumijevanje o značajnim razlikama između zaprimljenih potvrda kupaca i računovodstvenih evidencija Društva i Grupe.</p> <p>Na temelju uzorka transakcija analizirali smo prihodovne transakcije oko kraja godine i izdana odobrenja nakon kraja izvještajnog razdoblja, kako bismo ocijenili jesu li prihodi priznati u ispravnom razdoblju.</p> <p>Na uzorku ključnih kupaca, pregledali smo ugovorne uvjete i preračunali iznose popusta, poticaja i rabata. Gdje se je naš preračun na temelju ugovornih uvjeta razlikovao od evidencija menadžmenta, zaprimili smo dokumentaciju koja objašnjava razlike i ocijenili smo njihovu valjanost.</p> <p>Također smo ocijenili prikladnost relevantnih objava u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima te njihovu usklađenost s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, usvojenima od Europske unije.</p>

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju informacije uključene u Godišnji izvještaj, ali ne uključuju odvojene i konsolidirane financijske izvještaje i naše izvješće revizora o njima. Naše mišljenje o odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Shape the future with confidence

Ostale informacije (nastavak)

U pogledu Izvještaja posloводства (isključujući Izvještaj o održivosti) i Izvještaja o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru je li Izvještaj posloводства (isključujući Izvještaj o održivosti) sastavljen u skladu s člancima 22. i 24. Zakona o računovodstvu i sadrži li Izvještaj o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja podatke iz članka 22. i 25. Zakona o računovodstvu.

Temeljeno na obavljenim postupcima, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti to procijeniti, izvještavamo da:

1. su informacije u priloženom Izvještaju posloводства i Izvještaju o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja usklađene, u svim značajnim odrednicama, s priloženim odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima;
2. je priložen Izvještaj posloводства sastavljen u skladu s člancima 22. i 24. Zakona o računovodstvu, isključujući zahtjeve izvještavanja o održivosti. Revizorov zaključak o provedenim postupcima provjere Izvještaja o održivosti, u skladu s člankom 37. Zakona o računovodstvu, dostavljen je zasebno; te
3. priloženi Izvještaj o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u člancima 22. i 25. Zakona o računovodstvu.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i Grupe i njihovog okruženja stečenog u okviru revizije odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, dužni smo izvijestiti ako smo ustanovili da postoje značajni pogrešni prikazi u ostalim informacijama (isključujući Izvještaj o održivosti). U tom smislu nemamo što izvijestiti.

Odgovornosti uprave i Revizorskog odbora za odvojene i konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva i Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Društvo i Grupi ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Revizorski odbor je odgovoran za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo i Grupa.

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skeptizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerne propuste, lažna predstavljanja ili zaobilaženje internih kontrola.

**Shape the future
with confidence**

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja (nastavak)

- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva i Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva i Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću revizora na povezane objave u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo i Grupa prekinu s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Planiramo i provodimo grupnu reviziju kako bismo pribavili dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza u vezi financijskih informacija subjekata ili poslovnih jedinica unutar grupe kao temelj za formiranje mišljenja o grupnim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i pregled rada revizora za potrebe grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.

Mi komuniciramo s Revizorskim odborom u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Revizorskom odboru da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o radnjama poduzetim kako bi se uklonile prijetnje neovisnosti, te povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s Revizorskim odborom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

U skladu s člankom 10. stavka 2. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća, u našem izvješću neovisnog revizora dajemo sljedeće informacije koje su potrebne nastavno na zahtjeve MReVS:

Imenovanje revizora i razdoblje angažmana

Inicijalno smo imenovani revizorom Društva 7. lipnja 2023. Naš angažman obnavljan je jednom godišnje od strane Glavne skupštine dioničara, pri čemu je zadnje imenovanje na 19. lipnja 2024., što predstavlja neprekidan angažman od dvije godine.

Shape the future with confidence

Dosljednost s Dodatnim izvještajem Revizorskom odboru

Potvrđujemo da je naše revizorsko mišljenje o odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima u skladu s dodatnim izvješćem Revizorskom odboru Društva koji smo izdali na 15. travnja 2025. u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Pružanje nerevizorskih usluga

Izjavljujemo da Društvu i njegovim kontroliranim tvrtkama u Europskoj uniji nismo pružali zabranjene nerevizorske usluge navedene u članku 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća. Nadalje, nismo pružili ni ostale nerevizorske usluge Društvu i njegovim kontroliranim tvrtkama koje nisu objavljene u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima.

Izvještaj o regulatornim izvještajima

Izvješće temeljem zahtjeva Delegirane uredbe (EU) 2018/815 o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jedinstvenog elektroničkog formata za izvještavanje

Izvješće o uvjerenju revizora o usklađenosti odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, sastavljenih temeljem odredbe članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala (Narodne novine, br. 65/18, 17/20, 83/21 i 151/22) primjenom zahtjeva Delegirane uredbe (EU) 2018/815 kojom se za izdavatelje određuje jedinstveni elektronički format za izvještavanje (Uredba o ESEF-u).

Proveli smo angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja o tome jesu li odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji pripremljeni za potrebe objavljivanja javnosti temeljem članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala, koji su sadržani u priloženoj elektroničkoj datoteci krasdd-2024-12-31-0-hr, u svim značajnim odrednicama pripremljeni u skladu sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u.

Odgovornosti uprave i Revizorskog odbora

Uprava Društva odgovorna je za pripremu i sadržaj odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s Uredbom o ESEF-u.

Osim toga, uprava Društva odgovorna je održavati sustav unutarnjih kontrola koji u razumnoj mjeri osigurava pripremu odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja bez značajnih neusklađenosti sa zahtjevima izvještavanja iz Uredbe o ESEF-u, bilo zbog prijevare ili pogreške.

Uprava Društva također je odgovorna za:

- objavljivanje javnosti odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja sadržanih u godišnjem izvještaju u važećem XHTML formatu i
- odabir i korištenje XBRL oznaka u skladu sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u.

Revizorski odbor je odgovoran za nadzor pripreme odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja u ESEF formatu kao dijela procesa financijskog izvještavanja.

Odgovornosti revizora

Naša je odgovornost izraziti zaključak, temeljen na prikupljenim revizijskim dokazima, o tome jesu li odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji bez značajnih neusklađenosti sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u. Proveli smo ovaj angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja u skladu s Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja (MSIU) 3000 (izmijenjeni) - Angažmani s izražavanjem uvjerenja različitih od revizija ili uvida povijesnih financijskih informacija.

**Shape the future
with confidence**

Obavljeni postupci

Priroda, vremenski okvir i obim odabranih procedura ovise o prosudbi revizora. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će opseg testiranja otkriti svaku značajnu neusklađenost s Uredbom o ESEF-u.

U sklopu odabranih postupaka obavili smo sljedeće aktivnosti:

- pročitali smo zahtjeve Uredbe o ESEF-u,
- stekli smo razumijevanje internih kontrola Društva relevantnih za primjenu zahtjeva Uredbe o ESEF-u,
- identificirali smo i procijenili rizike značajne neusklađenosti s Uredbom o ESEF-u zbog prijevare ili pogreške; i
- na temelju toga, osmislili i proveli postupke za odgovor na procijenjene rizike i za dobivanje razumnog uvjerenja u svrhu izražavanja našeg zaključka.

Cilj naših postupaka bio je procijeniti jesu li:

- odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji, koji su uključeni u godišnji izvještaj, izrađeni u važećem XHTML formatu,
- podaci, sadržani u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima koji se zahtijevaju Uredbom o ESEF-u, označeni i sva označavanja ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
  - korišten je XBRL jezik za označavanje,
  - korišteni su elementi osnovne taksonomije navedene u Uredbi o ESEF-u s najbližim računovodstvenim značajem, osim ako nije stvoren dodatni element taksonomije u skladu s Prilogom IV. Uredbe o ESEF-u,
  - oznake su u skladu sa zajedničkim pravilima za označavanje prema Uredbi o ESEF-u.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni da pruže osnovu za naš zaključak.

Zaključak

Prema našem uvjerenju, temeljem provedenih postupaka i pribavljenih dokaza, odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji prezentirani u ESEF formatu, sadržani u gore navedenoj priloženoj elektroničkoj datoteci i temeljem odredbe članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala pripremljeni radi objavljivanja javnosti, u svim značajnim odrednicama su u skladu sa zahtjevima iz članka 3., 4. i 6. Uredbe o ESEF-u za godinu završenu 31. prosinca 2024. godine.

Povrh ovog zaključka, kao i mišljenja sadržanog u ovom izvješću neovisnog revizora za priložene odvojene i konsolidirane financijske izvještaje i godišnji izvještaj za godinu završenu 31. prosinca 2024. godine, ne izražavamo nikakvo mišljenje o informacijama sadržanima u tim prikazima ili o drugim informacijama sadržanima u prethodno navedenoj datoteci.

Angažirani partner u reviziji koja ima za posljedicu ovo izvješće neovisnog revizora je Ivana Krajinović.

Ivana Krajinović
Član Uprave i ovlašteni revizor

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10000 Zagreb, Republika Hrvatska
15. travnja 2025. godine

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu završenu 31. prosinca 2024. godine

		2024.	2023.	2024.	2023.
		'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
		Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
	Bilješke				
Prihodi od ugovora s kupcima	5	187.420	171.765	176.380	161.216
Ostali poslovni prihodi	5.2	2.577	5.322	2.368	5.301
Promjena vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		(2.293)	2.400	(2.222)	2.417
Troškovi prodane robe	6	(4.996)	(3.353)	(14.907)	(14.454)
Materijalni troškovi	7	(95.913)	(93.638)	(82.875)	(79.402)
Troškovi usluga	8	(19.180)	(19.230)	(18.800)	(18.889)
Troškovi osoblja	9	(37.090)	(33.206)	(32.805)	(29.698)
Amortizacija	10	(10.284)	(9.796)	(9.218)	(8.592)
Gubici od umanjenja vrijednosti financijske imovine	10.1	(13)	(150)	(7)	(111)
Gubici od umanjenja vrijednosti nefinancijske imovine	10.2	(1.764)	(495)	(1.764)	(495)
Ostali troškovi poslovanja		(122)	(116)	(99)	(92)
Ostali rashodi	11	(9.154)	(11.396)	(8.276)	(10.082)
Financijski prihodi	13	1.210	833	1.210	718
Financijski rashodi	12	(509)	(626)	(451)	(455)
Dobit prije poreza		9.889	8.314	8.534	7.382
Trošak poreza na dobit	14	(1.699)	(1.659)	(1.615)	(1.558)
Dobit nakon poreza		8.190	6.655	6.919	5.824
Pripisiva:					
Vlasnicima Društva		8.190	6.655	6.919	5.824
Zarada po dionici					
Osnovna	15	5,81	4,69	-	-
<i>Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine</i>					
Neto rezultat iz revalorizacije financijske imovine	28.4	881	-	881	-
Neto rezultat iz revalorizacije nefinancijske imovine		-	(11)	-	(11)
<i>Stavke koje se kasnije mogu prenijeti u dobit ili gubitak:</i>					
Tečajne razlike		9	(8)	-	-
Ukupna ostala sveobuhvatna dobit / gubitak		890	(19)	881	(11)
Ukupna sveobuhvatna dobit:		9.080	6.636	7.800	5.813
Vlasnicima matice		9.080	6.636	7.800	5.813

	Bilješka	31.12.2024. '000 EUR Grupa	31.12.2023. '000 EUR Grupa	31.12.2024. '000 EUR Društvo	31.12.2023. '000 EUR Društvo
Imovina					
Dugotrajna imovina					
Nematerijalna imovina	16	1.062	1.188	940	1.125
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	65.647	66.152	58.715	58.805
Imovina s pravom uporabe	18	1.308	1.613	1.304	1.601
Ulaganja u nekretnine	19	8.958	8.636	9.293	9.168
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	20	2.500	1.219	2.500	1.219
Dani zajmovi	21	20	31	20	31
Biološka imovina		99	100	99	100
Ostala financijska ulaganja		12	4	11	4
Ulaganja u ovisna društva	22	-	-	5.615	5.615
Ukupna dugotrajna imovina		79.606	78.943	78.497	77.668
Kratkotrajna imovina					
Zalihe	24	27.842	26.932	24.762	23.898
Potraživanja od kupaca	25	36.768	36.790	34.767	33.077
Ostala potraživanja	26	1.001	987	502	605
Dani zajmovi	21	10.000	2.004	10.000	2.004
Novac u banci i blagajni	27	12.632	19.234	12.101	18.836
Ukupno kratkotrajna imovina		88.243	85.947	82.132	78.420
Ukupna imovina		167.849	164.890	160.629	156.088
Vlasnička glavnica i obveze					
Kapital i pričuve					
Temeljni kapital	28	79.560	79.560	79.560	79.560
Kapitalne rezerve	28.1.	(2.060)	(2.060)	(2.060)	(2.060)
Zakonske rezerve	28.2.	4.300	4.300	3.978	3.978
Revalorizacijske pričuve	28.3. 28.4.	2.607	1.726	2.607	1.726
Rezerve za vlastite dionice		6.582	5.789	6.582	5.789
Vlastite dionice		(6.582)	(5.789)	(6.582)	(5.789)
Ostale stavke kapitala		(396)	(397)	-	-
Translacijska rezerva inozemnog poslovanja		(226)	(235)	-	-
Zadržana dobit		29.396	24.110	21.246	17.235
Udjel vlasnika u kapitalu Društva		113.181	107.004	105.331	100.439
Ukupna vlasnička glavnica		113.181	107.004	105.331	100.439
Dugoročne obveze					
Posudbe	29	7.691	17.034	6.700	15.451
Odgođena porezna obveza	23	1.084	782	860	556
Obveze s osnova najma	30	1.039	1.312	1.035	1.276
Rezerviranja	31	3.270	3.848	2.850	3.626
Obveze za zajmove depozite isl.		17	17	8	8
Ostale dugoročne obveze		10	16	9	16
Ukupne dugoročne obveze		13.111	23.009	11.462	20.933
Kratkoročne obveze					
Obveze prema dobavljačima	32	22.868	19.388	26.439	20.432
Obveze s osnova najma	30	313	392	302	354
Posudbe	29	12.342	9.559	11.751	8.968
Obveze za zajmove depozite isl.		25	30	25	30
Obveza poreza na dobit	33	298	748	213	646
Ostale kratkoročne obveze	33	5.711	4.760	5.106	4.286
Ukupne kratkoročne obveze		41.557	34.877	43.836	34.716
Ukupne obveze		54.668	57.886	55.298	55.649
Ukupno vlasnička glavnica i obveze		167.849	164.890	160.629	156.088

Izveštaj o promjenama vlasničke glavnice

Za godinu završenu 31. prosinca 2024. godine

Grupa	Temeljni kapital	Kapitalne rezerve	Zakonske rezerve	Revalorizacijske pričuve	Rezerve za vlastite dionice	Vlastite dionice	Ostale stavke kapitala	Zadržana dobit	Translacijska rezerva inozemnog poslovanja	Vlasnicima matice	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Stanje na dan 01. siječnja 2023.	79.560	(2.060)	4.300	1.737	5.308	(5.307)	(324)	19.856	(413)	102.656	102.656
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	-	-	-	-	-	6.655	-	6.655	6.655
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 28.3, 28.4)	-	-	-	(11)	-	-	-	-	(8)	(19)	(19)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	(11)	-	-	-	6.655	(8)	6.636	6.636
Stjecanje vlastitih dionica	-	-	-	-	482	(482)	-	(482)	-	(482)	(482)
Isplaćena dividenda	-	-	-	-	-	-	-	(1.919)	-	(1.919)	(1.919)
Ostale promjene kapitala	-	-	-	-	-	-	(73)	-	186	113	113
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	79.560	(2.060)	4.300	1.726	5.789	(5.789)	(397)	24.110	(235)	107.004	107.004
Dobit poslovne godine (bilješka 15.)	-	-	-	-	-	-	-	8.190	-	8.190	8.190
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 28.3, 28.4)	-	-	-	881	-	-	-	-	9	890	890
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	881	-	-	-	8.190	9	9.080	9.080
Revalorizacija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stjecanje vlastitih dionica	-	-	-	-	793	(793)	-	(793)	-	(793)	(793)
Isplaćena dividenda	-	-	-	-	-	-	-	(2.116)	-	(2.116)	(2.116)
Ostale promjene kapitala	-	-	-	-	-	-	1	5	-	6	6
Stanje na dan 31. prosinca 2024.	79.560	(2.060)	4.300	2.607	6.582	(6.582)	(396)	29.396	(226)	113.181	113.181

Izveštaj o promjenama vlasničke glavnice (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2024. godine

Društvo	Temeljni kapital	Kapitalne rezerve	Zakonske rezerve	Revalorizacijske pričuve	Rezerve za vlastite dionice	Vlastite dionice	Zadržana dobit	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Stanje na dan 01. siječnja 2023.	79.560	(2.060)	3.978	1.737	5.307	(5.307)	13.812	97.027
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	-	-	-	-	5.824	5.824
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 28.3, 28.4)	-	-	-	(11)	-	-	-	(11)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	(11)	-	-	5.824	5.813
Stjecanje vlastitih dionica	-	-	-	-	482	(482)	(482)	(482)
Isplaćena dividenda	-	-	-	-	-	-	(1.919)	(1.919)
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	79.560	(2.060)	3.978	1.726	5.789	(5.789)	17.235	100.439
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	-	-	-	-	6.919	6.919
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 28.3, 28.4)	-	-	-	881	-	-	-	881
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	881	-	-	6.919	7.800
Stjecanje vlastitih dionica	-	-	-	-	793	(793)	(793)	(793)
Isplaćena dividenda	-	-	-	-	-	-	(2.116)	(2.116)
Stanje na dan 31. prosinca 2024.	79.560	(2.060)	3.978	2.607	6.582	(6.582)	21.246	105.331

Izveštaj o novčanim tokovima

Za godinu završenu 31. prosinca 2024. godine

	Bilješka	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
		'000 EUR Grupa	'000 EUR Grupa	'000 EUR Društvo	'000 EUR Društvo
Dobit tekuće godine prije poreza		9.889	8.314	8.534	7.382
Usklađenja:					
Amortizacija	10	10.284	9.796	9.218	8.592
Umanjenje financijske imovine	10.1.	7	150	7	111
Vrijednosno usklađenje zaliha	10.2.	-	495	-	495
Fer vrednovanje ulaganja u nekretnine	11, 5.1	(118)	(582)	(124)	(582)
Umanjenje vrijednosti postrojenja i opreme	10.2.	1.764	-	1.764	-
Prihod od kamata	13	(577)	(484)	(577)	(484)
Rashod od kamata	12	157	186	146	166
Promjena rezerviranja	31	(578)	(2.346)	(776)	(2.256)
Ostale nenovčane stavke		1.297	814	1.176	450
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena obrtnog kapitala		22.125	16.343	19.368	13.874
Smanjenje/(povećanje) zaliha		(910)	5.756	(865)	3.986
Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca i drugih potraživanja		(2.051)	(4.516)	(3.575)	(4.684)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		5.934	6.868	8.357	10.223
Novac ostvaren poslovanjem		25.098	24.451	23.285	23.399
Plaćeni porez na dobit		(2.071)	(1.067)	(2.071)	(1.067)
Plaćene kamate		(157)	(186)	(146)	(166)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti		22.870	23.198	21.068	22.166
Investicijske aktivnosti					
Primici od kamata		577	13	577	13
Dividende i primici od financijske imovine	13	375	2	375	2
Nabava nekretnina, postrojenja i opreme	17	(12.348)	(8.704)	(11.415)	(7.912)
Nabava nematerijalne imovine	16	(196)	(310)	(110)	(274)
Primici od danih zajmova	21	-	18	-	18
Izdaci za dane zajmove	21	(8.000)	(2.000)	(8.000)	(2.000)
Primici od ostalih financijskih ulaganja		-	71	-	46
Novčani izdaci iz investicijskih aktivnosti		(19.592)	(10.910)	(18.573)	(10.107)
Aktivnosti financiranja					
Stjecanje vlastitih dionica, neto		(793)	(482)	(793)	(482)
Isplaćene dividende		(2.116)	(1.919)	(2.116)	(1.919)
Otplate zajmova i posudbi	29	(9.559)	(9.680)	(8.968)	(9.089)
Novčani primici od zajmova i posudbi	29	3.000	3.000	3.000	3.000
Otplata obveza po najmu		(412)	(578)	(353)	(545)
Neto novčani (izdaci)/ primici iz aktivnosti financiranja		(9.880)	(9.659)	(9.230)	(9.035)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(6.602)	2.629	(6.735)	3.024
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		19.234	16.605	18.836	15.812
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	27	12.632	19.234	12.101	18.836

1. Općenito

Društvo KRAŠ d.d. (u nastavku: „Društvo“) je dioničko društvo osnovano i registrirano u Republici Hrvatskoj. Iznosi u ovim financijskim izvještajima izraženi su u eurima i zaokruženi na najbližu tisuću. Inozemni dijelovi poslovanja uključeni su u skladu s politikama opisanima u bilješci 3.

Osnovne djelatnosti Društva i njegovih ovisnih društava (Grupe) i priroda djelatnosti Grupe opisane su u nastavku.

a) KRAŠ d.d., Zagreb

Društvo KRAŠ d.d. (u nastavku: „Društvo“) je dioničko društvo osnovano i registrirano u Republici Hrvatskoj. Krajnja pravna osoba koja ima kontrolu nad društvom je MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o., Vrgorac. Društvo KRAŠ d.d., Zagreb, MB: 080005858, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Hrvatske kao dioničko društvo, dana 12. kolovoza 1995. godine. Osnovna djelatnost društva je proizvodnja kaka, bombona, keksa i čokolade.

Sjedište Društva: Ravnice 48, Zagreb, Republika Hrvatska.

Uprava Društva

- Marijana Knežević Tudić, Predsjednica Uprave od 20. lipnja 2024. godine, (član Uprave od 15. travnja do 19. lipnja 2024.);
- Allen Halamić, Predsjednik Uprave od 1. travnja 2023. do 19. lipnja 2024. godine;
- Mario Müller, član Uprave od 1. lipnja 2023. godine;
- Filip Mutić, član Uprave od 1. siječnja 2024. godine;
- Ante Pranić, član Uprave od 1. lipnja 2024. godine do 28. veljače 2025. godine;
- Nevena Pivac, zamjenik člana Uprave od 1. travnja do 15. lipnja 2023. godine.

Nadzorni odbor Društva

- Ivan Mišetić, Predsjednik Nadzornog odbora od 26. srpnja 2024. godine;
- prof. dr. sc. Zoran Parać, Predsjednik Nadzornog odbora od 27. kolovoza 2016. godine do 25. srpnja 2024. godine;
- Ana Mikuš Beban, član Nadzornog odbora od 15. listopada 2020. godine temeljem odluke Radničkog vijeća do 15. listopada 2024. godine;
- Vedran Tolić, član Nadzornog odbora od 27. kolovoza 2016. godine;
- Nevena Pivac, član Nadzornog odbora od 11. rujna 2019. godine do 25. srpnja 2024. godine;
- Ruža Pivac, član Nadzornog odbora od 26. srpnja do 31. prosinca 2024. godine;
- Ivan Dropulić, član Nadzornog odbora od 25. srpnja 2020. godine;
- Ante Šalinović, član Nadzornog odbora od 25. srpnja 2020. godine;
- Aleksandar Seratlić, član Nadzornog odbora od 25. srpnja 2020. godine;
- Marija Mustapić, član Nadzornog odbora od 30. listopada 2024. godine, temeljem odluke Radničkog vijeća;
- dr. sc. Zdravko Marić, član Nadzornog odbora od 28. ožujka 2025. godine;
- dr. sc. Velibor Mačkić, član Nadzornog odbora od 28. ožujka 2025. godine;
- Špiro Vučićić, član Nadzornog odbora od 28. ožujka 2025. godine.

b) Mira d.o.o., Prijedor, Bosna i Hercegovina

Društvo Mira a.d., Prijedor, MB: 1430297, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Bosne i Hercegovine kao dioničko društvo, 2001. godine.

Odlukom Skupštine Mire a.d. Prijedor od 4.10.2021.g. provedeno je preoblikovanje dioničkog društva u društvo s ograničenom odgovornošću, te je rješenjem nadležnog suda u Prijedoru od 3.11.2021. Mira a.d. Prijedor preoblikovana u Mira d.o.o. Prijedor.

Sjedište društva: Prijedor, Ulica Kralja Aleksandra br. 3

Uprava društva: Marina Stupar, direktor

Osnovna djelatnost društva je proizvodnja keksa i srodnih proizvoda.

1. Općenito (nastavak)

c) Kraškomerc KRAŠ doel, Skopje, Sjeverna Makedonija

Društvo Kraškomerc KRAŠ doel, Skopje, MB: 4273028, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Sjeverne Makedonije kao društvo s ograničenom odgovornošću, 1991. godine.

Sjedište društva: Skopje, Dame Gruev br. 3

Uprava društva: Filip Mutić, direktor

Osnovna djelatnost društva je bila plasman proizvoda Kraš Grupe na tržište Sjeverne Makedonije. U 2021. godini promijenjen je model rada i obrade tržišta, te se uvoz i distribucija proizvoda odvija preko vanjskog distributera.

d) Krašcommerce d.o.o., Ljubljana, Slovenija

Društvo Krašcommerce d.o.o., Ljubljana, MB: 5539234000, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Slovenije kao društvo s ograničenom odgovornošću, 1991. godine.

Sjedište društva: Ljubljana, Cesta na Brdo 85

Uprava društva: Goran Belič, direktor

Osnovna djelatnost društva je plasman proizvoda društva KRAŠ d.d. na tržište Slovenije.

U 2022. godini i na tržištu Slovenije promijenjen je model rada, te se uvoz i distribucija od druge polovine 2022. godine odvijaju preko vanjskog distributera.

U 2023. godini pokrenut je postupak pripajanja društva te je isto u prosincu 2023. godine pripojeno matičnom društvu KRAŠ d.d., Zagreb (bilješka 34. Pripajanje ovisnog društva).

e) Kraš Commerce d.o.o., Beograd, Republika Srbija

Društvo Kraš Commerce d.o.o., Beograd, MB: 17320955, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Srbije kao društvo s ograničenom odgovornošću, 2001. godine.

Sjedište društva: Palmira Toljatija 5, Novi Beograd

Uprava društva: Milan Marković, direktor

Osnovna djelatnost društva je bila plasman proizvoda Kraš Grupe na tržište Srbije. U 2021. godini promijenjen je model rada i obrade tržišta, te se uvoz i distribucija proizvoda odvija preko vanjskog distributera.

2. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Sljedeći novi standardi i izmijenjeni i dopunjeni postojeći standardi izdani od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde i tumačenja koje izdaje Odbor za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja i koji su usvojeni u EU na snazi su u tekućem razdoblju:

- **Izmjene i dopune MRS 7 Izvještaj o novčanom toku i MSFI 7 Financijski instrumenti: objavljivanje** - Financijski aranžmani dobavljača, objavljeno 25. svibnja 2023. godine (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine).
- **Izmjene i dopune MRS 1 Prezentiranje financijskih izvještaja:** Klasifikacija obveza kao kratkoročnih ili dugoročnih, Klasifikacija obveza kao kratkoročnih ili dugoročnih - Odgoda datuma stupanja na snagu i Dugoročne obveze s kovenantima, objavljeno 23. siječnja 2020. godine, 15. srpnja 2020. godine i 31. listopada 2022. godine (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine).
- **Izmjene i dopune MSFI 16 Najmovi:** Obveza za najam u povratnom najmu, objavljeno 22. rujna 2022. godine (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine).

Usvajanje navedenih standarda i tumačenja nije imalo značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva i Grupe.

Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde, koji su odobreni u EU, ali nisu još na snazi

- **Izmjene i dopune MRS 21 Učinci promjena tečaja stranih valuta:** Nedostatak razmjernosti, izdan 15. kolovoza 2023. godine (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2025. godine).

Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde, a koji još nisu usvojeni u EU

Na dan izdavanja ovih financijskih izvještaja, sljedeći standardi, prerade i tumačenja koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde nisu usvojeni u Europskoj uniji:

- **MSFI 18 Prezentacija i objavljivanje u financijskim izvještajima** (izdan 9. travnja 2024. godine).
- **MSFI 19 Ovisna društva bez javne odgovornosti: Objavljivanje** (izdan 9. svibnja 2024. godine).
- **Izmjene i dopune MSFI 9 i MSFI 7– Ugovori povezani s električnom energijom ovisnom o prirodnim izvorima** (izdan 18. prosinca 2024. godine).
- **Izmjene i dopune MSFI 9 i MSFI 7– Klasifikacija i mjerenje financijskih instrumenata** (izdan 30. svibnja 2024. godine).
- **Godišnja poboljšanja MSFI računovodstvenih standarda – Izdanje 11** (izdan 18. srpnja 2024. godine).

Društvo i Grupa ne očekuju da će usvajanje spomenutih standarda i tumačenja imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva i Grupe.

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama

a) Osnove sastavljanja

Financijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju se u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose, te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu povijesnog troška, izuzev revalorizacije određene financijske imovine, i zemljišta, koji su iskazani u revaloriziranim iznosima, te ulaganja u nekretnine, koji su iskazani po fer vrijednosti, kako je obrazloženo u računovodstvenim politikama koje slijede.

Priprema godišnjih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima zahtijeva od Uprave stvaranje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iznosa objavljenih za imovinu i obveze, prihode i troškove. Procjene i uz njih vezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i raznim ostalim čimbenicima, za koje se smatra da su razumni u danim okolnostima, rezultat kojih čini polazište za stvaranje procjena o vrijednosti imovine i obveza, koje se ne mogu dobiti iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od takvih procjena.

Stavke uključene u financijski izvještaj Društva i konsolidirani izvještaj Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojem Društvo, odnosno Grupa posluje (funkcijska valuta).

b) Vremenska neograničenost poslovanja

U trenutku odobrenja za izdavanje financijskih izvještaja, Uprava razumno očekuje da Grupa i Društvo raspolazu odgovarajućim sredstvima za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Stoga i dalje usvajaju načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

c) Ulaganja u ovisna društva

Ulaganja u ovisna društva iskazuju se po trošku, umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti u financijskim izvještajima Društva. Ulaganja u ovisna društva konsolidiraju se metodom pune konsolidacije u konsolidiranim financijskim izvještajima.

d) Osnova za konsolidaciju

Konsolidirani financijski izvještaji obuhvaćaju financijske izvještaje Društva i društava pod njegovom kontrolom pripremljena do 31. prosinca svake godine. Ulagatelj kontrolira poduzeće u koje ulaže ako je u mogućnosti kontrolirati, ili ima prava na udjele u zaradi drugog poduzeća te može utjecati na visinu raspoređene svote zarade koristeći se svojom moći nad tim poduzećem.

e) Poslovna spajanja

Preuzimanje, tj. stjecanje ovisnih društava i poslovanja se obračunava metodom stjecanja. Naknada, tj. činidba u sklopu poslovnog spajanja vrednuje se po fer vrijednosti, a to je ukupna fer vrijednost, na datum razmjene, imovine koju Grupa prenosi te obveza Grupe prema bivšim vlasnicima stečenika te udjela ili dionica koje je Društvo izdalo u zamjenu za kontrolu nad stečenikom. Troškovi povezani sa stjecanjem priznaju se u dobit ili gubitak kako nastaju.

Kad naknada koju Grupa prenosi u sklopu poslovnog spajanja uključuje sporazum o uvjetovanoj nepredviđenoj naknadi, ta se naknada vrednuje po fer vrijednosti na datum stjecanja i uključuje u naknadu koja se prenosi u sklopu poslovnog spajanja. Promjene fer vrijednosti nepredviđene naknade koje udovoljavaju kriterijima prihvatljivosti kao naknade u razdoblju vrednovanja, tj. mjerenja se usklađuju retrospektivno, zajedno s pripadajućim usklađenjima goodwilla. Usklađenja u razdoblju vrednovanja su ona usklađenja koja su posljedica dodatnih saznanja o činjenicama i okolnostima koja su postojala na datum stjecanja a koja su stečena u razdoblju vrednovanja, tj. mjerenja koje ne smije biti dulje od godine dana računajući od datuma stjecanja.

Kod pripajanja entiteta unutar Grupe, Društvo i Grupa takve kombinacije vrše prema knjigovodstvenoj vrijednosti u financijskim izvještajima pripojenog društva.

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

f) Priznavanje prihoda

Osnovna djelatnost Grupe i Društva jest proizvodnja i prodaja konditorskih proizvoda, odnosno kaka, bombona, keksa i čokolade. Grupa i Društvo iskazuju prihod kada na kupca prenose kontrolu nad proizvodom ili uslugom u trenutku u vremenu.

Prihodi od prodaje predstavljaju primljene iznose i potraživanja od trećih strana za robu isporučenu kupcima i za isporučene usluge. Prodaja se prepoznaje kada se kontrola robe prenese na kupca, što je uglavnom po dolasku kod kupca.

Prihodi se mjere kao iznos naknade koje Grupa i Društvo očekuju da će dobiti, na temelju navedene cijene koja se primjenjuje na određenom distribucijskom kanalu nakon odbitka povrata, poreza na promet, drugih trgovinskih popusta kupcima. Razina popusta, dodataka, priznaje se kao odbitak od prihoda u vrijeme kada je povezana prodaja prepoznata ili kada se rabat nudi kupcu. Oni se određuju na temelju potpisanih ugovora.

Uz porez na dodanu vrijednost, ugovorene obveze s trgovinom, kao što su cjenovni ili promotivni popusti, popusti na kraju godine, odbijaju se od prihoda, osim činidbe za različite i jasno prepoznatljive usluge trgovinskih partnera, koje bi mogle pružiti i treće strane uz usporedive troškove.

Grupa i Društvo imaju uvjete plaćanja koji su obično kratkoročni, budući da su ugovori sklopljeni po uobičajenim komercijalnim uvjetima u skladu s tržišnom praksom bez materijalne komponente financiranja.

I. Prihodi od prodaje usluga

Pod uvjetom da je iznos prihoda moguće pouzdano izmjeriti i ako je vjerojatno da će Grupa i Društvo primiti naknadu, prihodi od usluga priznaju se u razdoblju u kojem su iste pružene.

Prihodi od usluga ostvaruju se uglavnom od ugostiteljske djelatnosti Grupe i Društva. Ovi prihodi se priznaju u trenutku pružanja usluge kupcima.

II. Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se na vremenskoj osnovi, na temelju neotplaćene glavnice i po primjenjivoj efektivnoj kamatnoj stopi, koja točno diskontira procijenjene buduće novčane primitke kroz očekivani vijek trajanja financijskom instrumenta ili do neto knjigovodstvenog iznosa financijske imovine. Prihod od kamata se priznaje kao financijski prihod u računu dobiti i gubitka.

III. Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi i udjela u dobiti priznaju se kao prihod kada je ustanovljeno pravo na njihov primitak, odnosno u trenutku skupštinske odluke društva u čije dionice ili udjele je izvršeno ulaganje te kada je izvjesno da će dividenda biti isplaćena.

IV. Prihodi od najмова

Prihodi od poslovnih najмова obračunavaju se na linearnoj osnovi tijekom trajanja najma.

g) Najmovi

Grupa i Društvo kao najmoprimac

Grupa i Društvo procjenjuju je li riječ o ugovoru o najmu odnosno sadržava li ugovor najam, na početku ugovora. Grupa i Društvo iskazuju imovinu s pravom uporabe i pripadajuću obvezu po najmu u pogledu svih najмова u kojima je ona najmoprimac, osim kad je riječ o kratkoročnim najmovima (definiranim kao najmovima čije trajanje iznosi 12 mjeseci ili manje). Za takve najmove Grupa i Društvo pravocrtno priznaju plaćanja najma kao poslovni rashod tijekom trajanja najma, osim ako neka druga sustavna osnova kvalitetnije ne odražava vremensku dinamiku trošenja ekonomskih koristi od imovine koje se drži u najmu.

Imovina s pravom uporabe obuhvaća početno mjerenje predmetne obveze po najmu, plaćanja najma na dan početka najma ili prije toga, umanjeno za primljene poticaje za zaključenje poslovnog najma i sve početne izravne troškove. Oni se naknadno mjere po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija započinje na datum početka najma. Imovina s pravom uporabe amortizira se kroz razdoblje najma ili vijek uporabe, ovisno o tome što je kraće, primjenom pravocrtne (linearne) metode.

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

g) Najmovi (nastavak)

Imovina s pravom uporabe prezentira se kao zasebna stavka u izvještaju o financijskom položaju.

Za utvrđivanja obveze po najmu Grupa i Društvo koriste kamatnu stopu od 2,05% godišnje (2023: 2,05% godišnje). Grupa i Društvo kao najmodavac

Grupa i Društvo sklapaju ugovore o najmu kao najmodavac s obzirom na svoja određena ulaganja u nekretnine. Grupa i Društvo iznajmljuje poslovne prostore.

Prihodi od najamnina temeljem poslovnog najma priznaju se pravocrtno tijekom razdoblja predmetnog najma. Početni izravni troškovi nastali u fazi pregovaranja i ugovaranja uvjeta poslovnog najma pripisuju se knjigovodstvenom iznosu predmeta najma i priznaju pravocrtno tijekom razdoblja najma.

h) Strane valute

Monetarna imovina i obveze u stranim valutama se na kraju svakog izvještajnog razdoblja ponovno preračunavaju po tečaju važećem na kraju toga razdoblja. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti koje su nominirane u stranim valutama ponovno se preračunavaju po tečaju važećem na datum utvrđivanja njihove fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti koje se vode po povijesnom trošku se ne preračunavaju ponovno.

U financijskim izvještajima Grupe i Društva, imovina i obveze inozemnih dijelova poslovanja Grupe i Društva preračunati su primjenom valutnih tečajeva važećih na kraju izvještajnog razdoblja. Prihodi i rashodi preračunavaju se primjenom prosječnog valutnog tečaja za izvještajno razdoblje, osim kod značajnih fluktuacija valutnih tečajeva, i u tom se slučaju upotrebljavaju valutni tečajevi važeći na datum transakcije. Eventualne tečajne razlike iskazuju se u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i akumuliraju u pričuvi iz preračuna stranih valuta.

Usklađenja po fer vrijednosti zbog stjecanja inozemnog poslovanja obračunavaju se kao imovina i obveze inozemnog poslovanja i preračunavaju po zaključnom tečaju. Pri tom nastale tečajne razlike iskazuju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

i) Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno povezati sa stjecanjem, izgradnjom ili izradom kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva znatno vrijeme kako bi bilo spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju, pripisuju se trošku nabave toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju. Svi drugi troškovi posudbe uključuju se u dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali.

j) Primanja zaposlenih

I. Obveze za mirovine i ostale obveze nakon umirovljenja

U toku redovnog poslovanja prilikom isplata plaća Grupa i Društvo u ime svojih radnika koji su članovi obveznih mirovinskih fondova obavlja redovita plaćanja doprinosa sukladno zakonu. Obvezni mirovinski doprinosi fondovima iskazuju se kao dio troška plaća kada se obračunaju. Grupa i Društvo nemaju obvezu osigurati bilo koja druga primanja radnika nakon njihova umirovljenja vezano uz mirovine iz obveznih mirovinskih fondova.

Obveza se odnosi na sve osobe koje su u radnom odnosu temeljem ugovora o radu. Navedeni doprinosi se uplaćuju u određenom postotnom iznosu utvrđenom na temelju bruto plaće. Doprinosi u ime posloprimca i u ime poslodavca obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem su nastali.

II. Otpremnine kod prestanka radnog odnosa

Obveze za otpremnine priznaju se kad Grupa i Društvo prekinu radni odnos radnika prije redovnog datuma umirovljenja ili odlukom radnika da dragovoljno prihvati prekid radnog odnosa u zamjenu za naknadu. Grupa i Društvo priznaju obveze za otpremnine kada su dokazivo preuzeli obvezu da prekinu radni odnos sa sadašnjim radnicima, na osnovu detaljnog formalnog plana bez mogućnosti da od njega odustanu ili osiguravaju otpremnine kao rezultat ponuda da potaknu dragovoljno raskidanje radnog odnosa.

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

j) Primanja zaposlenih (nastavak)

III. Primanja prilikom umirovljenja

Isplate koje dospijevaju u razdoblju duljem od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma, diskontiraju se na njihovu sadašnju vrijednost temeljem aktuarskog izračuna koji se izrađuje na kraju svakog izvještajnog razdoblja te koji koristi pretpostavke o broju radnika za koje se procjenjuje da će ostvariti pravo na otpremninu pri redovnoj mirovini, procijenjeni trošak navedenih otpremnina te diskontnu stopu koja je slična očekivanoj stopi prinosa na ulaganje u državne obveznice u Republici Hrvatskoj koje kotiraju na tržištu i kod kojih su valute i rokovi dospijevanja u skladu s valutama i procijenjenim trajanjem obveze za isplatom primanja. Aktuarski dobiti ili gubici koji proizlaze iz usklade i promjena temeljenih na iskustvu u aktuarskim pretpostavkama knjiže se odmah unutar dobiti ili gubitka.

IV. Dugoročna primanja radnika

Grupa i Društvo priznaju obvezu za dugoročna primanja radnika (jubilarne nagrade) ravnomjerno u razdoblju u kojem je nagrada ostvarena na temelju stvarnog broja godina radnog iskustva. Nagrada za dugogodišnji rad isplaćuje se u najvećem iznosu na koji se sukladno važećim propisima ne plaća porez na dohodak. Obveza za dugoročna primanja radnika mjeri se na kraju svakog izvještajnog razdoblja koristeći pretpostavke o broju radnika kojima se navedena primanja trebaju isplatiti, procijenjeni trošak navedenih primanja te diskontne stope koja je određena kao prosječna očekivana stopa prinosa na ulaganja u državne obveznice.

k) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema koji se upotrebljavaju u isporuci dobara odnosno usluga ili za administrativne svrhe iskazani su u izvještaju o financijskom položaju po trošku, umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, osim zemljišta koja su vrednovana po revaloriziranom modelu.

Amortizacija dugotrajne materijalne imovine započinje kad je sredstvo spremno za namjeravanu uporabu. Zemljište u vlasništvu se ne amortizira. Amortizacija se obračunava na način da se nabavna vrijednost (trošak) odnosno procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta u vlasništvu i dugotrajne materijalne imovine u pripremi, otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrtne metode, na sljedećim osnovama:

	2023.	2024.
Građevinski objekti	5-66 godina	5-66 godina
Postrojenja i oprema	4 – 10 godina	4 – 10 godina
Alati, inventar i transportna imovina i ostala materijalna imovina	4 – 10 godina	4 – 10 godina

U 2023. godini Društvo je preispitalo korisni vijek uporabe za dio građevinskih objekata te je za iste primijenilo ubranu stopu amortizacije od 20%.

Sukladno promjeni računovodstvene procjene, u financijskim izvještajima za 2023. godinu iskazan je veći trošak amortizacije u iznosu od 1.544 tisuće eura. Procjena ukupnog učinaka na buduća razdoblja iznosi 6.176 tisuća eura.

l) Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine obuhvaćaju ulaganja Grupe i Društva u nekretnine (građevinske objekte i zemljišta) s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine i/ili porasta tržišne vrijednosti. Ulaganja u nekretnine priznaju se po trošku i naknadno se mjere po fer vrijednosti. Grupa i Društvo mjere fer vrijednost svojih ulaganja u nekretnine na kraju svakog izvještajnog razdoblja temeljem procjene angažiranog ovlaštenog procjenitelja. Promjene fer vrijednosti priznaju se u dobiti ili gubitku te ne podliježu amortizaciji. Prilikom prijenosa nekretnina s nekretnina koje koriste Grupa i Društvo, na ulaganja u nekretnine razlika između knjigovodstvene i fer vrijednosti na datum prijenosa priznaje se sukladno zahtjevima MRS 16 standarda.

Prijenosi sa ili iz ulaganja u nekretnine događaju se kad dođe do promjene u upotrebi, a dokaz tome je prestanak korištenja ili početak korištenja za vlastite potrebe. Ulaganja u nekretnine prestaju se priznavati prilikom otuđenja ili konačnog povlačenja iz upotrebe te kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od otuđenja. Dobici i gubici od povlačenja iz upotrebe ili otuđenja priznaju se u dobiti ili gubitku u razdoblju povlačenja ili otuđenja.

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

m) Nematerijalna imovina

Odvojeno stečena nematerijalna imovina određenog vijeka uporabe iskazuje se po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom tijekom procijenjenog vijeka uporabe navedenog u bilješci 10. Procijenjeni vijek uporabe i metoda amortizacije preispituju se na kraju svakog izvještajnog razdoblja, te se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno. Amortizacija se obračunava na način da se nabavna vrijednost (trošak), otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrtne metode, na sljedećim osnovama:

Softver

5 godina

Nematerijalna imovina prestaje se priznavati otuđenjem ili kad se od njezine uporabe ili prodaje ne očekuju buduće ekonomske koristi. Svaka dobit odnosno svaki gubitak nastao prestankom priznavanja stavke nematerijalne imovine, koja se utvrđuje kao razlika između neto priljeva ostvarenih prodajom i neto knjigovodstvene vrijednosti te stavke, uključuje se u dobit ili gubitak razdoblja u kojem se stavka prestala priznavati.

n) Zalihe

Zalihe se iskazuju u visini troška ili neto ostvarive vrijednosti ako je niža. Trošak obuhvaća izravne materijale te, prema potrebi, izravne troškove rada i viškove nastale pri dovođenju zaliha na njihovu sadašnju lokaciju i u njihovo trenutačno stanje. Trošak se izračunava uporabom metode vrednovanja prosječne ponderirane cijene. Neto utrživa vrijednost je procijenjena prodajna cijena umanjena za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove koji su neophodni za marketing, prodaju i distribuciju.

Kalkulacije stvarne cijene proizvodnje obuhvaćaju troškove sirovina i materijala te troškove konverzije. Troškovi konverzije zaliha uključuju troškove izravno povezane s jedinicama proizvodnje, kao što je direktan rad. Također uključuju i sustavno raspoređene fiksne i varijabilne opće troškove proizvodnje koji su nastali konverzijom materijala u gotove proizvode. Fiksni troškovi uključuju se u mjerenje zaliha u visini iskorištenog normalnog kapaciteta.

Zalihe trgovačke robe iskazuju se po trošku nabave ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome što je niže. Utrošak zaliha trgovačke robe priznaje se po metodi prosječnih ponderiranih cijena.

o) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni i tekuće račune kod banaka te depozite kod banaka po viđenju s rokovima naplate do tri mjeseca i kraće. Knjigovodstveni iznosi novca i novčanih ekvivalenata općenito su približni njihovim fer vrijednostima.

p) Rezervacije

Rezervacije za obveze i troškove održavaju se na razini koju rukovodstvo Grupe i Društva smatra dostatnom za podmirenje mogućih budućih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na osnovi uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uvjete, karakteristike rizika različitih kategorija transakcija kao i ostale relevantne čimbenike.

q) Financijski instrumenti

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u izvještaju o financijskom položaju Grupe i Društva kada Grupa i Društvo postanu strana ugovornih odredbi instrumenta.

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

Financijska imovina

Ovisno o poslovnom modelu za upravljanje imovinom te ugovornim značajkama novčanih tokove financijske imovine, Grupa i Društvo mjere financijsku imovinu po amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka.

a.1) Financijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Početno priznavanje

Grupa i Društvo priznaju financijsku imovinu kada i samo kada postaje ugovorna strana u ugovornim odredbama instrumenta. Grupa i Društvo početno priznaju financijsku imovinu po fer vrijednosti uvećanu za transakcijske troškove koji se izravno mogu pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine.

Naknadno mjerenje

Nakon početnog priznavanja Grupa i Društvo mjere financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

a.2) Dani zajmovi

Dani zajmovi Grupe i Društva drže se unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi. Ugovornim uvjetima na određeni datum nastaju novčani tokovi koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate. Pri tome je glavnica je fer vrijednost imovine pri početnom priznavanju. Na osnovu navedenog, dani zajmovi mjereni su po amortiziranom trošku.

Mjerenje po amortiziranom trošku podrazumijeva sljedeće:

- Prihod od kamata računa se korištenjem efektivne kamatne stope, te se ista pri obračunu primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednosti imovine.

a.3) Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca koja nemaju značajnu financijsku komponentu pri početnom priznavanju mjerena su po njihovoj transakcijskoj cijeni.

a.4) Umanjenje

Grupa i Društvo na osnovi očekivanih kreditnih gubitaka priznaju umanjena financijske imovine. Na svaki izvještajni datum, Grupa i Društvo mjere očekivane kreditne gubitke te iste priznaje u financijskim izvještajima. Očekivani kreditni gubici od financijskih instrumenata mjere se na način koji odražavaju:

- Nepristran i ponderiran iznos vjerojatnosti koji je određen procjenom raspona mogućih ishoda;
- Vremensku vrijednost novca;
- Razumne i prihvatljive podatke o prošlim događajima, trenutnim uvjetima i predviđanjima budućih ekonomskih uvjeta.

Kod potraživanja od kupaca Grupa i Društvo primjenjuju pojednostavljeni pristup MSFI-ja 9 za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka korištenjem očekivanih rezervacija za kreditne gubitke potraživanja od kupaca. Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka potraživanja od kupaca, Grupa i Društvo su grupirali kupce u određene skupine te analizom starosne strukture te povijesnih podataka, kao i potencijalnog utjecaja makroekonomskih uvjeta, utvrdili očekivane buduće gubitke.

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

Financijska imovina (nastavak)

b) Financijske obveze i vlasnička glavnica

Razvrstavanje u obveze ili vlasničku glavnica

Dužnički i vlasnički instrumenti razvrstavaju se ili u financijske obveze ili u vlasničku glavnica, u skladu sa suštinom ugovornog sporazuma te definicijama financijske obveze i vlasničkog instrumenta.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je svaki ugovor koji pruža dokaz o preostalom udjelu u imovini nekog subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza. Vlasnički instrumenti koje je izdala Grupa, odnosno Društvo iskazuju se u iznosu ostvarenih priljeva, umanjenom za izravne troškove izdavanja.

Financijske obveze

Sve se financijske obveze mjere naknadno po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope na kraju svakog izvještajnog razdoblja.

Financijske obveze naknadno mjerene po amortiziranom trošku

Financijske obveze koje nisu (i) uvjetovana naknada koju će stjecatelj možda morati platiti u sklopu poslovnog spajanja, ii) namijenjene trgovanju ili (iii) predodređene za iskazivanje po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate.

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak financijske obveze i rashodi od kamata raspoređuju tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi, uključujući sve naknade po plaćenim ili primljenim postotnim bodovima koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, zatim troškove transakcije i druge premije i diskonte, svode na amortizirani trošak financijske obveze kroz očekivani vijek trajanja financijske obveze ili neko drugo razdoblje ako je kraće.

Dobici i gubici od promjene tečaja stranih valuta

Kad je riječ o financijskim obvezama u stranoj valuti mjerenim po amortiziranom trošku na kraju svakog izvještajnog razdoblja, dobici i gubici od promjene tečaja stranih valuta određuju se na temelju amortiziranog troška instrumenata.

Prestanak priznavanja financijskih obveza

Grupa i Društvo prestaju priznavati financijske obveze samo i isključivo onda kada su obveze plaćene, poništene ili su istekle. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti financijske obveze koja se prestala priznavati te plaćene naknade i obveze za naknadu uključuje se u dobit ili gubitak.

r) Vlastite dionice

Kada Društvo, odnosno članica Grupe kupuje izdani dionički kapital (trezorske dionice), plaćeni iznos predstavlja odbitnu stavku kapitala i rezervi koji pripadaju dioničarima, dok se dionice ne ponište, ponovno izdaju ili prodaju te se klasificiraju kao trezorske dionice. Kada se takve dionice naknadno prodaju ili ponovno izdaju, primljeni iznos, umanjen za transakcijske troškove, uključuje se u kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima.

4. Ključne računovodstvene prosudbe i ključni izvori neizvjesnosti procjena

Pri primjeni računovodstvenih politika Grupe i Društva, opisanih u bilješci 3, Uprava mora donijeti prosudbe koje imaju značajan utjecaj na iskazane iznose te donijeti procjene i pretpostavke o knjigovodstvenoj vrijednosti imovine i obveza koje nisu vidljive iz drugih izvora. Procjene i s njima povezane pretpostavke temelje se na iskustvu iz prethodnih razdoblja i drugim čimbenicima koji se smatraju relevantnim. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena. Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju revidiranja procjene ako utječu samo na to razdoblje ili u razdoblju revidiranja procjene i u budućim razdobljima ako utječu i na tekuće i na buduća razdoblja.

Ključne prosudbe pri primjeni računovodstvenih politika Grupe i Društva

U nastavku je opis ključnih prosudbi Uprave, osim onih koje uključuju procjene (koje su prezentirane u nastavku), u procesu primjene računovodstvenih politika Grupe i Društva koje su najznačajnije utjecale na iznose iskazane u priloženim financijskim izvještajima.

Umanjenje potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca procjenjuju se na svaki datum izvještavanja te im se vrijednost umanjuje sukladno procjeni vjerojatnosti naplate iskazanog iznosa. Svaki kupac se zasebno razmatra na temelju očekivanog datuma naplate potražnog iznosa i procijenjene vjerojatnosti naplate dospjelih iznosa. Uprava smatra da su potraživanja od kupaca iskazana sukladno njihovom nadoknadivom iznosu na datum izvještavanja.

Ispravak vrijednosti zaliha

Grupa, odnosno Društvo provodi umanjenje vrijednosti zaliha temeljem procjene zastarjelosti i daljnje neiskoristivosti. Vrijednosno usklađenje zaliha provodi se na teret troškova poslovanja.

Vijek trajanja nematerijalne imovine i prava na upravljanje imovinom

Grupa, odnosno Društvo pregledava procijenjeni vijek trajanja nematerijalne imovine te pravo na upravljanje imovinom na kraju svakog izvještajnog datuma. Nematerijalna imovina i prava na upravljanje imovinom iskazani su po trošku nabave umanjenom za akumulirani ispravak vrijednosti.

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacija se obračunava na način da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta u vlasništvu i nekretnina u izgradnji, otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrtne metode. Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake godine, pri čemu se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno.

Procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu i jubilarnih nagrada

Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontnoj stopi, budućim povećanjima dohotka ili stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova te procjene su predmet nesigurnosti. Ova prava uređena su kolektivnim ugovorom.

Procjene korištene za izračun ulaganja u nekretnine

Grupa i Društvo mjere ulaganja u nekretnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 40, koristeći model fer vrijednosti. U skladu s tim, Grupa priznaje dobit ili gubitak koji proizlazi iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine unutar dobiti ili gubitka za razdoblje u kojem je nastala na osnovi procjene koju su proveli vanjski procjenitelji.

Posljedice određenih sudskih sporova

Grupa i Društvo su stranka u određenim parnicama i postupcima nastalim u uobičajenom obavljanju poslovanja. Uprava koristi procjenu kada su najvjerojatnije posljedice tih aktivnosti procijenjene i rezerviranja su priznata na dosljednoj osnovi.

Priznavanje odgođene porezne imovine

Odgođena porezna imovina predstavlja iznose poreza na dobit koji su nadoknadivi na temelju budućih odbitaka oporezive dobiti te se iskazuje u izvještaju o financijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se do visine poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni. Prilikom utvrđivanja buduće oporezive dobiti i iznosa poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni u budućnosti, Uprava donosi prosudbe i izrađuje procjene na temelju oporezive dobiti iz prethodnih godina i u očekivanja budućih prihoda za koje se smatra da su razumni u postojećim okolnostima.

4. Ključne računovodstvene prosudbe i ključni izvori neizvjesnosti procjena (nastavak)

Ključni izvori neizvjesnosti procjena (nastavak)

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Imovina koja se amortizira pregledava se zbog umanjenja vrijednosti kada događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njenog nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koja vrijednost je viša. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina se grupira na najniži nivo kako bi se pojedinačno utvrdio novčani tok (jedinice stvaranja novca). Nefinancijska imovina za koju je iskazano umanjene vrijednosti, provjerava se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti. Na temelju pregleda imovine i stupnja korištenja, Uprava identificira potrebu za provedbom testa umanjenja imovine.

Određivanje fer vrijednosti

Grupa i Društvo primjenjuju računovodstvene politike i objave koje zahtijevaju mjerenje fer vrijednosti za financijsku i nefinancijsku imovinu.

Fer vrijednosti mjere se u odnosu na informacije prikupljene od trećih strana u kojem slučaju Uprava i funkcija financija ocjenjuju ukoliko dokazi prikupljeni od trećih strana osiguravaju da navedene procjene fer vrijednosti ispunjavaju zahtjeve MSFI-jeva, uključujući i razinu iz hijerarhije fer vrijednosti u koju bi te procjene trebale biti klasificirane.

Fer vrijednosti kategoriziraju se u različite razine u hijerarhiji fer vrijednosti na temelju ulaznih varijabli koje se koriste u tehnikama procjene kao što slijedi:

- Razina 1 – kotirane cijene (nekorrigirane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obveze
- Razina 2 – ulazne varijable koje ne predstavljaju kotirane cijene uključene u razinu 1, a radi se o ulaznim varijablama za imovinu ili obveze za koje su vidljive bilo izravno (npr. kao cijene) bilo neizravno (npr. izvedene iz cijena)
- Razina 3 – ulazne varijable za imovinu ili obveze koje se ne temelje na vidljivim tržišnim podacima (ulazne varijable koje nisu vidljive)

5. PRIHODI OD UGOVORA S KUPCIMA

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Prihodi od prodaje u zemlji	108.671	98.932	108.671	98.932
Prihodi od prodaje u inozemstvu	75.959	70.380	62.971	58.551
Prihodi od najma	1.369	1.276	1.259	1.173
Ostali prihodi od prodaje	1.421	1.177	3.479	2.560
Ukupno	187.420	171.765	176.380	161.216

Grupa i Društvo ostvaruju prihode od ugovora s kupcima (prihodi od prodaje u zemlji i inozemstvu), za prijenos robe u određenom trenutku u vremenu.

Ostali prihodi od prodaje se u najvećem dijelu odnose na prihode od prodaje materijala. Pregled danih najмова te očekivanih prihoda po najmovima u budućim razdobljima prikazani su u bilješci 19. Ulaganja u nekretnine.

5.1. SEGMENTI

Grupa

Ostvareni prihodi po vrsti proizvoda su objavljeni ispod:

	Proizvodi od kaka	Bomboni	Keksi, vafli i slani asortiman	Trgovačka roba	Ostali prihodi od prodaje	Eliminacija	Ukupno
	2024.	2024.	2024.	2024.	2024.	2024.	2024.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Prihod od prodaje eksternim kupcima	65.261	16.594	101.027	1.748	2.790	-	187.420
Intergrupni prihod od prodaje	554	6	7.578	-	2.079	(10.217)	-
Prihod od ugovora s kupcima	65.815	16.600	108.604	1.748	4.870	(10.217)	187.420
	Proizvodi od kaka	Bomboni	Keksi, vafli i slani asortiman	Trgovačka roba	Ostali prihodi od prodaje	Eliminacija	Ukupno
	2023.	2023.	2023.	2023.	2023.	2023.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Prihod od prodaje eksternim kupcima	62.258	15.605	88.113	861	4.928	-	171.765
Intergrupni prihod od prodaje	829	6	9.197	-	1.484	(11.516)	-
Prihod od ugovora s kupcima	63.088	15.610	97.311	861	6.412	(11.516)	171.765

5.1. SEGMENTI (nastavak)

Teritorijalna analiza poslovanja

Prihod od prodaje vanjskih kupaca

	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR
HRVATSKA	108.671	98.932
BOSNA I HERCEGOVINA	22.024	21.101
SLOVENIJA	11.231	10.953
MAKEDONIJA	4.787	4.822
SRBIJA	7.390	7.731
PREKOMORSKE ZEMLJE	16.951	13.936
OSTALO	16.366	14.290
	187.420	171.765

Ostali prihod od prodaje odnosi se na prodaju konditorskog asortimana na ostala tržišta, osim gore navedenih, prihod od prodaje nekonditorske trgovačke robe, prihod od prodaje materijala i usluga te prihod od najma.

Društvo

Ostvareni prihodi po vrsti proizvoda su objavljeni ispod:

	Proizvodi od kaka	Bomboni	Keksi, vafli i slani asortiman	Trgovačka roba	Ostali prihodi od prodaje	Ukupno
	2024.	2024.	2024.	2024.	2024.	2024.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Prihod od ugovora s kupcima	65.663	16.590	85.432	1.748	6.947	176.380
	Proizvodi od kaka	Bomboni	Keksi, vafli i slani asortiman	Trgovačka roba	Ostali prihodi od prodaje	Ukupno
	2023.	2023.	2023.	2023.	2023.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Prihod od ugovora s kupcima	62.914	15.587	75.640	758	6.316	161.216

Teritorijalna analiza poslovanja

Prihod od prodaje vanjskih kupaca

	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR
HRVATSKA	108.671	98.932
BOSNA I HERCEGOVINA	16.090	15.800
SLOVENIJA	10.007	8.779
MAKEDONIJA	3.768	4.039
SRBIJA	6.053	5.710
PREKOMORSKE ZEMLJE	14.707	12.894
OSTALO	17.084	15.062
	176.380	161.216

5.1. SEGMENTI (nastavak)

Teritorijalna analiza poslovanja (nastavak)

Ostali prihod od prodaje odnosi se na prodaju konditorskog asortimana na ostala tržišta, osim gore navedenih, prihod od prodaje nekonditorske trgovačke robe, prihod od prodaje materijala i usluga te prihod od najma.

5.2. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Naplata prethodno otpisanih potraživanja	569	-	629	45
Ostali poslovni prihodi	552	466	389	388
Dobitci od prodaje dugotrajne imovine	297	204	322	163
Prihodi od ukidanja vrijednosnog usklađenja zaliha	232	-	232	-
Prihodi od naplata šteta, refundacija i poticaja	203	349	70	314
Prihodi od prodaje prava	170	134	170	194
Prihodi od promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine	153	651	154	679
Prihodi po osnovi uporabe službenih vozila u privatne svrhe	135	73	135	73
Prihodi od otpisa obveza	105	-	105	-
Naknadno utvrđeni prihodi	74	546	75	546
Viškovi proizvoda i robe	38	42	38	42
Prihodi od marketinške suradnje	27	27	27	27
Usluge provizije	22	20	22	20
Prihodi od ukidanja rezerviranja	-	2.810	-	2.810
Ukupno	2.577	5.322	2.368	5.301

Prihodi od ukidanja rezerviranja odnose se na ukidanje po rezerviranjima za započete sudske sporove, za neiskorištene godišnje odmore i otpremnine.

6. TROŠKOVI PRODANE ROBE

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Troškovi prodane robe	4.996	3.353	14.907	14.454
Ukupno	4.996	3.353	14.907	14.454

7. MATERIJALNI TROŠKOVI

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Utrošene sirovine i materijal, ambalaža	90.276	87.303	77.773	73.589
Utrošena energija	5.547	6.231	5.020	5.711
Sitan inventar	90	104	82	102
Ukupno	95.913	93.638	82.875	79.402

8. TROŠKOVI USLUGA

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Vanjske usluge reklame i propagande	9.236	8.368	9.232	8.364
Prijevozne usluge	2.456	2.527	2.340	2.409
Usluge održavanja	2.079	3.192	1.949	3.091
Intelektualne i osobne usluge*	1.231	1.350	1.197	1.312
Najamnine i zakupnine	587	510	586	522
Komunalne usluge	479	460	449	427
Vanjske usluge reprezentacije	123	116	95	98
Usluge sajмова	40	28	40	28
Ostale vanjske usluge	2.949	2.679	2.912	2.638
Ukupno	19.180	19.230	18.800	18.889

*U okviru intelektualnih i osobnih usluga Grupa i Društvo evidentiraju trošak revizije financijskih izvještaja i procedure ograničenog uvjerenja o izvještaju o održivosti. Naknada za 2024. godinu za Grupu iznosila je 102 tisuće eura (2023: 81 tisuću eura), a za Društvo 75 tisuća eura (2023: 65 tisuća eura).

9. TROŠKOVI OSOBLJA

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Neto plaće	23.338	20.696	20.572	18.409
Porezi i doprinosi iz plaće	9.305	8.434	7.795	7.230
Doprinosi na plaće	4.447	4.076	4.439	4.059
Ukupno	37.090	33.206	32.805	29.698

Na kraju 2024. godine broj zaposlenih u Grupi je 1.975 (2023: 2.071), dok je prosječan broj zaposlenih u Grupi bio 1.998 (2023.: 2.056). Na kraju 2024. godine broj zaposlenih u Društvu je 1.619 (2023: 1.692), dok je prosječan broj zaposlenih u Društvu bio 1.633 (2023.: 1.691).

Na razini Grupe u 2024. godini je uplaćeno 5.619 tisuća eura doprinosa za mirovinsko osiguranje (2023: 5.973 tisuća eura), a na razini Društva u 2024. godini je uplaćeno 5.503 tisuće eura (2023: 5.223 tisuća eura).

10. AMORTIZACIJA

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	9.594	9.069	8.559	7.889
Trošak amortizacije imovine s pravom uporabe	363	528	359	514
Trošak amortizacije nematerijalne imovine	327	199	300	188
Trošak amortizacije biološke imovine	-	1	-	1
Ukupno	10.284	9.796	9.218	8.592

10.1. GUBICI OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI FINACIJSKE IMOVINE

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca	13	150	7	111
Ukupno	13	150	7	111

10.2. GUBICI OD UMANJENJA NEFINACIJSKE IMOVINE

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Umanjenje vrijednosti dugotrajne materijalne imovine	1.764	-	1.764	-
Vrijednosno usklađenje zaliha	-	495	-	495
Ukupno	1.764	495	1.764	495

Tijekom 2024. godine Društvo je priznalo gubitke od umanjenja vrijednosti dugotrajne materijalne imovine u iznosu od 1.764 tisuća EUR. Predmetno umanjenje odnosi se na proizvodnu liniju za konditorski program. Na datum bilance utvrđeni su pokazatelji umanjenja vrijednosti, prvenstveno:

- Niska iskorištenost proizvodne linije, te
- Rast cijena koštanja gotovih proizvoda.

U skladu s odredbama MRS 36, Društvo je provelo test umanjenja temeljem izračuna uporabne vrijednosti metodom diskontiranih novčanih tokova. Pri izračunu je korištena diskontna stopa od 9,3%, koja odgovara prosječnoj ponderiranoj cijeni kapitala Društva.

U diskretnom razdoblju projekcija primijenjene su sljedeće ključne pretpostavke:

- Prosječna godišnja stopa rasta volumena: 1,2%
- Prosječna stopa rasta neto prihoda: 2,9%
- Stopa rasta troškova prodanih proizvoda: 4,1% (posljedica znatnog rasta cijena sirovina)
-

Projekcije su rađene na temelju očekivanog rasta i profitabilnosti kategorija proizvoda koji se proizvode na predmetnoj proizvodnoj liniji.

Uprava Društva smatra da su korištene pretpostavke realne i razumne, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i strategiju Društva. U budućim razdobljima Društvo će redovito preispitivati ove pokazatelje radi pravovremenog utvrđivanja eventualnih dodatnih umanjenja ili ukidanja (reverzije) priznatih gubitaka, sukladno zahtjevima MRS 36.

11. OSTALI RASHODI

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Naknade troškova zaposlenima	5.961	7.504	5.299	6.896
Doprinosi, članarine i druga davanja	737	768	717	750
Premije osiguranja	549	506	522	475
Dnevnice za službena putovanja i putni troškovi	274	322	269	315
Neiskorišteni dani godišnjih odmora	136	290	120	183
Pomoći i ostala davanja	166	239	119	97
Otpis zaliha	-	120	-	104
Naknade članovima Nadzornog odbora	103	119	103	119
Porezi koji ne ovise o rezultatu i takse	100	109	46	53
Gubici od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	-	97	-	97
Ostali nematerijalni troškovi poslovanja	1.128	1.322	1.081	993
Ukupno	9.154	11.396	8.276	10.082

Naknade troškova zaposlenima najvećim dijelom odnose se na troškove prijevoza na posao i s posla, otpremnine po sporazumu i zbog poslovno i osobno uvjetovanog otkaza, prigodne nagrade te naknade troškova prehrane radnicima.

12. FINANCIJSKI RASHODI

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Negativne tečajne razlike	352	440	305	289
Rashodi od kamata	126	148	115	128
Rashodi kamata s osnove obveza po najmu	31	38	31	38
Ukupno	509	626	451	455

13. FINANCIJSKI PRIHODI

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Prihodi od dividendi	375	-	375	-
Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	257	347	257	232
Prihodi od kamata	577	484	577	484
Ostali financijski prihodi	1	2	1	2
Ukupno	1.210	833	1.210	718

14. POREZ NA DOBIT

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Trošak poreza na dobit tekuće godine	1.591	1.695	1.505	1.592
Odgođeni porez	107	(36)	110	(34)
Ukupno	1.698	1.659	1.615	1.558
Računovodstvena dobit prije oporezivanja	9.889	8.314	8.534	7.382
Porez na dobit	1.780	1.496	1.536	1.329
Učinak porezno nepriznatih rashoda	211	386	176	282
Učinak porezno izuzetih prihoda	(314)	(128)	(207)	(19)
Učinak primjene različite stope poreza	(86)	(59)	-	-
Odgođeni porez	107	(36)	110	(34)
Porezni rashod	1.698	1.659	1.615	1.558
<i>Efektivna porezna stopa</i>	<i>17%</i>	<i>20%</i>	<i>19%</i>	<i>21%</i>

S 31.12.2024. godine te s 31.12.2023. godine Grupa i Društva Grupe nemaju prenesenih poreznih gubitaka.

U skladu s poreznim propisima, Porezna uprava može u svakom trenutku pregledati knjige i evidencije Društva u razdoblju od tri godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana te može nametnuti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava Društva nije upoznata ni s kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

15. ZARADA PO DIONICI

	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa
Neto dobit pripisiva vlasnicima kapitala matičnog društva	8.190	6.655
Prosječan ponderirani broj redovnih dionica za potrebe izračuna osnovne zarade po dionici	1.410.893	1.418.898
Osnovna zarada po dionici	5,81	4,69

Razrijeđena zarada po dionici jednaka je osnovnoj zaradi budući da nema izdanih instrumenata konvertibilnih u redovne dionice ili sličnih izdanih opcija.

16. NEMATERIJALNA IMOVINA

Grupa	Zaštitni znakovi	Software	Licence	Ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Ostalo	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Trošak nabave							
Na dan 01. siječnja 2023.	10	2.248	20	30	421	594	3.323
Povećanja	-	-	-	-	310	-	310
Prijenos s imovine u pripremi	-	393	226	-	(695)	76	-
Smanjenja	-	-	-	-	-	(297)	(297)
Na dan 31. prosinca 2023.	10	2.641	245	30	36	373	3.335
Povećanja	-	73	-	-	123	-	196
Prijenos s imovine u pripremi	-	44	-	-	(129)	85	-
Donos	-	-	-	-	6	-	6
Na dan 31. prosinca 2024.	10	2.758	245	30	36	458	3.537
Amortizacija							
Na dan 01.siječnja 2023.	10	1.736	18	30	-	451	2.245
Amortizacija za godinu	-	151	11	-	-	37	199
Smanjenja	-	-	-	-	-	(297)	(297)
Na dan 31.prosinca 2023.	10	1.886	29	30	-	191	2.147
Amortizacija za godinu	-	224	45	-	-	58	327
Na dan 31.prosinca 2024.	10	2.110	74	30	-	249	2.474
Knjigovodstvena vrijednost							
Na dan 31. prosinca 2024.	-	648	171	-	36	209	1.063
Na dan 31. prosinca 2023.	-	755	216	-	36	181	1.188

16. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

Društvo	Zaštitni znakovi	Software	Licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ostalo	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Trošak nabave						
Na dan 01. siječnja 2023.	10	2.120	20	421	555	3.126
Pripajanje Krašcommerce (bilješka 34.)	-	13	-	-	-	13
Povećanja	-	-	-	274	-	274
Prijenos s imovine u pripremi	-	393	226	(695)	76	-
Smanjenja	-	-	-	-	(297)	(297)
Na dan 31. prosinca 2023.	10	2.527	245	-	334	3.116
Povećanja	-	-	-	110	-	110
Prijenos s imovine u pripremi	-	8	-	(93)	85	-
Donos	-	-	-	6	-	6
Na dan 31. prosinca 2024.	10	2.535	245	23	419	3.232
Amortizacija						
Na dan 01. siječnja 2023.	10	1.646	18	-	414	2.088
Pripajanje Krašcommerce (bilješka 34.)	-	12	-	-	-	12
Amortizacija tijekom godine	-	141	11	-	37	188
Smanjenja	-	-	-	-	(297)	(297)
Na dan 31. prosinca 2023.	10	1.798	29	-	154	1.991
Amortizacija tijekom godine	-	198	45	-	57	300
Na dan 31. prosinca 2024.	10	1.996	74	-	211	2.291
Knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 31. prosinca 2024.	-	539	171	23	208	941
Na dan 31. prosinca 2023.	-	729	216	-	180	1.125

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000	'000	'000	'000
	EUR	EUR	EUR	EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
<i>Knjigovodstvena vrijednost</i>				
Građevinski objekti	16.685	20.127	13.305	16.293
Postrojenja i oprema	29.371	24.436	26.866	21.875
Zemljišta	11.498	11.368	10.821	10.691
Imovina u pripremi	3.124	4.883	2.950	4.691
Predujmovi za materijalnu imovinu	1.249	2.154	1.072	2.093
Alati, inventar i transportna imovina	3.633	3.093	3.632	3.090
Ostala materijalna imovina	86	91	69	72
Ukupno	65.646	66.152	58.715	58.805

Bruto vrijednost potpuno amortizirane imovine na 31.12.2024. na razini Grupe iznosi: 138.950 tisuća eura (2023: 130.276 tisuća eura), a na razini Društva 130.975 tisuća eura (122.472 tisuće eura).

Temeljem procjene nadoknadivog iznosa imovine, Društvo je na izvještajni datum izvršilo umanjenje vrijednosti Imovine (opreme) u iznosu od 1.764 tisuća eura.

Imovina založena kao jamstvo

Na dan 31. prosinca 2024. godine i na dan 31. prosinca 2023. godine Grupa nema založene dugotrajne materijalne imovine kao sredstvo osiguranja. Obveze po kreditima prema bankama osigurane su mjenicama i zadužnicama.

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Grupa	Građevinski objekti	Zemljišta	Postrojenja i oprema	Alati, inventar i transportna imovina	Ostala materijalna imovina	Imovina u pripremi	Predujmovi za materijalnu imovinu	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	
Nabavna vrijednost								
Na dan 01. siječnja 2023.	100.775	11.372	141.948	15.883	836	2.833	1.783	275.430
Povećanja	-	-	52	-	-	8.125	2.153	10.330
Smanjenja	(82)	-	(3.752)	(1.048)	(45)	(451)	(1.782)	(7.160)
Prijenos s imovine u pripremi	758	-	3.791	1.058	6	(5.628)	-	(15)
Tečajne razlike	(8)	(4)	(1)	(2)	-	4	-	(11)
Na dan 31. prosinca 2023.	101.443	11.368	142.038	15.891	797	4.883	2.154	278.574
Povećanja	-	130	-	-	-	12.041	177	12.348
Smanjenja	(72)	-	(4.592)	(1.078)	(14)	-	(1.081)	(6.837)
Prijenos s imovine u pripremi	408	-	11.564	1.801	10	(13.794)	-	(12)
Prijenos na Nematerijalnu imovinu u pripremi	-	-	-	-	-	(6)	-	(6)
Ostalo	(204)	-	-	-	-	-	-	(204)
Na dan 31. prosinca 2024.	101.574	11.498	149.010	16.614	793	3.124	1.249	283.863
Akumulirana amortizacija i umanjenje								
Na dan 01. siječnja 2023.	77.847	-	116.596	12.962	739	-	-	208.144
Amortizacija tijekom godine	3.555	-	4.687	814	13	-	-	9.069
Smanjenja	(82)	-	(3.682)	(977)	(45)	-	-	(4.786)
Tečajne razlike	(4)	-	-	(1)	1	-	-	(5)
Na dan 31. prosinca 2023.	81.315	-	117.602	12.798	708	-	-	212.422
Amortizacija tijekom godine	3.608	-	4.883	1.104	-	-	-	9.594
Smanjenja	(35)	-	(4.604)	(924)	-	-	-	(5.563)
Vrijednosno usklađenje (bilješka 10.2.)	3	-	1.758	3	-	-	-	1.764
Tečajne razlike	(2)	-	-	-	-	-	-	(2)
Na dan 31. prosinca 2024.	84.889	-	119.639	12.981	708	-	-	218.217
Knjigovodstvena vrijednost								
Na dan 31. prosinca 2024.	16.685	11.498	29.371	3.633	85	3.124	1.249	65.646
Na dan 31. prosinca 2023.	20.127	11.368	24.436	3.093	90	4.883	2.154	66.152

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Društvo	Građevinski objekti	Zemljišta	Postrojenja i oprema	Alati, inventar i transportna imovina	Ostala materijalna imovina	Imovina u pripremi	Predujmovi za materijalnu imovinu	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	
Nabavna vrijednost								
Na dan 01. siječnja 2023.	89.532	10.691	129.401	15.535	818	2.555	1.626	250.157
Pripajanje Krašcommerce (bilješka 34.)	-	-	-	192	1	8	-	200
Povećanja	-	-	-	-	-	7.446	2.093	9.539
Smanjenja	(82)	-	(2.813)	(1.012)	(45)	(412)	(1.626)	(5.990)
Prijenos s imovine u pripremi	752	-	3.073	1.058	6	(4.905)	-	(16)
Na dan 31. prosinca 2023.	90.202	10.691	129.661	15.773	780	4.691	2.093	253.890
Povećanja	-	130	-	-	-	11.285	-	11.415
Smanjenja	-	-	(4.247)	(1.078)	(14)	-	(1.021)	(6.361)
Prijenos s imovine u pripremi	377	-	10.832	1.801	10	(13.020)	-	-
Prijenos na Nematerijalnu imovinu u pripremi	-	-	-	-	-	(6)	-	(6)
Na dan 31. prosinca 2024.	90.579	10.821	136.245	16.495	776	2.950	1.072	258.938
Akumulirana amortizacija i umanjenje								
Na dan 01. siječnja 2023.	70.700	-	106.828	12.674	739	-	-	190.940
Pripajanje Krašcommerce (bilješka .34)	-	-	-	162	1	-	-	163
Amortizacija tijekom godine	3.362	-	3.761	824	13	-	-	7.889
Smanjenja	(82)	-	(2.803)	(977)	(45)	-	-	(3.907)
Na dan 31. prosinca 2023.	73.909	-	107.786	12.682	708	-	-	195.084
Amortizacija tijekom godine	3.362	-	4.083	1.102	13	-	-	8.559
Smanjenja	-	-	(4.247)	(924)	(14)	-	-	(5.185)
Vrijednosno usklađenje (bilješka 10.2.)	3	-	1.758	3	-	-	-	1.764
Na dan 31. prosinca 2024.	77.274	-	109.380	12.863	707	-	-	200.223
Knjigovodstvena vrijednost								
Na dan 31. prosinca 2024.	13.305	10.821	26.866	3.632	69	2.950	1.072	58.715
Na dan 31. prosinca 2023.	16.293	10.691	21.875	3.090	72	4.691	2.093	58.805

18. IMOVINA S PRAVOM UPORABE

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000	'000	'000	'000
	EUR	EUR	EUR	EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Imovina s pravom uporabe - Građevinski objekti	1.211	1.416	1.211	1.416
Imovina s pravom uporabe - Informatička oprema	-	42	-	42
Imovina s pravom uporabe - Vozila i Viličari	97	156	93	143
Ukupno	1.308	1.613	1.304	1.601

Grupa	Informatička oprema	Vozila i Viličari	Građevinski objekti	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Trošak nabave				
Na dan 01. siječnja 2023.	685	699	1.876	3.260
Povećanja	-	3	364	367
Prestanak najma	-	(345)	(301)	(646)
Na dan 31. prosinca 2023.	685	357	1.939	2.981
Povećanja	-	10	61	71
Prestanak najma	(685)	(111)	-	(796)
Na dan 31. prosinca 2024.	-	256	2.000	2.256
Akumulirana amortizacija				
Na dan 01. siječnja 2023.	476	467	512	1.455
Amortizacija tijekom godine	167	81	280	528
Prestanak najma	-	(346)	(269)	(615)
Na dan 31. prosinca 2023.	643	202	523	1.368
Amortizacija tijekom godine	42	56	266	363
Prestanak najma	(685)	(97)	-	(782)
Na dan 31. prosinca 2024.	-	159	789	948
Knjigovodstvena vrijednost				
Na dan 31. prosinca 2024.	-	97	1.211	1.308
Na dan 31. prosinca 2023.	42	156	1.416	1.613

	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR
Amortizacija	363	528
Rashodi kamata s osnove obveza po najmu	32	38
Trošak kratkoročnih najмова	587	510
Otplata obveza po najmu	(1.031)	(1.126)

Obveze s osnova najma prikazane su u bilješci 32. Grupa koristi poslovne prostore (građevinski objekti) za obavljanje trgovačke i ugostiteljske djelatnosti, ugovoreno s lokalnim nepovezanim stranama. IT oprema pretežno se odnosi na poslužitelje za podršku informacijskim sustavima Grupe. Vozila u najmu iznajmljuju se za članove uprave i prodajnu operativu dok se viličari koriste u procesu proizvodnje.

18. IMOVINA S PRAVOM UPORABE (nastavak)

Društvo	Informatička oprema	Vozila i Viličari	Građevinski objekti	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Trošak nabave				
Na dan 01. siječnja 2023.	685	613	1.776	3.074
Povećanja	-	3	364	367
Prestanak najma	-	(313)	(201)	(515)
Na dan 31. prosinca 2023.	685	303	1.939	2.927
Povećanja	-	-	61	61
Prestanak najma	(685)	(67)	-	(752)
Na dan 31. prosinca 2024.	-	236	2.000	2.236
Akumulirana amortizacija				
Na dan 01. siječnja 2023.	476	392	426	1.293
Amortizacija tijekom godine	167	81	266	514
Prestanak najma	-	(313)	(168)	(481)
Na dan 31. prosinca 2023.	643	160	523	1.326
Amortizacija tijekom godine	42	51	266	359
Prestanak najma	(685)	(67)	-	(752)
Na dan 31. prosinca 2024.	-	143	789	932
Knjigovodstvena vrijednost				
Na dan 31. prosinca 2024.	-	93	1.211	1.304
Na dan 31. prosinca 2023.	42	143	1.416	1.601
			2024.	2023.
			'000 EUR	'000 EUR
Amortizacija			359	514
Rashodi kamata s osnove obveza po najmu			31	38
Trošak kratkoročnih najмова			586	522
Otplata obveza po najmu			(970)	(1.105)

19. ULAGANJA U NEKRETNINE

Grupa	Građevinski objekti	Zemljišta	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Na dan 01. siječnja 2023.	2.078	5.994	8.072
Dobici (Gubici) od fer vrednovanja	(46)	628	582
Smanjenja	(33)	-	(33)
Prijenos s imovine u pripremi	15	-	15
Na dan 31. prosinca 2023.	2.014	6.622	8.636
Dobici (Gubici) od fer vrednovanja	42	112	154
Smanjenja	(6)	(30)	(36)
Ostalo	204	-	204
Na dan 31. prosinca 2024.	2.254	6.704	8.958

Ulaganja u nekretnine iskazane na dan 31. prosinca 2024. godine u iznosu od 8.958 tisuća eura (8.636 tisuća eura na dan 31. prosinca 2023. godine) odnose se na iznajmljeni poslovni prostor i poljoprivredno zemljište. Grupa mjeri ulaganja u nekretnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 40, koristeći model fer vrijednosti. U skladu s tim, Grupa priznaje dobit ili gubitak koji proizlazi iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine unutar dobiti ili gubitka za razdoblje u kojem je nastala na osnovi procjene koju su proveli vanjski procjenitelji.

Generirana fer vrijednost nekretnine predstavlja 2. razinu unutar hijerarhije fer vrijednosti.

	Fer vrijednost na dan 31. prosinca 2024. godine	Fer vrijednost na dan 31. prosinca 2023. godine	Vrednovanje	Značajni ulazni podaci
Zemljišta	6.704	6.622	- Prosjek oglašanih vrijednosti usporedivih obližnjih građevinskih zemljišta slične vrste, veličine i lokacije (poljoprivredno)	2024: - raspon cijena EUR/m ² (EUR 0,46 – 64,76 po m ²) za zemljišta slične vrste, veličine i lokacije 2023: - raspon cijena EUR/m ² (EUR 0,42 – 63,12 po m ²) za zemljišta slične vrste, veličine i lokacije
Građevinski objekti	2.254	2.014	- Prosjek oglašanih vrijednosti usporedivih obližnjih građevinskih objekata iste vrste, veličine i lokacije - Prihodovna metoda - Troškovna metoda	2024: - raspon cijena EUR/m ² (EUR 633- 3.150,12 po m ²) za građevinske objekte slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije: 7,25% - 9,01% 2023: - raspon cijena EUR/m ² (EUR 1.364- 2.292 po m ²) za građevinske objekte slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije: 6,50% - 8%

U nastavku je prikaz po danim najmovima te očekivanim prihodima po najmovima u budućim razdobljima na razini Grupe.

	2024.	do godine dana	do dvije godine	do tri godine	do četiri godine	do pet godina	nakon 5 godina
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Prihodi od najma	1.369	803	467	429	401	309	684
Ukupno	1.369	803	467	429	401	309	684
	2023.	do godine dana	do dvije godine	do tri godine	do četiri godine	do pet godina	nakon 5 godina
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Prihodi od najma	1.254	1.167	748	521	482	264	31
Ukupno	1.254	1.167	748	521	482	264	31

19. ULAGANJA U NEKRETNINE (nastavak)

Društvo	Građevinski objekti	Zemljišta	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Nabavna vrijednost ili vrednovanje			
Na dan 01. siječnja 2023.	2.578	5.994	8.571
Dobici (Gubici) od fer vrednovanja	(46)	628	582
Prijenos s imovine u pripremi	15	-	15
Smanjenja	-	-	-
Na dan 31. prosinca 2023.	2.547	6.622	9.168
Dobici (Gubici) od fer vrednovanja	42	112	154
Smanjenja	-	(30)	(30)
Na dan 31. prosinca 2024.	2.589	6.704	9.293

Ulaganja u nekretnine iskazane na dan 31. prosinca 2024. godine u iznosu od 9.293 tisuća eura (9.168 tisuću eura na dan 31. prosinca 2023. godine) odnose se na iznajmljeni poslovni prostor i poljoprivredno zemljište. Društvo mjeri ulaganja u nekretnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 40, koristeći model fer vrijednosti. U skladu s tim, Društvo priznaje dobit ili gubitak koji proizlazi iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine unutar dobiti ili gubitka za razdoblje u kojem je nastala na osnovi procjene koju su proveli vanjski procjenitelji.

Generirana fer vrijednost nekretnine predstavlja 2. razinu unutar hijerarhije fer vrijednosti

	Fer vrijednost na dan 31. prosinca 2024. godine	Fer vrijednost na dan 31. prosinca 2023. godine	Vrednovanje	Značajni ulazni podaci
Zemljišta	6.6704	6.622	- Prosjek oglašanih vrijednosti usporedivih obližnjih građevinskih zemljišta slične vrste, veličine i lokacije (poljoprivredno)	2024: - raspon cijena EUR/m ² (EUR 0,46 – 64,76 po m ²) za zemljišta slične vrste, veličine i lokacije 2023: - raspon cijena EUR/m ² (EUR 0,42 – 63,12 po m ²) za zemljišta slične vrste, veličine i lokacije
Građevinski objekti	2.589	2.547	- Prosjek oglašanih vrijednosti usporedivih obližnjih građevinskih objekata iste vrste, veličine i lokacije - Prihodovna metoda - Troškovna metoda	2024: - raspon cijena EUR/m ² (EUR 633-3.150,12 po m ²) za građevinske objekte slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije: 7,25% - 9,01% 2023: - raspon cijena EUR/m ² (EUR 1.364-2.292 po m ²) za građevinske objekte slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije: 6,50% - 8%

19. ULAGANJA U NEKRETNINE (nastavak)

U nastavku je prikaz prihoda po danim najmovima, te očekivanim prihodima po najmovima u budućim razdobljima Društva.

	2024 '000 EUR	do godine dana '000 EUR	do dvije godine '000 EUR	do tri godine '000 EUR	do četiri godine '000 EUR	do pet godina '000 EUR	nakon 5 godina '000 EUR
Prihodi od najma ovisnim društvima	21	20	17	14	14	14	14
Prihodi od najma povezanom društvu	86	69	69	69	69	14	-
Prihodi od najma - ostalo	1.152	616	310	304	287	256	684
Ukupno	1.259	704	396	387	371	284	698

	2023. '000 EUR	do godine dana '000 EUR	do dvije godine '000 EUR	do tri godine '000 EUR	do četiri godine '000 EUR	do pet godina '000 EUR	nakon 5 godina '000 EUR
Prihodi od najma ovisnim društvima	21	21	21	21	19	16	16
Prihodi od najma povezanom društvu	152	152	149	149	149	149	31
Prihodi od najma - ostalo	997	909	493	295	290	84	-
Ukupno	1.171	1.082	663	465	458	249	47

20. FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

	2024. '000 EUR Grupa	2023. '000 EUR Grupa	2024. '000 EUR Društvo	2023. '000 EUR Društvo
Dionice				
Croatia osiguranje d.d.	2.282	1.211	2.282	1.211
Zagrebačka banka d.d.	8	4	8	4
Udjeli				
BidCo	207	-	207	-
Ostalo	3	3	3	3
Ukupno	2.500	1.219	2.500	1.219

Ulaganja u financijsku imovinu Grupa i Društvo drže s ciljem dugoročnog ostvarivanja prinosa. Takva ulaganja se početno mjere po trošku stjecanja, uvećano za transakcijske troškove, a naknadno po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, gdje se promjene u fer vrijednosti priznaju u revalorizacijske rezerve. Ulaganja u dionice kategorizirana su kao razina 1 obzirom da se fer vrijednost temelji na kotiranim tržišnim cijenama. Ulaganja u udjele kategorizirana su kao razina 2 obzirom da nisu raspoložive kotacije tržišnih cijena.

21. DANI ZAJMOVI

Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku	2024. '000 EUR Grupa	2023. '000 EUR Grupa	2024. '000 EUR Društvo	2023. '000 EUR Društvo
Dugoročni				
Dani zajmovi zaposlenicima	20	31	20	31
Ukupno	20	31	20	31
Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku	2024. '000 EUR Grupa	2023. '000 EUR Grupa	2024. '000 EUR Društvo	2023. '000 EUR Društvo
Kratkoročni				
Mesna industrija Braća Pivac	10.000	2.000	10.000	2.000
Autotehnica Fleet Services	-	4	-	4
Ukupno	10.000	2.004	10.000	2.004

22. ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA

Naziv ovisnog društva	Mjesto osnutka i poslovanja	31.12.2024.	31.12.2023.
Mira d.o.o., Prijedor	Prijedor, BiH	100%	100%
Kraš Commerce d.o.o., Beograd	Novi Beograd, Srbija	100%	100%
Kraškomerc Kraš dooel, Skopje	Skopje, Sjeverna Makedonija	100%	100%

Vrijednost ulaganja u ovisna društva

	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR
	Društvo	Društvo
Mira a.d.	5.126	5.126
Kraškomerc Skopje dooel	489	489
Kraškomerc Beograd d.o.o.	-	-
Ukupno	5.615	5.615

Ulaganje u ovisno društvo Kraš Commerce d.o.o., Beograd bruto knjigovodstvene vrijednosti 618 tisuća eura je u potpunosti umanjeno.

23. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA I ODGOĐENA POREZNA OBEVEZA

	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Odgođena porezna obveza	1.403	1.242	1.317	1.153
Odgođena porezna imovina	319	460	457	597
Odgođeni porezi - neto	1.084	782	860	556

Odgođena porezna imovina

Iznosi se odnose na privremene razlike nastale iz:

Rezervacija za jubilarne nagrade i otpremnine	207	218	208	217
Očekivanih kreditnih gubitaka po potraživanjima od kupaca, danih zajmova i danih depozita	(23)	(24)	4	3
Vrijednosnog usklađenja zaliha	70	93	-	93
Revalorizacije dionica	(69)	23	-	23
Umanjenja ulaganja u ovisno društvo Kraš Komerc Beograd	-	-	111	111
Depozitarnih potvrda i obveznice Fortenova Grupe	57	112	57	112
Amortizacije	77	38	77	38
Ukupna odgođena porezna imovina	319	460	457	597
Neto odgođena porezna imovina	319	460	457	597

Odgođena porezna obveza

Iznosi se odnose na privremene razlike nastale iz:

Revalorizacije zemljišta	1.146	1.153	1.146	1.153
Privremene porezne razlike nastale na razlici knjigovodstvenih i poreznih vrijednosti na građevinskim objektima	87	89	-	-
Revalorizacija dionica	170	-	170	-
Ukupna odgođena porezna obveza	-	1.242	-	1.153
Stavke koje mogu biti predmet netiranja	-	-	-	-
Neto odgođena porezna obveza	1.403	1.242	1.317	1.153

23. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA I ODGOĐENA POREZNA OBVEZA (nastavak)**Društvo**

Odgođena porezna imovina	Rezervacija za jubilarne nagrade i otpremnine	Očekivanih kreditnih gubitaka po potraživanjima od kupaca, danih zajmova i danih depozita	Vrijednosno usklađenje zaliha	Revalorizacija dionica	Umanjenje ulaganja u ovisno društvo Kraš Komerc Beograd	Depozitarne potvrde i obveznice Fortenova Grupe	Amortizacija	Ukupno	
								'000 EUR	'000 EUR
Na dan 1. siječnja 2023.	250	11	63	21	111	112	-	-	567
Knjiženje u dobiti ili gubitku	(33)	(8)	29	-	-	-	39	-	28
Knjiženje u ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Na dan 31. prosinca 2023.	217	3	92	23	111	112	39	-	597
Knjiženje u dobiti ili gubitku	(9)	1	(92)	-	-	(55)	38	-	(117)
Knjiženje u ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	(23)	-	-	-	-	(23)
Na dan 31. prosinca 2024.	208	4	-	-	111	57	77	-	457

Odgođena porezna obveza	Revalorizacija građevinskih objekata i zemljišta	Revalorizacija dionica	Ukupno	
			'000 EUR	'000 EUR
Na dan 1. siječnja 2023.	1.160	-	-	1.160
Knjiženje u dobiti ili gubitku	(7)	-	-	(7)
Na dan 31. prosinca 2023.	1.153	-	-	1.153
Knjiženje u dobiti ili gubitku	(7)	-	-	(7)
Knjiženje u ostalu sveobuhvatnu dobit	-	170	170	170
Na dan 31. prosinca 2024.	1.146	170	170	1.317

24. ZALIHE

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000	'000	'000	'000
	EUR	EUR	EUR	EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Sirovine i materijal	14.045	10.800	12.124	8.973
Gotovi proizvodi	10.567	14.256	9.136	12.592
Trgovačka roba	838	789	1.120	1.246
Proizvodnja u tijeku	2.339	1.058	2.333	1.058
Predumovi za zalihe	53	29	49	29
Ukupno	27.842	26.932	24.762	23.898

25. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Potraživanja od kupaca u zemlji	22.434	21.788	22.434	21.787
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	17.400	18.180	15.088	14.221
Umanjenje vrijednosti potraživanja	(3.066)	(3.178)	(2.958)	(3.037)
Potraživanja od ovisnih društava	-	-	929	892
Umanjenje vrijednosti potraživanja – ovisna društva	-	-	(726)	(786)
Ukupno	36.768	36.790	34.767	33.077

Prosječno razdoblje kreditiranja prodaje robe je 71 dan (Grupa) i 71 dan Društvo (2023.: 78 dan (Grupa) i 75 dana (Društvo)). Kamata se ne zaračunava na nepodmirena potraživanja od kupaca.

Grupa i Društvo uvijek vrednuju smanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu istovjetnom očekivanim kreditnim gubicima kroz cijeli vijek. Očekivani kreditni gubici za potraživanja od kupaca procjenjuju se s pomoću matrice za određivanje rezerviranja na temelju proteklog iskustva s nenaplaćenim potraživanjima u proteklim razdobljima i analize trenutnog financijskog položaja dužnika, uz primjenu usklađenja s čimbenicima koji su svojstveni dužnicima, općim gospodarskim uvjetima u industriji u kojoj posluju dužnici te procjeni trenutnog i predviđenog smjera kretanja uvjeta na izvještajni datum. Grupa i Društvo su priznali ispravak vrijednosti za potraživanja za koja se procijenilo da je neizvjesna naplata.

Grupa i Društvo otpisuju potraživanja od kupaca ako postoji informacija koja upućuje na to da je dužnik u ozbiljnim financijskim poteškoćama i ne postoje izgledi za oporavak, na primjer ako je dužnik u postupku likvidacije ili je nad njime pokrenut stečajni postupak. Nijedno otpisano potraživanje od kupaca nije predmet prisilne naplate.

S obzirom na to da iskustvo Grupe i Društva oko kreditnog gubitka iz prethodnog razdoblja ne upućuje na znatno različite obrasce gubitka za različite segmente kupaca, rezerviranja za ispravak vrijednosti na temelju prekoračenja dospijeca ne razlikuju se dodatno među različitim kupcima Grupe i Društva.

25. POTRAŽIVANJA OD KUPACA (nastavak)

Promjene ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca treće strane

Grupa

	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR
Stanje na početku godine	3.178	3.155
Ponovna mjerenja ispravka vrijednosti, neto	13	150
Iznosi naplaćeni tijekom godine	(261)	-
Korekcija za tečajne razlike	176	(103)
Otpisani iznosi (Isknjiženje)	(40)	(24)
Stanje na kraju godine	3.066	3.178

Bruto potraživanja od kupaca – starosna struktura						
31.12.2024.	Nedospjela	0 – 90	91 - 180	181 - 360	> 360	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	32.073	4.723	18	34	2.986	39.834

Bruto potraživanja od kupaca – starosna struktura						
31.12.2023.	Nedospjela	0 – 90	91 - 180	181 - 360	> 360	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	29.114	6.774	45	289	3.747	39.968

Promjena ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca

Društvo

	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR
Stanje na početku godine	3.823	3.860
Ponovna mjerenja ispravka vrijednosti, neto	7	111
Iznosi naplaćeni tijekom godine	(321)	(45)
Korekcija za tečajne razlike	176	(103)
Otpisani iznosi (Isknjiženje)	-	-
Stanje na kraju godine	3.685	3.823

Bruto potraživanja od kupaca – starosna struktura						
31.12.2024.	Nedospjela	0 – 90	91 - 180	181 - 360	> 360	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	30.453	4.279	18	34	3.667	38.451

Bruto potraživanja od kupaca – starosna struktura						
31.12.2023.	Nedospjela	0 – 90	91 - 180	181 - 360	> 360	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	26.680	6.249	44	4	3.924	36.901

26. OSTALA POTRAŽIVANJA

	2024. '000 EUR Grupa	2023. '000 EUR Grupa	2024. '000 EUR Društvo	2023. '000 EUR Društvo
Unaprijed plaćeni troškovi	267	283	204	248
Ostala potraživanja od države	255	151	93	98
Potraživanja za više plaćeni porez na dodanu vrijednost	238	171	101	-
Potraživanja od HZZO	104	42	36	5
Potraživanja za akontacije poreza na dobit	68	83	-	-
Potraživanja od zaposlenika	20	10	19	9
Potraživanja za dane predujmove	13	59	13	59
Ostala potraživanja	36	188	36	186
Ukupno	1.001	987	502	605

27. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	2024. '000 EUR Grupa	2023. '000 EUR Grupa	2024. '000 EUR Društvo	2023. '000 EUR Društvo
Novac na deviznim računima u banci	535	404	6	9
Novac na eurskim računima u banci	12.090	18.822	12.090	18.822
Novac u blagajni	7	8	5	5
Ukupno	12.632	19.234	12.101	18.836

28. TEMELJNI KAPITAL

	2024. '000 EUR Grupa	2023. '000 EUR Grupa	2024. '000 EUR Društvo	2023. '000 EUR Društvo
Temeljni kapital	79.560	79.560	79.560	79.560
Ukupno	79.560	79.560	79.560	79.560

Temeljni (upisani) kapital na dan 31. prosinca 2024. godine utvrđen je u nominalnoj vrijednosti u iznosu od 79.560 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine u iznosu od 79.560 tisuća eura) i sastoji se od 1.498.621 dionice bez nominalnog iznosa (2023.: 1.498.621 dionice) te predstavlja vlastite trajne izvore za poslovanje Grupe i Društva i obuhvaća temeljnu glavnica registriranu kod Trgovačkog suda u Zagrebu.

28. TEMELJNI KAPITAL (nastavak)

Vlasnička struktura dioničara na dan 31. prosinca 2024. godine upisana u informacijski sustav SKDD prikazana je kako slijedi:

31.12.2024.

Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnom kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	826.426	55,15%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o. Nicosia Cipar	483.117	32,24%
Ostale fizičke osobe	95.744	6,39%
Ostale pravne osobe	3.124	0,21%
KRAŠ d.d. Zagreb – Trezorski račun	90.210	6,02%
Ukupno	1.498.621	100,00%

U nastavku je prikazana vlasnička struktura prvih deset dioničara na dan 31. prosinca 2024. godine upisanih u informacijski sustav SKDD:

31.12.2024.

Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnom kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	826.426	55,15%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o., Nicosia, Cipar	483.117	32,24%
KRAŠ d.d. Zagreb - trezorski račun	90.210	6,02%
HRVATSKI ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU	2.000	0,13%
MIKUŠ BEBAN ANA	1.339	0,09%
LISICA DANIJELA	1.039	0,07%
ŠVALJEK BARICA	900	0,06%
RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG/RBI CLIENTS OMNIBUS	745	0,05%
RADIŠIĆ MIRELA	625	0,04%
LIPEJ FRANC	600	0,04%
Ukupno	1.407.001	93,89%

Vlasnička struktura dioničara na dan 31. prosinca 2023. godine upisana u informacijski sustav SKDD prikazana je kako slijedi:

31.12.2023.

Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnom kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	826.426	55,15%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o. Nicosia Cipar	483.117	32,24%
Ostale fizičke osobe	103.031	6,88%
Ostale pravne osobe	2.432	0,15%
KRAŠ d.d. Zagreb – Trezorski račun	83.615	5,58%
Ukupno	1.498.621	100,00%

28. TEMELJNI KAPITAL (nastavak)

U nastavku je prikazana vlasnička struktura prvih deset dioničara na dan 31. prosinca 2023. godine upisanih u informacijski sustav SKDD:

31.12.2023.

Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnom kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAČA PIVAC d.o.o. Vrgorac	826.426	55,15%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o., Nicosia, Cipar	483.117	32,24%
KRAŠ d.d. Zagreb - trezorski račun	83.615	5,58%
HRVATSKI ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU	2.000	0,13%
ZORIĆ MARIJA	1.507	0,10%
MIKUŠ BEBAN ANA	1.339	0,09%
LISICA DANIJELA	1.039	0,07%
ŠVALJEK BARICA	900	0,06%
RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG	745	0,05%
RADIŠIĆ MIRELA	625	0,04%
Ukupno	1.401.313	93,51%

Konsolidirane financijske izvještaje grupe poduzetnika u kojoj Društvo sudjeluje kao kontrolirani član sastavlja MESNA INDUSTRIJA BRAČA PIVAC d.o.o., te će isti biti javno dostupni u zakonskom roku kod registra Financijske agencije.

Isplate dividende

Prema odluci Glavne skupštine Društva održane 19. lipnja 2024. godine, odobrena je isplata dividende u iznosu od 1,50 EUR po dionici, za dobit ostvarenu u 2023. godini.

Prema odluci Glavne skupštine Društva održane 07. lipnja 2023. godine, odobrena je isplata dividende u iznosu od 1,35 EUR po dionici, za dobit ostvarenu u 2022. godini.

28.1. KAPITALNE REZERVE

Kapitalne rezerve iskazane na dan 31. prosinca 2024. godine u negativnom iznosu od 2.060 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine u negativnom iznosu od 2.060 tisuća eura) odnose se na kapitalni gubitak od prodaje vlastitih dionica.

28.2. ZAKONSKE REZERVE

Zakonske rezerve iskazane su na dan 31. prosinca 2024. godine u iznosu od 4.300 tisuća eura (Grupa), odnosno 3.978 tisuća eura (Društvo), (31. prosinca 2023. godine u iznosu od 4.300 tisuća eura, odnosno 3.978 tisuća eura) i u njih u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima unosi se 5% dobiti tekuće godine nakon pokrića gubitka, sve dok zakonske rezerve ne dosegnu minimalni zakonski iznos od 5% temeljnog kapitala.

28.3. REVALORIZACIJSKE PRIČUVE – ZEMLJIŠTA

Revalorizacijske pričuve u ukupnom iznosu od 1.832 tisuće eura formirane su prilikom prijenosa zemljišta s nekretnina koje koristi Društvo na ulaganje u nekretnine koje se iskazuje po fer vrijednosti. Društvo je razliku između knjigovodstvene vrijednosti nekretnine utvrđene sukladno MRS-u 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i njene fer vrijednosti sukladno MRS-u 40 „Ulaganje u nekretnine“ na datum prijenosa iskazalo kao revalorizacijsku rezervu u iznosu od 1.832 tisuće eura te odgođenu poreznu obvezu u iznosu od 402 tisuće eura.

28.4. REVALORIZACIJSKE PRIČUVE – FINANCIJSKA IMOVINA VREDNOVANA KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

Revalorizacijske pričuve financijske imovine vrednovane kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iskazane na dan 31. prosinca 2024. godine u iznosu od 775 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine u negativnom iznosu od 106 tisuća eura) predstavljaju pričuve po osnovi naknadnog vrednovanja po fer vrijednosti financijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

29. POSUDBE

	2024. '000 EUR Grupa	2023. '000 EUR Grupa	2024. '000 EUR Društvo	2023. '000 EUR Društvo
Dugoročne posudbe po amortiziranom trošku	7.691	17.034	6.700	15.451
Kratkoročne posudbe po amortiziranom trošku	12.342	9.559	11.751	8.968
Ukupno	20.033	26.593	18.451	24.419

U kratkoročnim posudbama uključen je tekući dio dospijuća dugoročnih kredita.

Plan otplatnih planova glavnice kredita

Grupa	('000 EUR)		
	2025.	2026.	2027.
UKUPNO :	12.342	4.897	2.794

Društvo	('000 EUR)		
	2025.	2026.	2027.
UKUPNO :	11.751	4.300	2.400

Pregled fiksnih i varijabilnih kamatnih stopa

	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR Grupa	'000 EUR Grupa	'000 EUR Društvo	'000 EUR Društvo
Fiksna kamatna stopa	0,00 %-1,50%	0,00 %-1,50%	0,00 %-1,50%	0,00 %-1,50%
Varijabilna kamatna stopa	0,6%+3M EURIBOR	-	0,6%+3M EURIBOR	-

Prosječna efektivna kamatna stopa u 2024. godini iznosi 1,01% za Grupu i 1,05% za Društvo (2023.: 0,56% za Grupu i Društvo).

30. OBVEZE S OSNOVA NAJMA

	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR Grupa	'000 EUR Grupa	'000 EUR Društvo	'000 EUR Društvo
Obveze s osnove najma - kratkoročno	313	392	302	354
Obveze s osnove najma - dugoročno	1.039	1.312	1.035	1.276
Ukupno	1.352	1.704	1.337	1.630

31. REZERVIRANJA

	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine*	1.739	2.600	1.512	2.409
Rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora	1.255	1.013	1.134	1.013
Rezerviranja za započete sudske sporove	276	204	204	204
Rezerviranja za nadoknadu štete	-	31	-	-
Ukupno	3.270	3.848	2.850	3.626

*Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. Sve obveze izračunate su u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 19 i u skladu s načelima aktuarske struke. Izračun sadašnje vrijednosti obveza rađen je po Metodi projicirane kreditne jedinice. Kamatna stopa određena je na nivou Grupe u iznosu 3,24% (2023. 3,86%) na osnovi prinosa obveznica RH, kao kombinacija kamatne stope na najkvalitetnije korporativne obveznice s dospijanjem do 4 godine i državnih obveznica i municipalne obveznice s dospijanjem preko 4 godina od dana obračuna.

Grupa	Rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine	Rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora	Rezerviranja za započete sudske sporove	Rezerviranja za nadoknadu štete	Ukupno
Na dan 1.siječnja 2023.	2.502	830	2.831	31	6.194
Povećanja	1.160	1.013	-	-	2.173
Iskorišteno	(846)	-	-	-	(846)
Ukinuto	(216)	(830)	(2.627)	-	(3.673)
Na dan 31. prosinca 2023.	2.600	1.013	204	31	3.848
Povećanja	395	1.255	72	-	1.722
Iskorišteno	(1.204)	(125)	-	-	(1.329)
Ukinuto	(52)	(888)	-	(31)	(971)
Na dan 31. prosinca 2024.	1.739	1.255	276	-	3.270

Društvo	Rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine	Rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora	Rezerviranja za započete sudske sporove	Ukupno
Na dan 1.siječnja 2023.	2.222	830	2.831	5.883
Povećanja	1.160	1.013	-	2.173
Iskorišteno	(790)	-	-	(790)
Ukinuto	(183)	(830)	(2.627)	(3.640)
Na dan 31. prosinca 2023.	2.409	1.013	204	3.626
Povećanja	359	1.134	-	1.493
Iskorišteno	(1.204)	(125)	-	(1.329)
Ukinuto	(52)	(888)	-	(940)
Na dan 31. prosinca 2024.	1.512	1.134	204	2.850

32. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Obveze prema dobavljačima u zemlji	12.072	11.403	12.067	11.401
Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	10.796	7.985	9.286	6.317
Obveze prema ovisnim društvima	-	-	5.086	2.714
Ukupno	22.868	19.388	26.439	20.432

33. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

	2024.	2023.	2024.	2023.
	'000	'000	'000	'000
	EUR	EUR	EUR	EUR
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Obveze prema zaposlenima za plaće	1.931	1.795	1.698	1.583
Odgođeno plaćanje troškova	1.020	969	796	849
Obveze za doprinose iz i na plaće	875	847	875	847
Ostale obveze za poreze i doprinose	778	225	642	99
Obveze za primljene predujmove	483	151	483	150
Obveza poreza na dobit	298	748	213	646
Obveze za porez i prirez	202	167	202	167
Obveze za prodane stanove	174	272	174	272
Obveze s osnova neisplaćene dobiti – dividende	147	134	147	134
Ostale obveze prema zaposlenima	65	186	59	178
Ostale obveze	35	13	30	7
Obveze za porez na dodanu vrijednost	1	1	-	-
Ukupno	6.009	5.508	5.319	4.932

34. PRIPAJANJE OVISNOG DRUŠTVA

- Pripajanje društva Krašcommerce d.o.o., Ljubljana

Na dan 6. prosinca 2023. godine, temeljem zajedničkog plana pripajanja od 29. lipnja 2023. godine KRAŠ d.d. pripojio je ovisno društvo Krašcommerce d.o.o. Ljubljana. Efekti pripajanja provedeni su prema knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza društva Krašcommerce d.o.o..

Efekti priznavanja s 06.12.2023.

<i>Bilanca društva Krašcommerce d.o.o. 06.12.2023..</i>	'000 EUR
Nekretnine, postrojenja i oprema	37
Ostalo	1
Ukupno dugotrajna imovina	38
Potraživanja	38
Novac	151
Ostalo	2
Ukupno kratkotrajna imovina	191
Ukupno imovina	229
Obveze prema dobavljačima	(1)
Ukupno kratkoročne obveze	(1)
Ukupno obveze	(1)
Kapital	228
Efekt eliminacije međusobnih odnosa	(206)
Neto stečena imovina	22

35. FINANCIJSKI INSTRUMENTI**(a) Ciljevi upravljanja financijskim rizikom**

Grupa i Društvo su izloženi međunarodnom tržištu, odnosno Grupa i Društvo su podložni utjecaju promjena cijena glavnih sirovina na svjetskom tržištu koje ovise o kretanju tečaja stranih valuta.

Financijski rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik cijena), valutni rizik, kamatni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti.

(b) Tržišni rizik

Grupa i Društvo su prije svega izloženi financijskom riziku promjene valutnih tečajeva, kamatnih stopa te promjene cijena sirovina na svjetskom tržištu. Nije bilo promjena izloženosti Grupe i Društva tržišnim rizicima ili načina na koji Grupa i Društvo upravljaju tim rizikom i mjere ga. Grupa i Društvo ne ulaze u derivativne financijske instrumente kako bi upravljali izloženošću kamatnom i tečajnom riziku.

(b)(i) Upravljanje valutnim rizikom

Grupa i Društvo određene transakcije zaključuje u stranoj valuti, te je po tom pitanju izloženo rizicima promjene valutnih tečajeva. Grupa i Društvo u ovom trenutku nemaju posebnih instrumenata zaštite već je isto djelomično osigurano kroz valutnu usklađenost imovine i obveza Grupe i Društva. U idućoj su tablici prikazani knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i monetarnih obveza Grupe i Društva u stranoj valuti na dan izvještavanja:

Grupa	31.12.2024.		31.12.2023.	
	USD '000 EUR	Ostalo '000 EUR	USD '000 EUR	Ostalo '000 EUR
Potraživanja od kupaca	27	1.575	-	1.873
Ostala potraživanja	-	220	480	182
Obveze s osnova najma	-	4	-	-
Obveze za zajmove depozite isl.	-	15	-	-
Obveze prema dobavljačima	(152)	(122)	(145)	(448)
Obveze prema zaposlenicima	-	(122)	-	(219)
Obveze za poreze i doprinose	-	(110)	-	(112)
Ostale kratkoročne obveze	(192)	(21)	-	(134)
Neto bilančna izloženost	(317)	1.439	335	1.142

Društvo	31.12.2024.		31.12.2023.	
	USD '000 EUR	Ostalo '000 EUR	USD '000 EUR	Ostalo '000 EUR
Potraživanja od kupaca	-	290	-	420
Obveze prema dobavljačima	(152)	-	(145)	-
Ostale kratkoročne obveze	(192)	-	-	-
Neto bilančna izloženost	(344)	290	(145)	420

Analiza osjetljivosti na valutni rizik

Grupa i Društvo su prvenstveno izloženi riziku valute Sjedinjenih Američkih Država (USD). U idućim je tablicama analizirana osjetljivost Grupe i Društva na povećanje i smanjenje tečaja eura od 1% u odnosu na relevantnu valutu. Stopa osjetljivosti od 1% je stopa koja se upotrebljava u internim izvještajima ključnim rukovoditeljima o valutnom riziku i predstavlja procjenu rukovodstva o realno mogućim promjenama valutnih tečajeva. Analiza osjetljivosti uključuje samo otvorene novčane stavke u stranoj valuti i njome su preračunate stavke usklađene za promjenu od 1 posto u valutnim tečajevima na kraju godine. Analiza osjetljivosti uključuje vanjske zajmove, kao i zajmove inozemnim subjektima Grupe i Društva koji su nominirani u valuti koja nije valuta vjerovnika ili dužnika. Pozitivan broj pokazuje povećanje dobiti i ostale glavnice ako vrijednost eura poraste za 1% u odnosu na predmetnu valutu. U slučaju pada vrijednosti eura za 1% u odnosu na predmetnu valutu, utjecaj na dobit ili glavnice bio bi jednak ali suprotan, odnosno iznosi u tablici bi bili negativni.

35. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

(b) Tržišni rizik (nastavak)

(b)(i) Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)

Analiza osjetljivosti na valutni rizik (nastavak)

Primijenjeni su sljedeći tečajevi:

Grupa	2024.	2023.
USD 1	1,0444	1,1050
	1,0548	1,1161
		Dobit ili gubitak
	Aprecijacija	Deprecijacija
31. prosinca 2024. godine		
USD (1% promjena)	3	(3)
31. prosinca 2023. godine		
USD (1% promjena)	4	(4)
Društvo	2024.	2023.
USD 1	1,0444	1,1050
	1,0548	1,1161
		Dobit ili gubitak
	Aprecijacija	Deprecijacija
31. prosinca 2024. godine		
USD (1% promjena)	3	(3)
31. prosinca 2023. godine		
USD (1% promjena)	(2)	2

(c)(ii) Upravljanje rizikom kamatne stope

Grupa i Društvo nisu izloženi kamatnom riziku iz razloga što Grupa i Društvo posuđuju sredstva po fiksnim kamatnim stopama.

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik

Analize osjetljivosti koje slijede temelje se na izloženosti kamatnim stopama po neizvedenim instrumentima na kraju izvještajnog razdoblja. Povećanje ili smanjenje kamatnih stopa za 1% upotrebljava se u internom izvještavanju o riziku kamatne stope i predstavlja procjenu rukovodstva o razumnoj mogućoj promjeni kamatnih stopa.

U slučaju da su kamatne stope bile 1% više/nije dok su ostale varijable bile konstantne:

- dobit tekuće godine koja je završila 31. prosinca 2024. smanjila/ povećala bi se za 200 tisuća eura za Grupu i 185 tisuća eura za Društvo (2023: 226 tisuća eura za Grupu, 244 tisuće eura za Društvo).

35. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**(d) Upravljanje kreditnim rizikom**

Bilješka u nastavku sadržava pojedinosti o maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku i osnovama mjerenja za određivanje očekivanih kreditnih gubitaka.

Kako bi smanjili kreditni rizik, Grupa i Društvo su usvojili politiku poslovanja isključivo s kreditno sposobnim stranama i pribavljanja dostatnih instrumenata osiguranja naplate kako bi, prema potrebi, ublažilo rizik financijskog gubitka zbog neispunjenja obveza. Grupa i Društvo posluju samo sa subjektima čiji je rejting ekvivalentan investicijskom stupnju.

Prije nego što prihvati novog kupca, tim odgovoran za određivanje kreditnih limita upotrebljava sustav ocjenjivanja kreditne sposobnosti kako bi procijenio kreditnu sposobnost kupca i odredio kreditni limit za svakog pojedinog kupca.

Osim toga, uspostavljeni su i postupci odobravanja kredita i ostali postupci praćenja kako bi se osiguralo poduzimanje radnji potrebnih za naplatu dospjelih dugova. Nadalje, Grupa i Društvo preispituju nadoknadiv iznos duga i dužničkog ulaganja na pojedinačnoj osnovi na kraju izvještajnog razdoblja kako bi se osigurala primjerene rezervacije za umanjenje vrijednosti za nenadoknadive iznose. U tom pogledu, rukovodstvo Grupe i Društva smatraju da je kreditni rizik Društva, odnosno Grupe znatno smanjen. Potraživanja od kupaca odnose se na mali broj kupaca. Kreditna analiza provodi se na temelju financijskog stanja potraživanja i, prema potrebi, pribavlja se osigurateljsko pokriće za kreditna jamstva.

Kreditni rizik po likvidnim sredstvima je ograničen, budući da su ugovorne strane banke kojima su međunarodne rejting agencije dodijelile visoki kreditni rejting.

(d)(i) Instrumenti osiguranja naplate i druga kreditna poboljšanja

Društvo ne drži nikakve instrumente osiguranja naplate i kreditna poboljšanja kao pokriće za svoj kreditni rizik povezan sa svojom financijskom imovinom.

(d)(ii) Pregled izloženosti kreditnom riziku

Kreditni rizik se odnosi na rizik neispunjenja ugovornih obveza druge ugovorne strane, čime bi Grupa i Društvo pretrpjeli financijske gubitke. Na dan 31. prosinca 2024. godine, najveća izloženost Grupe i Društva kreditnom riziku, ne uzimajući u obzir instrumente osiguranja naplate ili duga kreditna poboljšanja, koji mogu prouzročiti financijski gubitak za Grupu i Društvo zbog nemogućnosti plaćanja obveza drugih strana i financijskih jamstava koje su Grupa i Društvo dali, proizlazi iz:

- knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine iskazane u konsolidiranom, odnosno nekonsolidiranom izvještaju o financijskom položaju

Tablice u nastavku sadržavaju pojedinosti o kreditnoj kvaliteti financijske imovine, kao i maksimalne izloženosti kreditnom riziku po ocjenama kreditnog rizika:

Kada je riječ o potraživanjima od kupaca, Grupa i Društvo primijenili su pojednostavljeni pristup iz MSFI-ja 9 kako bi izmjerili rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Grupa						
31.12.2024.	Bilješka	Vanjski kreditni rejting	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervacije za umanjenje vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
				'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Dani zajmovi	21	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	10.020	-	10.020
Potraživanja od kupaca	25	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	39.834	(3.066)	36.768
Grupa						
31.12.2023.	Bilješka	Vanjski kreditni rejting	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervacije za umanjenje vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
				'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Dani zajmovi	21	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	2.035	-	2.035
Potraživanja od kupaca	25	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	39.967	(3.178)	36.789

35. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

d)(ii) Pregled izloženosti kreditnom riziku (nastavak)

Društvo						
31.12.2023.	Bilješka	Vanjski kreditni rejting	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervacije za umanjene vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
				'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Dani zajmovi	21	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	10.020	-	10.020
Potraživanja od kupaca	25	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	38.452	(3.685)	34.767
31.12.2023.	Bilješka	Vanjski kreditni rejting	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervacije za umanjene vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
				'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Dani zajmovi	21	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	2.035	-	2.035
Potraživanja od kupaca	25	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	36.900	(3.823)	33.077

Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kako je navedena u bilješci 20 najbolje predstavlja njegovu maksimalnu izloženost kreditnom riziku.

(e) Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnju odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti snosi rukovodstvo, koje je postavilo odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti kojim se vodi u upravljanju kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za financiranjem te likvidnošću. Grupa i Društvo upravljaju rizikom likvidnosti na način da održava adekvatne pričuve i kreditne linije, konstantno nadgleda prognoziranu i stvarne priljeve i odljeva novca te usklađuje dospjeće financijske imovine i financijskih obveza.

(e)(i) Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika

Tablice u nastavku sadržavaju analizu preostalog razdoblja do ugovornog dospjeća neizvedenih financijskih obveza Grupe i Društva. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih novčanih tokova financijskih obveza prema najranijem datumu na koji se od Grupe i Društva može zatražiti plaćanje. Tablice prikazuju novčane tokove po glavnici i kamatama.

35. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)**(e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)****(e)(i) Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika (nastavak)**

Grupa	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Nakon 5 godina	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	%	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
31. prosinca 2024.									
Obveze prema dobavljačima	-	14.056	8.700	112	-	-	-	22.868	22.868
Obveze za zajmove depozite isl.	-	-	13	12	8	9	-	42	42
Obveze po najmu (nominalni iznos)	-	29	54	231	250	547	241	1.352	1.352
Kamate na obveze po najmu	-	2	4	18	19	31	4	78	n/p
Posudbe (nominalni iznos)	1,01%	625	4.866	6.852	7.291	400	-	20.034	20.034
Kamate na posudbe	-	21	27	56	36	8	-	148	n/p
Ostale dugoročne obveze	-	-	-	-	9	-	-	9	9
Ostale kratkoročne obveze	-	4.643	367	999	-	-	-	6.009	6.009
31. prosinca 2023.									
Obveze prema dobavljačima	-	12.893	6.494	-	-	-	-	19.387	19.387
Obveze za zajmove depozite isl.	-	-	18	12	15	-	-	45	45
Obveze po najmu (nominalni iznos)	2,50%	40	79	226	293	617	377	1.631	1.631
Kamate na obveze po najmu	-	3	5	22	24	41	10	105	n/p
Posudbe (nominalni iznos)	0,56%	624	1.665	7.269	9.344	7.691	-	26.593	26.593
Kamate na posudbe	-	18	18	93	80	44	-	254	n/p
Ostale dugoročne obveze	-	-	-	-	15	-	-	15	15
Ostale kratkoročne obveze	-	5.056	457	4	-	-	-	5.517	5.517

35. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)**(e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)****(e)(i) Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika (nastavak)**

Društvo	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Nakon 5 godina	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	%	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
31. prosinca 2024.									
Obveze prema dobavljačima	-	19.091	7.349	-	-	-	-	26.440	26.440
Obveze za zajmove depozite i sl.	-	-	13	12	8	-	-	33	33
Obveze po najmu (nominalni iznos)	-	26	52	224	248	547	240	1.339	1.337
Kamate na obveze po najmu	2,05%	2	4	18	19	31	4	78	78
Posudbe (nominalni iznos)	1,05%	575	4.767	6.409	6.700	-	-	18.451	18.451
Ostale dugoročne obveze	-	-	-	-	10	-	-	10	10
Kamate na posudbe	-	19	27	51	32	7	-	136	136
Ostale kratkoročne obveze	-	4.172	147	999	-	-	-	5.318	5.318
31. prosinca 2023.									
Obveze prema dobavljačima	-	14.205	6.227	-	-	-	-	20.432	20.432
Obveze za zajmove depozite i sl.	-	-	18	12	8	-	-	38	38
Obveze po najmu (nominalni iznos)	-	40	79	226	293	617	377	1.631	1.631
Kamate na obveze po najmu	2,05%	3	5	22	24	41	10	105	n/p
Posudbe (nominalni iznos)	0,56%	575	1.567	6.826	8.751	6.700	-	24.419	24.419
Ostale dugoročne obveze	-	-	-	-	16	-	-	16	16
Kamate na posudbe	-	15	18	86	73	38	-	231	n/p
Ostale kratkoročne obveze	-	4.940	-	-	-	-	-	4.940	4.940

35. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)**(e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)****(e)(i) Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika (nastavak)**

Tablice u nastavku sadržavaju analizu preostalog razdoblja do ugovornog dospjeća neizvedene financijske imovine Grupe i Društva. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih novčanih tokova financijske imovine prema najranijem datumu na koje Društvo može tražiti naplatu. Tablice prikazuju novčane tokove po glavnici i kamatama.

Grupa	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 2 godine	2–5 godina	Nakon 5 godina	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
31. prosinca 2023.							
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-	2.500	-	2.500
Dani zajmovi	-	10.000	-	20	-	-	10.020
Ostala financijska imovina	-	2	-	10	-	-	12
Potraživanja od kupaca	19.769	16.999	-	-	-	-	36.768
31. prosinca 2023.							
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	1.219	-	-	1.219
Dani zajmovi	16	0	2.003	9	7	-	2.035
Ostala financijska imovina	-	-	-	4	-	-	4
Potraživanja od kupaca	23.300	13.468	-	-	-	-	36.768
Društvo							
	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 2 godine	2–5 godina	Nakon 5 godina	Ukupno
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
31. prosinca 2024.							
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-	2.500	-	2.500
Dani zajmovi	-	10.000	-	20	-	-	10.020
Ostala financijska imovina	-	2	-	10	-	-	12
Potraživanja od kupaca	19.588	15.179	-	-	-	-	34.767
31. prosinca 2023.							
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	1.219	-	-	1.219
Dani zajmovi	16	-	2.003	9	7	-	2.035
Ostala financijska imovina	-	-	-	4	-	-	4
Potraživanja od kupaca	20.794	12.283	-	-	-	-	33.077

35. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

(f) Rizik upravljanja kapitalom

Grupa i Društvo upravljaju svojim kapitalom kako bi osigurali da subjektima u sklopu Grupe i Društva bude omogućen vremenski neograničen nastavak poslovanja, uz istodobnu realizaciju najvećeg mogućeg povrata za vlasnike udjela kroz optimiziranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala. Kapital Grupe i Društva sastoji se od neto dužničkog dijela (uključujući posudbe objavljene u bilješci 31 i umanjene za novac u banci i blagajni) i vlasničke glavnice Grupe i Društva (koja obuhvaća temeljni kapital, kapitalne rezerve, zakonske rezerve, revalorizacijske pričuve, zadržanu dobit, translacijske rezerve, nekontrolirajuće udjele i ostalu stavku kapitala). Na Društvo i Grupu se ne primjenjuju nikakvi izvana nametnuti kapitalni zahtjevi.

Koeficijent financiranja

Koeficijent financiranja na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

Dug obuhvaća dugoročne i kratkoročne posudbe i obveze po najmu.

Vlasnički kapital uključuje ukupni kapital i pričuve kojima Grupa i Društvo upravljaju kao kapitalom.

Rizik upravljanja kapitalom

Grupa

	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR
Dug	21.428	28.344
Novac u banci i blagajni	12.632	19.234
Neto dug	8.796	9.110
Vlasnički kapital	113.181	107.004
Omjer neto duga i vlasničkog kapitala	0,08	0,09

Društvo

	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR
Dug	19.822	26.078
Novac u banci i blagajni	12.101	18.836
Neto dug	7.721	7.242
Vlasnički kapital	105.331	100.439
Omjer neto duga i vlasničkog kapitala	0,07	0,07

36. TRANSAKCIJE S POVEZANIM OSOBAMA

Grupa

Kupoprodajne transakcije

	Prihodi od prodaje robe i ostali prihodi		Troškovi nabave robe i ostali troškovi	
	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o., Vrgorac	1.108	752	99	70
P P K d.d., Karlovac	119	152	548	362
Vajda d.d., Čakovec	17	-	-	-
Venio Indicium d.o.o., Split	-	3	96	72
Sol tourism d.o.o., Vrgorac	-	-	-	3
	1.244	907	743	507

U nastavku slijede iznosi otvoreni na izvještajni datum:

	Potraživanja od povezanih osoba		Obveze prema povezanim osobama	
	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o., Vrgorac	10.215	2.180	-	-
P P K d.d., Karlovac	7	-	18	-
Vajda d.d., Čakovec	-	-	-	-
Venio Indicium d.o.o., Split	-	-	7	-
Sol tourism d.o.o., Vrgorac	-	-	-	-
	10.222	2.180	25	-

Društvo

Kupoprodajne transakcije

	Prihodi od prodaje robe i ostali prihodi		Troškovi nabave robe i ostali troškovi	
	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Kraš Commerce d.o.o., Beograd	60	45	109	102
Mira a.d., Prijedor	2.755	2.385	7.471	9.133
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o., Vrgorac	1.108	738	99	70
P P K d.d., Karlovac	119	152	548	361
Vajda d.d., Čakovec	17	-	-	-
Venio Indicium d.o.o., Split	-	3	96	72
Sol tourism d.o.o., Vrgorac	-	9	-	-
	4.059	3.332	8.323	9.738

36. TRANSAKCIJE S POVEZANIM OSOBAMA (NASTAVAK)

U nastavku slijede iznosi otvoreni na izvještajni datum:

	Potraživanja od povezanih osoba		Obveze prema povezanim osobama	
	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR	'000 EUR
Kraš Commerce d.o.o., Beograd	726	-	41	9
Mira a.d., Prijedor	203	106	5.045	2.705
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o., Vrgorac	10.215	2.180	-	-
P P K d.d., Karlovac	7	-	18	17
Venio Indicium d.o.o., Split	-	-	7	14
	11.151	2.286	5.111	2.745

Naknade ključnim rukovoditeljima

Naknada ključnim rukovoditeljima Grupe i Društva, navedena je skupno za svaku kategoriju navedenu u MRS-u 24. Ključno rukovodstvo Grupe i Društva obuhvaća funkcije članova Uprave i Nadzornog odbora i direktora članica Grupe.

Grupa

Naknade ključnim rukovoditeljima

	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR
Kratkoročna primanja zaposlenih	774	952
	725	952

Društvo

Naknade ključnim rukovoditeljima

	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR
Kratkoročna primanja zaposlenih	635	760
	635	760

Zajmovi povezanim osobama

Društvo je povezanom društvu Mesna industrija Braća Pivac d.o.o. odobrilo kratkoročni zajam po stopi koja se može usporediti s prosječnim komercijalnim kamatnim stopama:

Zajmovi povezanim osobama

	31.12.2024.	31.12.2023.
	'000 EUR	'000 EUR
Zajmovi povezanim osobama:		
<i>Mesna industrija Braća Pivac d.o.o.</i>	10.000	2.000
	10.000	2.000

37. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBVEZE

U 2024. godini ugovoreni su troškovi nabave dugotrajne materijalne imovine s dobavljačima u iznosu od 7.342 tisuće eura (2023: 3.324 tisuće eura) koji još nisu realizirani niti su iskazani u izvještaju o financijskom položaju. Grupa i Društvo nemaju potencijalnih ostalih obveza po danim garancijama ili jamstvima.

38. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG RAZDOBLJA

Zajmovi povezanim osobama

Zajam dan povezanom društvu Mesna industrija Braća Pivac d.o.o. u iznosu od 10.000 tisuća eura u veljači 2025. godine u potpunosti je naplaćen.

Ostali događaji

Nakon izvještajnog razdoblja, nije bilo značajnijih događaja koji bi utjecali na financijske izvještaje.

39. UTVRĐIVANJE GODIŠNJIH FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Uprava Društva je dana 15.04.2025. godine donijela Odluku o utvrđivanju konsolidiranih i pojedinačnih financijskih izvještaja za 2024. godinu.

Temeljem članka 13. i članka 20. Statuta KRAŠ prehrambena industrija d.d., a u svezi članaka 300.a, 300.b, 300.c i 300.d Zakona o trgovačkim društvima, Uprava i Nadzorni odbor KRAŠ prehrambena industrija d.d., na zajedničkoj sjednici 15.04.2025. godine, utvrdili su i donijeli sljedeću

ODLUKU
o utvrđivanju financijskih izvještaja za poslovnu 2024. godinu

Članak 1.

Utvrdjuju se financijski izvještaji KRAŠ d.d. (OIB 94989605030) za poslovnu 2024. godinu koji obuhvaćaju:

1. BILANCU sa zbrojem pozicija aktive i pasive	160.628.935 EUR
2. RAČUN DOBITI I GUBITKA s podacima:	
- prihodi – ukupno	179.957.434 EUR
- rashodi – ukupno	171.423.425 EUR
- dobit prije oporezivanja	8.534.009 EUR
- porez na dobit	1.614.607 EUR
- neto dobit	6.919.402 EUR
- dobit pripisana imateljima kapitala matice	6.919.402 EUR
3. IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI	
- Neto ostala sveobuhvatna dobit	7.800.426 EUR
4. IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU	
- Novac na kraju razdoblja	12.100.829 EUR
5. IZVJEŠTAJ O PROMJENI KAPITALA	
- Vrijednost kapitala s manjinskim interesom na kraju razdoblja	105.330.957 EUR
6. BILJEŠKE uz financijske izvještaje	

Predsjednik Uprave
Marijana Knežević Tudić

Predsjednik Nadzornog odbora
Ivan Mišetić

Temeljem članka 13. i članka 20. Statuta KRAŠ prehrambena industrija d.d., a u svezi članaka 300.a, 300.b, 300.c i 300.d Zakona o trgovačkim društvima, Uprava i Nadzorni odbor KRAŠ prehrambena industrija d.d., na zajedničkoj sjednici 15.04.2025. godine, utvrdili su i donijeli sljedeću

ODLUKU
o utvrđivanju konsolidiranih financijskih izvještaja za poslovnu 2024. godinu

Članak 1.

Utvrđuju se konsolidirani financijski izvještaji za poslovnu 2024. godinu koji obuhvaćaju:

KRAŠ d.d., Zagreb, Ravnice 48, matična (OIB 94989605030) te ovisna društva:
Kraškomec Kraš dooel, Skopje, Dame Gruev 3, Makedonija (MB 4273028)
Kraš commerce doo Beograd - Novi Beograd, Palmira Toljatija 5, Srbija (MB 17320955)
MIRA d.o.o., Prijedor, Kralja Aleksandra 3, BiH (JIB 4400674180007)

1. BILANCU sa zbrojem pozicija aktive i pasive	167.849.091 EUR
2. RAČUN DOBITI I GUBITKA s podacima:	
- prihodi – ukupno	191.206.638 EUR
- rashodi – ukupno	181.317.883 EUR
- dobit prije oporezivanja	9.888.755 EUR
- porez na dobit	1.698.470 EUR
- neto dobit	8.190.285 EUR
- dobit pripisana imateljima kapitala matice	8.190.285 EUR
3. IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI	
- Neto ostala sveobuhvatna dobit	9.080.310 EUR
4. IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU	
- Novac na kraju razdoblja	12.631.735 EUR
5. IZVJEŠTAJ O PROMJENI KAPITALA	
- Vrijednost kapitala s manjinskim interesom na kraju razdoblja	113.180.589 EUR
6. BILJEŠKE uz konsolidirane financijske izvještaje	

Predsjednik Uprave
Marijana Krdžević Tudić

Predsjednik Nadzornog odbora
Ivan Mišetić

Temeljem članka 13. i članka 20. Statuta KRAŠ prehrambena industrija d.d., a u svezi članaka 300.a, 300.b, 300.c i 300.d Zakona o trgovačkim društvima, Uprava i Nadzorni odbor KRAŠ prehrambena industrija d.d., na zajedničkoj sjednici 15.04.2025. godine, utvrdili su i donijeli sljedeću

PRIJEDLOG ODLUKE
o upotrebi dobiti ostvarene u poslovnoj 2024. godini

Članak 1.

Dobit KRAŠ d.d. ostvarena u poslovnoj 2024. godini u iznosu od 6.919.402,38 EUR, nakon isplate iz članka 2., raspoređuje se u zadržanu dobit.

Članak 2.

Iz dobiti ostvarene u poslovnoj 2024. godini isplatit će se dividenda u iznosu od 1,65 EUR po dionici svim dioničarima koji su upisani u depozitorij SREDIŠNJE KLIRINŠKO DEPOZITARNO DRUŠTVO, dioničko društvo na dan 19. lipnja 2025. godine.

Datum od kojeg će se trgovati dionicom društva KRAŠ d.d. bez prava na isplatu dividende je 18. lipnja 2025. godine.

Dividenda dioničarima isplatit će se 11. srpnja 2025. godine.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Uprave

Marijana Knežević Tudić

Predsjednik Nadzornog odbora

Ivan Mišetić

